

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΩΜΟΔΡΟΜΟΣ**Νέες συνθήκες φέρνει η πανδημία**

Στον τρόπο με τον οποίο η εταιρεία του συμπεριφέρθηκε κατά την περίοδο της κρίσης, αναφέρεται στο ΔΕΚΑ στα ΔΕΚΑ ο Χρίστος Κωμοδρόμος, της Media Lab. Αναφέρεται ακόμα στην τηλεργασία και τις νέες συνθήκες που φέρνει η πανδημία, στους κερδισμένους από την κρίση και συμβουλεύει τις επιχειρήσεις να επενδύσουν σε προσωπικό και τεχνολογία. **Σελ. 24**

ΒΡΕΤΑΝΙΑ**Ανοιγμα σε χώρες του Ειρηνικού**

Την πιο αποφασιστική στροφή της εμπορικής της πολιτικής μετά το Brexit επιχειρεί η Βρετανία. Αρχίζει διαπραγματεύσεις με τις χώρες Ασίας και Ειρηνικού με στόχο την ένταξή της στη ζώνη ελεύθερου εμπορίου των χωρών του Ειρηνικού. Η Βρετανίδα υπ. Εμπορίου, Λίζ Τρας, τόνισε πως στην περιοχή υπάρχουν οι μεγαλύτερες ευκαιρίες για τη Βρετανία. **Σελ. 11**

ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**Υψηλότερες συντάξεις στους νέους**

«Κεφαλαιοποικτικό σημαίνει αποτελεσματικό», δηλώνει ο υπ. Εργασίας Κ. Χατζηδάκης αναλύοντας την ασφαλιστική μεταρρύθμιση, με τη δημιουργία νέου Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποικτικής Ασφάλισης. Επισημαίνει ότι πρόκειται για μεταρρύθμιση που θα επιφέρει υψηλότερες συντάξεις στους νέους και δεσμεύεται ότι δεν θα υπάρξουν μειώσεις συντάξεων. **Σελ. 18**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Η ινδική μετάλλαξη απειλεί την ανάκαμψη

Ανσυχίες για οικονομική οπισθοδρόμηση λόγω των χαμένων εσόδων από τις χαμηλές πτήσεις στον τουρισμό

Οι «χαμηλές πτήσεις» του τουρισμού και οι ανσυχίες για έλευση ενός τέταρτου κύματος της πανδημίας στην Κύπρο, επηρεάζουν οικονομία και τράπεζες. Το εμβολιαστικό πρόγραμμα για αντιμετώπιση της πανδημίας είναι το

κλειδί, με την εκστρατεία εμβολιασμού να είναι προτεραιότητα όλων των κρατών, όπως φυσικά και της Κύπρου ώστε να μην υπάρξει ξανά οπισθοδρόμηση. Το 3,6% της αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ για το 2021 βάσει των δεικτών του

Υπουργείου Οικονομικών δεν αποκλείεται να επηρεαστεί προς τα κάτω από την έλευση ενός 4ου πανδημικού κύματος αλλά και με μία επέκταση της περιόδου χαμηλών τουριστικών κρατήσεων από Βρετανούς και Ρώσους..

Για την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2021 τα έσοδα από τον τουρισμό υπολογίζονται σε 46,3 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 115,3 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2020, σημειώνοντας μείωση 59,8% καθώς και μείωση 87,7%

σε σχέση με την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2019 που ήταν στα 375,2 εκατ. ευρώ. Με χαμηλό τουρισμό και με νέα απειλή για τον Ιό, η ανεργία θα είναι ευχής έργον να κρατηθεί όπως εκτιμά το Υπουργείο, στο 7,2%. **Σελ. 3**

ΑΠΑΝΩΤΑ ΠΛΗΓΜΑΤΑ**Ερχεται Brexit και στον τουρισμό**

Νέα δεδομένα για τον ελληνικό τουρισμό δημιουργεί η μετάλλαξη «Δέλτα». Η Γερμανία πιέζει να επιβληθούν περιορισμοί στους Βρετανούς που θα ταξιδέψουν στην Ε. Ε. Εάν υιοθετηθούν οι προτάσεις, πιθανόν να μην έρθουν ούτε τον Αύγουστο Βρετανοί στην Ελλάδα. **Σελ. 15**

ΕΥΡΩΠΗ**Ανεπάρκεια στέγης και αύξηση ενοικίων**

Ανεπάρκεια κατοικιών παρατηρείται σε πολλές από τις ανεπτυγμένες οικονομίες, γεγονός που οδήγησε στην αλματώδη άνοδο των ενοικίων στις περισσότερες ευρωπαϊκές μεγαλουπόλεις, την τελευταία δεκαετία. Σύμφωνα με τη Eurostat, από το 2010 έως το 2020 τα ενοίκια στις μεγάλες πόλεις των χωρών της Ε.Ε. αυξήθηκαν κατά σχεδόν 15%, για την ακρίβεια 14,9%. **Σελ. 10**

ΠΙΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ**Σανίδα σωτηρίας αναζητεί η Credit Suisse**

Ισχυρότατες πιέσεις για ένα ευρύ σχέδιο αναδιάρθρωσης δέχεται η διοίκηση της Credit Suisse, με τα σενάρια να περιλαμβάνουν και πιθανή συγχώνευση με τη μεγάλη ανταγωνίστριά της UBS. Εκφράζονται φόβοι στους κόλπους της τράπεζας για πιέσεις από τους επενδυτές να «σπάσει» σε κομμάτια, αλλά και για συρρίκνωση της κεφαλαιοποίησης της. **Σελ. 9**

5 291296 000378

Η βενζίνη από τα κατεχόμενα «καιει» έσοδα 120 εκατ. ετησίως

Αντιδράσεις πρατηριούχων

Τις έντονες αντιδράσεις του Παγκύπριου Συνδέσμου Πρατηριούχων προκαλεί το φαινόμενο μετάβασης Ε/κ στα κατεχόμενα για την προμήθεια υγρών καυσίμων κίνησης. Σύμφωνα με τους πρατηριούχους, οι απώλειες υπολογίζονται σε περίπου 120 εκατ. ευρώ το χρόνο που αντιστοιχούν στο 10% με 11% των συνολικών λιανικών πωλήσεων καυσίμων κίνησης. Ζητούν πολιτική απόφαση για αυστηρούς ελέγχους στα οδοφράγματα. **Σελ. 6**

Εδείξεις ανάκαμψης και κινδύνους βλέπει η ΤτΕ

Φόβοι για διδύμα ελλείμματα

Η ελληνική οικονομία εμφανίζει σαφείς ενδείξεις ανάκαμψης από την κρίση της πανδημίας και ορυθμός ανάπτυξης αναμένεται να ενισχυθεί στο δεύτερο μισό του έτους, όπως αναφέρει η Τράπεζα της Ελλάδος στην έκθεσή της για τη Νομισματική Πολιτική 2020-2021. Ωστόσο, η κεντρική τράπεζα υπογραμμίζει έξι κινδύνους. Η επιστροφή σε μια κατάσταση διδύμων ελλειμμάτων μετά την πανδημία θα δυσχεράνει την επίτευξη των στόχων του Σχεδίου Ανάκαμψης. **Σελ. 17**

Πολυτελή διαμερίσματα στη μεγαλύτερη θαλαμνή

Εάν έχετε κουραστεί από τη ζωή στο πολύβουο κέντρο μιας μεγαλούπολης, αλλά δεν αγαπάτε το βουνό, υπάρχει ακόμα μία επιλογή: ένα πλωτό, υπερπολυτελές διαμέρισμα στη μεγαλύτερη θαλαμνή του κόσμου. Στο εν λόγω γιοτ, με μήκος 220 μέτρων, προβλέπεται να κατασκευαστούν 39 διαμερίσματα, έκαστο εκ των οποίων πωλείται από 9,5 εκατ. ευρώ και πλέον. Πρόκειται για ένα έργο ύψους 500 εκατ. ευρώ. Ονομάζεται «Somnio» και προσφέρει στους ιδιοκτήτες των διαμερισμάτων «την οικεία ατμόσφαιρα ενός ιδιωτικού σκάφους, παράλληλα με την ευκαιρία να δικτυωθούν μέσα σε μια ζωντανή κοινότητα αντίστοιχων ανθρώπων». **Σελ. 8**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Τα επενδυτικά κεφάλαια να στραφούν στην καινοτομία

Προβληματισμός έχει αρχίσει να συσσωρεύεται στα ψηλά δώματα της ΕΕ με τους επικεφαλής των σωμάτων να βρίσκονται σε ανοικτή γραμμή συνεννόησης σε μια προσπάθεια να αναζητηθούν λύσεις στα προβλήματα που αφήνει πίσω της αυτή η υγειονομική κρίση. Στο μικροσκόπιο των Ευρωπαίων αξιωματούχων βρίσκονται χώρες που έχουν συσσωρεύσει χρέος μεγαλύτερο του 100% ως ποσοστό του ΑΕΠ. Σε αυτές τις χώρες εκτός της Κύπρου περιλαμβάνονται η Γαλλία, η Ιταλία, η Ισπανία, η Ελλάδα και το Βέλγιο. Η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από την παραδοχή ότι η ανάκαμψη δεν θα είναι ομοιόμορφη για όλες τις χώρες της ΕΕ, με αποτέλεσμα οι περισσότεροι «χρεωμένες» να αντιμετωπίσουν προκλήσεις εξυπηρέτησης των δανείων. Όπως εμ-

φαντικά είχε αναφέρει και η ΕΚΤ στο πρόσφατο οικονομικό δελτίο της, χώρες με εξάρτηση στην παραγωγή έχουν πολύ καλύτερη πορεία στην ανάκαμψη που επιχειρείται σε σχέση με χώρες που στηρίζονται στις υπηρεσίες. Άλλωστε, οι εξελίξεις που καταγράφονται στο μέτωπο του τουρισμού αυτό το καλοκαίρι επιβεβαιώνουν του λόγου το αληθές.

Οι απαντήσεις στη νέα αυτή πρόκληση βρίσκονται μέσα από περισσότερες κοινές δράσεις στο επίπεδο των κρατών μελών, όπως εξάλλου ήταν και η κατεύθυνση στην πρώτη αντίδραση της ΕΕ μόλις ξέσπασε η πανδημία, που ήταν η δημιουργία ενός ταμείου για την ανθεκτικότητα και την ανάκαμψη. Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, η συγκεκριμένη πολιτική βρίσκεται μόνο στην αρχή ενώ

οι επόμενες κινήσεις θα αφορούν στο τραπεζικό σύστημα και συγκεκριμένα την πανευρωπαϊκή ασφάλιση των καταθέσεων καθώς επίσης και την προώθηση του ψηφιακού ευρώ. Το «ψηφιακό» ευρώ βρίσκεται πολύ ψηλά στην ατζέντα της ΕΚΤ και θεωρείται κομβικής σημασίας για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ και την προώθηση της ψηφιακής ατζέντας.

Η ψηφιακή ατζέντα και η κλιματική αλλαγή αποτελούν τους θεμέλιους λίθους για την οικοδόμηση της Ευρώπης του αύριο, όπως τουλάχιστον φαίνεται να την έχουν οραματιστεί αυτοί που σήμερα ασκούν πολιτική στην ΕΕ.. Σημαντική προς αυτήν την κατεύθυνση είναι η μεγάλη επιτυχία που καταγράφει το European Innovation Council Accelerator

για χρηματοδότηση νεοφυών επιχειρήσεων που προωθούν λύσεις συμβατές με τις δύο αυτές προτεραιότητες πολιτικές. Μέχρι στιγμής, το συγκεκριμένο ταμείο με συνολικούς πόρους €1 δισ. όταν ξεκίνησε πριν δύο μήνες έχει δεχθεί αιτήσεις για χρηματοδότηση από 2.000 επιχειρήσεις με το συνολικό ποσό να πλησιάζει τα €5 δισ. Η συγκεκριμένη εξέλιξη έχει γεμίσει με χαμόγελα τους Ευρωπαίους αξιωματούχους, αφού μέσα από την αξιολόγηση των προτάσεων προκύπτει ότι το δυναμικό που μπορεί να αποτελέσει την κινητήριο δύναμη της νέας εποχής είναι εκεί και δείχνει μια ξεκάθαρη προτίμηση στις πράσινες τεχνολογίες, ένας τομέας στον οποίον θα μπορούσε η Ευρώπη όχι μόνο να πρωταγωνιστήσει αλλά και να καταστεί

παγκόσμια δύναμη. Η προσοχή στο επόμενο διάστημα στρέφεται προς τον ιδιωτικό τομέα, ο οποίος καλείται να απελευθερώσει κεφάλαια και να επενδύσει στη νέα προοπτική που ξετυλίγεται μπροστά μας. Η επένδυση στην καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες αποτελεί, όπως όλα δείχνουν, τη μόνη αξιοποιήσιμη λύση στα προβλήματα ανταγωνιστικότητας που συσσωρεύτηκαν τα προηγούμενα χρόνια και ήρθε η πανδημία να αναδείξει με υψηλά ποσοστά χρέους. Το δυναμικό για μια καινοτομία και άρα ανταγωνιστική ευρωπαϊκή οικονομία βρίσκεται εδώ και προσφέρει την αναγκαία ελπίδα για να ξεπεραστούν οι υγειονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές προκλήσεις που βρίσκονται ενώπιόν μας.

ΠΑΝΔΗΜΙΑ**Σελ. 4**

✓ Δεν υπάρχει σενάριο λήψης σκληρών μέτρων

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των **CHRISTOPHER JASPER, JESSICA SHANKLEMAN** και **CHARLOTTE RYAN / BLOOMBERG**

Νέος πονοκέφαλος για τις αεροπορικές

Η διεθνής ένωση της βιομηχανίας αεροπορικών εταιρειών αναμένεται να προτείνει στόχο για μηδενικές εκπομπές καυσαερίων το 2050, καθώς αυξάνονται οι επικρίσεις στον κλάδο που χρησιμοποιεί ρυπογόνα καύσιμα και εντείνονται οι πιέσεις προκειμένου να υιοθετήσει πιο φιλόδοξους στόχους για την κλιματική αλλαγή.

Σε συνέντευξή του ο Γουίλι Γουόλς, γενικός διευθυντής της IATA, ανέφερε πως η Διεθνής Ένωση Αερομεταφορέων θα ζητήσει από τις αεροπορικές εταιρείες να υιοθετή-

Εντείνονται οι πιέσεις στον κλάδο προκειμένου να υιοθετήσει πιο φιλόδοξους στόχους για την κλιματική αλλαγή.

σουν τον στόχο στην ετήσια σύνοδό τους, που έχει προγραμματισθεί να διεξαχθεί τον Οκτώβριο στη Βοστόνη. Ορισμένες αεροπορικές όπως οι IAG, ιδιοκτήτρια των British Airways, Delta Air Lines και United Airlines Holding έχουν ήδη υιοθετήσει αυτόν τον στόχο.

Δεν ισχύει, όμως, το ίδιο για την IATA, που δεν έχει αναθέσει τις σχετικές δεσμεύσεις της από το 2009, όταν ο κλάδος των αεροπορικών εταιρειών δεσμεύθηκε ότι στα μέσα του αιώνα θα έχει μειώσει τις εκπομπές καυσαερίων κατά 50% σε σχέση με τα επίπεδα του 2005. Εκτός, όμως, έχουν αυξηθεί οι εκπομπές καυσαερίων από τη βιομηχανία των αερομεταφορών εξαιτίας της εκρηκτικής αύξησης των αεροπορικών ταξιδιών, που διεκόπη μόνο το περασμένο έτος λόγω της πανδημίας.

Ο κ. Γουόλς δήλωσε βέβαιος ότι «η βιομηχανία των αερομεταφορών θα συμμορφωθεί με τους στόχους», αλλά

προσέθεσε πως «πρέπει όλα να γίνουν μέσα από την προβλεπόμενη τυπική διαδικασία».

Ο κλάδος υφίσταται εντεινόμενες πιέσεις και προσελκύει όλο και περισσότερες επικρίσεις, καθώς άλλες ρυπογόνες και ενεργηβόρες βιομηχανίες, όπως οι αυτοκινητοβιομηχανίες, τείνουν όλο και περισσότερο να προσαρμολστούν στους στόχους που έχει θέσει η Συμφωνία των Παρισίων για τη μείωση των εκπομπών καυσαερίων. Πριν από την πανδημία οι επικρίσεις στον κλάδο οδήγησαν στην ανάδυση κινήμάτων υπέρ της μείωσης των αεροπορικών ταξιδιών και τη στροφή στα ταξίδια με τρένο.

Προ της πανδημίας η παγκόσμια βιομηχανία αεροπορίας ήταν υπεύθυνη για περίπου το 2% των εκπομπών καυσαερίων. Η προσωρινή μείωση των εκπομπών της όταν ο κόσμος έμεινε στο σπίτι εκτιμάται πως δεν θα έχει ουσιαστικό αντίκτυπο σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, καθώς τα αέρια παραμένουν στην ατμόσφαιρα για εκατοντάδες χρόνια. Σύμφωνα με τον κ. Γουόλς, οι αερομεταφορείς δεν μπορούν να κάνουν πολλά, αλλά είναι εφικτή μια πορεία προς το μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα αν κυβερνήσεις, πετρελαϊκές εταιρείες και βιομηχανίες παραγωγής αεροσκαφών συμφωνήσουν να αναλάβει η καθεμία το μερίδιό ευθύνης που της αναλογεί.

Και βέβαια, μία από τις προκλήσεις στη βιομηχανία των αερομεταφορών είναι η δυσκολία που έχει η κατασκευή αεροσκαφών που θα κινούνται με εναλλακτικό καύσιμο. Ειδικότερα, η IATA σκοπεύει να πιέσει την ευρωπαϊκή αεροναυπηγική βιομηχανία Airbus να δεσμευθεί ότι μέχρι το 2025 θα έχει παρουσιάσει αεροσκάφος το οποίο θα κινείται με υδρογόνο και ζητάει να είναι ομόλογο σε μέγεθος με το A320 που μεταφέρει 150 άτομα.

Αναμένοντας την Ούρσουλα

Πώς και πώς αναμένουν Αναστασιάδης και Χριστοδουλίδης την Ούρσουλα την ερχόμενη εβδομάδα. Η πρόεδρος της Κομισιόν δήλωσε πριν λίγες μέρες ότι τα έψαλλε κανονικά στον Ερντογάν και του υπέδειξε πως «η ΕΕ δεν θα δεχθεί ποτέ λύση δύο κρατών για την Κύπρο». Τα είπε σε συνέντευξη Τύπου, δημόσια, ότι συνομίλησε τηλεφωνικά στην αρχή της περασμένης εβδομάδας με τον νεοσοουλτάνο και τον προειδοποίησε για την επικείμενη επίσκεψή του στην Κύπρο την επέτειο της εισβολής. «Γνωρίζουμε ότι σε λίγο καιρό, στις 20 Ιουλίου, ο Τούρκος Πρόεδρος θα επισκεφθεί την Κύπρο και του είπα ότι αυτό είναι ένα πολύ ευαίσθητο θέμα για εμάς. Τόνισα ότι είμαστε ξεκαθάροι ότι θα παρακολουθήσουμε την πορεία αυτής της επίσκεψης και πως ποτέ δεν πρόκειται να δεχθούμε, ως ΕΕ, λύση δύο κρατών». Και πρόσθεσε πως τώρα είναι στο χέρι του ίδιου να στείλει ένα θετικό μήνυμα. Η επίσκεψή της «δικιάς μας» πια Ούρσουλας, αφού είναι η μόνη στην ΕΕ που τόλμησε να τα βάλει με τον νεοσοουλτάνο και να τον θέσει υπό... επιτήρηση για όσα ετοιμάζεται να εξαγγείλει, γίνεται στην πιο κατάλληλη στιγμή. Λίγο πριν από την επίσκεψη του ίδιου του Ερντογάν. Γι' αυτό και αναμένεται ότι τα μηνύματα που θα σταλούν από την μοιραμένη Λευκωσία θα είναι ακόμα πιο έντονα. Ασχέτως πόσοι τα ακούνε και πόσοι τα λαμβάνουν πια υπόψη.

Για να το ξεκαθαρίσουμε όμως, η επίσκεψη της Ούρσουλας μας γίνεται καθαρά για το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Μάλιστα, η κυβέρνηση προβάλλει ήδη την επίσκεψη ως ψήφο εμπιστοσύνης στο κυπριακό πρόγραμμα ανάκαμψης. Πάντως, ούτε ο Μισέλ, ούτε ο Μπορέλ, ούτε ο Μακρόν, ούτε καν ο Μπαστιάκης δεν μίλησαν με τέτοιο προειδοποιητικό τρόπο στον Ερντογάν. Γι' αυτό και η επίσκεψη της Προέδρου είναι από τα λίγα θετικά πράγματα που μας συμβαίνουν αυτή την περίοδο. Αλήθεια, ο φίλος μας ο Τζο ή έστω ο ΥΠΕΞ του, τότε θα μιλήσουν επίσημα για όσα προγραμματίζουν την Αμμόχωστο; Ελπίζω η πληροφορία που έφτασε κοντά μου, ότι ετοιμάζονται έντονες δηλώσεις πριν από την επίσκεψη του νεοσοουλτάνου από Μπλίνκεν ενδεχομένως και από τον ίδιο τον Μπάιντεν, να αληθεύουν. Και ελπίζω να μην μείνουν μόνο στις δημήσιες δηλώσεις αλλά να επιδιώξουν αποτέλεσμα με τους τρόπους που αυτοί γνωρίζουν, εκτός δημόσιας σφαίρας. Εδώ θα είμαστε, που λέει και η αντιπολίτευση...

- Αν υπάρχει ένας μάγκας στην ΕΕ, εσύ είσαι!

Θα αρχίσει το ΑΚΕΛ την αλλαγή από τον εαυτό του;

Σιγοβρόζει το ΑΚΕΛ για το συνέδριό του που θα αρχίσει την Παρασκευή και θα ολοκληρωθεί την Κυριακή 2 - 4 Ιουλίου. Ολοκληρώθηκε και ο λεγόμενος προσυνεδριακός διάλογος, ο οποίος άρχισε στις 7 Ιουνίου. Πρόκειται για έναν ιδιόμορφο «διάλογο» ο οποίος έγινε με την δημοσίευση κειμένων στην «Χαραυγή» και ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα του 23ου συνεδρίου του ΑΚΕΛ. Αρκετά από τα κείμενα αναφέρονται στην αποτυχία της σημερινής ηγεσίας του κόμματος να πείσει τα μέλη και τους ψηφοφόρους του ότι το ΑΚΕΛ δεν είναι όπως τα άλλα κόμματα. Και ότι η διαπλοκή ακόμα και η διαφθορά δεν αγνίζει το κόμμα του λαού. Πολλοί είναι αυτοί που υπερτονίζουν την ανάγκη εκσυγχρονισμού και την εκλογή του γνήσιου κόμματος από το σύνολο των μελών «και όχι να εκλεγεται από την Κεντρική Επιτροπή που έχει 100 μέλη και τα 80 είναι οι έμμισθοι

και οι οικογενείς τους». Κάποιοι στέκονται ιδιαίτερα στο θέμα της διαπλοκής εντός του ΑΚΕΛ με συγκεκριμένες επισημάνσεις και παραδείγματα. Και ιδιαίτερες αναφορές στα στελέχη και τους έμμισθους του κόμματος. «Στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές στην Λευκωσία-Κερύνεια από τους 7 βουλευτές που εκλέξαμε οι 5 δολεύουν στο ίδιο κτήριο, στον ίδιο οργανισμό!!!, στα γραφεία του ΑΚΕΛ (Αντρός, Λουκαΐδης, Στέφανος, Χριστοφίδης, Χριστόφιας) μα σε άλλα κτίρια, σε άλλες δουλειές, σε άλλες πανεπιστημιακές μονάδες, σε άλλους οργανισμούς, σε άλλους τομείς της οικονομίας, σε άλλες νοσοκομειακές μονάδες, σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σε ναυτιλιακές εταιρείες, σε ασφαλιστικούς τραπεζικούς οργανισμούς, δεν έχει άξιους αριστερούς να εκλεγούν» αναφέρει ένα από τα άρθρα. Παραθέτει μάλιστα πρόταση όπως στα ψηφοδέλτια συμμετέχει μόνο ένα μικρό ποσοστό, γύρω στο 10% από τους βουλευτές και τα έμμισθα στελέχη και οι υπόλοιποι να είναι υποψηφιότες

από επιφανείς πολίτες των γραμμάτων, των επιστημών, της οικονομίας, των φεμινιστικών κινήματων, του ιατρικού κόσμου, περιβαλλοντιστές κτλ, για να διευρυνθεί η βάση του κόμματος. Στα κείμενα του «διαλόγου» υπάρχουν προτάσεις ακόμα και για την αναδόμηση της ΠΕΟ αλλά και των ΜΜΕ του ΑΚΕΛ, την Χαραυγή, το Ρέδιο Άστρα και τον διαδικτυακό διάλογο. Διαβάζοντας κάποιος τα άρθρα που έχουν δημοσιονοποιηθεί διαπιστώνει ότι υπήρξε καλή συγκομιδή προτάσεων. Όχι πως ακούγονται για πρώτη φορά. Το θέμα είναι εάν η ΑΚΕΛική ηγεσία θα τολμήσει αυτή τη φορά να προχωρήσει σε τωμές που ενδεχομένως να βλάψουν και τα δικά της «κεκτημένα». Αν μη τι άλλο για να πείσει ότι το σύνθημα του κρίσιμου συνεδρίου «Δύναμη αγώνα - Δύναμη αλλαγής», δεν είναι κενο περιεχομένου.

ΚΟΝΙΖ: Τι είναι μαγκιά, τι μη μαγκιά και τι τ' ανάμεσό τους;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

«Γαμπροί για κλάματα» μια κωμωδία για να γελάσουμε με την ψυχή μας

Η Μαρίνα Φραγκεσκίδου έγραψε την κωμωδία παρεξηγήσεων «Γαμπροί για κλάματα» στην οποία πρωταγωνιστούν οκτώ αγαπημένοι ηθοποιοί και μέρος των εσόδων θα δοθεί στο «Sophia For Children / Σοφία για τα παιδιά», θέλοντας να στηρίξουν το σπουδαίο έργο και τις προσπάθειες του οργανισμού για καταπολέμηση στις φτώχειας και των συνεπειών της, σε παιδιά που πραγματικά το έχουν ανάγκη. Η Μαρίνα Φραγκεσκίδου σημειώνει πως μπορεί το χιούμορ να λύνει κανένα μας πρόβλημα, αλλά λέει πως θα λειτουργήσει σαν παυσίπονο, «παραμερίζοντας για λίγο το άγχος και κάποιες επώδυνες καταστάσεις. Θα φορτίσει, θα έλεγα, τις μπαταρίες μας» και θέλει ο θεατής να φύγει έχοντας γελάσει με την ψυχή του... «και για μένα αυτό είναι ευλογία. Είναι το δώρο μας στον καθένα ξεχωριστά».

—Τι σε έκανε να θες να γράψεις μια κωμωδία; Ήταν έργο της καραντίνας;

—Αγαπώ την κωμωδία. Πολύ. Έχω χαρά, όταν ο κόσμος γελά. Θεωρώ το γέλιο άκρως αγχολυτικό και αναγκαίο για την ψυχική μας ισορροπία. Και ο τελευταίος ενάμιση χρόνος θα έλεγα πως είχε περισσότερες «σκοτεινές», μαύρες, μέρες παρά γελαστές και φωτεινές. Στερηθήκαμε ανθρώπους, καταστάσεις και... ζωή! Κληθήκαμε όλοι να ζήσουμε πρωτόγνωρες καταστάσεις. Προσωπικά, στην πρώτη καραντίνα δεν μπορούσα ούτε στο μπαλκόνι μου να βγω, γιατί άρχισα να πιστεύω πως αν τολμήσω να αναπνεύσω τον αέρα θα μολυνθώ και θα πεθάνω. Παράνοια; Μπορεί. Αλλά αυτό βίωσα. Και απομονώθηκα. Ήταν δύσκολο. Για πολλούς ανθρώπους. Και έπρεπε να παραμείνω ψυ-

χραιμη, καθώς δεν ήθελα να μεταφέρω το άγχος και τις ανησυχίες μου στα παιδιά. Κι αυτό με καταπίεζε ακόμη περισσότερο. Επομένως, η κωμωδία ήταν μια ανάγκη μου, θα έλεγα, για την περίοδο αυτής της μακροχρόνιας καραντίνας.

—Ξεκάθαρη πρόθεση λέτε για γέλιο, χαρά και εκτόνωση, άρα καμία πρόθεση για δεύτερα και τρίτα επίπεδα... πόσο πολύ το έχουμε ανάγκη τελικά το γέλιο;

—Ναι. Τόσο πολύ ανάγκη έχουμε το γέλιο. Γιατί το στερηθήκαμε. Αυτό πιστεύω παρατηρώντας τον κόσμο γύρω μου. Κατσουφασμένα πρόσωπα, σκυφτά, κρυμμένα πίσω από μάσκες. Δυο μάτια ανέκφραστα, στεγνά και κενά. Παντού. Στον φούρνο της γειτονιάς, στο ζαχαροπλαστείο, στο καφέ... Μην αναφέρω και την έξαρση της εγκληματικότητας. Το γέλιο είναι λυτρωτικό. Δεν συμφωνείτε; Και στην παρούσα φάση, δεν έχω καμία άλλη πρόθεση.

—Είναι όμως φάρμακο, ή απλώς ένα πρόσκαιρο παυσίπονο;

—Σίγουρα δεν θα λύσει κανένα μας πρόβλημα. Θα λειτουργήσει σαν παυσίπονο, παραμερίζοντας για λίγο το άγχος και κάποιες επώδυνες καταστάσεις. Θα φορτίσει, θα έλεγα, τις μπαταρίες μας. Κι αυτό το «φόρτισμα» μπορεί να είναι το έναυσμα για να βρει ο καθένας την άκρη του δικού του νήματος μπας και καταφέρει να φτάσει στο τέλος της όποιας κατάστασης βιώνει.

—Είναι εύκολο να γράψει κάποιος σήμερα μια κωμωδία παρεξηγήσεων; Περιορίζεται το χιούμορ λόγω της πολιτικής ορθότητας της εποχής μας;

«Το στήσιμο μιας κωμωδίας μπορεί να είναι και πιο δύσκολο από το στήσιμο μιας δραματικής ιστορίας. Δεν είναι τόσο εύκολο να κάνεις κάποιον να γελάσει» λέει η συγγραφέας Μαρίνα Φραγκεσκίδου.

—Αν μιλάμε για περιορισμό στην τέχνη, πάει το χάσαμε το παιχνίδι. Δεν είναι τίποτα εύκολο. Ούτε η κωμωδία, ούτε το δράμα. Το στήσιμο μιας κωμωδίας μπορεί

να είναι και πιο δύσκολο από το στήσιμο μιας δραματικής ιστορίας. Δεν είναι τόσο εύκολο να κάνεις κάποιον να γελάσει. Δεν αρκεί ένα καλό κείμενο, μια καλή α-

τάκα. Χρειάζεται κι ένας εξαιρετος ηθοποιός κι ένας ευφάνταστος σκηνοθέτης. Ο συντονισμός και η συνεργασία όλων αυτών επιβάλλεται για να μπορέσει να φτάσει το αστείο στο κοινό.

—Ποιοι είναι οι περιορισμοί που έχει ένας συγγραφέας όταν γράφει κωμωδία, αλλά και ποια είναι τα όρια, ώστε να μη φτάσει να γίνει απλώς μια κακή επιδόρηση;

—Όταν γράφω δεν σκέφτομαι, ούτε περιορισμούς έχω και σίγουρα δεν με προβληματίζει η πολιτική ορθότητα. Γράφω όταν έχω να πω μια ιστορία. Πρώτα μου γεννιούνται οι ήρωες και έπειτα γίνομαι η φωνή τους. Δεν γράφω έχοντας αυτοσκοπό να περάσω κάποιο συγκεκριμένο μήνυμα. Όταν ολοκληρωθεί μια η όποια ιστορία, ξανακοιτάω το έργο. Και τότε παρατηρώ σαν τρίτο μάτι αν μου λέει κάτι είναι αρχικά ή όχι. Δεν θεωρώ πως υπάρχουν όρια στο γράψιμο. Ή τουλάχιστον δεν πατάω σε κάποια εγώ. Η επιτήρηση, είναι άλλο είδος. Δεν έχει καμία σχέση με ένα θεατρικό έργο που έχει αρχή, μέση και τέλος. Αφορά εναλλαγές πράξεων, αλληλλάλληδες σκηνές με μουσική, τραγούδι και κιομοριστικούς διαλόγους που καυτηριάζουν την επικαιρότητα. Πολλοί τα συγχέουν επειδή ένα θεατρικό έργο μπορεί να περιλαμβάνει και χορευτικά και τραγούδι. Δεν μπορώ να τα συγχρίνω γιατί είναι σαν να συγχρίνω ένα μαρούλι με ένα καρπούζι. Το ένα είναι λαχανικό και το άλλο φρούτο!

—Φαντάζομαι ότι το στοίχημα αυτής της παράστασης είναι να φύγει ο θεατής έχοντας γελάσει με την ψυχή του ή υπάρχει και κάτι άλλο;

—Ας φύγει ο θεατής έχοντας γελάσει με την ψυχή του και για μένα αυτό είναι ευλογία. Είναι το δώρο μας στον καθένα ξεχωριστά. Και θέλουμε τόσο να το εισπράξει και να το χαρεί. Γιατί αν για έστω δύο ώρες καταφέρουμε και κερδίσουμε τον θεατή, ξεχαστεί και αφήσει πίσω του κάθε έννοια, τότε μόνο καλό θα του κάνουμε.

—Θα ήθελα να μου πεις και δυο λόγια για τη στήριξη του έργου του «Sophia For Children / Σοφία για τα παιδιά». Πώς προέκυψε;

—Όταν αποφασίσαμε με τον Πάνο Στρούθο, τον παραγωγό, ότι θα προχωρήσουμε σε συνεργασία θελήσαμε και οι δύο να προσφέρουμε μέρος των εσόδων σε κάποιο φιλανθρωπικό ίδρυμα για να στηρίξουμε το έργο τους. Συζητήσαμε διάφορα και καταλήξαμε και οι δύο στο «Sophia For Children / Σοφία για τα παιδιά». Το ίδρυμα κάνει εξαιρετική δουλειά βοηθώντας, ουσιαστικά, παιδιά που μαστιάζονται από τη πείνα και την ανέχεια στην Κένυα. Εύχομαι μελλοντικά να μπορούμε να υποστηρίξουμε το έργο ακόμα περισσότερων ιδρυμάτων, γιατί μόνο στηρίζοντας τέτοιες προσπάθειες μπορεί να ομορφύνει ο κόσμος. Και σε όλα τα παιδιά του κόσμου αξίζει το καλύτερο! Γιατί αυτά ποτέ δεν φτάνει σε τίποτα...

■ Πληροφορίες
«Γαμπροί για κλάματα», πρεμιέρα: 11 και 12 Ιουλίου, ώρα 9:00 μ.μ. Σκαλί Αγλαντζιάς. Τον Ιούλιο και τον Αύγουστο θα ακολουθήσει περιοδεία στα ανοικτά θέατρα της Κύπρου. Για περισσότερες πληροφορίες: 70009411

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολί: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα • Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Η μετάλλαξη προσβάλλει και την οικονομία

Στο ακουστικό κυβέρνηση και τράπεζες για την επιδημιολογική εικόνα, τους εμβολιασμούς και τις χαμηλές πτήσεις στον τουρισμό

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Τι και αν άρχισε δειλά - δειλά να παρουσιάζει σημάδια ανάκαμψης η οικονομία μετά τους πολύμηνους περιορισμούς που επιβλήθηκαν, οι «χαμηλές πτήσεις» του τουρισμού και οι ανησυχίες για έλευση ενός τέταρτου κύματος της πανδημίας στην Κύπρο, επηρεάζουν οικονομία και τράπεζες. Το εμβολιαστικό πρόγραμμα για αντιμετώπιση της πανδημίας είναι το κλειδί, με την εκστρατεία εμβολιασμού να είναι προτεραιότητα όλων των κρατών, όπως φυσικά και της Κύπρου ώστε να μην υπάρξει ξανά οπισθοδρόμηση. Το 3,6% της αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ για το 2021 βάσει των δεικτών του Υπουργείου Οικονομικών δεν αποκλείεται να επηρεαστεί προς τα κάτω από την έλευση ενός 4ου πανδημικού κύματος, αλλά και με μία επέκταση της περιόδου χαμηλών τουριστικών κρατήσεων από Βρετανούς και Ρώσους. Η επιστημονικά κοινότητα τονίζει ότι η μετάλλαξη «Δέλτα», ή αλλιώς «ινδική», όπως αποκαλείται, θα επκρατήσει σε όλο τον κόσμο μέχρι το τέλος του καλοκαιριού και θα ευθύνεται για το 90% των νέων λοιμώξεων, ενώ είναι 50 – 70% πιο μεταδοτική από την αντίστοιχη «βρετανική» μετάλλαξη. Από την άλλη, το τουριστικό προϊόν της Κύπρου –καλώς ή κακώς– είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με αυτές τις δύο αγορές και αν δεν έρθουν οι τουρίστες από Βρετανία ή από Ρωσία, για άλλη μια χρονιά ο τουρισμός θα καταγράψει μειώσεις της τάξης του 85%. Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών της Στατιστικής Υπηρεσίας, τα έσοδα από τον τουρισμό τον Απρίλιο 2021 έφθασαν τα 31,7 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με μηδενικά έσοδα που καταγράφηκαν κατά τον Απρίλιο 2020, περίοδο κατά την οποία είχαν εφαρμοστεί στην Κύπρο τα μέτρα ανάσχεσης της εξάπλωσης της πανδημίας κορωνοϊού. Με βάση τα συγκεκριμένα μέτρα, υπήρξε απαγόρευση εισόδου στη Δημοκρατία διαφόρων κατηγοριών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων και των τουριστών. Σε σύγκριση με τα έσοδα από τον τουρισμό για τον Απρίλιο 2019 που ήταν στα 186,6 εκατ. ευρώ, παρατηρήθηκε μείωση 83%. Για την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2021 τα έσοδα από τον τουρισμό υπολογίζονται σε 46,3 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 115,3 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη πε-

Θα δουν τους ισολογισμούς τους να «χτυπιούνται» από την ξενοδοχειακή βιομηχανία οι τράπεζες, ενώ όπως έγραψε η «Κ», αναμένεται να γίνουν αναδιαρθρώσεις πάνω στις αναδιαρθρώσεις.

Τα έσοδα από τον τουρισμό για τον Απρίλιο 2019 ήταν στα 186,6 εκατ. ευρώ, ενώ τον Απρίλιο του 2021 παρατηρήθηκε μείωση 83%.

ρίοδο του 2020, σημειώνοντας μείωση 59,8% καθώς και μείωση 87,7% σε σχέση με την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2019 που ήταν στα 375,2 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, με αυτό το ρυθμό, δηλαδή χαμηλό τουρισμό και με νέα απειλή για τον ιό, η ανεργία θα είναι ευχής έργων να κρατηθεί όπως εκτιμά το Υπουργείο, στο 7,2%, ενώ την ίδια ώρα, τα ελλείμματα θα είναι δύσκολο να κρατηθούν μόνο στο -4,7% για το 2021. Για πλεόνασμα οι

εκτιμήσεις κάνουν λόγο ότι θα έρθει το 2023, στο μόλις 0,1%.

Πίεση στο χρέος

Όσον αφορά στο δημόσιο χρέος, το 2020 ανέβηκε από το 94% του 2019, στο 118,2% στο τέλος του 2020. Η εκτίμηση για μείωσή του στο 111,9% στο τέλος του 2021 εάν συνεχίσουμε με τον φόβο έλευσης του ιού και των χαμηλών τουριστικών αφίξεων, δεν αναμένεται να είναι έργο που θα γίνει εύκολα κατορθωτό. Αυτό βεβαίως το γεγονός επηρεάζει και την όλη πορεία μείωσής του, που για το 2022 το Υπουργείο εκτιμά πως θα πέσει στο 103,9%, το 2023 στο 99,5% και το 2024 στο 92,9%. Οι θεσμοί είχαν προειδοποιήσει πως η οικονομική στήριξη του κράτους θα έπρεπε να αρθεί σταδιακά, ακόμα μετά την λήξη της πανδημίας. Αυτή τη θέση την είχαν εκφράσει πριν αρχίσουν οι μεταλλάξεις, ενώ την

ώρα που οι μεταλλάξεις όπως η ινδική απειλεί την υγεία, άρα και κατ' επέκταση και την οικονομία, η άρση της οικονομικής στήριξης από τα κράτη δεν μπορεί να υφίσταται σε συγκεκριμένους κλάδους. Από ότι φαίνεται, η στήριξη στον τομέα της φιλοξενίας και εστίασης που περιλαμβάνονται τα ξενοδοχεία και οι συναφείς κλάδοι θα συνεχίσει για αρκετούς μήνες ακόμα και πλέον γεννώνται ερωτηματικά αναφορικά με την οικονομική δυνατότητα του κράτους να συνεχίσει να στήριζει μέσω επιδομάτων. Το κράτος έχει δώσει μέχρι στιγμής περί τα 2 δισεκατομμύρια σε επιδόματα από το Μάρτη του 2020 που εμφανίστηκε η πανδημία στην Κύπρο και το χρέος εκτοξεύτηκε στο 118,2%.

Επαναπροσέγγιση-αναδιάρθρωση

Θα δουν τους ισολογισμούς τους να «χτυπιούνται» από την ξενοδοχειακή βιο-

μηχανία οι τράπεζες, ενώ όπως έγραψε η «Κ» στην έκδοση της Κυριακής, αναμένεται να γίνουν αναδιαρθρώσεις πάνω στις αναδιαρθρώσεις που ήδη έχουν επιτευχθεί από τη στιγμή που σταμάτησε το δικαίωμα ενός δανειολήπτη να βρίσκεται στο πρόγραμμα αναστολής δόσεων δανείων. Οι ξενοδόχοι με τα παρόντα δεδομένα δεν αναμένεται να μπορέσουν να καταβάλουν τις δόσεις τους στις τράπεζες, παραδοσιακά που είναι κάθε Σεπτέμβριο. Οι ξενοδόχοι καταβάλουν δύο με τρεις φορές το χρόνο τις δόσεις τους και βέβαια το καλοκαίρι του 2021 θα δείξει εάν θα έχουν τη δυνατότητα ή όχι να καταβάλουν την προγραμματισμένη τους δόση. Μεγάλο πρόβλημα αντιμετωπίζουν και οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται γύρω από τα ξενοδοχεία. Δίχως τουριστικό ρεύμα και δίχως να υπάρχουν κρατήσεις δεν μπορούν να δραστηριοποιηθούν οικονομικά. Το Υ-

Κλειδί τα εμβόλια

Την Τρίτη ο υπ. Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης ανέφερε στο συνέδριο του ΠΑΣΥΞΕ πως το καλύτερο «μπράντινγκ» θα ήταν το 100% των εργαζομένων να είναι εμβολιασμένοι ούτως ώστε να αναδειχθεί η Κύπρος όχι μόνο μια φιλόξενη χώρα επειδή προσφέρει ιατρικά γαστρονομία, ήλιο και αξιοθέατα, αλλά ότι είναι μια χώρα που προσφέρει και ασφάλεια εν καιρώ πανδημίας. Το κλειδί για να μην υπάρξουν άλλοι περιορισμοί στην οικονομία, αλλά και για να είναι οχυρωμένη η κοινωνία και να είναι εις θέση να υποδεχθεί τουρίστες η Κύπρος με ασφάλεια, είναι οι εμβολιασμοί. Σύμφωνα με τα δεδομένα της τελευταίας εβδομάδας, στο 63,6% έχει φτάσει το ποσοστό του πληθυσμού που έχει εμβολιαστεί με μία δόση των εμβολίων κατά του ιού, ενώ ποσοστό 47,8% έχει εμβολιαστεί με τις δύο δόσεις των τριών εμβολίων AstraZeneca, Pfizer, Moderna ή με το μονοδοσιακό της Johnson. Από 18 έως και 29 ετών πολίτες όμως, η εμβολιαστική κάλυψη είναι χαμηλή και πρέπει να αυξηθούν για να υπάρχει επαρκής προστασία στον πληθυσμό.

πουργείο Εργασίας ανακοίνωσε την Τρίτη ότι έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου οι αιτήσεις για τα Ειδικά Σχέδια στήριξης που αφορούν στην περίοδο από την 1η Ιουνίου μέχρι την 30ή Ιουνίου 2021. Σύμφωνα με ανακοίνωση του Υπουργείου, πρόκειται για Ειδικό Σχέδιο Ξενοδοχειακών Μονάδων και Τουριστικών Καταλυμάτων, Ειδικό Σχέδιο Οικονομικών Δραστηριοτήτων Συνδεδεμένων με την Τουριστική Βιομηχανία ή Οικονομικών Δραστηριοτήτων οι οποίες επηρεάζονται από τον Τουρισμό, Ειδικό Σχέδιο Μερικής Αναστολής των Εργασιών της Επιχείρησης, Ειδικό Σχέδιο Πλήρους Αναστολής των Εργασιών της Επιχείρησης, Ειδικό Σχέδιο Ορισμένων Κατηγοριών Αυτοελεύθωτων Εργαζομένων Απόφαση, Ειδικό Σχέδιο Στήριξης Ανέργων και Ειδικό Πρόγραμμα Απασχόλησης από την Εργασία για Λόγους Υγείας.

GoYield

Ακίνητα υψηλής απόδοσης

Κτήριο μικτής χρήσης στην Έγκωμη, Λευκωσία

- Μακροχρόνια σταθερή απόδοση
- 4 όροφοι
- 1ος - 3ος όροφος μισθωμένοι
- Ισόγειο κατάστημα κενό
- Προνομιακή κεντρική τοποθεσία

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

€1.750.000

1.200m²

Ref: 6677

7777 5656 | www.gogordian.com

GoGordian

REAL ESTATE

Αρχισε η απεξάρτηση από Βρετανία και Ρωσία

Αλλάζουν οι ισορροπίες στις τουριστικές αγορές, επενδύει στην Ε.Ε. η Κύπρος

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Άρχισε η αντίστροφη μέτρηση για την τουριστική απεξάρτηση της Κύπρου από την Ρωσία και την Βρετανία. Ή τουλάχιστον αυτό φαίνεται να καταδεικνύουν τα δεδομένα και να τονίζουν μέσα από επίσημες τοποθετήσεις τους οι βασικοί συντελεστές του τουριστικού τομέα στο νησί. Όσον αφορά τα δεδομένα, η πρόσφατη έρευνα του European Travel Commission έφερε στην επιφάνεια τις αλλαγές που συντελούνται στις προτιμήσεις των τουριστών και οι οποίες προκύπτουν ένεκα πανδημίας. Για παράδειγμα το 32% των συμμετεχόντων στην έρευνα έδειξε την πρόθεσή τους να αποφύγουν προορισμούς με υψηλά επίπεδα υπερπληθυσμού, ενώ το 44% να εκφοράζει προτίμηση για ταξίδια εκτός περιόδου αιχμής. Πρό-

Δεν είναι πια μονόδρομος η επένδυση στις αγορές της Ρωσίας, της Βρετανίας και του Ισραήλ, τόνισε ο Σάββας Περδίας.

κειται για τάση η οποία θα μπορούσε να θεωρηθεί ευνοϊκή για την Κύπρο ως προορισμός που επικεντρώνεται στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Σημειώνεται ότι το δείγμα της έρευνας ήταν 6 χιλιάδες άτομα από Γερμανία, Βρετανία, Γαλλία, Ολλανδία, Ιταλία, Βέλγιο, Ελβετία, Ισπανία, Πολωνία και Αυστρία. Πρόκειται για αγορές ευρωπαϊκές, οι οποίες σύντομα θα εφαρμόσουν μαζί με την Κύπρο το κοινό πράσινο διαβατήριο - ένα σταθερό πλαίσιο ταξιδιού όπως το χαρακτήρισε ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίας. Στον αντίποδα καταγράφονται και φέτος άδειες κλίνες στα ξενοδοχεία, λόγω της απουσίας Βρετανών και Ρώσων και έντονη αβεβαιότητα που προκύπτει από την διστακτικότητα της βρετανικής και ρωσικής κυβέρνησης να επιτρέψουν τα ταξίδια σε κανονικούς ρυθμούς.

12 μήνες προθεσμία

Τα δεδομένα και οι συγκυρίες, δείχνουν ότι ίσως είναι η κατάλληλη στιγμή για την Κύπρο να μεταφέρει στην πράξη αυτό που επαναλαμβάνει τα τελευταία χρόνια : να απεξαρτηθεί τελικά από τις διαχρονικά παραδοσιακές αγορές τουρισμού της Μεγάλης Βρετανίας και της

Ρωσίας αλλά και του Ισραήλ και να επενδύσει ουσιαστικά και στοχευμένα σε περισσότερες αγορές. Αυτό ήταν και το μήνυμα των όσων ανέφερε μιλώντας στο 43ο συνέδριο του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων, ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίας ο οποίος ισως για πρώτη φορά ξεκάθαρα τόνισε ότι οι αγορές Ρωσία και Βρετανία δεν είναι πια μονόδρομος ενώ διαμήνυσε ότι μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες οι προσπάθειες να πρέπει να επικεντρωθούν στην ευρωπαϊκή αγορά, ώστε να κερδηθούν μερίδια τουριστικής πίτας όταν ξεκλειδώσει ο τομέας το 2022. «Πρέπει όλοι να αντιληφθούμε ότι το επόμενο δωδεκάμηνο η ΕΕ είναι εκείνη που θα μας δώσει ένα σταθερό πλαίσιο ταξιδιού για να μπορέσουμε να προσελκύσουμε και από εκεί τουρισμό. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μας ενδιαφέρει η Ρωσία, η Βρετανία και το Ισραήλ. Βεβαίως θα συνεχίσουμε να επενδύουμε σε αυτές αλλά δεν μπορεί πλέον να είναι η μόνη κατεύθυνση», τόνισε. Ενδεικτικό της πρόθεσης για νέες αγορές είναι και η απόφαση να μειωθεί το κονδύλι για προώθηση της Κύπρου σε Βρετανία και Ρωσία στο 20% σε σχέση με το υπόλοιπο 80% που θα διατεθεί σε ευρωπαϊκές κυρίως αγορές.

Προς την ίδια κατεύθυνση φαίνεται να δείχνει και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων, τα μέλη του οποίου βλέπουν για 2η συνεχόμενη χρονιά τις ξενοδοχειακές κλίνες άδειες, λόγω ακριβώς της εξάρτησης από τις αγορές της Βρετανίας και της Ρωσίας και των συνεχών αναβολών στην έναρξη των ταξιδιών από Βρετανία και των ναυλωμένων πτήσεων από τη Ρωσία. Στην εναρκτήρια ομιλία του στο ετήσιο συνέδριο του ΠΑΣΥΞΕ, ο πρόεδρος του Χάρης Λοϊζίδης τόνισε την ανάγκη για αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος που προσφέρει η Κύπρος, με στόχο την προσέλκυση πιο ποιοτικού τουρισμού υψηλών εισοδημάτων.

Individual ταξιδιώτες

Στους στόχους και η προσέλκυση μεμονωμένων τουριστών οι οποίοι φαίνεται να κυριαρχούν στις τουριστικές τάσεις το επόμενο διάστημα. Εκτιμάται μάλιστα ότι το αποτύπωμα στα τουριστικά έσοδα που θα αφήσει ο τουρισμός αυτού του είδους, θα είναι πολύ μεγαλύτερο σε σχέση με τον τουρισμό του πλίου και της θάλασσας και των οργανωμένων ταξιδιών που γέμιζαν τα ξενοδοχεία μέχρι σήμερα. Για να πετύχουμε να κερδίσουμε ποιοτικό τουρισμό «θα πρέπει να εργαστούμε για

Ηρθε η ώρα για τουριστική απεξάρτηση της Κύπρου από την βρετανική και τη ρωσική αγορά; Σε αυτό το αποτέλεσμα φαίνεται να συνηγορούν τα δεδομένα που προκύπτουν λόγω πανδημίας, αλλά και η πρόθεση του Υφυπουργείου να επενδύσει φέτος μόλις 20% του συνολικού ποσού για την digital διαφήμιση στις αγορές Ρωσίας- Βρετανίας.

το rebranding του τομέα, να εμβολιάσουμε το μοντέλο ήλιος-θάλασσα με νέα στοιχεία επενδύοντας στην αυθεντικότητα της κυπριακής υπαίθρου, στην κυπριακή γαστρονομία και στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού με εξειδικευμένα προϊόντα και υπηρεσίες. Να αναζητήσουμε ευκαιρίες σε αγορές που δεν είχαμε διερευνήσει μέχρι σήμερα ενώ είμαστε υπόχρεοι να εργαστούμε για την προσέλκυση επενδύσεων στον τομέα» τόνισε ο κ. Λοϊζίδης, δίνοντας το στίγμα για το ποια θα είναι τα επόμενα βήματα. Ή τουλάχιστον ποια θα πρέπει να είναι. Αυτό που έχει ειπωθεί και τονιστεί τόσο εντός όσο και εκτός συνεδρίου είναι ότι πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να αναληφθούν τόσο από το αρμόδιο Υφυπουργείο όσο και από τους ίδιους τους ξενοδόχους, οι οποίοι πρέπει να πειστούν να αφήσουν πίσω τους το παραδοσιακό μοντέλο στο οποίο βασίζονταν διαχρονικά.

Διαχρονικές στρεβλώσεις

Για διαχρονικές στρεβλώσεις που κατέστρεψαν ενδεχομένως τον τουρισμό όμυρο των διοργανωτών ταξιδιών μιλώντας ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης, ο οποίος τόνισε την ανάγκη για εμβολιασμό του τουριστικού προϊόντος με νέες μορφές τουρισμού. Ξεκαθάρισε ότι δεν πρέπει να χαθούν οι σχέσεις με τους διοργανωτές ταξιδιών αλλά να γίνουν επενδύσεις και σε άλλες μορφές, όπως τον μεμονωμένο τουρισμό και στα personal groups από άλλες χώρες ώστε να υπάρχει ισορροπία ανάπτυξη στον τουρισμό. Τόνισε ότι το κυπριακό τουριστικό προϊόν δεν είναι μόνο ήλιος θάλασσα και για αυτό, όπως είπε, πρέπει να γίνει δουλειά με κυβερνητικές πολιτικές και ιδιωτικές πρωτοβουλίες.

Παρελθόν και επίσημα το «Ηλιος- Θάλασσα»

Σε αυτή την χρονική στιγμή όπου επικρατεί η αβεβαιότητα και η κατάρφεια στον τουρισμό, παρουσιάστηκε το νέο τουριστικό λογότυπο και η τουριστική ταυτότητα της Κύπρου. Με το νέο λογότυπο θεωρείται ότι μπαίνει τέλος στην εποχή που ο ήλιος και η θάλασσα ήταν η ταυτότητα του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου, και όπως τόνισε ο Υφυπουργός κατά την παρουσίασή του, «αρχίζει μια νέα εποχή με νέα ταυτότητα διαφορετική, πιο ανοιχτόμυαλη και πιο περιεκτική».

Το λογότυπο «Love Cyprus» παραμένει ουσιαστικά το ίδιο, ωστόσο αυτό που διαφέρει είναι η αποτύπωσή του σε διάφορα χρώματα και μορφή και να μετασχηματίζεται για να προσαρμοστεί κάποιου ειδικού μορφής τουρισμού, όπως ο ποδηλατικός τουρισμός, ή ο τουρισμός της γαστρονομίας και να τους προσδώσει δική τους οντότητα. «Θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε αυτή την ταυτότητα για να δείξουμε στην υψηλή ότι για τους τουρίστες υπάρχουν πολλά περισσότερα να εξερευνήσουν και ότι η Κύπρος συμπεριλαμβάνει τη μεσογειακή εμπειρία και περιέχει εκπληκτική διαφορετικότητα πολιτισμών, εθνοτήτων και προσώπων, όπως ανέφερε.

Το τουριστικό φιλμάκι της Κύπρου, το οποίο προβλήθηκε και κατά τη διάρκεια του συνεδρίου των ξενοδόχων, επικειρεί να προβάλει τις αυθεντικές εμπειρίες, τις διαφορετικές μορφές τουρισμού στις οποίες επενδύει πλέον η Κύπρος και τις μοναδικές ομορφιές του νησιού. Είναι εμφανής η προσπάθεια για να απομακρυνθούμε από το παρα-

Το λογότυπο «Love Cyprus» παραμένει ουσιαστικά το ίδιο, ωστόσο αυτό που διαφέρει είναι η αποτύπωσή του σε διάφορα χρώματα και μορφή

δοσιακό μοντέλο της Κύπρου που ήθελε τον ήλιο και την θάλασσα ως τα μοναδικά ατού για την Κύπρο και διευρύνει το πεδίο των εμπειριών που μπορεί να έχει ένας τουρίστας στο νησί- γαστρονομία, ειδικές μορφές τουρισμού, μεσογειακή εμπειρία. «Για πρώτη φορά, στα χρονικά του τουριστικού μάρκετινγκ έχει δημιουργηθεί ταυτότητα που μπορεί να αγκαλιάσει κάθε περίπτωση και κάθε εμπειρία στον τουρισμό και να χρησιμοποιηθεί για κάθε στιγμή», σημείωσε. Για αυτό τον σκοπό έχουν δημιουργηθεί πενήντα λογότυπα για κάθε ειδική μορφή

τουρισμού δείχνοντας προς την ευελιξία που απαιτεί η νέα εποχή. Σε γενικές γραμμές, λιγότερα commitment contracts, τουρισμός VFR (visit friends and relatives), χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας είναι οι νέες τάσεις που επικρατούν στον τουρισμό διεθνώς για τις οποίες μίλησε ο Υφυπουργός Τουρισμού. Ειδικότερα ανέφερε ότι η πανδημία έχει επισπεύσει την επιμόρφωση ατόμων και μεγαλύτερων ηλικιακών ομάδων να εξοικειωθούν με την ψηφιακή τεχνολογία, κάτι το οποίο υπό κανονικές συνθήκες θα έπαιρνε δεκαετία.

Μέτρα κατά της έξαρσης της πανδημίας τον Αύγουστο

Ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου εισιγήσεις όλων των υπουργείων στη συνεδρία της Τετάρτης και λήψη αποφάσεων στη συνέχεια

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Για το χειρότερο σενάριο που είναι μια ενδεχόμενη νέα έξαρση της πανδημίας στην καρδιά της τουριστικής καλοκαιρινής κίνησης, προετοιμάζονται κυβέρνηση, επιδημιολόγοι και υγειονομικές αρχές. Με την τάση των ημερήσιων κρουσμάτων να συνεχίζει να κινείται αυξητικά, αυτό που προκαλεί ανησυχία είναι τα κρούσματα να αγγίζουν νούμερα που στο παρελθόν οδήγησαν στη λήψη σκληρών μέτρων αναχαίτισης της πανδημίας, με κοινωνικό και οικονομικό αποτύπωμα. Στη λογική των έγκαιρων κινήσεων, όπως στην περίπτωση πριν το Πάσχα, η κυβέρνηση αναμένεται μέχρι την ερχόμενη Παρασκευή, το αργότερο αρχές της επόμενης εβδομάδας να έχει καταλήξει και να ανακοινώσει τα μέτρα ανακοπής της πανδημίας. Στο κλίμα αυτό θετικό στοιχείο μπορεί να θεωρηθεί η άποψη των υγειονομικών αρχών για το αποτύπωμα της έξαρσης στο σύστημα υγείας. Στην τελευταία σύναξη στο Προεδρικό Μέγαρο, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας φαίνεται να έλαβε διαβεβαιώσεις πως τα νοσοκομεία είναι σε θέση να αντέξουν τη νέα πίεση ακόμα και αν τα ημερήσια κρούσματα ανέλθουν στα πεντακάσια. Το ζήτημα που εξετάζεται είναι αν η επιδημιολογική επιβάρυνση ξεπεράσει τα 500, την ώρα μάλιστα που οι εκτιμήσεις από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) είναι απαισιόδοξες.

Η τελευταία αξιολόγηση απειλής του του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και

Ελέγχου Νόσων (ECDC) ημερομηνίας 23 Ιουνίου, δείχνει ξεκάθαρα τι είναι αυτό που προκαλεί τις έντονες ανησυχίες στα κράτη μέλη, ανάμεσά τους και στην Κύπρο. Όπως είχε γράψει η «Κ» στην έκδοσή της περασμένης Κυριακής, το γενικό συμπέρασμα της αξιολόγησης του ECDC είναι πως θεωρεί ως πολύ υψηλή την πιθανότητα το SARS-CoV-2 Delta VOC να εξα-

Τους προβληματισμούς για αύξηση των κρουσμάτων μέσα στον Αύγουστο ενισχύει και ο ECDC στην τελευταία αξιολόγησή του. Στην σχετική έκθεση, η πιθανότητα έξαρσης της πανδημίας τον τελευταίο μήνα του καλοκαιριού θεωρείται υψηλή.

πλωθεί τάχιστα. Το δεύτερο συμπέρασμα, της αξιολόγησης είναι η διαπίστωση πως το 70% των νέων μολύνσεων SARS-CoV-2 στην Ε.Ε θα οφείλεται σε αυτήν την παραλλαγή. Το τρίτο και πιο σημαντικό συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει ο ECDC είναι πως η έξαρση της νέας πανδημίας, κατά πολλούς το τέταρτο κύμα, θα εκδηλωθεί μέσα στον Αύγουστο.

Από τις κινήσεις που ήδη γίνονται σε όλα τα επίπεδα αυτό που προβληματίζει

Τα νέα μέτρα κατά της έξαρσης της πανδημίας αναμένονται μέχρι την ερχόμενη Παρασκευή, το αργότερο αρχές της επόμενης εβδομάδας,

είναι το τι γίνεται στην περίπτωση που η επιθετική συμπεριφορά της ινδικής μεταλλάξης δεν αντιμετωπισθεί έγκαιρα. Σε πολιτικό επίπεδο, όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, η άποψη που υπάρχει είναι πως ένας ημερήσιος αριθμός ύψους 400 κρουσμάτων το επόμενο διάστημα, δεν είναι το ίδιο με τον αντίστοιχο αριθμό που περασμένου Ιανουαρίου, ο οποίος οδήγησε στη λήψη περιοριστικών μέτρων. Στη λογική αυτή κινούνται κυβέρνηση

και επιδημιολόγοι και η κατεύθυνση που φαίνεται να έχει δοθεί είναι πως τα αναμενόμενα μέτρα, επί του παρόντος, δεν θα επηρεάσουν την καθημερινότητα αλλά και την οικονομία. Μέχρι νεότερας τα αναμενόμενα μέτρα, θα κινούνται σε δυο παράλληλες κατευθύνσεις. Πρώτον αύξηση του εμβολιαστικού προγράμματος σε νεαρές ηλικίες με ταυτόχρονη ενημέρωση. Στο Υπουργείο Υγείας θεωρούν τον μήνα Ιούλιο ως καθοριστικό για την αύξηση

του ποσοστού εμβολιασμού, μιας και υπάρχουν ενδείξεις πως θα επιταχυνθεί το εμβολιαστικό πρόγραμμα με την άφιξη των φοιτητών για τις καλοκαιρινές διακοπές. Δεύτερον την υιοθέτηση μέτρων που θα εντείνουν τους υγειονομικούς ελέγχους. Σε επιστημονικό επίπεδο προβάλλεται ως επιτακτική ανάγκη ο τερματισμός του κλίματος χαλαρότητας και η αυστηρή τήρηση των υγειονομικών πρωτοκόλλων. Η αυστηροποίηση των ελέγχων

παρουσιάζεται ως το πρώτο βήμα που θα δώσει μια εικόνα για τα επόμενα που θα πρέπει να γίνουν, εάν και εφόσον παραστεί ανάγκη. Η επαναφορά του Safe Pass και για εξωτερικούς χώρους κινείται σε αυτή τη λογική. Από την αξιολόγηση των τελευταίων επιδημιολογικών δεδομένων που υπάρχουν προκύπτει πως διασπορά του ιού οφείλεται στην χαλάρωση σε στενικά στέκια, πάρτι σε εξωτερικούς χώρους και κοινωνικές εκδηλώσεις, όπως γάμοι.

Η λογική των μέτρων

Στα υπό συζήτηση μέτρα, τα υπουργεία έχουν πάρει εντολή να κάνουν εισιγήσεις για κίνητρα που θα δοθούν και θα αυξήσουν τα ποσοστά εμβολιασμού. Στις επιλογές της κυβέρνησης έχει αποκλειστεί το ενδεχόμενο να παραχωρηθούν κίνητρα, υπό τη μορφή χρηματικού μπόνους. Στη σύσκεψη στο Προεδρικό Μέγαρο αυτό το οποίο φαίνεται να απασχόλησε ήταν η λήψη μέτρων το συντομότερο δυνατόν προκειμένου να υπάρχει χρονικό περιθώριο να αποδώσουν μέχρι τον Αύγουστο. Αυτό που τονίστηκε ήταν η επιτακτική ανάγκη να μην ξεφύγει η πανδημία την περίοδο αυτή, κάτι που θα δυσκολέψει αφάνταστα τον έλεγχό της, μέσα στον Αύγουστο με ό,τι αυτό μπορεί να συνεπάγεται για την οικονομία και τον τουρισμό. Στο τραπέζι αυτή την περίοδο δεν υπάρχει το σενάριο των σκληρών μέτρων, ωστόσο ουδείς μπορεί να πει με βεβαιότητα ότι δεν θα είναι επιλογή εάν οι σχεδιασμοί και οι κινήσεις δεν αποδώσουν τα αναμενόμενα.

Αναγκαίες οι επενδύσεις όσο και οι τουρίστες

Project Bank με έργα που αναζητούν κεφάλαια δημιούργησε ο Invest Cyprus – Μελέτη από THR για βελτίωση της επενδυτικής ελκυστικότητας

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η εξίσωση για τον κυπριακό τουρισμό εξακολουθεί να παραμένει δύσκολη και το 2021 καθώς αν και έχουμε φτάσει στα μισά της χρονιάς, οι αφίξεις είναι ιδιαίτερα χαμηλές ενώ και ο Ιούλιος, ο πλέον σημαντικός μήνας από πλευράς ξένων τουριστών, όπως διαφαίνεται, θα κινηθεί σε χαμηλά επίπεδα. Την ίδια ώρα, οι επιχειρήσεις του τομέα, παρά τη διαρκή στήριξη από το κράτος, αρχίζουν να νιώθουν την πίεση της ρευστότητας στους ισολογισμούς τους. Άλλωστε, φέτος δεν ισχύει η ρύθμιση για αναστολή των δόσεων και έτσι προστίθεται επιπλέον πίεση. Παράλληλα, όμως, με το προβληματικό περιβάλλον που επικρατεί αυτήν την περίοδο, συνεχίζονται οι σχεδιασμοί για υλοποίηση διάφορων εθνικών στόχων όπως αυτών που περιλαμβάνονται στην Εθνική Στρατηγική Τουρισμού 2030. Είναι ξεκάθαρο πως για την υλοποίηση των μακροπρόθεσμων στόχων που τέθηκαν από την πολιτεία για διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας, θα απαιτηθούν νέες επενδύσεις και φρέσκα κεφάλαια από το εξωτερικό. Στην προμετωπίδα αυτής της προσπάθειας βρίσκεται ο Invest Cyprus, ο κρατικός οργανισμός προώθησης επενδύσεων, στον οποίο λειτουργεί εξειδικευμένη μονάδα με την ονομασία TourInvest. Σημειώνεται πως η μονάδα είναι εστιασμένη σε θέματα επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού και της φιλοξενίας αναπτύσσοντας πολλές δράσεις: από την προώθηση τουριστικών επενδύσεων στο εξωτερικό, μέχρι την προσέλκυση και υποστήριξη επενδυτών ακόμα και την υποβολή συγκεκριμένων εισηγήσεων προς τα αρμόδια υπουργεία για μεταρρυθμίσεις και κίνητρα τα οποία θα αυξήσουν την ελκυστικότητα της Κύπρου για ξένες επενδύσεις. Παρά το δύσκολο επενδυτικό περιβάλλον που επικρατεί αυτήν την περίοδο και τη γενικότερη μείωση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ), εντούτοις, υπάρχει επενδυτικό ενδιαφέρον για έργα στον τουριστικό τομέα στην Κύπρο. «Η μο-

Παρά το δύσκολο επενδυτικό περιβάλλον που επικρατεί αυτήν την περίοδο και τη γενικότερη μείωση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ), εντούτοις, υπάρχει επενδυτικό ενδιαφέρον για έργα στον τουριστικό τομέα στην Κύπρο.

νάδα TourInvest λειτουργεί ως το πρώτο σημείο επικοινωνίας (first point of contact) για ξένους επενδυτές και παρόλο το αρνητικό κλίμα που επικρατεί διεθνώς, καταγράφεται σημαντικό ενδιαφέρον για επενδύσεις στον τουριστικό τομέα στην Κύπρο. Άλλωστε, το τελευταίο διάστημα έχουμε δει να ανακοινώνονται και να υλοποιούνται σημαντικές επενδυτικές συμφωνίες είτε στον ξενοδοχειακό τομέα, είτε σε τομείς συνδεδεμένους με τον τομέα της φιλοξενίας», ανέφερε στην «Κ» ο CEO του Invest Cyprus, Γιώργος Καμπανέλλας.

Αξίζει να σημειωθεί πως ακόμα και κατά την περίοδο της πανδημίας έχουν καταγραφεί σημαντικές εξελίξεις στον τομέα αυτό, όπως η εξαγορά ξενοδοχείου Parklane στη Λεμεσό, η μετατροπή του ξενοδοχείου Aldiana σε Robinson, brand του Ομίλου Tui, επέκταση των δραστηριοτήτων του Ομίλου Radisson, επενδύσεις σε μικρά ξενοδοχεία στις ορεινές περιοχές, ενδιαφέρον από Ομίλους του εξωτερικού για έργα σχετιζόμενα με τον τομέα της υγείας και της ευεξίας (κέντρα αποκατάστασης και εξειδικευμένης ιατρικής φροντίδας). Ταυτόχρονα, προχωρούν μεγάλες επενδύσεις όπως το καζίνο, οι μαρίνες στην επαρχία Αμμοχώστου αλλά και η νέα μαρίνα στη Λάρνακα.

Project Bank με επενδυτικά έργα

Την ίδια ώρα, για καλύτερη ενημέρωση των εν δυνάμει επενδυτών, ο Invest Cyprus έχει προχωρήσει στη δημιουργία μιας Τράπεζας Έργων (Project Bank) που περιλαμβάνει σημαντικά προ-επένδυση έργα σε στρατηγικούς τομείς της οι-

Για την υλοποίηση των μακροπρόθεσμων στόχων που τέθηκαν από την πολιτεία για διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας, θα απαιτηθούν νέες επενδύσεις και φρέσκα κεφάλαια από το εξωτερικό.

κονομίας, δίνοντας την ευκαιρία στους επενδυτικούς οργανισμούς του εξωτερικού να αποκτήσουν μία σφαιρική εικόνα των ευκαιριών που παρουσιάζει το νησί. Αρκετά από τα έργα που είναι ανοικτά για επενδυτικά κεφάλαια από το εξωτερικό,

αφορούν στον τουριστικό τομέα. «Το ενδιαφέρον που φτάνει στα γραφεία μας είναι αυξημένο και εμείς φροντίζουμε ώστε οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές να λαμβάνουν ολοκληρωμένη πληροφόρηση για όλα τα ρυθμιστικά, νομικά και φορολογικά

ζητήματα που μπορεί να τους απασχολούν και να ενημερώνονται για τις τρέχουσες ευκαιρίες επένδυσης», αναφέρει στην «Κ» από πλευράς της η Στέφανη Παναγή, η υπεύθυνη της μονάδας TourInvest.

Μεταρρυθμίσεις με υπογραφή THR

Οι προπράξεις του Invest Cyprus για περαιτέρω ανάπτυξη της Κύπρου ως επενδυτικού τομέα για ξένα κεφάλαια που δραστηριοποιούνται στον τουριστικό τομέα, δεν σταματούν εδώ, αφού υπάρχει και η διενέργεια μεγάλων τομεακής μελέτης η οποία διεξήχθη σε συνεργασία με τον Διεθνή Συμβουλευτικό Οίκο THR. Αποτέλεσμα της μελέτης ήταν η διαμόρφωση Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την Κύπρο ως προορισμού ξένων επενδύσεων τουρισμού και φιλοξενίας. Όπως υπάρχει η πληροφόρηση, τα αποτελέσματα της εργασίας αυτής παρουσιάστηκαν πρόσφατα στα αρμόδια Υπουργεία και συζητήθηκαν τα επόμενα βήματα. Ανάμεσα σ' άλλα, και όπως προέκυψε από τα ευρήματα της μελέτης, κατατέθηκαν σημαντικές εισηγήσεις για μεταρρυθμίσεις και υιοθέτηση νέων κινήτρων με στόχο τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος.

Ανταγωνισμός στο φουλ

Με όλους τους ανταγωνιστικούς προορισμούς στη Μεσόγειο και όχι μόνο να αντιμετωπίζουν παρόμοιας φύσης προβλήματα στον τουριστικό τομέα λόγω της πανδημίας, γίνεται αντιληπτό πως η μάχη για προσέλκυση φρέσκων κεφαλαίων θα είναι έντονη. «Ο ρόλος μας ως Invest Cyprus είναι να προωθήμε την Κύπρο ως επενδυτικό προορισμό και να φροντίζουμε ώστε η χώρα μας να είναι ανάμεσα στις επιλογές των μεγάλων διαχειριστών κεφαλαίων στο εξωτερικό. Για να το επιτύχουμε αυτό χρειάζεται έντονη προσπάθεια και σημαντικά κονδύλια», εξηγεί σχετικά ο κ. Καμπανέλλας.

Η προσέλκυση ξένων επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού και της φιλοξενίας, αποτελεί έναν από τους πυλώνες προτεραιότητας του Invest Cyprus, αφού είναι ξεκάθαρο πως για να υλοποιηθούν οι μακροπρόθεσμοι στόχοι που έθεσε η πολιτεία θα απαιτηθεί αναβάθμιση, διαφοροποίηση και εμπλουτισμός του προϊόντος που η χώρα προσφέρει. Άλλωστε, για να μπορούν να υλοποιηθούν οι ποιοτικοί και ποσοτικοί στόχοι των αφίξεων που θέτει το Υφυπουργείο Τουρισμού και να αποδώσουν οι καμπάνιες προβολής, για τις οποίες δαπανούνται αρκετά εκατομμύρια κάθε χρόνο, θα πρέπει παράλληλα να φροντίσουμε να υπάρχουν τα κατάλληλα ιδιωτικά έργα και δημόσιες υποδομές που να προσφέρουν τις απαραίτητες εμπειρίες στον επισκέπτη και να ανταποκρίνονται στις τάσεις που επικρατούν διεθνώς. Εν κατακλείδι, η ανάγκη προσέλκυσης ξένων επενδύσεων στον τομέα, καθίσταται εξίσου σημαντική με την προσέλκυση των ιδίων των τουριστών.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

Apple Pay

ΑΠΟΨΗ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Οι επιδράσεις του κόστους στις τιμές ακινήτων

Αν μπορεί κάποιος να πει κάτι με σιγουριά για τον τομέα ανάπτυξης γης, είναι πως σχεδόν όλες οι μελέτες βιωσιμότητας που έγιναν το τελευταίο διάστημα, δεν ισχύουν. Στράφι πάει και ο προγραμματισμός πολυάριθμων κατασκευαστικών έργων.

Γιατί όμως ισχύει αυτή κατάσταση; Αναφερθήκαμε πρόσφατα στη διατάραξη της εφοδιαστικής αλυσίδας λόγω της πανδημίας. Αν σκεφτούμε μόνο πως το κόστος μεταφοράς έχει τουλάχιστον τριπλασιαστεί τον τελευταίο έναν χρόνο, αυτή η αύξηση φιλτράρεται σε αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων επειδή υπάρχει όριο στην πόση ζημιά μπορεί να ρουφήξει ο κάθε εισαγωγέας.

Επιπλέον, με το άνοιγμα των οικονομικών παγκοσμίας ξαφνικά η ζήτηση πήγε στα ύψη και η προσφορά είναι ανικανή να την ικανοποιήσει επειδή τα στοκ εξαντλήθηκαν και η νέα παραγωγή χρειάζεται χρόνο να μπει σε ρυθμούς που να ξεμπλοκάρει το «bottle neck» που έχει δημιουργηθεί. Σαν αποτέλεσμα την αυξημένης ζήτησης και της περιορισμένης προσφοράς οι τιμές εκτοξεύθηκαν στα ύψη. Για παράδειγμα, η τιμή του αλου-

Λόγω της αύξησης των τιμών των πρώτων υλών υπάρχει αυξημένη πιθανότητα όσοι κλειδώθηκαν σε συμβόλαια στα αρχικά στάδια κατασκευής ενός κτηρίου, να έχουν πρόβλημα.

μινίου πριν μερικούς μήνες ήταν περίε των €1.400/τόνο, ενώ τώρα βρίσκεται στις €2.000/τόνο. Αυτό συνιστά μια αύξηση στο κόστος αλουμινίου πέραν του 40% μέσα σε λιγότερο από ένα χρόνο. Ανάλογων μεγεθών αυξήσεις σημειώθηκαν σε όλες τις πρώτες ύλες, όπως το σίδερο, την ξυλεία κλπ, με αποτέλεσμα ο οποιοσδήποτε προϋπολογισμός έγινε με περσινές τιμές να είναι πλέον εκτός κάδρου πραγματικότητας.

Τι μπορεί να σημαίνει αυτό για την αγορά ακινήτων; Υπάρχει αυξημένη πιθανότητα όσοι κλειδώθηκαν σε συμβόλαια στα αρχικά στάδια κατασκευής

Το σίγουρο είναι πως όλοι οι υπολογισμοί για τιμές πώλησης ακινήτων και μελέτες βιωσιμότητας θα πρέπει να ξαναγίνουν με τρόπο που να λαμβάνουν υπόψη τα νέα δεδομένα.

ενός κτηρίου, να έχουν πρόβλημα. Σκεφτείτε πρώτα τον πωλητή. Αν βάσει του συμβολαίου του δεσμεύεται να παράδωσει στον αγοραστή ένα διαμέρισμα προς €200.000 το οποίο είναι μόλις κατά 25% κατασκευασμένο και δεν έχει προ-αγορασμένα τα υλικά για να το αποπερατώσει και φυλαγμένα στην αποθήκη

του, τότε είναι πολύ πιθανόν οι τρέχουσες αυξήσεις στις τιμές των υλικών να εξαλείψουν το κέρδος του ακόμα και να τον αναγκάσουν να βάλει χρήματα από την τσέπη.

Τι γίνεται σε τέτοια περίπτωση; Αν το πωλητήριο έγγραφο για το διαμέρισμα δεν προβλέπει για τέτοιες αυξήσεις και

η μείωση στο κέρδος του είναι μικρή, τότε μπορεί να πει ότι ρουφά τη ζημιά και πάει παρακάτω. Αν όμως το κέρδος μείωνεται δραστικά ή πάει σε αρνητικό πρόσημο, τότε ο επιχειρηματίας ανάπτυξης μπορεί να προσπαθήσει να έρθει σε ένα διακανονισμό με τον αγοραστή. Ο τελευταίος δεν είναι υποχρεωμένος να δεχτεί. Αν δεχτεί καλώς για τον developer. Αν δεν δεχτεί, τότε το πράγμα μπορεί να εξελιχθεί πολύ λάθος. Αν ο developer, ο οποίος έχει έκθεση σε πολλά άλλα έργα δεν μπορεί να ανταπεξέλθει, μπορεί και να χρεωκοπήσει. Σε τέτοιο ενδεχόμενο οι αγοραστές μένουν εκτεθειμένοι. Που μας φέρνει στον αγοραστή. Είναι τόσο απλό για έναν αγοραστή να δεχτεί ότι του πει ο developer για αυξήσεις στα υλικά και να δεχτεί να πληρώσει ένα «πανδημικό χαράτσι» για να πάρει το διαμέρισμά του; Όχι δεν είναι απλό, αφενός επειδή ο developer θα δυσκολευτεί να πείσει με απτά στοιχεία και αφετέρου ο αγοραστής δεν είναι κατ' ανάγκη σε θέση να πληρώσει μια τέτοια αύξηση ακόμη και αν ο developer ήταν πιστευτός. Μπορεί απλά να μην μπορεί να πληρώσει παραπάνω επειδή τόσο είναι τα λεφτά

του ή/ και η τράπεζα που τον χρηματοδοτεί να έχει θέμα με την αύξηση στην χρηματοδότηση.

Από την άλλη, για τις απούλτες μονάδες τα πράγματα είναι πιο απλά. Οι τιμές θα αναπροσαρμοστούν προς τα πάνω έτσι ώστε να καλύπτεται το νέο κόστος. Μπορεί να ακούγεται παράδοξο εν καιρώ πανδημίας οι τιμές να αυξάνονται, αλλά έτσι είναι τα πράγματα. Τώρα αν το αυξημένο κόστος θα ξεφουσκώσει σύντομα, τότε είναι πολύ πιθανόν να μην δούμε αυξημένες ζητούμενες τιμές ακινήτων.

Το σίγουρο είναι πως όλοι οι υπολογισμοί για τιμές πώλησης ακινήτων και μελέτες βιωσιμότητας θα πρέπει να ξαναγίνουν με τρόπο που να λαμβάνουν υπόψη τα νέα δεδομένα. Σίγουρα θα υπάρχουν επιδράσεις στην υπόλοιπη βιομηχανία.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Φωνές πρατηριούχων για βενζίνη από κατεχόμενα

Ζητούν πολιτική απόφαση για αυστηρούς ελέγχους στα οδοφράγματα – Απώλειες εσόδων έως και 120 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, λένε

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Τις έντονες αντιδράσεις του Παγκύπριου Συνδέσμου Πρατηριούχων προκαλεί το φαινόμενο μετάβασης Ε/κ στα κατεχόμενα για την προμήθεια υγρών καυσίμων κίνησης. Ένα ζήτημα το οποίο δεν είναι φρέσκο, πλην όμως αυτή την περίοδο, όπως φαίνεται από τα όσα υποστηρίζονται από τους επαγγελματίες, βρίσκεται σε έξαρση. Συγκεκριμένα, όπως λέει ο Κυριάκος Λουκάς, μέλος του οκταμελούς συμβουλίου του Παγκύπριου Συνδέσμου Πρατηριούχων, στην «Κ», το πρόβλημα για τον κλάδο έχει πάρει διαστάσεις μετά το τελευταίο άνοιγμα των σημείων διέλευσης, προς και από τα κατεχόμενα. Σύμφωνα με στοιχεία που έχουν στην διάθεσή του οι πωλητές υγρών καυσίμων στις ελεύθερες περιοχές, οι απώλειες υπολογίζονται σε περίπου 120 εκατ. ευρώ το χρόνο που αντιστοιχούν στο 10% με 11% των συνολικών λιανικών πωλήσεων καυσίμων κίνησης. Όπως συμβαίνει και με άλλα προϊόντα, Ε/κ επιλέγουν να μεταβαίνουν στις κατεχόμενες περιοχές κοντά στην πράσινη γραμμή προκειμένου να εφοδιαστούν με καύσιμα, ένεκα της διαφοράς στην τιμή λιανικής πώλησης, σε σχέση με τις ελεύθερες περιοχές. Μπροστά στην κατάσταση που φαίνεται να έχει δημιουργηθεί ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Πρατηριούχων στράφηκε προς την κυβέρνηση προκειμένου να βάλει φρένο. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο Κυριάκος Λουκάς, οι πρατηριούχοι ζητούν την εφαρμογή του κανονισμού της πράσινης γραμμής.

Η εικόνα

Με βάση την εικόνα που έχουν οι ίδιοι οι πρατηριούχοι, η διαφορά των 70 σέντ ανά λίτρο στη λιανική τιμή των καυσίμων κίνησης, ελευθέρων με κατεχόμενες περιοχές, ευθύνεται για το φαινόμενο που παρατηρείται. Διαφορά που κατά τους ίδιους οφείλεται στο πακέτο φόρων που έχουν επιβληθεί στις τιμές των καυσίμων. Συγκεκριμένα, όπως εξηγούν οι ίδιοι, ο καταναλωτής στις ελεύθερες περιοχές στην τιμή που αγοράζει καύσιμα στις ελεύθερες περιοχές πληρώνει:

–Ποσοστό 7,3% για το βιοκαύσιμο που προστίθεται στα καύσιμα προκειμένου να είναι εντός των ευρωπαϊκών προδια-

Στις κατεχόμενες περιοχές σύμφωνα με τους πρατηριούχους, μεταβαίνουν για αγορά καυσίμων απλοί καταναλωτές αλλά και μια μερίδα ιδιοκτητών επαγγελματικών οχημάτων.

Ετησίως γίνεται λόγος από τους πρατηριούχους για 100 εκατ. λίτρα υγρών καυσίμων κίνησης που αγοράζονται από τις κατεχόμενες περιοχές, που ισοδυναμούν με απώλειες 120 εκατ. ευρώ, σε ετήσια βάση.

γραφών. Ποσοστό που ισοδυναμεί με 10 σέντ ανά λίτρο.

- Φόρος κατανάλωσης βενζίνης 42,9 σέντ ανά λίτρο.
- Φόρος κατανάλωσης 40 σέντ ανά λίτρο στο Euro Diesel.
- Φόρος αποθήκευσης 1 σέντ ανά λίτρο.
- ΦΠΑ στο συνολικό ποσό 19%.

Όπως υποστηρίζουν οι πρατηριούχοι,

η ψαλίδα που υπάρχει στις λιανικές τιμές ελευθέρων και κατεχομένων περιοχών αντί να κλείσει αναμένεται να ανοίξει. Όπως λένε, το ποσοστό 7,3% που αφορά το βιοκαύσιμο στα καύσιμα κίνησης, λόγω οδηγιών της Ε.Ε. θα πρέπει να αυξηθεί στο 14% μέχρι το 2030, εξέλιξη που εκτιμάται πως θα πιέσει τις λιανικές τιμές στις ελεύθερες περιοχές προς τα πάνω.

Οι απώλειες

Από τους υπολογισμούς των πρατηριούχων, το χάσμα που παρατηρείται έχει ως αποτέλεσμα ετήσιες απώλειες που φθάνουν τα 120 εκατ. ευρώ το χρόνο. Σύμφωνα με στοιχεία που έχουν και τα παρουσίασαν στις αρμόδιες κρατικές αρχές, ετησίως η ποσότητα καυσίμων κίνησης από τις κατεχόμενες περιοχές υπολογίζεται στα 100 εκατ. λίτρα. Με βάση τα ίδια στοιχεία πριν παρατηρηθεί το φαινόμενο μετάβασης στις κατεχόμενες περιοχές, το ύψος των λιανικών πωλήσεων στις ελεύθερες περιοχές ανερχόταν στο 1 δισ. λίτρα. Σήμερα η ποσότητα αυτή

Χωρίς αντίκρισμα οι επαφές με αρμόδιους

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο λιανικός τομέας των καυσίμων μετέφερε ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Πρατηριούχων στα αρμόδια υπουργεία και υπηρεσίες. Όπως οι ίδιοι λένε, όπαντες γνωρίζουν το πρόβλημα και τις θέσεις τους, εντούτοις το πρόβλημα παραμένει άλυτο. Αυτό που ζητούν είναι την πιστή εφαρμογή του κανονισμού της πράσινης γραμμής για προϊόντα από τις κατεχόμενες περιοχές. Πρόσφατα ο Σύνδεσμος συναντήθηκε με την υπουργό Εμπορίου Νατάσα Πηλείδου. Ωστόσο, οι ίδιοι θεωρούν ότι λύση στο πρόβλημά τους μπορεί να δοθεί μόνο από το Υπουργείο Εξωτερικών με το οποίο επίσης είχαν επαφές. Οι ίδιοι θεωρούν πως πρέπει να ληφθεί πολιτική απόφαση προκειμένου οι τελωνειακές αρχές να εντείνουν τους ελέγχους στα σημεία διέλευσης. Πηγές από το Υπουργείο Εξωτερικών υποστηρίζουν πως οι έλεγχοι που ζητούν οι πρατηριούχοι σε απλούς καταναλωτές, έχει μεγάλο βαθμό δυσκολίας, κάτι που δεν συμβαίνει με επαγγελματίες που μεταβαίνουν στα κατεχόμενα για καύσιμα. Επίσης, λέγεται πως ζητήθηκε από τους πρατηριούχους να καταγγέλλουν τέτοιες περιπτώσεις, απορρίπτοντας τους ισχυρισμούς πως το τελωνείο δεν προβαίνει σε ελέγχους στα οδοφράγματα.

που αφορά πωλήσεις μόνο από πρατήρια,

έχει υποχωρήσει στα 850 εκατ. λίτρα. Ποσοστό απώλειας που υπολογίζεται στο 10% με 11% σε ετήσια βάση. Σε απόλυτους

οικονομικούς αριθμούς οι απώλειες, κατά τους πρατηριούχους, ανέρχονται στα 120 εκατ. ευρώ. Από αυτά τα 70 εκατ. ευρώ αφορούν κρατικά έσοδα από την φορο-

Νέο αγκάθι στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις

Οικονομικό σκάνδαλο με ξέπλυμα χρήματος - Οι ΗΠΑ καταζητούν «άνθρωπο» της κυβέρνησης Ερντογάν

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Λίγα χρόνια μετά το ξέσπασμα του σκανδάλου της παροχής διευκολύνσεων από την Τουρκία στο Ιράν για την παράκαμψη των κυρώσεων που επιβλήθηκαν από την διεθνή κοινότητα, ένα νέο οικονομικό σκάνδαλο έρχεται να προκαλέσει νέα αναταραχή στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις. Στον απόηχο της πρώτης συνάντησης των Προέδρων των ΗΠΑ και της Τουρκίας, οι αμερικανικές αρχές εντατικοποιούν την προσπάθειά τους για την έκδοση ενός αυτοεξόριστου Τούρκου επιχειρηματία, ο οποίος αντιμετωπίζει την κατηγορία ξεπλύματος μαύρου χρήματος εις βάρος των ΗΠΑ.

Στο προηγούμενο σκάνδαλο πρωταγωνιστούσε ένας ιρανικής καταγωγής επιχειρηματίας, ο Ρεζά Ζαράμπι. Στο νέο σκάνδαλο πρωταγωνιστεί ο Τούρκος επιχειρηματίας, Σεζγκίν Μπαράν Κορκμάζ, ο οποίος μέχρι πρόσφατα διατηρούσε στενές σχέσεις με την κυβέρνηση του Ταγίπ Ερντογάν.

Ο Κορκμάζ συνελήφθη πριν από λίγο χρονικό διάστημα στην Αυστρία ύστερα από αίτημα των αμερικανικών αρχών με την κατηγορία του ξεπλύματος μαύρου χρήματος ύψους άνω των 133 εκατομμυρίων δολαρίων μέσω τραπεζικών λογαριασμών στην Τουρκία και το Λουξεμβούργο. Οι κοινωνικοοικονομικές και πολιτικές διασυνδέσεις του Κορκμάζ ξεκινούν από τον κύκλο των στενών συνεργατών του Προέδρου της Τουρκίας και φτάνουν μέχρι τον κύκλο του τέως Προέδρου Ντόναλντ Τράμπ και τους Μορμόνους των ΗΠΑ.

Ξέπλυμα χρήματος

Το ένταλμα σύλληψης του Κορκμάζ προήλθε από δικαστήριο του Σολτ Λέικ Σίτι της Πολιτείας Γιούτα. Σύμφωνα με τις αμερικανικές δικωτικές αρχές, ο Κορκμάζ χρησιμοποίησε αυτά τα χρήματα για να αποκτήσει κινητή και ακίνητη περιουσία στην χώρα του. Ένα από τα αποκτήματα του Τούρκου επιχειρηματία ήταν μια τουρκική αεροπορική εταιρεία που οδηγήθηκε σε χρεοκοπία πριν από λίγα χρόνια. Ο ιδιοκτήτης της αμερικανικής

Στο σκάνδαλο, πρωταγωνιστεί ο Τούρκος επιχειρηματίας Σεζγκίν Μπαράν Κορκμάζ, ο οποίος μέχρι πρόσφατα διατηρούσε στενές σχέσεις με την κυβέρνηση Ερντογάν.

Ο Κορκμάζ ομολόγησε ότι μοίραζε «δώρα», αξίας 3 εκατομμυρίων δολαρίων, σε γραφειοκράτες, μέλη του δικαστικού σώματος και αστυνομικούς.

νικής εταιρείας, ο οποίος παραπλάνησε τις αμερικανικές αρχές ισχυριζόμενος ότι παράγαγε βιοντίζελ, συνελήφθη καθώς ετοιμαζόταν να ταξιδέψει στην Τουρκία. Τα εμπλεκόμενα άτομα κατηγορούνται ότι εξαπάτησαν το υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ και χρησιμοποιούσαν τα χρήματα που εξασφάλισαν παράνομα για να αγοράσουν πολυτελή

σπορ αυτοκίνητα και σπιτία εκατομμυρίων δολαρίων. Επίσης, ζητούν από τον Κορκμάζ την επιστροφή μεγάλου χρηματικού ποσού.

Ο Κορμάζ συνελήφθη στην Αυστρία μετά την ενημέρωση των αρχών της χώρας από τις αμερικανικές αρχές για την υπόθεση που εκκρεμεί εις βάρος του στις ΗΠΑ. Η Αυστρία, η οποία τα τελευταία χρόνια διατηρεί διδαλωδεις σχέσεις με την Τουρκία, μετά την σύλληψη του Τούρκου επιχειρηματία φέρει δυο επιλογές. Είτε θα εκδώσει τον κ. Κορκμάζ στις ΗΠΑ είτε θα τον επιστρέψει στην χώρα του, δηλαδή στην Τουρκία.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με δημοσιεύματα του τουρκικού αντιπολιτευόμενου τύπου, στο παρελθόν ο κ. Κορκμάζ ανέπτυξε σχέσεις με άτομα και κύκλους που βρέθηκαν κοντά στον τέως Πρόεδρο των ΗΠΑ, Ντόναλτ Τραμπ. Ορισμένα

Η διαφθορά εντείνει την οικονομική κρίση

Τούρκοι αναλυτές, μελετώντας την υπόθεση Κορκμάζ, εστιάζουν σε δυο σημαντικά σημεία. Πρώτον, προβληματίζονται για τον αντίκτυπο της υπόθεσης στις ήδη ευθραυστές αμερικανοτουρκικές σχέσεις. Δεύτερον, τονίζουν ότι η όλη υπόθεση αφήνει σε ιδιαίτερα δύσκολη θέση την κυβέρνηση του Ερντογάν στο εσωτερικό πολιτικό πεδίο. Ως προς το πρώτο, οι αναλυτές υπενθυμίζουν ότι τα τελευταία χρόνια οι αμερικανοτουρκικές σχέσεις χαρακτηρίζονται από αναταράξεις και μεγάλα προβλήματα. Το οικονομικό σκάνδαλο έρχονται να δώσουν νέες διαστάσεις σε αυτά τα προβλήματα και να περιπλέξουν τις διμερείς σχέσεις. Την ίδια ώρα αποδυναμώνουν την θέση της κυβέρνησης Ερντογάν απέναντι στον ισχυρό νατοϊκό σύμμαχο. Σε ό, τι αφορά το εσωτερικό, ο αναλύσεις συμφωνούν στο γεγονός ότι το σκάνδαλο Κορκμάζ έρχεται να ενισχύσει την εκτίμηση μεγάλων μερίδων της τουρκικής κοινωνίας, ότι ύστερα από δυο δεκαετίες συνεχόμενης παραμονής στην εξουσία, το κυβερνών κόμμα εμπλέκεται σε μεγάλα σκάνδαλα, τα οποία εκτός από το ότι πλήττουν την εικόνα της χώρας στο εξωτερικό επιδεινώνουν και την κατάσταση στην οικονομία.

δημοσιεύματα θέλουν τον Κορκμάζ να εκμεταλλεύτηκε αυτές τις διασυνδέσεις για να διευκολύνει τον αμερικανотουρικό διάλογο κατά την προηγούμενη περίοδο.

Ανθρωπος του Ερντογάν

Στην Τουρκία, μέχρι πρόσφατα ο 43χρονος επιχειρηματίας ήταν γνωστός με την ιδιότητα ενός δισεκατομμυριοσχύου επιχειρηματία που απέκτησε οικονομική και πολιτική ισχύ στα χρόνια της διακυβέρνησης του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ). Ο Κορκμάζ σκαρφώωσε τα σκαλιά της πολιτικής και οικονομικής εξουσίας της Τουρκίας παρέχοντας «υποστηρίξη» και «διευκολύνσεις» σε κύκλους και άτομα-κλειδιά στον κύκλο των κυβερνήσεων Ερντογάν. Επίσης, φρόντισε να διατηρήσει ζωντανό το ενδιαφέρον της

κοινωνίας για το πρόσωπο του, δίνοντας μεγάλα χρηματικά ποσά για φιλανθρωπικούς σκοπούς.

Το όνομα του Κορκμάζ βρέθηκε στο προσκήνιο της τουρκικής επικαιρότητας τον προηγούμενο μήνα, όταν ο Σεντάτ Πέκερ, ένας από τους αρχηγούς του εγκληματικού υποκόσμου της Τουρκίας, το ανέφερε για να φέρει σε δύσκολη θέση τον Υπουργό Εσωτερικών της Τουρκίας, Σουλεϊμάν Σοϊλού. Ο Πέκερ ισχυρίστηκε ότι ο Σοϊλού συναντήθηκε με τον Κορκμάζ τον περασμένο Δεκέμβριο για να τον ενημερώσει για τη νομική διαδικασία εναντίον του. Επίσης, ο ΥΠΕΣ ζήτησε από τον Κορκμάζ να εγκαταλείψει την Τουρκία. Ο Τούρκος επιχειρηματίας ακολουθούσε τις συμβουλές του υπουργού και έφυγε από τη χώρα την επόμενη μέρα της συνάντησης.

Λίγο πριν από τη φυγή του Κορκμάζ στο εξωτερικό, τουρκικό δικαστήριο μπόκαρε τους τραπεζικούς λογαριασμούς του επιχειρηματία. Στην συνέχεια, ήρθε η διαμεσολάβηση των τουρκικών αρχών για το ξεπλοκάρισμα των λογαριασμών. Μάλιστα, ο εισαγγελέας που ζήτησε από το δικαστήριο να άρει το μπλοκ στον τραπεζικό λογαριασμό του Κορκμάζ έγινε στη συνέχεια Υφυπουργός Δικαιοσύνης. Τελικά, οι τουρκικές αρχές ξεκίνησαν έρευνες για τον Κορκμάζ με την υποψία του ξεπλύματος χρήματος μετά την αποχώρηση του επιχειρηματία από την Τουρκία.

Λίγο πριν από τη σύλληψη του στην Αυστρία, ο Κορκμάζ προχώρησε σε μια αποκάλυψη που ρίχνει φως στις στενές σχέσεις του με τους κύκλους της τουρκικής κυβέρνησης. Υποστήριξε ότι ο Βεϊς Άτες, βετεράνος δημοσιογράφος των τουρκικών φιλοκυβερνητικών μέσων ενημέρωσης, τον τηλεφώνησε και πρότεινε την εκάλειψη των προβλημάτων του. Σύμφωνα με τον Κορκμάζ, ο δημοσιογράφος, που στο παρελθόν συμμετείχε στα ταξίδια, στις εκδηλώσεις και συνεντεύξεις του Προέδρου Ερντογάν, ζήτησε από τον ίδιο 10 εκατομμύρια ευρώ για «την επίλυση των προβλημάτων με τις τουρκικές αρχές μέσω ισχυρών διασυνδέσεων».

Αξιοσημείωτο είναι επίσης, το γεγονός ότι μετά την σύλληψή του στην Αυστρία, ο Κορκμάζ ομολόγησε ότι, πριν από την έξοδό του από την Τουρκία, κατά τη διάρκεια των θροσκευτικών εορτών, μοίραζε «δώρα», αξίας 3 εκατομμυρίων δολαρίων, σε γραφειοκράτες, μέλη του δικαστικού σώματος, αστυνομικούς και αστυνομικούς επιθεωρητές.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΑΛΑ

NeoBanks

Οι NeoBanks υπάρχουν εδώ και περίπου μια πενταετία και είναι ένα είδος ψηφιακής τράπεζας χωρίς υποκαταστήματα που χρησιμοποιεί για τη λειτουργία της την άδεια μιας κανονικής τράπεζας. Ουσιαστικά είναι fintech εταιρείες και μέσω εφαρμογών που έχουν αναπτύξει βοηθάνε το χρήστη να διαχειρίζεται πιο εύκολα τους λογαριασμούς του και τις επενδύσεις του ακόμα και από το κινητό του. Δεν μιλάμε για μια απλή μετεξέλιξη των παραδοσιακών τραπεζών, αλλά για εντελώς νέα προϊόντα που βοηθούν το χρήστη να έχει μια καλύτερη συνολική τραπεζική εμπειρία. Μπορούμε να πούμε λοιπόν πως οι NeoBanks είναι τεχνολογικές πλατφόρμες. Οι παραδοσιακές τράπεζες συνήθως είναι πιο δυσκίνητες όταν πρόκειται για την ανάπτυξη νέων τεχνολογικών υποδομών και γι' αυτό είναι πιο εύκολο να συνεργαστούν με τέτοιου είδους εταιρείες. Πολλές φορές όμως οι τράπεζες βλέπουν ανταγωνιστικά αυτές τις πλατφόρμες χωρίς να κατανοούν την αξία που μπορεί να κερδίσουν, προσφέροντας στους πελάτες τους μια καλύτερη και εξαστομικευμένη τραπεζική εμπειρία. Γι' αυτό λοιπόν είναι ευκαιρία για τις ρυθμιστικές αρχές να βοηθήσουν στην ανάπτυξη τέτοιου είδους εφαρμογών αφού ο σκοπός είναι να καλύτερευσει η παροχή τραπεζικών υπηρεσιών και την ίδια ώρα να γίνουν πιο διαφανείς οι διαδικασίες. Είναι γνωστό άλλωστε ότι η ψηφιακή μεταρρύθμιση συμβάλλει στη διαφάνεια σε όλους τους τομείς των υπηρεσιών. Ακόμα δεν έχουν γίνει αποδεκτές πλήρως εταιρείες τύπου NeoBanks και υπάρχει μια γενικότερη καχυποψία από τις ρυθμιστικές αρχές. Όπως όμως και με τα ψηφιακά νομίσματα, είναι εδώ για να μείνουν και θα πρέπει να δημιουργηθεί το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο που θα συμβάλει στην ανάπτυξη τους. Με αυτό τον τρόπο θα έρθουν νέες επενδύσεις, αλλά επίσης θα λυθούν προβλήματα που είναι δύσκολο να διαθετηθούν χωρίς τη βοήθεια της τεχνολογίας. Ένα παράδειγμα είναι τα δάνεια. Με τη βοήθεια της τεχνολογίας σε λίγο καιρό και την αυτόματη και άμεση ανάλυση δεδομένων, ο χρήστης σε λίγα δευτερόλεπτα θα μπορεί να εγκριθεί για ένα δάνειο, ή να απορριφθεί γιατί δεν θα πληροί τα κριτήρια. Με αυτό τον τρόπο θα μειωθούν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια αφού η διαδικασία λήψης της απόφασης θα είναι αυτοματοποιημένη και αντικειμενική. Η τεχνολογία λοιπόν είναι εδώ και ο τραπεζικός τομέας τα επόμενα χρόνια θα είναι εντελώς διαφορετικός από αυτόν που ξέρουμε σήμερα.

Ο κ. Πάννης Γεωργιάλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

must

04/07

ME THN ๙๙ H KAOHMERINH

LIVING
ON THE
BRIGHT
SIDE OF
LIFE

Μεγάλο άλμα της ψηφιακής οικονομίας στην Κίνα

Αντιπροσωπεύει πλέον το 1/3 του ΑΕΠ της Ελλάδας

Η **ψηφιακή** οικονομία έχει αναπτυχθεί τόσο στην Κίνα ώστε έχει φτάσει σήμερα να αντιπροσωπεύει πάνω από το 1/3 του ΑΕΠ της. Στη διάρκεια του περασμένου έτους, άλλωστε, 50 εκατομμύρια Κινέζοι στις επαρχίες της χώρας άρχισαν να χρησιμοποιούν το Ιντερνετ. Η εικόνα προκύπτει από επίσημα στοιχεία κρατικών υπηρεσιών της Κίνας και αντανακλά τη νέα πραγματικότητα που διαμόρφωσε η πανδημία. Εκατομμύρια Κινέζοι που είχαν μεταναστεύσει στα μεγάλα αστικά κέντρα της Κίνας για να εργαστούν στις βιομηχανίες της αναγκάστηκαν να επιστρέψουν στις ιδιαίτερες πατρίδες τους εξαιτίας της

εκατ. μικρότερος από τον αντίστοιχο την άνοιξη του 2019, όταν δεν είχε ακόμη εκδηλωθεί η πανδημία.

Όπως σχολιάζει σχετικά ρεπορτάζ του αμερικανικού δικτύου CNBC, τις τελευταίες δεκαετίες η κινεζική ηγεσία καλάρωσε τον κεντρικό έλεγχο στην οικονομία, με αποτέλεσμα δεκάδες εκατομμύρια Κινέζοι να αναζητήσουν εργασία στις μεγάλες πόλεις, όπως το Πεκίνο και η Σεντζέν. Στη διάρκεια όλων αυτών των ετών, οι τοπικές αρχές και κυβερνήσεις κατασκεύασαν δίκτυα υπόγειου σιδηροδρόμου και κάθε είδους αστικές υποδομές για να δώσουν ώθηση στην ανάπτυξη. Για μεγάλη μερίδα των εσωτερικών μεταναστών, πάντως, οι συνθήκες εργασίας ήταν εξαιρετικά σκληρές, όπως για τους απασχολούνταν σε εργοστάσια, ενώ πιο προσφάτως πολύ σκληρούς όρους εργασίας αντιμετώπισαν όσοι εργάστηκαν στη μεταφορά και παράδοση προϊόντων των κινεζικών κολοσσών του ηλεκτρονικού εμπορίου. Περαιτέρω επιβαρυντικός παράγοντας υπήρξε, άλλωστε, το άκαμπτο σύστημα στέγασης που ισχύει στον ασιατικό γίγαντα και το οποίο δεν προσφέρει υπηρεσίες υγείας, πρόσβαση των παιδιών στα τοπικά σχολεία, ενώ δεν αναγνωρίζει καν δικαίωμα αγοράς κατοικίας παρά μόνο σε όσους παραμένουν στον τόπο καταγωγής τους, στον οποίο έχουν απογραφεί. Εν ολίγοις, οι εσωτερικοί μεταναστες δεν έχουν τέτοια δικαιώματα στις πόλεις στις οποίες έχουν εγκατασταθεί για να εργαστούν. Η ψηφιακή οικονομία

Πάνω από 50% των επιχειρηματικών σχεδίων που τέθηκαν σε εφαρμογή το 2020 επικεντρώνονται στη χρήση του Διαδικτύου, των διαφόρων online μεθόδων για την πώληση προϊόντων και του λεγόμενου live streaming.

και η εκτεταμένη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών έχουν οδηγήσει σε αντιστροφή της εσωτερικής μετανάστευσης, της διαδικασίας που τις τελευταίες δεκαετίες οδήγησε στη θεαματική ανάπτυξη της δεύτερης οικονομίας στον κόσμο. Και όπως τονίζουν οικονομικοί αναλυτές, είναι άγνωστο προς το παρόν ποιος θα είναι ο αντίκτυπος αυτής της αντιστροφής στην ευρύτερη κινεζική οικονομία.

«Η μετανάστευση από τις αγροτικές περιοχές στα αστικά κέντρα είχε ήδη επιβραδυνθεί προτού ακόμη εκδηλωθεί η πανδημία του κορωνοϊού», τονίζει η Νταν Γουάνγκ, οικονομολόγος στην Hang Seng China, με έδρα στη Σαγκάη. Η ίδια προεισφέρει πως η αντιστροφή αυτής της εσωτερικής μετανάστευσης θα επιταχυνθεί τα επόμενα χρόνια «εν μέρει επειδή οι ερ-

γαζόμενοι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στο κόστος της στέγασης στις πόλεις και δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας». Τα επίσημα στοιχεία καταδεικνύουν πως στη διάρκεια του περασμένου έτους οι Κινέζοι που επέστρεψαν στις ιδιαίτερες πατρίδες τους ήταν κατά 1,6 εκατ. περισσότεροι σε σύγκριση με το 2019, τον τελευταίο χρόνο πριν από την πανδημία. Επιπλέον, πάνω από το 50% των επιχειρηματικών σχεδίων που τέθηκαν σε εφαρμογή επικεντρώνονται στη χρήση του Διαδικτύου, των διαφόρων online μεθόδων για την πώληση προϊόντων και του λεγόμενου live streaming. Όλο και περισσότεροι άνθρωποι που δεν κατοικούν πλέον στις μεγάλες πόλεις αναλαμβάνουν εργασίες της λεγόμενης ψηφιακής οικονομίας, εφόσον τους δίνεται πλέον η δυνα-

τότητα να εργάζονται από απόσταση για επιχειρήσεις που εξακολουθούν να έχουν την έδρα τους στο κέντρο μεγάλων πόλεων. Είναι ενδεικτικά τα στοιχεία που έδωσε η πλατφόρμα ανεύρεσης εργασίας Qingtuanshe, σύμφωνα με την οποία από πέρυσι έχουν αυξηθεί σημαντικά τα αιτήματα για ανεύρεση εργασίας σε τομείς συναφείς με live streaming. Επιπλέον, η εταιρεία δημοσίων σχέσεων Yyoung με έδρα στο Πεκίνο αναφέρει πως δέχεται καθημερινά δεκάδες αιτήματα από κατοίκους μικρών πόλεων που ζητούν να συνεργαστούν με οίκους μόδας ως «influencers», όπως αποκαλούνται όσοι απασχολούνται με την έμμεση διαφήμιση προϊόντα μέσα από το προφίλ τους σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Όπως, πάντως, επισημαίνει η Τζιάλου Σαν,

οικονομολόγος και ακαδημαϊκός με ειδίκευση στις αναδυόμενες αγορές στο Διεθνές Ινστιτούτο Ανάπτυξης της Διοίκησης, πράγματι υπάρχει ανάγκη για τέτοιου είδους υπαλλήλους στον κλάδο, αν και σίγουρα δεν είναι πλέον εύκολο να επιτύχουν οι νέοι και να αναδειχθούν σε ένα είδος «star» που έχει αντίκτυπο στην αγορά προϊόντων και ειδών πολυτελείας.

Όπως επισημαίνουν οικονομικοί αναλυτές, παραμένει αβέβαιο πόσο μπορεί να συνδράμει στην οικονομική ανάπτυξη αυτή η ψηφιακή οικονομία. Οι λιανικές πωλήσεις έχουν επιβραδυνθεί τελευταία περισσότερο από τις προβλέψεις και οι πωλήσεις online παραμένουν στάσιμες. Αυτά αποτελούν λόγο ανησυχίας για μια οικονομία που επιχειρεί τη μεταστροφή της στην ιδιωτική κατανάλωση.

Πολυτελή διαμερίσματα στην πιο μεγάλη θαλαμνηγό του κόσμου

Εάν έχετε κουραστεί από τη ζωή στο πολύβουο κέντρο μιας μεγαλούπολης, αλλά δεν αγαπάτε το βουνό, υπάρχει ακόμα μία επιλογή: ένα πλωτό, υπερπολυτελές διαμέρισμα στη μεγαλύτερη θαλαμνηγό του κόσμου.

Όπως αναφέρει σε σχετικό της δημοσίευμα η εφημερίδα των Financial Times, στο εν λόγω γιοτ, με μήκος 220 μέτρων, προβλέπεται να κατασκευαστούν 39 διαμερίσματα, έκαστο εκ των οποίων πωλείται από 9,5 εκατ. ευρώ και πλέον. Συνολικά το σκάφος θα παραδοθεί το 2024, ενώ όσοι έχουν επενδύσει σε αυτό εκτι-

Το γιοτ θα διαθέτει κελάρι για 10.000 φιάλες και κλαμπ δίπλα στην πισίνα.

μούν πως η ζήτηση θα είναι αξιόλογη. Αλλωστε, όπως έχει φανεί ήδη από την πανδημία, οι εύποροι προτιμούν να ταξιδεύουν και να παραθερίζουν μακριά από τον συνωστισμό και σε συνθήκες που τους εξασφαλίζουν προστασία από τον κορωνοϊό.

Πρόκειται για ένα έργο ύψους 500 εκατ. ευρώ, το οποίο παρουσίασαν στο κοινό χθες οι συμμετέχοντες επενδυτές. Ονομάζεται «Somnio» και προσφέρει στους ιδιοκτήτες των διαμερισμάτων

Το «Somnio» θα ξεπερνά κατά 40 μέτρα και πλέον το μήκος του «Azzam», του μέχρι σήμερα μεγαλύτερου σούπερ γιοτ.

«την οικεία ατμόσφαιρα ενός ιδιωτικού σκάφους, παράλληλα με την ευκαιρία να δικτυωθούν μέσα σε μια ζωντανή κοινότητα αντίστοιχων ανθρώπων».

Συλλογικά θα αποφασίζεται το ετήσιο

δρομολόγιο, ενώ πέραν όλων των άλλων το σούπερ γιοτ θα διαθέτει κελάρι για 10.000 φιάλες και κλαμπ δίπλα στην πισίνα, ενώ θα φιλοξενεί και εκδηλώσεις με επιστήμονες που μελετούν τη θαλάσ-

σια ζωή. Θα ξεπερνά κατά 40 μέτρα και πλέον το μήκος του «Azzam», του μέχρι σήμερα μεγαλύτερου σούπερ γιοτ, το οποίο βρίσκεται στα χέρια της βασιλικής οικογένειας του Αμπου Ντάμι. Υπεύθυνος για το έργο κατασκευής του «Somnio» είναι ο Αμερικανός μεγιστάνας Καρλ λε Σουέρ, ο οποίος δημιούργησε μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες καλυπτικών της Αυστραλίας για την περιποίηση του δέρματος, με την επωνυμία Private Formula International.

Η ναυπήγηση της υπερθαλαμνηγού εντάσσεται στις ευρύτερες δραστηριότητες του ομίλου του Somnio Global, ο οποίος επικεντρώνεται στη βιώσιμη τεχνολογία. Τον Μάρτιο του 2020, όπως είναι γνωστό, τα κρουαζιερόπλοια και οι θαλαμνηγοί υποχρεώθηκαν εν συνόλω να διακόψουν τις μετακινήσεις και τα δρομολόγια, διότι τα πολυάριθμα κρούσματα κορωνοϊού είτε έκαναν τους αρμόδιους αξιωματούχους των λιμενικών αρχών να απαγορεύσουν τον ελλεινισμό είτε έδιναν εντολή να παραμείνουν τα σκάφη εν πλώ και να ακολουθήσουν καραντίνα.

Ειδικά στις Ηνωμένες Πολιτείες, πάντως, διεξάγονται και διεξήχθησαν μακρές διαπραγματεύσεις με τις αρμόδιες υγειονομικές αρχές, διότι οι τελευταίες έχουν ορίσει πολύ αυστηρές προδιαγραφές στις εταιρείες κρουαζιέρας ώστε να επαναλειτουργήσουν, όπως αναφέρεται στο δημοσίευμα των Financial Times.

«Κόπηκε» από τις αρχές αεροπλοΐας των ΗΠΑ το νέο 777X της Boeing

Ακόμα ένα πλήγμα δέχεται ο κολοσσός της Boeing, το οποίο αποδεικνύει πως οι τεταμένες σχέσεις της με τις αρμόδιες αμερικανικές αρχές αεροπλοΐας δεν έχουν αποκατασταθεί. Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας των ΗΠΑ (FAA) ενημέρωσε την αεροναυπηγική εταιρεία ότι το αεροσκάφος 777X δεν πληροί ακόμα τους όρους για την πιστοποίησή του, προειδοποιώντας την ταυτόχρονα ότι δεν θα τη λάβει πριν από τα μέσα ή τα τέλη του 2023. Συγκεκριμένα, σε επιστολή, η οποία περιήλθε εις γνώσιν του διεκπεραιωτικού πρακτορείου Reuters, η υπηρεσία αιτιολογεί την απόφασή της επικαλούμενη μια σειρά θεμάτων που την προβληματίζουν και την εμποδίζουν να εκδώσει πιστοποιητικό επιχειρησιακής ετοιμότητας. Παρατηρείται έλλειψη αναγκαίων στοιχείων και μη διεξαγωγή προκαταρκτικής αξιολόγησης ασφαλείας, προκειμένου να την επεξεργαστεί η FAA, όπως αναφέρει το Αθηνάϊκο - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων. «Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας δεν θα δώσει έγκριση σε οποιοδήποτε αεροσκάφος, εκτός και αν καλύπτει τις προϋποθέσεις ασφαλείας και πιστοποίησης», ανέφερε σε ανακοίνωσή της, που η ίδια εξέδωσε την Κυριακή. Το 777X συνιστά μία νέα εκδοχή του δημοφιλέστερου αεροσκάφους του 2013 και αναμενόταν να διατεθεί προς χρήση από τις αεροπορικές εται-

ρείες ήδη από το 2020. Αξίζει να αναφερθεί πως το 777X θα είναι και το πρώτο αεροσκάφος της Boeing το οποίο θα πιστοποιηθεί, μετά τα δύο πολυέκτα δισυσκευήματα με αεροσκάφη Boeing 737 MAX. Αυτά προκλήθηκαν από προβλήματα στο λογισμικό το σχετικό με τις παραμέτρους ασφαλείας πτήσης, πυροδοτώντας έντονη κριτική για τις διευκολύνσεις που είχε εξασφαλίσει από την Υπηρεσία Πολιτικής

Η έλλειψη αναγκαίων στοιχείων εμποδίζει την έκδοση πιστοποιητικού επιχειρησιακής ετοιμότητας.

Αεροπορίας η Boeing. Τέλος σημειώνεται πως από την πλευρά τους οι αρμόδιες ευρωπαϊκές υπηρεσίες έχουν ανακοινώσει ότι ειδικά για το 777X, με το προηγούμενο του 737 MAX κατά νου, θα προχωρήσουν σε επιπλέον ελέγχους. Τα δύο τραγικά αεροπορικά δυστυχήματα το 2018 και στις αρχές του 2019, μέσα σε μόλις 5 μήνες, υποχρέωσαν τους αερομεταφορείς σε όλο τον κόσμο να καθυλάσουν όλα τα 737 MAX που διέθεταν επί είκοσι μήνες συνολικά.

Καλπάζει παρά τους δασμούς ο πληθωρισμός στη Ρωσία

Σε ένα εκτεταμένο πείραμα με δασμούς, περιορισμούς στις εξαγωγές και ελέγχους στις τιμές καταναλωτή προσπαθεί η Ρωσία να αποτρέψει την εκτίναξη του πληθωρισμού. Οι προσπάθειές της αποδεικνύονται, όμως, ατελέσφορες και ο πληθωρισμός βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων τεσσάρων ετών. Ακόμη και οι αξιωματούχοι της κυβέρνησης παραδέχονται πως οι πληθωριστικές πιέσεις δεν αναμένεται να υποχωρήσουν, τουλάχιστον για αρκετούς μήνες.

Την περασμένη εβδομάδα ο χάλυβας, το νικέλιο, το αλουμίνιο και ο χαλκός προσετέθηκαν στον μακρύ κατάλογο των πρώτων υλών και εμπορευμάτων που υποκείνται πλέον σε ειδικούς δασμούς εξαγωγών. Με το μέτρο αυτό επιχειρεί ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντίμιρ Πούτιν να α-

Βρίσκεται σε επίπεδα άνω του 6%, τα υψηλότερα των τελευταίων 4 ετών.

νακόψει την ανοδική πορεία των τιμών προκειμένου να περιορίσει το κόστος για τους καταναλωτές. Από τα τέλη του περασμένου έτους, οπότε έδωσε εντολή στην κυβέρνηση του να κάνει κάτι για να αντιμετωπίσει την εκτίναξη των τιμών, οι περιορισμοί έχουν επεκταθεί, από τα σιτηρά μέχρι το μαγειρικό λάδι και τη ζάχαρη έως και τη ρωσική σίκαλη.

Δεδομένου ότι οι δημοσκοπήσεις προ-δίδουν διαρκώς ότι ο πληθωρισμός αποτελεί καίρια πηγή ανησυχίας για τον

ρωσικό λαό, το Κρεμλίνο προσπαθεί να δείξει ότι έχει τον έλεγχο της κατάστασης και μπορεί να χειριστεί το πρόβλημα. Στην πραγματικότητα, όμως, η αιτία του προβλήματος έχει τις ρίζες της στο ράλι που σημειώνουν οι πρώτες ύλες και τα εμπορεύματα στις διεθνείς αγορές, που σημαίνει πως η Ρωσία δεν μπορεί να κάνει τίποτε. Οικονομικοί αναλυτές επισημαίνουν, άλλωστε, πως όσο προσθέτει περιορισμούς και δασμούς στις εξαγωγές του Κρεμλίνο, αυξάνεται ο κίνδυνος να υπονομεύσει την πολιτική της κεντρικής τράπεζας και προπαντός να υπονομεύσει τον κυρίαρχο ρόλο της Ρωσίας στις διεθνείς αγορές εμπορευμάτων. Όπως τονίζει η Ελίνα Ριμπάκοβα, οικονομολόγος στο Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Ινστιτούτο (IIF), «είναι η πολιτική του λαϊκισμού που στοχεύει

στο να καλλιεργήσει την ψευδαίσθηση ότι ασκείται κάποιου είδους έλεγχος στις τιμές και ότι υπάρχει κοινωνική μέριμνα». Η ίδια προειδοποιεί πως «αν πάει στα άκρα αυτή την πολιτική, κινδυνεύει να αποδυναμώσει τη νομοματική πολιτική της Τράπεζας της Ρωσίας». Η πρόεδρος της Τράπεζας της Ρωσίας, Ελβίρα Ναμπουλίνα, δυσκολεύεται ήδη να ανακόψει τον πληθωρισμό που τελευταία έχει επιταχυνθεί σε επίπεδα πάνω από το 6%. Η κεντρική τράπεζα έχει ήδη αυξήσει τα επιτόκια κατά 125 μονάδες βάσης από τον Μάρτιο και έχει προειδοποιήσει ότι ενδέχεται να χρειαστεί επιβολή ακόμη πιο περιοριστικής νομοματικής πολιτικής από τον επόμενο μήνα, καθώς οι αυξήσεις των τιμών τείνουν να φύγουν εκτός ελέγχου.

BLOOMBERG

Με εντολή Πούτιν οι περιορισμοί στις εξαγωγές έχουν επεκταθεί, από τον χάλυβα και το αλουμίνιο μέχρι τα σιτηρά και τη ζάχαρη.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ευάλωτοι στις αλλαγές που έχουν δρομολογηθεί

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Απέραντο το «τεχνολογικό» κουβεντολόι. Θύμα του έχει υπάρξει και η στήλη, που πολλές φορές επιμένει σε εξελίξεις για τον τομέα fintech που αλλάζει το τραπεζικό σύστημα, τα big data, τα μεγάλα (μαζικά) δεδομένα και analytics που παρακολουθούν και ίσως αλλάζουν τη συμπεριφορά της κατανάλωσης, τη ρομποτική, το γρήγορο διαδίκτυο IoT. Όλα αυτά τα καινούργια πράγματα μας γεμίζουν αισιοδοξία, ακόμα κι αν δεν «βλέπουμε» ακριβώς όσα έρχονται.

Η αλήθεια είναι ότι κάποιες εξελίξεις μάς προσπερνούν σε περιοχές λιγότερο συναρπαστικές. Οι αλλαγές δεν έχουν εφαρμογή μόνο σε κάποιους τομείς, οι ανατροπές έρχονται παντού εξαιτίας της τεχνολογίας αλλά και νέων βασικών επιλογών που αφορούν

επιχειρήσεις έχουν συνειδητοποιήσει όλα έρχονται.

Στην παραγωγή συμπεκνωμάτων κυμυό φρούτων, η αποτελεσματικότερη χρήση ενέργειας στη θερμική διαδικασία θα έχει αντίκτυπο στη μείωση των άμεσων εκπομπών που παράγονται. Η αλυσίδα αξίας όσον αφορά τη συσκευασία, η μείωση του κόστους για τον καταναλωτή και ο περιορισμός των απορριμμάτων τροφίμων θα επηρεάσουν τη συμβολή που μπορεί να προσφέρει ο τομέας στην πράσινη μετάβαση. Τα προϊόντα υψηλής ποιότητας απαιτούν συγκεκριμένες ιδιότητες συσκευασίας και η επιλογή μπορεί να είναι περιορισμένη. Το υλικό συσκευασίας θα επηρεάσει την ανακύκλωση και θα έχει αντίκτυπο στη μείωση των εκπομπών άνθρακα στην αλυσίδα εφοδιασμού.

Οι περισσότεροι συμπεκνωμένοι κυμυό στην Ευρώπη προέρχονται από φρούτα που καλλιεργούνται και μεταποιούνται σε περιοχές εκτός Ευρώπης. Φρούτα από τον Καναδά, τη Βραζιλία, κ.λπ. είναι η πρώτη ύλη. Το ευρωπαϊκά προγράμματα που άρχισαν ήδη να εφαρμόζονται προβλέπουν ρυθμίσεις που αφορούν την εξασφάλιση υγιεινών και ποιοτικών προϊόντων διατροφής, αλλά και την παροχή φρούτων και κυμών που προέρχονται από βιώσιμη γεωργική παραγωγή, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Ένα απλό παράδειγμα για τα θέματα που προκαλούν ένταση είναι ότι η νομοθεσία δεν επιτρέπει στις εταιρείες να προβάλουν την ένδειξη «Χωρίς πρόσθετα σάκχαρα». Πρέπει να γράψουν τα σάκχαρα που περιέχουν, αφού σε πολλές περιπτώσεις δεν προσθέτουν, έχουν ήδη αρκετά.

Ωστόσο, πέρα από «κρίσιμες λειτουργίες», το δυσεπίλυτο θέμα στην παραγωγή φρούτων απαιτεί αύξηση των αποδόσεων στη γεωργική παραγωγή, διαχείριση της χρήσης φυτοφαρμάκων, βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων, διασφάλιση της διαχείρισης του εδάφους, την προστασία της βιοποικιλότητας.

Προφανώς, οι ελληνικές επιχειρήσεις που κινούνται προς το μέλλον παρακολουθούν τις προκλήσεις αυτές, συμμετέχοντας ενεργά στις εξελίξεις του κλάδου. Παραδόξως, δεν συμμετέχει ελληνική εταιρεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση Φρούτων και Κυμών (AJN). Μπορούν άνετα να αποφασίζουν χωρίς εμάς.

Το παράδειγμα με τις ανατροπές στον «ταπεινό» τομέα φρούτων και κυμών.

την προστασία του περιβάλλοντος, τις εκπομπές αερίου κ.ά. Έρχονται ανατροπές που είναι σημαντικές και διαχέονται παντού. Πολλοί τομείς είναι ευάλωτοι στις αλλαγές που έχουν ήδη δρομολογηθεί. Όπως ο «ταπεινός» τομέας φρούτων και κυμών, που επίσης αλλάζει. Στον κλάδο υπάρχουν αξιόλογες ελληνικές εταιρείες με σημαντική δραστηριότητα, κυρίως εξαιτίας του μεγάλου αριθμού τουριστών που έρχονται στη χώρα.

Οι δείκτες Βιώσιμων Αναπτυξιακών Στόχων (Sustainable Development Goal) του ΟΗΕ έχουν φθάσει ήδη στον κανονισμό 17 και νωρίτερα εκδόθηκε ο 12 που αφορούσε την υπεύθυνη παραγωγή και κατανάλωση. Αξιολογούνται και βαθμολογούνται όλοι οι παραγωγικοί τομείς και φυσικά η παραγωγή φρούτων και κυμών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση Φρούτων και Κυμών (AJN) φαίνεται να σπριζεί τον ευρωπαϊκό στόχο να γίνει η πρώτη ήπειρος με μηδενικές εκπομπές αερίου το 2050. Καλό, αλλά τα προϊόντα μας δεν είναι έτοιμα για τη βιώσιμη ανάπτυξη ή την υποχρέωση περιορισμού των εκπομπών. Ούτε οι

Υπό τη στενή εποπτεία της ΕΚΤ οι μεγάλες επενδυτικές εταιρείες

Οι νέοι κανόνες στοχεύουν στη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας

Από το περασμένο Σάββατο οι επενδυτικές εταιρείες που κρίνονται «συστημικής» σημασίας υπόκεινται στην εποπτεία της ΕΚΤ, οι αρμοδιότητες της οποίας έχουν διευρυνθεί ουσιαστικά τα τελευταία χρόνια. Όπως ανακοίνωσε η κεντρική τράπεζα της Ευρωζώνης, όσες εταιρείες διαχειρίζονται κεφάλαια ή περιουσιακά στοιχεία αξίας άνω των 30 δισ. ευρώ, λειτουργούν ως ανάδοχοι χρηματοπιστωτικών εργαλείων ή πωλούν χρηματοπιστωτικά εργαλεία θα υποχρεούνται εφεξής να υποβάλλουν αίτηση για να τους παραχωρεί τη σχετική τραπεζική άδεια. Η εν λόγω άδεια θα εκδίδεται βάσει της νέας νομοθεσίας που τέθηκε επισήμως σε ισχύ από το Σάββατο. Το νέο καθεστώς που θα ισχύσει για τις επενδυτικές είναι το αποτέλεσμα μιας συστηματικής προσπάθειας των ευρωπαϊκών αρχών να θέσουν υπό αυστηρότερο έλεγχο τις χρηματοπιστωτικές εταιρείες, ώστε να διασφαλίσουν την κατάλληλη και επαρκή εποπτεία των δραστηριοτήτων τους. Μεταξύ άλλων ο έλεγχος και η εποπτεία στην οποία υπόκεινται αφενός στοχεύει στην

Οι μεγαλύτερες θα καταχωρίζονται ως πιστωτικά ιδρύματα και θα χρειάζονται κατά συνέπεια την αντίστοιχη άδεια.

προστασία των επενδυτών και στη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, και αφετέρου διασφαλίζει ότι θα γίνει κατά συντεταγμένο τρόπο ενδεχόμενη πτώχευση εταιρείας, χωρίς δηλαδή να προκαλέσει κραδασμούς στο ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Οι νέοι κανόνες που θα ισχύουν από σήμερα έχουν σχεδιαστεί για να αναδεικνύουν με σαφήνεια τους κινδύνους που αναλαμβάνουν διάφορες κατηγορίες επενδυτικών εταιρειών και να καθιστούν πιο αποτελεσματική την εποπτεία τους. Ως εκ τούτου, το νέο καθεστώς καθορίζει τις διαφορετικές κατηγορίες επενδυτικών εταιρειών, με τις μεγαλύτερες να καταχωρίζονται ως πιστωτικά ιδρύματα και να χρειάζονται κατά συνέπεια την αντίστοιχη άδεια. Έτσι, αυτές οι εταιρείες που θα έχουν τη δομή τραπεζών θα εξακολουθούν να υπόκεινται στις οδηγίες που καθορίζουν τις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών και στις περισσότερες περιπτώσεις η ΕΚΤ θα φέρει την πλήρη ευθύνη της εποπτείας τους. Σε ό,τι αφορά τις μικρότερες επενδυτικές εταιρείες, θα υπόκεινται σε ένα νέο καθεστώς που θα προσαρμόζεται αναλόγως στο είδος των δραστηριοτήτων τους, στο προφίλ τους ως προς την ανάληψη διακινδύνευσης και

Οι σχετικές αλλαγές σε ό,τι αφορά την εποπτεία τραπεζών και επενδυτικών εταιρειών έχουν δρομολογηθεί από τα τέλη του 2014, οπότε ανέλαβε η ΕΚΤ την εποπτεία των τραπεζών της Ευρωζώνης και έκτοτε διευρύνει διαρκώς το εύρος των εξουσιών της.

στο μέγεθός τους. Όσες εξ αυτών θα κρίνονται ως δευτερευουσες σημασίες, θα υπόκεινται στην εποπτεία της εκάστοτε εθνικής αρχής.

Σημειώτέον ότι η ΕΚΤ αξιολογεί τους κινδύνους που μπορεί να εγκυμονεί μια επενδυτική με πολλά κριτήρια, μεταξύ των οποίων το μέγεθος της εταιρείας, το είδος της, η κλίμακα και η πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων της αλλά και ο βαθμός αλληλεξάρτησής της με άλλους φορείς του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Οι σχετικές αλλαγές σε ό,τι αφορά την εποπτεία τραπεζών και επενδυτικών έχουν δρομολογηθεί από τα τέλη του 2014,

οπότε ανέλαβε η ΕΚΤ την εποπτεία των τραπεζών της Ευρωζώνης και έκτοτε διευρύνει διαρκώς το εύρος των εξουσιών της. Οι αρμοδιότητες της διευρύνθηκαν, άλλωστε, περαιτέρω μετά την έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε., εφόσον εξώθησε έναν μεγάλο αριθμό διεθνών τραπεζών να μεταφέρουν τημμάτια των δραστηριοτήτων τους από το Λονδίνο σε άλλες ευρωπαϊκές μητροπόλεις. Στη σχετική ανακοίνωσή της η ΕΚΤ τονίζει πως η πρώτη ομάδα επενδυτικών εταιρειών θα υπαχθεί στην εποπτεία της μάλλον μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του έτους. Σε ό,τι αφορά τους επενδυτικούς βραχιόνες μεγάλων χρημα-

τοπιστωτικών ιδρυμάτων της Ευρωζώνης που κρίνονται «συστημικής» σημασίας, αυτοί επιπίπτουν ήδη στην εποπτεία της ΕΚΤ, η οποία παράλληλα ελέγχει διεξοδικά την επέκταση όσων τραπεζών μετέφεραν περιουσιακά τους στοιχεία εντός Ε.Ε. μετά το Brexit.

Στις αρχές του μήνα ο τραπεζικός όμιλος Citigroup ανακοίνωσε πως ο χρηματοπιστωτικός του βραχίονας στην Ε.Ε. τετραπλασίασε τα περιουσιακά του στοιχεία στη διάρκεια του περασμένου έτους και ετοιμάζεται να υπαχθεί άμεσα στην εποπτεία της ΕΚΤ.

BLOOMBERG

Αναζητεί σανίδα σωτηρίας υπό ασφυκτική πίεση η Credit Suisse

Ακόμα και η συγχώνευση με την UBS είναι μεταξύ των λύσεων που εξετάζονται

Ισχυρότατες πιέσεις για ένα ευρύ σχέδιο αναδιάρθρωσης δέχεται η διοίκηση της Credit Suisse, με τα σενάρια που έχουν πέσει στο τραπέζι να περιλαμβάνουν και το ενδεχόμενο συγχώνευσης με τη μεγάλη ανταγωνίστριά της UBS. Αυτό μεταδίδει το Reuters, επικαλούμενο τρεις πηγές με γνώση της υπόθεσης. Όπως εξήγησαν στο ειδησεογραφικό πρακτορείο οι πηγές, εκφράζονται φόβοι στους κόλπους της ελβετικής τράπεζας για πιέσεις από τους επενδυτές να «σπάσει» σε κομμάτια, αλλά και για συρρίκνωση της κεφαλαιοποίησης της μετά το ισχυρό πλήγμα που δέχθηκε από την έκθεσή της στο family office

«Προτιμάμε την οργανική ανάπτυξη», απάντησε ο επικεφαλής της UBS όταν ερωτήθηκε για το ενδεχόμενο συγχώνευσης.

Archegos. Το συγκεκριμένο σκάνδαλο της έχει στοιχίσει τουλάχιστον 5 δισ. δολ. Παρόλληλα έρχεται αντιμέτωπη με δικαστικές περιπέτειες επειδή βοήθησε πελάτες να επενδύσουν 10 δισ. δολάρια σε ομόλογα, που εξέδωσε η χρεοκοπημένη Greensill Capital. Ο νέος πρόεδρος, Antonio Horta-Osorio, ανακοίνωσε μια στρατηγική επαναξιολόγηση της τράπεζας στα τέλη Απριλίου, λέγοντας στους επενδυτές πως θα χρειαστεί χρόνος για να ληφθούν οι αποφάσεις σχετικά με τα βήματα που θα

Η διοίκηση της Credit Suisse αναζητεί διέξοδο μετά τα μεγάλα προβλήματα που προκάλεσαν στην τράπεζα η κατάρρευση του family office Archegos και η εμπλοκή της στο σκάνδαλο με τα ομόλογα της Greensill Capital.

πρέπει να γίνουν από εδώ και πέρα. Σύμφωνα με ρεπορτάζ του Reuters, η διοίκηση της τράπεζας αναμένεται να συνεδριάσει την επόμενη εβδομάδα, ενώ άλλες πηγές με γνώση της υπόθεσης επισημαίνουν πως οι επικεφαλής της τράπεζας επιθυμούν να εξετάσουν προτάσεις αναδιάρθρωσης στις αρχές Ιουλίου.

Η μετοχή της Credit Suisse έχει χάσει το 25% της αξίας της από τις αρχές Μαρτίου, όταν τα προβλήματα της Greensill ήρθαν στο φως. «Η Credit Suisse έχει άμεση ανάγκη μια συμφωνία συγχώνευσης» είπε μία εκ των πηγών στο Reuters. «Υπάρχει φόβος στη Zurikh

ότι θα την κυνηγήσουν οι ακτιβιστές επενδυτές, αν συνεχίσει να τηρεί στάση αναμονής» συμπλήρωσε. Άλλη πηγή τόνισε ότι ορισμένα στελέχη έχουν εξετάσει ήδη το spin off των ελβετικών δραστηριοτήτων για να προωθήσουν προς συγχώνευση τις υπόλοιπες δραστηριότητες. Ακόμη μία επιλογή στο τραπέζι, σύμφωνα με τρίτη πηγή, είναι να πουλήσει τις αμερικανικές δραστηριότητες επενδυτικής τραπεζικής. Σύμφωνα με πληροφορίες του Reuters, οι συζητήσεις σχετικά με τα σχέδια αναδιάρθρωσης είναι σε προκαταρκτικό στάδιο, γι' αυτό και δεν έχει ληφθεί ακόμη καμία συγκεκριμένη απόφαση.

Μια συγχώνευση με τη UBS αποτελεί ένα πιο «αποδεκτό» πλάνο, σύμφωνα με πηγές του πρακτορείου. «Στην Ελβετία γνωρίζουν ότι χωρίς μια εγχώρια συγχώνευση, η Credit Suisse μπορεί να καταλήξει σε ξένα χέρια». Ωστόσο, μια ενδεχόμενη συγχώνευση μεταξύ Credit Suisse και UBS μπορεί να την καταστήσει απόλυτο κυρίαρχο της αγοράς, γεγονός που προκαλεί μεγάλη ανησυχία στις αρχές, οι οποίες επίσης μπορεί να ζητήσουν τη δημιουργία ενός ομίλου που θα σπριζεί τα κεφάλαιά τους. Σημειώνεται μάλιστα πως ένας τέτοιος όμιλος θα περιλαμβάνει 110.000 εργαζομένους, ενώ η κεφαλαιοποίησή του θα ξεπεράσει τα 85 δισ. δολ. Ερωτηθείς, νωρίτερα φέτος, για το ενδεχόμενο μιας συγχώνευσης με την Credit Suisse, ο διευθύνων σύμβουλος της UBS, Ραλφ Χάμερς, επεσήμανε πως η τράπεζα προτιμά την «οργανική ανάπτυξη». Νωρίτερα χθες, οι μετοχές της Credit Suisse σημείωναν άνοδο 2,8%, όταν της UBS κινούνταν πτωχικά 0,2%. Αξίζει να σημειωθεί ότι θετικά επέδρασε για την τράπεζα το γεγονός ότι προσφάτως η Fed διενήργησε stress tests στη θυγατρική της στις ΗΠΑ, καταλήγοντας στο συμπέρασμα πως τα επίπεδα κεφαλαίων της μπορούν να αντιμετωπίσουν μια σοβαρή οικονομική κρίση. Σημειώνεται πως προσφάτως ο ελβετικός τραπεζικός όμιλος προχώρησε σε αύξηση κεφαλαίου της τάξεως του 1,9 δισ. δολ. για να αποκαταστήσει τη βλάβη από τα διαδοχικά πλήγματα της ανάμειξης του στα επενδυτικά κεφάλαια Archegos Capital και Greensill Capital.

REUTERS

Οι ακτιβιστές μέτοχοι απομάκρυναν τον πρόεδρο της Toshiba

Οι μέτοχοι της Toshiba ψήφισαν υπέρ της απομάκρυνσης του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου Οσάμου Ναγκαγιάμα, επιτυγχάνοντας μια σπάνια νίκη για ακτιβιστές επενδυτές, η οποία όμως αναμένεται να επιδενώσει την κατάσταση στον όμιλο.

Η απόφαση-έκπληξη για τον Ναγκαγιάμα, τον 74χρονο πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου, η οποία συνάντησε τη δημόσια αντίθεση ορισμένων επενδυτών, ήρθε έπειτα από συνάντηση με τους μετόχους που κράτησε σχεδόν τρεις ώρες. Η αποχώρησή του αποτελεί το αποκορύφωμα μιας πολυμήνης εκστρατείας από τον μεγαλύτερο μέτοχο του ομίλου, Effissimo Capital Management, ο οποίος διεξήγαγε έρευνα για τα κακά κείμενα στο management της εταιρείας.

Η ετήσια γενική συνέλευση πραγματοποιήθηκε στη σκιά ανεξάρτητης έκθεσης σχετικά με τα γεγονότα γύρω από την ετήσια γενική συνέλευση της Toshiba το 2020, που δημοσιοποιήθηκε στις αρχές Ιουνίου. Η έκθεση κάνει λόγο για συμπαγνία μεταξύ της εταιρείας και της κυβέρνησης της Ιαπωνίας κατά της δράσης των ακτιβιστών μετόχων.

Μετά την ψηφοφορία, οι μετοχές της Toshiba σημείωσαν άνοδο 1,7% στο χρηματιστήριο του Τόκιο. Πριν από την απόφαση, ο διευθύνων σύμβουλος της Toshiba Σατόσι Τσουνακάουα, ο οποίος ανέλαβε πρόσφατα τα καθήκοντά του, έπετα και από την αποχώρηση του πρώην επικεφαλής Νομιοούκι Κουρουματάνι, είχε αποτιμήσει θετικά τον χειρισμό της τρέχουσας κρίσης από τον Ναγκαγιάμα και έδωσε ψήφο εμπιστοσύνης στον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου. Οι μέτοχοι όμως δεν ήταν πεπεισμένοι ότι έγιναν αρκετά για να αντιμετωπιστούν οι σοβαροί ισχυρισμοί εναντίον της εταιρείας και αρκετοί από αυτούς υπήρξαν ιδιαίτερα επικριτικοί κατά τη συνεδρίαση της Παρασκευής. Η ψήφος κατά του προέδρου του συμβουλίου δεν ήταν απλώς μια εξαιρετικά σπάνια κίνηση για έναν εταιρικό χώρο όπου το management είναι συνθησίο στην άκρητη υποστήριξη. Ήταν επίσης ιδιαίτερα εντυπωσιακή, καθώς έδειξε την έξοδο σε ένα ευρέως σεβαστό στέλεχος. Το διοικητικό συμβούλιο της Toshiba είχε προγραμματίσει συνεδρίαση για να συζητήσει την εκλογή νέου προέδρου.

Η απονομή προέδρου Δ.Σ. είναι σπάνια περίπτωση για τα ιαπωνικά επιχειρηματικά ήθη.

Στη Γερμανία

Η ιδιοκατοίκηση στη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης είναι περιορισμένη και στο Βερολίνο, όπου τα ενοίκια αυξήθηκαν κατά 11% το περασμένο έτος, μόλις το 17,4% των κατοίκων διαθέτει δική του κατοικία. Το 50% του πληθυσμού στο σύνολο της χώρας ζει σε σπύτι με ενοίκιο, που σημαίνει ότι είναι διαρκώς εκτεθειμένοι στις αυξήσεις των ενοικίων.

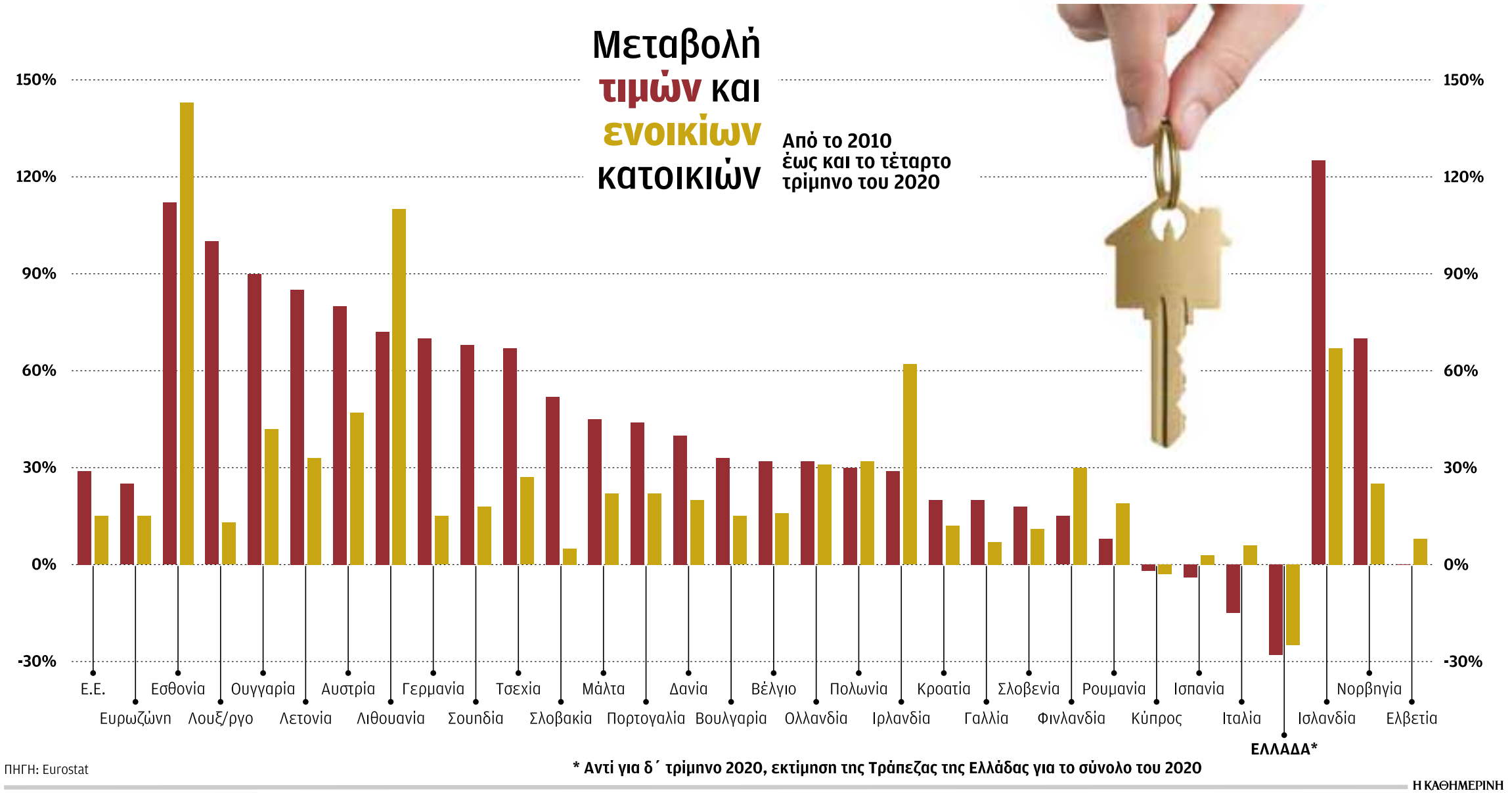
Στην Ιρλανδία

Το 78% των 5 δισ. ευρώ που επενδύθηκαν σε κατοικίες και γραφεία από το 2017 έως το 2019 προήλθε από μεγάλους ξένους επενδυτές. Πρόκειται για έναν από τους παράγοντες που επιτείνει την άνοδο των ενοικίων, καθώς οι μεγάλοι θεσμικοί επενδυτές αγοράζουν μαζί ακίνητα στοχεύοντας στη μεγιστοποίηση του κέρδους.

Η εξαίρεση

Στη Στοκχόλμη, στην πόλη του Λουξεμβούργου, αλλά και στη Μόσχα και στην Μπρατισλάβα, τα ενοίκια έχουν σημειώσει διψήφια άνοδο μόνο μέσα στους τελευταίους 12 μήνες. Μόνο σε έναν μικρό αριθμό ευρωπαϊκών πόλεων, μεταξύ των οποίων το Άμστερνταμ και η Μαδρίτη, ισχύει το αντίθετο, καθώς σε αυτές έχει καταγραφεί μείωση των ενοικίων.

Είδος εν ανεπαρκεία η στέγη στην Ευρώπη

Παρά τις παρεμβάσεις κυβερνήσεων, αλματώδης η αύξηση των ενοικίων την τελευταία δεκαετία

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Αν δεν μεσολάβησε μείζων ανασταλτικός παράγοντας στα σχέδια της σουηδικής κυβέρνησης, το αεροδρόμιο Μπρόμα στη δυτική πλευρά της Στοκχόλμης θα καταργηθεί σύντομα και στη θέση του θα οικοδομηθούν περίπου 30.000 νέες κατοικίες. Περίπου την ίδια τύχη θα έχει και το Τέγκελ, το παλιό αεροδρόμιο του Βερολίνου, που έκλεισε τον Νοέμβριο του περασμένου έτους, και οι δημοτικές αρχές της πόλης σχεδιάζουν να οικοδομήσουν στον χώρο του περίπου 5.000 διαμερίσματα. Στη Βρετανία, η κυβέρνηση Τζόνσον ανακοίνωσε τον Απρίλιο ότι θα μετατρέψει τα άδεια γραφεία επιχειρήσεων σε κατοικίες και στο πλαίσιο του προγράμ-

ματος ανάκαμψης της οικονομίας θα μπορεί να διαθέσει 1.500 νέα διαμερίσματα έως το 2030. Οι δημοτικές αρχές πολλών αμερικανικών πόλεων έχουν αποφασίσει να μετατρέψουν τα κενά γραφεία σε διαμερίσματα. Ακόμη και στη Νότια Κορέα οι αρχές σχεδιάζουν να δημιουργήσουν 114.000 κατοικίες αγοράζοντας κενά ξενοδοχεία και γραφεία. Κάθε άλλο παρά τυχαία είναι η ομοιότητα ανάμεσα στις παρεμβάσεις των αρχών χωρών και μητροπόλεων ανά τον κόσμο. Αντανakλά την ανεπάρκεια κατοικιών σε πολλές από τις ανεπτυγμένες οικονομίες, έναν από τους παράγοντες πίσω από την αλματώδη άνοδο που έχουν σημειώσει τα ενοίκια κατοικιών στις περισσότερες ευρωπαϊκές μεγαπολεις, κυρίως μέσα στην τελευταία δεκαετία. Σύμ-

φωνα με τη Eurostat, από το 2010 έως το 2020 τα ενοίκια στις μεγάλες πόλεις των χωρών της Ε.Ε. αυξήθηκαν κατά μέσον όρο σχεδόν 15%, για την ακρίβεια 14,9%. Η αύξηση φτάνει όμως στο 60% στην Ιρλανδία, μια από τις χώρες που γνώρισαν μια άνευ προηγουμένη κρίση στην αγορά στέγης, ενώ εκτοξεύεται στα αδιανόητα επίπεδα της τάξεως ακόμη και του 110% στη Λιθουανία και πάνω από το 140% στην Εσθονία. Η εκτίναξη των ενοικίων είναι απότοκος ενός πλέγματος σύνθετων εξελίξεων, όπως η μειωμένη οικοδομική δραστηριότητα και η συνεχιζόμενη αστεφιλία, ιδιαίτερα των νέων ανθρώπων, που εξακολουθούν να συρρέουν στις μεγάλες πόλεις ακόμη και εν μέσω πανδημίας και παρά τις περιορισμένες

οικονομικές δυνατότητές τους. Καταλύτης υπήρξε, άλλωστε, η εκτίναξη του τουρισμού σε μητροπόλεις με ιστορικό ενδιαφέρον, που οδήγησε στην επιθετική επέκταση των βραχυπρόθεσμων ενοικιάσεων κατοικιών σε τουρίστες μέσα από πλατφόρμες τύπου Airbnb. Κι ενώ το θέμα της Airbnb έχει ως ένα βαθμό ρυθμιστεί από κυβερνήσεις ή τοπικές αρχές, αφού πρώτα προκάλεσε μαζικές αντιδράσεις από πλειούς των κατοίκων ευρωπαϊκών πόλεων, η ανοδική πορεία των ενοικίων έχει συνεχιστεί, δυσχεραίνοντας την ανεύρεση προστιπής στέγης για μια αυξανόμενη μερίδα των κατοίκων αστικών κέντρων. Η ευρωπαϊκή μητρόπολη που κυριολεκτικά προσωποποίησε το πρόβλημα των απαγορευτικών ενοικίων και οδήγησε τις

αρχές σε ασυνήθη μέτρα ήταν το Βερολίνο. Πριν από δύο χρόνια, κι ενώ τα ενοίκια των κατοίκων στην ιστορική πόλη της Γερμανίας είχαν κυριολεκτικά πάρει φωτιά, οι τοπικές αρχές κατέφυγαν σε ένα μέτρο ασυνήθιστο για περιόδους ειρήνης: επέβαλαν υποχρεωτικό «πάγωμα» των ενοικίων στο επίπεδο των 9,80 ευρώ ανά τ.μ., σε μια προσπάθεια να προστατεύσουν περίπου 1,6 εκατ. ενοικιαστές διαμερισμάτων και κατοικιών. Το τολμηρό μέτρο φαίνεται μέχρι στιγμής να έχει αποδειχθεί απονενοημένο διάβημα, καθώς τον Μάιο κρίθηκε αντισυνταγματικό από το Συνταγματικό Δικαστήριο, που νομιμοποίησε την αξίωση των ιδιοκτητών ακινήτων όχι μόνο να αυξήσουν τα ενοίκια, αλλά και να απαιτήσουν αναδρομικά.

Προβληματισμός στους διεθνείς οργανισμούς, συστάσεις από ΔΝΤ

Η ανησυχητική άνοδος των ενοικίων, κοινή όχι μόνο στις ευρωπαϊκές μητροπόλεις αλλά και στις μεγαλοπόλεις ανά τον κόσμο, συμπίπτει το βιοτικό επίπεδο των ενοικιαστών και περιορίζει ασφυκτικά τις επιλογές των φτωχότερων στρωμάτων. Έχει, έτσι, προκαλέσει, εκτός από τις παρεμβάσεις των αρχών, και έντονο προβληματισμό σε διεθνείς οργανισμούς όπως το ΔΝΤ, ο ΟΟΣΑ και τα Ηνωμένα Έθνη. Σε πρόσφατη μελέτη του μεταξύ 17 ανεπτυγμένων οικονομιών, το ΔΝΤ καταγράφει τη συνεχή άνοδο των ενοικίων την τελευταία δεκαετία και διαπιστώνει ότι έχει αυξηθεί το μερίδιο του εισοδήματός τους που καταβάλλουν για ε-

νοίκιο τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά, με το πρόβλημα να γίνεται σοβαρότερο για τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος. Διαπιστώνει πως ένα μέσο νοικοκυριό σε μια ανεπτυγμένη οικονομία καταβάλλει περίπου το 25% του εισοδήματός του για ενοίκιο, με το ποσοστό αυτό να ανεβαίνει στο 33% περίπου για τις οικογένειες νεαρών ατόμων, καθώς αυτές έχουν ακόμη χαμηλό εισόδημα. Όσον αφορά όμως το φτωχότερο 20% των νοικοκυριών, το πρόβλημα γίνεται σαφώς σοβαρότερο, καθώς το ποσοστό αναρριχάται πλέον στο 40% του εισοδήματός τους. Επισημαίνει μάλιστα πως το πρόβλημα είναι οξύτερο σε μεγάλες πόλεις, όπως σε Λισ-

σαβόνα, Δουβλίνο, Μαδρίτη, Ρέικιαβικ, Στοκχόλμη και στην πόλη του Λουξεμβούργου, όπου οι αυξήσεις των ενοικίων είναι πολλαπλάσιες του μέσου όρου αύξησης στο σύνολο της χώρας. Η ανισότητα που δημιουργεί η άνοδος των ενοικίων ανάμεσα σε διαφορετικά εισοδηματικά στρώματα όσον αφορά την πρόσβαση σε στέγη έχει προκαλέσει την αντίδραση των Ηνωμένων Εθνών, που διά στόματος της ειδικής εισηγήτριας για το δικαίωμα στη στέγη, Λεϊλάνι Φάρχα, κατηγόρησε προσφάτως τον μεστικό όμιλο Akelius για παραβίαση του δικαιώματος στη στέγη. Το ΔΝΤ δεν αρκείται όμως

στην καταγγελία, αλλά προβαίνει και σε συστάσεις. Επισημαίνει πρωτίστως ότι η πανδημία έχει επιτείνει το πρόβλημα για τους ενοικιαστές ακινήτων, καθώς πολλές φορές πρόκειται για νέους ανθρώπους που απασχολούνται στον τομέα της ψυχαγωγίας ή βρίσκονται στην αρχή της σταδιοδρομίας τους και έχουν χαμηλούς μισθούς, γι' αυτό και θα χρειαστούν χρόνια προκειμένου να αυξήσουν τα εισοδήματά τους. Διαβλέπει, όμως, στο Ταμείο Ανάκαμψης της Ε.Ε. μια μεγάλη ευκαιρία για τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις που, όπως τονίζει, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κεφάλαιά του για να επενδύσουν στην προσφορά προστιπής στέγης

και γενικότερα για να εντάξουν τη στέγαση στη στρατηγική τους για την ανάκαμψη των οικονομιών τους. Συνιστά ειδικότερα στις κυβερνήσεις να αναλάβουν πρωτοβουλίες που θα αυξήσουν την προσφορά προστιπής στέγης, αλλά και να επενδύσουν σε προγράμματα επιδοτούμενων ενοικίων, ιδιαίτερα σε περιοχές στις οποίες έχει καταγραφεί ανεπάρκεια κατοικιών. Προτείνει, επίσης, να δοθούν ειδικά οικονομικά κίνητρα και αντικίνητρα, όπως η επιβολή φόρων στις κενές κατοικίες ή οι επιδοτήσεις στη μετατροπή ακριβών κατοικιών σε διαμερίσματα για προστιπή ενοίκια.

Οξύ το πρόβλημα στην Ελλάδα, με 70% των νέων έως 34 ετών να μένουν με τους γονείς

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Διαστάσεις κοινωνικής κρίσης είναι πιθανό να λάβει σύντομα το ζήτημα της στέγης για δεκάδες ή ακόμα και εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά, καθώς οι τιμές των ενοικίων έχουν καταγράψει σημαντικές αυξήσεις, όχι μόνο την τελευταία τριετία, αλλά συνολικά και κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης που προηγήθηκε. Την ίδια στιγμή, τα εισοδήματα παραμένουν καθηλωμένα, η ανεργία κινείται περί το 16% και το κόστος διαβίωσης, ιδίως στα μεγάλα αστικά κέντρα, κρίνεται απαγορευτικό για όσους επιθυμούν να αποκτήσουν τη δική τους στέγη. Είναι άλλωστε ξεκάθαρο η αδυναμία ενός πολύ σημαντικού

ποσοστού των σημερινών νέων να αποκτήσουν ιδιόκτητο σπίτι. Ως εκ τούτου, διαμορφώνεται μια ολόκληρη γενιά ενοικιαστών, τάση που θα κυριαρχήσει τις επόμενες δεκαετίες τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα και σε άλλες μεσογειακές χώρες, παρά το υψηλό ποσοστό ιδιοκατοίκησης. Κάπως έτσι, στην πρόσφατη έρευνα της Eurostat, στη χώρα μας προέκυψε ότι σχεδόν 70% των νέων ηλικίας από 18 έως 34 ετών εξακολουθούν να μένουν με τους γονείς τους. Πρόκειται για ένα από τα υψηλότερα ποσοστά πανευρωπαϊκά, καθώς ο μέσος όρος στην Ε.Ε. διαμορφώνεται σε 50%. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2011 το αντίστοιχο ποσοστό στην Ελλάδα δεν ξεπερνούσε το 60,7%. Από τότε μέχρι σήμερα

Το 83% των ενοικιαστών δαπανά πάνω από το 40% των μηνιαίων εσόδων του για να εξασφαλίσει στέγη.

όχι μόνο μεσολάβησε η χειρότερη οικονομική κρίση των τελευταίων δεκαετιών, αλλά ταυτόχρονα οι τιμές των ενοικίων συνέχισαν να αυξάνονται. Όπως προκύπτει από σχετική ανάλυση του δικτύου ηλεκτρονικών αγγελιών Spitogatos, από το 2011 έως και το 2020 οι τιμές των ενοικίων κατοικιών αυξήθηκαν κατά 11,1%. Την

ίδια περίοδο σημειώθηκε σημαντική κάμψη της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, καθώς μειώθηκαν οι μισθοί, η ανεργία εκτινάχθηκε και αυξήθηκε σημαντικά η φορολογία των μισθωτών. Πρόκειται για ένα «εκρηκτικό» μείγμα, που είχε ως αποτέλεσμα την κατακόρυφη επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης στη χώρα και τη μείωση του αριθμού δημιουργίας νέων νοικοκυριών. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας (2010-2020) το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ισοδύναμο αγοραστικής δύναμης μειώθηκε στο 67,4% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2018, από 93,3% που ήταν το 2008. Αντίστοιχα, το 2016 το μέσο ετήσιο διαθέσιμο εισόδημα του συνόλου των νοικοκυριών

της χώρας είχε περιοριστεί σε 14.932 ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 38,5% σε σχέση με το 2010, όταν είχε ανέλθει σε 24.224 ευρώ. Ως εκ τούτου, με βάση τα στοιχεία της Eurostat, στην Ελλάδα το 39,5% του πληθυσμού υποχρεώνεται να ζοδεύει πάνω από το 40% του διαθέσιμου εισοδήματός του για έξοδα σχετικά με το ακίνητο στο οποίο διαμένει. Πρόκειται για ποσοστό τετραπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου, που δεν ξεπερνά το 9,6% στην Ε.Ε. των «27». Μάλιστα η κατάσταση είναι ακόμα πιο δύσκολη για τους ενοικιαστές, καθώς το 83% αυτών χρειάζεται να δαπανά πάνω από το 40% των μηνιαίων εσόδων του για να εξασφαλίσει στέγη. Στην υπόλοιπη Ευρώπη αυτό ισχύει για μόλις το

25% των ενοικιαστών. Ως προς τις πιθανές λύσεις στο ζήτημα, αυτές παραμένουν στο επίπεδο της θεωρίας, καθώς δεν φαίνεται να προκύπτει διάθεση νομοθετικής παρέμβασης προς το παρόν. Η απουσία κοινωνικής πολιτικής ακινήτων είναι ένα ζήτημα που έχουν θέξει και παράγοντες της αγοράς ακινήτων τα τελευταία χρόνια, καθώς η κατάργηση του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας έχει αφήσει ένα κενό που δεν έχει αναπληρωθεί. Η αύξηση της προσφοράς κατοικιών προς ενοίκιαση θα μπορούσε να προσφέρει μια λύση μείωσης των τιμών, όπως επίσης και η διάθεση ακινήτων με επιδότηση ενοικίου, πέραν των κατηγοριών πολιτών που επωφελούνται σήμερα από το συγκεκριμένο μέτρο.

Experience Center:

Ώρα να αναθεωρήσουμε τα πάντα!

Νέες εμπορικές συμμαχίες αναζητάει τώρα η Βρετανία

Συζητάει την ένταξή της στη CPTPP των 11 χωρών του Ειρηνικού

Την πιο αποφασιστική στροφή της εμπορικής της πολιτικής μετά το Brexit φαίνεται να επιχειρεί η Βρετανία, καθώς εγκαινιάζει γύρο διαπραγματεύσεων με τις χώρες Ασίας και Ειρηνικού και στόχο την ένταξη της στη δεύτερη στον κόσμο μεγαλύτερη ζώνη ελεύθερου εμπορίου, την Προοδευτική Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης των χωρών του Ειρηνικού, που είναι ευρύτερα γνωστή με το ακρωνύμιο CPTPP.

Όπως τονίζει σχετικό ρεπορτάζ της βρετανικής εφημερίδας The Guardian, αν ευοδωθούν οι διαπραγματεύσεις και ενταχθεί στη συμφωνία, η Βρετανία θα συσφίξει τις εμπορικές σχέσεις της με τις 11 χώρες της CPTPP και θα αποκτήσει πρόσβαση σε μια αγορά 500 εκατ. ανθρώπων. Μέχρι στιγμής οι χώρες-μέλη της CPTPP είναι οι Αυστραλία, Καναδάς,

Θα αποκτήσει πρόσβαση σε μια αγορά 500 εκατ. ανθρώπων και οι εξαγωγές της θα αυξηθούν κατά 65%, φτάνοντας το 2030 στα 43 δισ. ευρώ.

Χιλή, Ιαπωνία, Μαλαισία, Μεξικό, Νέα Ζηλανδία, Περού, Σιγκαπούρη, Βιετνάμ και Μπουνέι. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της βρετανικής κυβέρνησης, αν η Βρετανία αποτελέσει το δωδέκατο μέλος της συμφωνίας, οι εξαγωγές της στις 11 χώρες θα αυξηθούν κατά 65%, φτάνοντας το 2030 στα 43 δισ. ευρώ. Μιλώντας επί του θέματος στον Guardian, η Βρετανίδα υπουργός Εμπορίου, Λίζ Τρας, τόνισε πως η περιοχή Ασίας και Ειρηνικού «είναι το μέρος στο οποίο υπάρχουν οι μεγαλύτερες ευκαιρίες για τη Βρετανία». Υπενθύμισε μάλιστα πως η χώρα εγκατέλειψε την Ε.Ε. «με την υπόσχεση να εμβαθύνει τους δεσμούς της με παλαιότερους συμμάχους και ταχύτητα αναπτυσσόμενες αγορές πέραν της Ευρώπης». Συμπλήρωσε μάλιστα πως η ενδεχόμενη προσχώρηση της Βρετανίας στη CPTPP «είναι το λαμπερό έπαθλο του Brexit και θέλουμε να το κερδίσουμε». Η εν λόγω συμφωνία προβλέπει την κατάργηση των περισσότερων φραγμών στο εμπόριο, συμπερι-

Η Βρετανίδα υπουργός Εμπορίου Λίζ Τρας τόνισε πως η περιοχή Ασίας και Ειρηνικού «είναι το μέρος στο οποίο υπάρχουν οι μεγαλύτερες ευκαιρίες για τη Βρετανία» και συμπλήρωσε πως η ενδεχόμενη προσχώρηση της Βρετανίας στη CPTPP «είναι το λαμπερό έπαθλο του Brexit και θέλουμε να το κερδίσουμε».

λαμβάνομένων των δασμών και των ποσοτώσεων, που δια-τηρούνται μόνο σε ελάχιστους, αλλά πολύ ευαίσθητους τομείς. Προστατεύεται, για παράδειγμα, η βιομηχανία γαλακτοκομικών του Καναδά, ενώ η Ιαπωνία διατηρεί κατ' εξαίρεση το δικαίωμά της να επιβάλλει δασμούς στο ρύζι. Σε αντίθεση, άλλωστε, με την Ε.Ε., η συμμαχία των χωρών Ασίας και Ειρηνικού δεν στοχεύει σε ευρύτερους πολιτικούς σκοπούς, όπως, για παράδειγμα, στην ενσωμάτωση των χωρών-μελών ή στην δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς ή μιας τελωνειακής ένωσης. Η Βρετανία

έχει ήδη συνάψει εμπορική συμφωνία με μια από τις χώρες-μέλη της CPTPP, την Αυστραλία. Ήταν μάλιστα η πρώτη εμπορική συμφωνία που συνήψε με χώρα εκτός Ε.Ε. μετά το Brexit. Εκεί, ωστόσο, προκαλεί έντονες αντιδράσεις στο εσωτερικό της χώρας, με προεξάρχουσα εκείνη των Βρετανών αγροτών που εκφράζουν φόβους ότι αυτή η συμφωνία θα επιτρέψει την εισοδο στη χώρα μεγάλου όγκου φθηνότερου αλλά και κατώτερης ποιότητας κρέατος από τα τεράστια αγροκτήματα της Αυστραλίας. Σε ό,τι αφορά τη CPTPP, η Βρετανία

υπέβαλε αίτηση για ένταξη της τον Φεβρουάριο. Όπως τονίζει η βρετανική εφημερίδα, δεν είναι σαφές κατά πόσον θα έχει τη διαπραγματευτική ισχύ να πείσει τις 11 χώρες-μέλη της να τροποποιήσουν τις υφιστάμενες προβλέψεις ώστε να είναι συμβατές με τα συμφέροντα των Βρετανών αγροτών. Υπενθυμίζεται ότι πρόκειται για τη συμφωνία που συνήψαν οι 11 χώρες το 2018, όταν ο τότε πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ απέσυρε την υπερδύναμη από την προηγούμενη εκδοχή της εν λόγω συμφωνίας του Ειρηνικού πριν από την επικύρωσή της.

Σε άνοδο οι τιμές των αγροτικών προϊόντων

Τα αγροτικά εμπορεύματα βρίσκονται σε ανοδική πορεία και οι τιμές τους αναμένεται να ενισχύονται περαιτέρω για αρκετά χρόνια. Σύμφωνα με ορισμένους από τους κορυφαίους διαπραγματευτές προϊόντων και πρώτων υλών στον κόσμο, κινητήριο δύναμη της ανόδου θα είναι η κινεζική ζήτηση και η αυξανόμενη ζήτηση για βιοκαύσιμα. Στελέχη των εταιρειών Cargill, Cofco, Viterra και Scoular προσεξοφλούν πως οι αγορές αραβοσίτου, σόγιας και σιταριού θα παραμείνουν ισχυρές τα επόμενα δύο με τέσσερα χρόνια.

Τις τελευταίες εβδομάδες οι τιμές αυτών των βασικών ειδών διατροφής έχουν μειωθεί από τα υψηλά επίπεδα πολλών ετών, καθώς το αμερικανικό δολάριο έχει κινηθεί ανοδικά και προβλέπονται βροχές στα μεσοδυτικά των ΗΠΑ. Την ίδια στιγμή, όμως, οι τιμές των προθεσμιακών συμβολαίων του αραβοσίτου είναι διπλάσιες σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν, στα 3,29 δολάρια το μπουσέλ, όπως αποκαλείται η βασική μονάδα εμπορίας του είδους, της σόγιας στα 14,31 δολάρια και είναι 65% υψηλότερες, ενώ το σιτάρι έχει σημειώσει άνοδο σχεδόν κατά 33%, στα 6,54 δολάρια. Μιλώντας στους Financial Times ο Ντέιβιντ Ματίσκιε, διευθύνων σύμβουλος της Viterra, τόνισε πως βλέπουμε μια παρατεταμένη άνοδο των τιμών των εμπορευμάτων καθώς

«βρισκόμαστε σε ένα περιβάλλον που καθοδηγείται από τη ζήτηση, από τον αυξανόμενο πληθυσμό, τον αυξανόμενο πλούτο, την αύξηση της κατανάλωσης. Και σε αυτό προστίθεται πως έχουμε αυξημένη ζήτηση για καύσιμα που παράγονται από τα φυτά».

Οι υψηλότερες τιμές θα ευνοήσουν τους αγρότες που έχουν πληγεί από τις μακροχρόνια στάσιμες τιμές της σοδειάς. Ωστόσο, θα σημάνουν υψηλότερο κόστος τροφίμων για τους εισαγωγείς σιτηρών

Κινητήριος δύναμη, οι εκτεταμένες εισαγωγές της Κίνας και η αυξανόμενη ζήτηση για βιοκαύσιμα.

και ελαιοσπόρων, ιδιαίτερα για τις φτωχότερες χώρες που αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες με τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας καθώς και τις αυξανόμενες τιμές τροφίμων.

Οι αγορές σιτηρών και σόγιας είδαν μια μεγάλη ώθηση στο β' εξάμηνο του περασμένου έτους, καθώς οι κυβερνήσεις και οι εταιρείες έσπευσαν να συγκεντρώσουν αποθέματα κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Η Κίνα, που είχε μια φτωχή

Στελέχη εταιρειών προσεξοφλούν πως οι αγορές αραβοσίτου, σόγιας και σιταριού θα παραμείνουν ισχυρές τα επόμενα δύο με τέσσερα χρόνια.

σοδειά αραβοσίτου, έκανε μεγάλες αγορές, εισάγοντας την ποσότητα-ρεκόρ των 11,3 εκατ. τόνων πέρυσι, με πάνω από το ένα τρίτο του συνόλου να προέρχεται

από τις ΗΠΑ. Οι εκτεταμένες εισαγωγές αραβοσίτου στις οποίες προχώρησε πέρυσι η Κίνα, που προηγουμένως στόχευσε στην αυτάρκεια, εξέπληξαν τους παράγοντες της αγοράς και τους αναλύτες και πυροδότησαν μια συζήτηση για το κατά πόσον πρόκειται για αναπλήρωση των ελλείψεων μετά το σοκ της πανδημίας ή για μια νέα πολιτική αυξημένων αγορών που θα συνεχιστεί.

Έχει προηγηθεί ανεπάρκεια στην προσφορά βασικών ειδών διατροφής και πρώτων υλών και αρκετά στελέχη πιστεύουν πως αυτή θα παραταθεί, αναγκάζοντας την αναδυόμενη δύναμη να συνεχίσει να εισάγει αραβόσπο. Σύμφωνα με τον Μαρτσέλο Μαρτένς, επικεφαλής του τμήματος σιτηρών και ελαιοσπόρων του κινεζικού κρατικού ομίλου Cofco International, «το έλλειμμα προσφοράς ήρθε για να μείνει».

Εν τω μεταξύ, η ζήτηση για βιοκαύσιμα, που οδηγεί σε αύξηση των τιμών της σόγιας και του σογιέλαιου, είναι «πρωτοφανής», σύμφωνα με τον Πολ Μάας, διευθύνοντα σύμβουλο της αμερικανικής εταιρείας εμπορίας αγροτικών εμπορευμάτων Scoular. Πιο επιφυλακτικός δηλώνει, πάντως, ο Γκάρι Μαγκκίγκαν, στέλεχος της Archer Daniels Midland, που επισημαίνει πως «έχουμε δει μια σημαντική διόρθωση στις τιμές τις τελευταίες εβδομάδες».

Βαρύ πλήγμα στα εμπορικά κέντρα

Η μαζική στροφή στο ηλεκτρονικό εμπόριο όπως την επέβαλε η πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα για την ανόσχεσή της, με κυριότερο όλων την κοινωνική απόσταση, οδηγούν στην πτώχευση εμπορικών επιχειρήσεων και εμπορικών κέντρων. Αυτό καταδεικνύει η προσφυγή του αμερικανικού ομίλου Washington Prime Group στο άρθρο 11 του πτωχευτικού κώδικα, που θα επιτρέψει στην εταιρεία να liquidate για όσο προσπαθεί να εφαρμόσει τη συμφωνία αναδιάρθρωσης του χρέους της στην οποία κατέληξε με μερίδα πιστωτών της.

Πρόκειται για εταιρεία που επενδύει σε ακίνητα και διαχειρίζεται εμπορικά κέντρα, περίπου 100 malls, σε όλη την επικράτεια των ΗΠΑ, αλλά όταν οι καταναλωτές στράφηκαν αναγκαστικά στο ηλεκτρονικό εμπόριο βρέθηκε στη δεινή θέση να έχει χρέος ύψους σχεδόν 3,5 δισ. δολαρίων, όταν τα περιουσιακά της στοιχεία κυμαίνονται σε περίπου 4 δισ. δολάρια. Αντία στάθηκε η πανδημία που αποθάρρυνε τη φυσική παρουσία των αγοραστών εντός των καταστημάτων. Έτσι, στη διάρκεια του περασμένου έτους τα ομόλογα του ομίλου Washington Prime υποχώρησαν σε επίπεδα εταιρείας υπό πτώχευση, τα καταστήματα των εμπορικών κέντρων δεν κατέβαλαν τα ενοίκια, με αποτέλεσμα τα έσοδά της από ενοίκια να μειωθούν κατά 127 εκατ. δολάρια, ενώ οι επιχειρήσεις που τα είχαν νοικιάσει κήρυξαν πτώχευση και έκλειναν. Αρχισε να διαπραγματεύεται με τους πιστωτές της από το περασμένο έτος και τον Φεβρουάριο έκανε στάση πληρωμών και δεν κατέβαλε τόκους των ομολόγων της ύψους 23 εκατ. δολαρίων. Οι πιστωτές της παρέτειναν την περίοδο χρίτους που είχαν συμφωνήσει καθώς συνεχίζονταν οι συνομιλίες. Αυτή τη στιγμή οι διαπραγματεύσεις με τους πιστωτές της αφορούν την αναδιάρ-

θρωση χρέους ύψους περίπου 4 δισ. δολαρίων.

Η εταιρεία, που έχει έδρα στο Οκάιο, ιδρύθηκε το 2014 μετά την απόσχιση της από τον κολοσσό των εμπορικών κέντρων, τη Simon Property Group, και έχει στον έλεγχό της κάθε είδους εμπορικά κέντρα και ανοικτές αγορές, εκ των οποίων περίπου το 1/3 βρίσκεται στις μεσοδυτικές πολιτείες των ΗΠΑ. Και βέβαια ανάμεσα στις επιχειρήσεις που είχαν έδρα στα εμπορικά κέντρα του ομίλου συγκαταλέγονται πολλά πηχρά ονόματα του αμερικανικού εμπο-

Σε προστασία από πιστωτές η αμερικανική Washington Prime, που διαχειρίζεται 100 malls στις Ηνωμένες Πολιτείες.

ρικού κόσμου, που οδηγήθηκαν στην πτώχευση εξαιτίας της πανδημίας, όπως η J.C. Penney Co. Κάποια άλλα, όπως η Bed Bath & Beyond Inc και η Macy's, αναγκάστηκαν εν μέσω πανδημίας να δανειστούν πέρυσι για να αντιμετωπίσουν τον οικονομικό αντίκτυπο. Η εταιρεία έχει αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο πώλησής της, καθώς συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις με τους πιστωτές. Η περίπτωση της Washington Prime είναι μία από τις πολλές εταιρείες διαχείρισης εμπορικών κέντρων που οδηγήθηκαν στην πτώχευση εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων και της στροφής στο λιανικό εμπόριο. Έχουν προηγηθεί η επίσης ιδιοκτήτρια κλειστών εμπορικών κέντρων CBL & Associates Properties και η Pennsylvania Real Estate Investment Trust, που υπέβαλαν αίτηση πτώχευσης το περασμένο έτος. BLOOMBERG, REUTERS

Τα lockdowns και η εκτίναξη του ηλεκτρονικού εμπορίου διαμόρφωσαν νέες καταναλωτικές συνήθειες και δημιούργησαν σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία των εμπορικών κέντρων.

Αιτία για αποεπενδύσεις οι τεχνολογικές αλλαγές

Στον κλάδο της τεχνολογίας διοικετιούνται τα κεφάλαια που έχουν αντλήσει στο πλαίσιο αποεπενδύσεων οι επιχειρήσεις, σύμφωνα με έρευνα της EY, την οποία αναδημοσιεύει ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος. Σχεδόν 8 στις 10 εταιρείες (79%) που έχουν προχωρήσει σε κάποια αποεπένδυση απαντούν ότι τα κεφάλαια που αντλήθηκαν από εκπομπές διοχετεύθηκαν σε τεχνολογίες οι οποίες υποστηρίζουν τη βασική δραστηριότητα της επιχείρησής. Το 65% απαντά ότι καταλύθηκε τα αντληθέντα κεφάλαια σε νέες αγορές, προϊόντα ή γεωγραφικές περιοχές, που ισχυροποιούν τη θέση της εταιρείας. Σε κάθε περίπτωση, οι επιχειρήσεις, σχεδόν στο σύνολό τους (94%), επιβεβαιώνουν ότι οι αλλαγές στο τεχνολογικό πεδίο επηρεάζουν άμεσα τα σχέδια εκπομπών. Το αντι-

στοιχο ποσοστό πριν από την πανδημία ήταν 59%. Τα δύο τρίτα (66%) δηλώνουν ότι η απόφαση για την πιο πρόσφατη εκποίηση τροφοδοτήθηκε από την υποαπόδοση του στοιχείου που αποεπενδύθηκε. Γιατί όμως αποεπενδύουν; Καθώς οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην κατανομή κεφαλαίων, η πλειονότητα των ερωτηθέντων (76%) αναμένει ότι οι συνεχιζόμενες συνέπειες της πανδημίας της COVID-19 θα επηρεάζουν τα σχέδια αποεπενδύσεων. Επίσης, το 56% προγραμματίζει την επόμενη εκποίηση μέσα στα επόμενα δύο χρόνια.

Επιπλέον, παράγοντες που σχετίζονται με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση (τα κριτήρια ESG) διαδραματίζουν έναν ολοένα και αυξανόμενο κεντρικό ρόλο στις αποφάσεις για αποεπενδύσεις.

Parklane, a Luxury Collection Resort & Spa, member of the largest international hotel group in the world, Marriott International, is recruiting **Chef de Partie** to join our new Restaurant Mathis by The Sea.

Responsibilities

- Supervises kitchen shift operations and ensures compliance with all food and beverage policies, standard and procedures.
- Produce and serve food in accordance with current authorised recipes
- Ensure the kitchen is kept clean and tidy during the shift
- Ensure that the department is maintained in a safe manner, free of hazards, and that the store Health and Safety Regulations are adhered to at all times.

An attractive remuneration package will be offered to the successful candidate, according to qualifications and experience. You are kindly requested to send your cv at recruitments@parklanecyprus.com

Requirements

- Bachelor Degree or Diploma in Culinary arts
- 3+ years' experience in a similar capacity/ factions position in a 4 or 5 star hotel or in a well established restaurant
- Experience in managing entry level employees
- Excellent Knowledge of English Language
- Highly effective communication and organizational Skills
- Deep knowledge of food industry and trends
- Good knowledge of HACCP procedures
- Ability to obtain and maintain a food handler certification

Parklane, a Luxury Collection Resort & Spa, member of the largest international hotel group in the world, Marriott International, is recruiting **Cook A** to join our new Restaurant Mathis by The Sea.

Responsibilities

- Prepare and cook food in accordance with current authorised recipes
- Monitor the quality and quantity of food that is prepared
- Ensure the kitchen is kept clean and tidy during the shift
- Ensure that the department is maintained in a safe manner, free of hazards, and that the store Health and Safety Regulations are adhered to at all times.

An attractive remuneration package will be offered to the successful candidate, according to qualifications and experience. You are kindly requested to send your cv at recruitments@parklanecyprus.com

Requirements

- Bachelor Degree or Diploma in Culinary arts
- 3+ years' experience in a similar capacity/ factions position in a 4 or 5 star hotel or in a well established restaurant
- Excellent Knowledge of English Language
- Highly effective communication and organizational Skills
- Deep knowledge of food industry and trends
- Good knowledge of HACCP procedures
- Ability to obtain and maintain a food handler certification

Η Λαγκάρντ ζητεί διατήρηση των έκτακτων μέτρων στήριξης

Προειδοποίησε πως εσπευσμένη άρση τους θα μπορούσε να αποβεί καταστρεπτική

Επανερχόμενη σε μια πάγια θέση της ότι θα ήταν πολύ πρόωρη μια άρση των έκτακτων μέτρων στήριξης της οικονομίας, η πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, κάλεσε τους Ευρωπαίους ηγέτες να επιμείνουν στη χαλαρή δημοσιονομική πολιτική. Την είδηση ανέφεραν στα διεθνή ειδησεογραφικά πρακτορεία πηγές που διατήρησαν την ανωνυμία τους, καθώς η συνάντηση

θα μπορούσε να αποβεί καταστρεπτική. Τόνισε επίσης πως η άρση των αναπτυξιακών μέτρων που επιστρατεύθηκαν για να περιοριστεί ο οικονομικός αντίκτυπος της πανδημίας θα οδηγούσε σε εκτροχασμό την ανάκαμψη, που είναι ακόμη εύθραυστη.

Επαναλαμβάνοντας τη θέση που έχει επανειλημμένως τονίσει και δημοσίως, η κ. Λαγκάρντ υπογράμμισε πως είναι ακόμη αναγκαία η συνεχής στήριξη της οικονομίας, προκειμένου να μην επιτρέψουν οι ιθύνοντες που καράσσουν την πολιτική στην Ευρώζωνη να αφήσει η πανδημία μόνιμες πληγές στην ευρωπαϊκή οικονομία. Επικαλέστηκε, μάλιστα, τα επώδυνα παθήματα και διδάγματα που άντλησαν οι πολιτικοί ταγοί από την προηγούμενη κρίση, την παγκόσμια χρηματοπιστωτική. Σύμφωνα με πηγές που παρακολούθησαν την ομιλία της προς τους Ευρωπαίους ηγέτες, η πρόεδρος της ΕΚΤ τόνισε πως τότε η οικονομία ανέκαμψε στο τέλος της χρηματοπιστωτικής κρίσης, αλλά η ανάκαμψη δεν απέβη βιώσιμη επειδή οι πολιτικές ηγεσίες δεν μερίμνησαν να στήρουν περαιτέρω τις οικονομίες. Οι επι-

Η πρόεδρος της ΕΚΤ κάλεσε τους Ευρωπαίους ηγέτες να προχωρήσουν στη δημιουργία της ενιαίας αγοράς κεφαλαίων της Ε.Ε. και να ολοκληρώσουν την τραπεζική ένωση, που, όπως τόνισε, παραμένει ατελής αν όχι εντελώς στα χαρτιά, ύστερα από χρόνια διαπραγματεύσεων.

σημάνσεις της έρχονται σε μια στιγμή που οι ευρωπαϊκές οικονομίες αρχίζουν να εμφανίζουν σημάδια στιβαρής ανάκαμψης εν μέσω της εμβολιαστικής διαδικασίας που βρίσκεται σε εξέλιξη σε όλες τις χώρες. Καθώς μεινεται ο αριθμός των κρουσμάτων και η χρήση αυξάνεται, καταγράφεται εκτίναξη στις τιμές των προϊόντων. Έτσι, στους κόλπους της ΕΚΤ εντείνονται οι πιέσεις από πολλά κλάμια της τράπεζας που ζητούν άρση της άκρας αναπτυξιακής πολιτικής της και περιορισμό των έκτακτων προγραμμάτων αγοράς ομολόγων. Την ίδια στιγμή, άλλωστε, εντείνονται και οι πιέσεις προς τις κυβερνήσεις για να αρχίσουν να εξετάζουν το πώς θα μειώσουν τον συνολικό όγκο του χρέους τους.

Θέσεις παρόμοιες με εκείνες της πρόεδρου έχουν, πάντως, εκφράσει επανει-

λημμένες στελέχη της ΕΚΤ, όπως η Ιζαμπέλ Σνάμπελ και ο Πάμπλο Χερνάντες ντε Κος. Σε δύο δημόσιες εκδηλώσεις την Πέμπτη και την Παρασκευή, οι δύο οικονομολόγοι της ΕΚΤ υπογράμμισαν πως ακόμη κι αν στις αρχές του επόμενου έτους η οικονομία της Ευρώζωνης ετοιμάζεται να αναπληρώσει το τμήμα που έχασε εξαιτίας της κρίσης της πανδημίας, δεν πρόκειται να το επιτύχει πραγματικά πριν από το 2023. Προέβλεψαν πως μόνο σε διάστημα περίπου δύο ετών θα μπορέσει η Ευρώζωνη να επανέλθει πράγματι στα προ της πανδημίας επίπεδα. Ειδικότερα ο κ. Ντε Κος, που σημειωτέον είναι διοικητής της τράπεζας της Ισπανίας, τόνισε πως «στόχος μας πρέπει να είναι η ανάκαμψη και όχι στα προ της πανδημίας επίπεδα, αλλά στα επίπεδα που θα είχαμε σημειώσει αν δεν

είχε μεσολαβήσει η κρίση της πανδημίας». Η κ. Λαγκάρντ δεν παρέλειψε, πάντως, να αναφερθεί και στις πληθωριστικές πιέσεις που εντείνονται τελευταία. Επανέλαβε τη θέση της ότι η διαφανόμενη άνοδος του πληθωρισμού που αναμένεται ότι θα σημειωθεί το φθινόπωρο θα είναι προσωρινή, καθώς συνολικά οι πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα. Σχολιάζοντας, πάντως, αυτήν τη θέση της πρόεδρου της ΕΚΤ, η Μαέβα Κουζέν, οικονομολόγος του Bloomberg, προέξοφλησε πως «οι πληθωριστικές πιέσεις είναι σχεδόν βέβαιοι ότι θα οδηγήσουν τον γενικό πληθωρισμό σε επίπεδα πάνω από τον στόχο του 2%, αρχής γενομένης από τον Αύγουστο». Σύμφωνα, πάντως, με την κ. Λαγκάρντ, η Ευρώζωνη χρειάζεται μια πιο δυναμική και βιώσιμη ανάπτυξη. Η πρόεδρος της

ΕΚΤ δεσμεύτηκε, τέλος, για ακόμη μία φορά πως με τη νομισματική πολιτική της η τράπεζα θα εξακολουθήσει να συνεισφέρει με τον δικό της τρόπο στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης. Κάλεσε παράλληλα τους Ευρωπαίους ηγέτες να προχωρήσουν στη δημιουργία της ενιαίας αγοράς κεφαλαίων της Ε.Ε. και να ολοκληρώσουν την τραπεζική ένωση που, όπως τόνισε, παραμένει ατελής, αν όχι εντελώς στα χαρτιά έπειτα από χρόνια διαπραγματεύσεων. Η πολύπλοκτη πρόδοος στα ακανθώδη ζητήματα δεν επιτεύχθη, άλλωστε, ούτε και στο πλαίσιο της Συνόδου Κορυφής, καθώς οι επικείμενες βουλευτικές εκλογές της Γερμανίας έχουν «παγώσει» ουσιαστικά κάθε συζήτηση για κρίσιμα θέματα της Ευρώζωνης.

BLOOMBERG

Δεν υπάρχει ανάγκη αναστολής των ορίων του χρέους το 2022, λέει η Bundesbank

Καμία ανάγκη να παραταθεί η αναστολή των ορίων του χρέους της Γερμανίας και το 2022 δεν διακρίνει η κεντρική τράπεζα της χώρας, τονίζοντας παράλληλα ότι οι προβλέψεις του Βερολίνου για την ανάπτυξη γι' αυτό και το επόμενο έτος είναι πολύ απαισιόδοξες. Τα σχόλια αυτά έκανε ο διοικητής της Bundesbank, Γενς Βάιντμαν, κατά τη διάρκεια συνεδρίασης του υπουργικού συμβουλίου της κυβέρνησης της καγκελάρου Άγκελα Μέρκελ. Νωρίτερα αυτόν τον μήνα, η Bundesbank δήλωσε ότι αναμένει η γερμανική οικονομία να φτάσει στα επίπεδα πριν από την πανδημία το επόμενο τρίμηνο, καταγράφοντας ρυθμό ανάπτυξης 3,7% φέτος, 5,2% το επόμενο έτος και 1,7% το 2023.

Ο κ. Βάιντμαν δήλωσε στη συνεδρίαση ότι αναμένει υψηλότερα φορολογικά έσοδα και χαμηλότερες δαπάνες το 2022, και επιπλέον ότι δεν θα χρειαστούν πλέον μέτρα σταθεροποίησης, σύμφωνα με πηγές. Αξίζει να σημειωθεί πως η κυβέρνηση της κ. Μέρκελ προχώρησε σε πρω-

Η γερμανική οικονομία αναμένεται να φτάσει στα προ πανδημίας επίπεδα το επόμενο τρίμηνο.

τοφανή μέτρα διάσωσης και στήριξης κατά τη διάρκεια της πανδημίας, με ρεκόρ δανεισμού 130 δισ. ευρώ το 2020 και 240 δισ. ευρώ το 2021. Για να μπορέσει το Βερολίνο να προβεί σε αυτόν τον δανεισμό έπρεπε να χρησιμοποιήσει τη ρήτρα έκτακτης ανάγκης για να αναστείλει τα όρια του χρέους, τα οποία κατοχυρώνονται από το σύνταγμα, ενώ και ο προγραμματισμένος προϋπολογισμός του υπουργού Οικονομικών Όλαφ Σολτς για το επόμενο έτος προβλέπει την αναστολή αυτών των ορίων για τρίτο διαδοχικό έτος.

Σύμφωνα με το Bloomberg, νωρίτερα αυτήν την εβδομάδα σε ομιλία της στο

Ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας, Γενς Βάιντμαν, δήλωσε ότι αναμένει υψηλότερα φορολογικά έσοδα και χαμηλότερες δαπάνες το 2022 και δεν θα χρειάζονται πλέον μέτρα σταθεροποίησης.

γερμανικό Κοινοβούλιο η Γερμανίδα καγκελάρια επεσήμανε πως η χώρα έχει μπει στον δρόμο της ανάκαμψης από την πανδημία του κορωνοϊού, προειδοποιώντας ωστόσο πως μία νέα έξαρση του ιού εγκυμονεί κινδύνους. «Οι προβλέψεις για την οικονομία αλλά και την αγορά εργασίας παραμένουν καλές, η εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων δείχνει μια θετική τάση και στοχεύουμε σε ισχυρή ανάπτυξη». Παρά την πρόοδο που έχει σημειώσει η οικονομία, η ίδια επεσήμανε πως είναι πολύ σημαντικό για τη Γερμανία να προχωρήσει με τους εμβολιασμούς προκειμένου να προστατευθεί έναντι των κινδύνων που προκαλεί η μετάλλαξη «Δέλτα» του ιού, κάνοντας αναφορά στην αύξηση των κρουσμάτων που καταγράφουν χώρες όπως η Ρωσία και η Πορτογαλία. «Ακόμη και εάν έχει υποχωρήσει εντυπωσιακά το τρίτο κύμα, η πανδημία δεν έχει τελειώσει και ακόμα ακροβατούμε σε τεταωμένο σκηνικό», επεσήμανε η κ. Μέρκελ. «Το κλειδί για να ξεπεράσουμε την πανδημία είναι

ο εμβολιασμός». Περισσότεροι από τους μισούς Γερμανούς έχουν λάβει την πρώτη δόση του εμβολίου κατά του κορωνοϊού, με την κ. Μέρκελ να επαναλαμβάνει πως σε όλους θα προσφέρεται τουλάχιστον η πρώτη δόση έως το τέλος του καλοκαιριού, αναγνωρίζοντας παράλληλα πως δεν θα έχουν εμβολιαστεί όλοι οι Γερμανοί. Ενα ποσοστό της τάξεως του 80% δεν θα είναι «τόσο κακό» ή πιθανόν 85%, προσέθεσε η ίδια. Η κ. Μέρκελ τόνισε επίσης πως η χώρα πρέπει να στηρίξει τη διαδικασία εμβολιασμού και άλλων χωρών του κόσμου. «Αναμένουμε πως διαφορετικές μεταλλάξεις του ιού θα παρουσιαστούν, καθώς δεν έχει εμβολιαστεί όλος ο παγκόσμιος πληθυσμός», ανέφερε η κ. Μέρκελ σε μία από τις ομιλίες που έκανε τελευταία στην Bundestag, πριν ψηφιστεί ο διάδοχός της. Η Γερμανία προχώρησε σε άρση των μέτρων περιορισμού, καθώς τα ποσοστά μολύνσεων μειώθηκαν και οι εμβολιασμοί άρχισαν να αυξάνονται, ενισχύοντας έτσι τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης.

Ρεκόρ συναλλαγματικών αποθεμάτων στην Κίνα

Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κινεζικών τραπεζών σε ξένο νόμισμα έχουν ξεπεράσει το 1 τρις. δολάρια για πρώτη φορά φτάνοντας στο 1,38 τρις. δολάρια στα τέλη Μαΐου. Προσφέρουν, έτσι, στο Πεκίνο τη δυνατότητα να επιτρέψει μεγαλύτερη ελευθερία στις κινήσεις κεφαλαίων και μεγαλύτερες εκροές χρήματος από τη χώρα.

Το ποσό έχει αυξηθεί καθώς η υψηλή ζήτηση για κινεζικά αγαθά στη διάρκεια της πανδημίας έχει μεγιστοποιήσει τα κέρδη των εξαγωγικών επιχειρήσεων, ενώ η ανθεκτική οικονομία και η ενίσχυση του κινεζικού νομίσματος έχουν προσελκύσει διεθνείς επενδυτές για να πουλήσουν δολάρια έναντι γουάν και να αγοράσουν κινεζικές μετοχές και ομόλογα. Στη διάρκεια του περασμένου έτους ξένοι επενδυτές αγόρασαν κινεζικά ομόλογα αξίας ενός

Εφτασαν για πρώτη φορά στα τέλη Μαΐου σε 1,38 τρις. δολάρια.

τρις. γιουάν, ποσό αντίστοιχο των 154 δισ. δολαρίων, καθώς ήταν ιδιαίτερα ελκυστικές οι υψηλές αποδόσεις όλου του κινεζικού χρέους σε γουάν.

Οι τραπεζικές καταθέσεις σε ξένο νόμισμα αυξήθηκαν περισσότερο από 260 δισ. δολάρια στη χρήση μέχρι τον Μάιο, τη μεγαλύτερη από το 2002, οπότε ξεκίνησε η καταγραφή των στοιχείων.

Ωστόσο, παρά την αύξηση των εισροών, οι κινεζικές τράπεζες δεν έχουν πολλά κανάλια για να αξιοποιήσουν το συνάλλαγμά τους.

Ενας τρόπος είναι να το διοχετεύσουν στην εσωτερική αγορά της χώρας, αλλά κάτι τέτοιο θα εντεινέ τις ανοδικές πιέσεις στο γουάν, του οποίου η ισοτιμία βρίσκεται ήδη στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων πέντε ετών έναντι καλαθιού νομισμάτων.

Κάτι που προκαλεί πρόβλημα στο Πεκίνο και καθιστά επιτακτική την ανάγκη να μεταρρυθμίσει την αγορά ξένου συναλλάγματος και να χαλαρώσει τους ελέγχους στις κινήσεις κεφαλαίου επιτρέποντας μεγαλύτερες εκροές εκτός της χώρας. Μια τέτοια κίνηση θα δώσει αυτομάτως στους εγκώριους επενδυτές τη δυνατότητα να αγοράσουν περισσότερα περιουσιακά στοιχεία εκτός της χώρας. Σημειωτέον ότι η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας επέβαλε περιορισμούς στις κινήσεις κεφαλαίων και ειδικότερα στις εκροές πριν

από έξι χρόνια μετά την υποτίμηση του γουάν.

Μιλώντας στο Bloomberg, η Λίβαν Λιου, αναλύτρια της Deutsche Bank AG στο Χονγκ Κονγκ, προέβλεψε «περαιτέρω χαλάρωση των κανόνων που διέπουν τις εκροές κεφαλαίων μέσω επενδυτικών σχημάτων». Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία της Λαϊκής Τράπεζας της Κίνας, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της χώρας έχουν χρησιμοποιήσει το μεγαλύτερο μέρος της τεράστιας αυτής ρευστότητας για να χορηγήσουν πιστώσεις σε επιχειρήσεις τόσο εντός όσο και εκτός της χώρας.

Σημειωτέον ότι έχουν αυξηθεί αναλόγως και τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Τράπεζας της Κίνας και τον περασμένο μήνα έφτασαν στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων πέντε ετών.

BLOOMBERG

Τα κινεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν χρησιμοποιήσει το μεγαλύτερο μέρος της τεράστιας αυτής ρευστότητας για να χορηγήσουν πιστώσεις σε επιχειρήσεις τόσο εντός όσο και εκτός της χώρας.

ecomm bx
Fintech e-accounts platform

ECOMMBX provides convenient, quality payment solutions of the highest standards by innovatively incorporating e-money and e-accounts into one master platform for enhanced efficiency and transparency.

A platform to rule them all

SWIFT AND SEPA PARTICIPANTS

MULTI-CURRENCY CONVERSIONS

UNIQUE IBAN PER ACCOUNT

Participants of: SWIFT & SEPA Authorised & Licensed Central Bank of Cyprus Electronic Money Institution # 115.1.3.20/2018 / BIC # ECBXCYN

www.ecommbanx.com

27 Pindarou Street, 3rd Floor, Office 301, Block A, Alpha Business Center, 1060 Nicosia, Cyprus +357 22270349 | info@ecommbx.com

«Καλπάζει» ακάθεκτη η νέα μετάλλαξη

Αποτελεσματικό εναντίον της «Δέλτα»

αποδεικνύεται και το εμβόλιο της Moderna

ΜΕ ΜΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚή ταχύτητα κερδίζει έδαφος η μετάλλαξη «Δέλτα» σε όλο τον κόσμο, εκποτιζοντας τα παλαιότερα και ηπιότερα στελέχη. Η ταχύτητα της διασποράς επαληθεύει τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ότι πρόκειται για το πιο μεταδοτικό στέλεχος κορωνοϊού μέχρι σήμερα.

Ο Γάλλος υπουργός Υγείας, Ολιβιέ Βεράν, δήλωσε χθες ότι και η Γαλλία βρίσκεται σε «σφικτό εναγκαλισμό» με τη «Δέλτα», καθώς το 20% των νέων λοιμώξεων οφείλεται σε αυτήν. Τα στοιχεία πριν από περίπου 10 ημέρες απέδιδαν στη «Δέλτα» μόλις το 10% των κρουσμάτων. Εξήγησε επίσης ότι οι εμβολιασμένοι μπορούν πράγματι να προβληθούν από τη νέα μετάλλαξη, αλλά δεν πρόκειται να νοσήσουν βαριά. Μάλιστα, η γαλλική κυβέρνηση εκτιμά πως ένα ενδεχόμενο τέταρτο πανδημικό κύμα στη χώρα δεν πρόκειται να έχει ιδιαίτερες κοινωνικές επιπτώσεις, καθώς ο εμβολιασμός μειώνει κατά 94%-95% νοσηλείες και βαριές περιπτώσεις. Ο Βεράν προέβλεπε ακόμη ότι «όσοι δεν έχουν εμβολιαστεί θα έχουν πρόβλημα».

Την ίδια στιγμή, το διεθνές οπλοστάσιο κατά της «Δέλτα» ενισχύεται και με το εμβόλιο της Moderna. Η αμερικανική εταιρεία ανακοίνωσε χθες ότι εργαστηριακές έρευνες απέδειξαν ότι το εμβόλιο της πυροδοτεί εξουδετερωτικά αντισώματα έναντι και αυτής της μετάλλαξης, τα οποία ωστόσο είναι κατά 2,1 φορές λιγότερα από αυτά που παράγονται έναντι

του συμβατικού στελέχους κορωνοϊού.

Οι υγειονομικές υπηρεσίες της Αυστραλίας, όπου ήδη τέσσερις πόλεις βρίσκονται σε καθολικό lockdown, υποστηρίζουν ότι η μετάλλαξη έχει τέτοια δυναμική ώστε μπορεί να μεταδοθεί μεταξύ δύο αγνώστων που προσπερνούν ο ένας τον άλλον στον δρόμο. Ακόμη, ο τρόμος της «Δέλτα» ανάγκασε την ιρλανδική κυ-

Είναι τέτοια η δυναμική της, ώστε ο ιός μπορεί να μεταδοθεί μεταξύ δύο αγνώστων που προσπερνούν ο ένας τον άλλον.

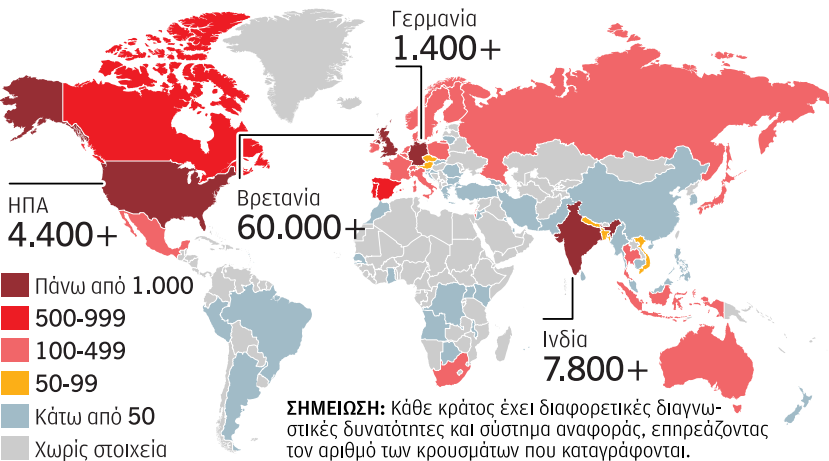
βέρνηση να αναβάλει την πλήρη άρση των περιοριστικών μέτρων. Εστίαση και μπαρ σε κλειστούς χώρους υποδέχονται μόνο πλήρως εμβολιασμένους ή όσους έχουν νοσήσει κατά το παρελθόν. Παρόμοια μέτρα έχουν εφαρμόσει η Αυστρία, η Δανία και άλλες χώρες.

Σε εφιάλτη εξελίσσεται η COVID-19 στη Ρωσία, η οποία τη Δευτέρα κατέγραψε ρεκόρ ημερήσιων θανάτων από την αρχή της πανδημίας (652) και χιλιάδες νέες λοιμώξεις. Η «Δέλτα» ευθύνεται για το 90% αυτών. Εκτός από τη Μόσχα, επίκεντρο του πανδημικού κύματος είναι η Αγία Πετρούπολη, όπου επίσης καταγρά-

Καταγεγραμμένα κρούσματα «Δέλτα» παγκοσμίως

Η μετάλλαξη «Δέλτα» του κορωνοϊού ανιχνεύθηκε αρχικά στην Ινδία. Εκτοτε εξαπλώνεται με ιλιγγιώδη ταχύτητα σε όλο τον κόσμο. Πρόκειται για το πιο μεταδοτικό στέλεχος κορωνοϊού έως σήμερα σύμφωνα με τον ΠΟΥ.

Κρούσματα της μετάλλαξης (μέχρι 28/6)

Τι γνωρίζουμε μέχρι σήμερα

● Εντοπίστηκε πρώτη φορά στο ινδικό κρατίδιο Μαχαράστρα, τον Οκτώβριο του 2020

● Θα κυριαρχήσει παγκοσμίως, σύμφωνα με τον ΠΟΥ

● Ευθύνεται για το **90%** των νέων λοιμώξεων στη Βρετανία και το **20%** στις ΗΠΑ

● Συνδέεται με αύξηση κατά **64%** της ενδοοικογενειακής μετάδοσης συγκριτικά με τη μετάλλαξη «Αλφα» (τη λεγόμενη βρετανική)

● Είναι πιθανότερο να προκαλέσει ανάγκη νοσηλείας συγκριτικά με την «Αλφα»

ΠΗΓΕΣ: Deutsche Welle, GISAID, Graphic News

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εμβόλια: Είναι κατά τι λιγότερο αποτελεσματικά στην αποτροπή της νοσηλείας συγκριτικά με τη μετάλλαξη «Αλφα».

Το εμβόλιο Pfizer/BioNTech είναι κατά **6%** λιγότερο αποτελεσματικό.

Το εμβόλιο AstraZeneca κατά **1%** λιγότερο αποτελεσματικό (μετά τη χορήγηση και των δύο δόσεων).

Το εμβόλιο Moderna κατά **2,1%** λιγότερο αποτελεσματικό.

Το 8% των νοσηλευόμενων με COVID-19 στη Βρετανία είναι παιδιά, προειδοποίησε ο Στίβεν Γκριφίν, αναπληρωτής καθηγητής Ιατρικής του Πανεπιστημίου του Λιντς, προσθέτοντας ότι το ένα στα δέκα αναμένεται να εμφανίσει μακρά COVID. Την περασμένη εβδομάδα, το ένα στα είκοσι παιδιά στην Αγγλία δεν παρακολούθησε μαθήματα λόγω κορωνοϊού.

Τέλος, οι υγειονομικές αρχές του Λος Αντζελες συνέστησαν χρήση μάσκας από εμβολιασμένους και μη σε δημόσιους, κλειστούς χώρους.

«Οχι» σε πρόσθετους περιορισμούς για εμβολιασμένους

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Την ανάγκη άμεσας εφαρμογής των νέων συστάσεων για τις μετακινήσεις εντός και εκτός Ε.Ε. και των προβλέψεων του νέου κανονισμού για το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό COVID υπογραμμίζουν σε επιστολή τους προς τα κράτη-μέλη η επιτροπή Υγείας, Στέλλα Κυριακίδου, ο επιτροπός Εσωτερικής Αγοράς, Τιερί Μπρετόν, και ο επιτροπός Δικαιοσύνης Ντιντιέ Ρέιντερς. Στην επιστολή, που εστάλη προχθές και βρίσκεται στη διάθεση της «Κ», οι τρεις επιτροπείς υπενθυμίζουν ότι βάσει της σύστασης για τις μετακινήσεις εντός της ζώνης Σένγκεν δεν πρέπει να επιβάλλονται επιπλέον υποχρεώσεις ή περιορισμοί σε πολίτες που είναι πλήρως εμβολιασμένοι ή έχουν αναρρώσει κατά το τελευταίο εξάμηνο από COVID-19.

Συγκεκριμένα, αναφέρεται: «Τα κράτη-μέλη συμφώνησαν στους όρους υπό τους οποίους πλήρως εμβολιασμένα άτομα και άτομα που έχουν αναρρώσει και είναι κάτοχοι του ενωσιακού πιστοποιητικού COVID εξαιρούνται από την υποχρέωση να υποβάλλονται σε τεστ ή σε каранτίνα όταν ταξιδεύουν... Σας ενθαρρύνουμε έντονα να εφαρμόσετε το ταχύτερο δυνατόν τη σύσταση του συμβουλίου, ειδικά τις εξαιρέσεις που αφορούν τους πλήρως εμβολιασμένους και όσους έχουν αναρρώσει». Σημειώνεται επίσης ότι τα όποια μέτρα πρέπει «να βασίζονται στα χρώματα του χάρτη που δημοσιεύει εβδομαδιαίως το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων». Η σύσταση αυτή, σημειώνουν

οι τρεις επιτροπείς, πρέπει να εφαρμοστεί ιδανικά πριν από την 1η Ιουλίου, όταν θα τεθεί εν ισχύ ο κανονισμός για το πιστοποιητικό COVID.

Επιπλέον, οι εθνικές αρχές –σημειώνεται στην επιστολή– θα πρέπει να βρίσκονται σε στενή συνεννόηση με τις αεροπορικές εταιρείες και άλλους παράγοντες του ταξιδιωτικού τομέα, αλλά και να ενημερώνουν τακτικά και εγκαίρως τον ιστότοπο ec.europa.eu, ώστε όσοι επιθυμούν να ταξιδέψουν, να γνω-

Τρεις επιτροπείς υπενθυμίζουν τη σύσταση για τις μετακινήσεις εντός της ζώνης Σένγκεν.

ρίζουν τη ισχύει σε κάθε χώρα. Οι επιτροπείς αναφέρονται παράλληλα στην ανάγκη επαγρύπνησης έναντι της παραλλαγής «Δέλτα». Σε αυτό το πλαίσιο μνημονεύεται και η δυνατότητα ενεργοποίησης του «φρένου εκτάκτου ανάγκης» στις μετακινήσεις, όταν δικαιολογείται από τα επιδημιολογικά δεδομένα. Υπενθυμίζεται ότι την Παρασκευή η Γερμανία απαγόρευσε τις μη ζωτικές μετακινήσεις προς και από την Πορτογαλία και επέβαλε δύο εβδομάδες каранτίνα σε όλες τις αφίξεις από την ιβηρική χώρα, εξαιτίας μεγάλων διασποράς του στελέχους «Δέλτα». Στον χάρτη του ECDC η Πορτογαλία βρίσκεται στην πράσινη και στην «πορτοκαλί», όχι στην «κόκκινη» ζώνη.

Εχει ρόλο η κλιματική αλλαγή στην τραγωδία του Μαϊάμι;

ΜΑΪΑΜΙ. Η κατάρρευση του δωδεκαώρουφ κτιρίου στο Μαϊάμι την περασμένη εβδομάδα θέτει ερωτήματα σχετικά με τον ρόλο της κλιματικής κρίσης και το εάν η ευπάθεια της νότιας Φλόριδας στην άνοδο της θαλάσσιας στάθμης μπορεί να οδηγήσει στην αποσταθεροποίηση περαιτέρω κτιρίων στο μέλλον. Τα αίτια της καταστροφής του Champlain Towers South δεν έχουν γίνει ακόμη γνωστά, ωστόσο, μια έκθεση του 2018 σχετικά με τη δομή του κτιρίου προειδοποιούσε για «σημαντικές ρωγμές και σπασίματα στο σκυρόδεμα» και ότι τα ελαττώματα στον σχεδιασμό και η καταστροφή της στεγανοποίησης μπορούσαν να προκαλέσουν «εκθετική ζημία» μέσω της επέκτασης των ρωγμών.

Η κατάρρευση του κτιρίου έδειξε την επικίνδυνη κατάσταση κατασκευής και συντηρήσεως πολυώροφων κτιρίων σε μια περιοχή υπό αυξανόμενη πίεση λόγω της άνοδου της θαλάσσιας στάθμης. Σύμφωνα με τον Guardian, οι επιστήμονες λένε ότι ο ρόλος της κλιματικής αλλαγής σε αυτή την κατάρρευση είναι ακόμη ασαφής, αλλά η ακεραιότητα των κτιρίων θα απειληθεί στο μέλλον από την είσοδο του αλμυρού νερού υπογείως, εξασθενώντας τα θεμέλια. «Όταν το κτίριο σχεδιάστηκε πριν από 40 χρόνια, τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν δεν ήταν αρκετά ισχυρά έναντι της εισβολής αλμυρού νερού, το οποίο έχει τη δυνατότητα να διαβρώσει το σκυρόδεμα και τα θεμέλια», δήλωσε ο καθηγητής και διευθυντής του Διεθνούς Κέντρου Προγραμματισμού και Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου της Φλόριδα, Ζονγ-Ρεν Πενγκ. Η Washington Post αναφέρει πως σύμφωνα με μελέτη που κυκλοφόρησε το 2020 το έδαφος κάτω από το Champlain Towers South υποχωρεί, ένα ασυνήθιστο φαινόμενο για την ανατολική Φλόριδα, και το κτίριο βυθιζόταν με ρυθμό περίπου 2 χιλιοστά τον χρόνο τη δεκαετία του 1990.

Το μεγαλύτερο μέρος της νότιας Φλόριδας βρίσκεται μόλις λίγα μέτρα πάνω από τη στάθμη της θάλασσας, με την κλιματική αλλαγή σε εξέλιξη. Ταυτόχρονα, η περιοχή βρίσκεται πάνω σε ασβεστολίθο, έναν πορώδη βράχο που επιτρέπει την είσοδο και άνοδο του θαλασσιού νερού. Η πόλη σχεδιάζει να χτίσει ένα μεγάλο θαλάσσιο τείχος για να κρατήσει τον ωκεανό έξω, αλλά δεν υπάρχει άμυνα ενάντια στο νερό που ανεβαίνει κάτω από το έδαφος. Η περιοχή εφάπτεται των θαλασσών, που είναι περίπου

Η ακεραιότητα των κτιρίων θα απειληθεί στο μέλλον από την είσοδο του αλμυρού νερού υπογείως, εξασθενώντας τα θεμέλια.

20 εκατοστά υψηλότερες από ό,τι τον προηγούμενο αιώνα και αυτός ο ρυθμός θα επιταχυνθεί, με επιπλέον 43 εκατοστά άνοδου της θαλάσσιας στάθμης έως το 2040. Σύμφωνα με τον καθηγητή Χάρολντ Γουάνελς του Πανεπιστημίου του Μαϊάμι, ανάλογα με την τήξη των πάγων της Γροιλανδίας και της Ανταρκτικής, η ακτογραμμή της νότιας Φλόριδα μπορεί να βυθίζεται κατά 30 εκατοστά επιπλέον ανά δεκαετία το δεύτερο μισό του 21ου αιώνα.

Κατά τον Πενγκ, οι αναβαθμίσεις του κώδικα δόμησης της περιφέρειας Μαϊάμι-Ντέιντ μετά τον τυφώνα «Αντρίου», το 1992, έχουν κάνει τις νέες δομές πιο ανθεκτικές σε μεγάλες καταιγίδες, ωστόσο, τα παλαιότερα κτίρια εξακολουθούν να διατρέχουν κίνδυνο και οι νέοι κώδικες για τα κτίρια ενδέχεται να χρειαστεί να επανεξεταστούν και να συμπολογίσουν το ζήτημα της αύξησης της στάθμης της θάλασσας.

Κακοποιήθηκε άγρια ο Βρετανός «Τσιόδρας»

Οργή και θλίψη προκάλεσε η απρόκλιτη επίθεση που δέχθηκε την Κυριακή ο καθηγητής Κρις Ουίτι, ο «εθνικός λοιμωξιολόγος» της Βρετανίας και επικεφαλής των υγειονομικών υπηρεσιών. Στο βίντεο που είδε τα φώτα της δημοσιότητας, δύο άνδρες εμφανίζονται να πλησιάζουν τον καθηγητή ενώ περπατούσε στο πάρκο του Σεντ Τζέιμς, στο κεντρικό Λονδίνο, να τον αγκαλιάζουν βίαια και να τον απωθούν γελώντας και γιουχαρώντας τον όσο εκείνος προσπαθεί να ξεφύγει. Σύμφωνα με πληροφορίες της μητροπολιτικής αστυνομίας του Λονδίνου, στους δύο άνδρες έγιναν αυστηρές συστάσεις, ενώ η έρευνα συνεχίζεται.

Ο πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον και το σύνολο του πολιτικού κόσμου εξέφρασαν τον αποτροπισμό τους για τη συμβάν. Ο Τζόνσον, σε ανάγνωση του στο Twitter, έγραψε: «Καταδικάζω τη συμπεριφορά αυτών των τραμπούκων. Οι σκληρά εργαζόμενοι δημόσιοι λειτουργοί δεν πρέπει να βρίσκονται αντιμέτωποι με τέτοιες πρακτικές εκφοβισμού

στους δρόμους μας. Αυτό δεν πρόκειται να το ανεχθούμε».

Λίγο αργότερα, ο νέος υπουργός Υγείας της χώρας, Σαντζίβ Τζαβίντ, χαρακτήριζε το συμβάν «απεχθές και εντελώς απαράδεκτο», τονίζοντας ότι ο επικεφαλής

«Καταδικάζω τη συμπεριφορά αυτών των τραμπούκων», ανέφερε, με ανάρτησή του στο Twitter, ο πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον.

των υγειονομικών υπηρεσιών εργάζεται ακατάπαυστα για το καλό όλων. «Αυτοί που συμπεριφέρθηκαν έτσι θα πρέπει να ντρέπονται», κατέληξε. Εντονες αντιδράσεις υπήρξαν και από το Εργατικό Κόμμα. Ο ηγέτης του, σερ Κιρ Στάρμερ, χαρακτήρισε «αηδιαστική» τη συμπεριφορά των δύο δραστών, καλώντας την

αστυνομία να πραγματοποιήσει ενδελεχή έρευνα.

Δεν ήταν πάντως αυτή η πρώτη φορά που ο καθηγητής Ουίτι ήρθε αντιμέτωπος με την οργή ορισμένων πολιτών. Μόλις μία ημέρα πριν από το συμβάν, το περασμένο Σάββατο, διαδηλωτές που τιθένταν κατά των περιοριστικών μέτρων συγκεντρώθηκαν έξω από το σπίτι του, φωνάζοντας ότι είναι προδοτής και δολοφόνος. Τον Φεβρουάριο, την ώρα που περίμενε να πάρει φαντάρ, ένας άνδρας άρχισε να τον βρίζει και να τον αποκαλεί ψεύτη. Η υπουργός Εσωτερικών της Βρετανίας Πρίτι Πατέλ εξέφρασε, επίσης, τον αποτροπισμό της για την κακοποίηση του καθηγητή Ουίτι, επισημαίνοντας ότι πιθανώς να τεθεί υπό αστυνομική προστασία. «Είναι πολύ σημαντικό ο Κρις να έχει τη σωστή υποστήριξη. Είναι θλιβερό να βλέπουμε ένα τόσο σημαντικό δημόσιο πρόσωπο, που καθημερινά υπηρετεί τη χώρα ώστε να είμαστε όλοι ασφαλείς, να γίνεται θύμα τέτοιων κακοποιήσεων».

Δύο άνδρες επιτέθηκαν στον καθηγητή Κρις Ουίτι ενώ περπατούσε στο πάρκο του Σεντ Τζέιμς, στο κεντρικό Λονδίνο.

Η Juul θα πληρώσει 40 εκατομμύρια δολάρια

ΡΑΛΕΪ. Η εταιρεία ηλεκτρονικών τσιγάρων Juul συμφώνησε να πληρώσει στην πολιτεία της Βόρειας Καρολίνας 40 εκατομμύρια δολάρια για να διευθετήσει τους ισχυρισμούς ότι η εταιρεία εμπορεύεται επιθετικά τα προϊόντα της σε νέους, οδηγώντας τους σε εθισμό στη νικοτίνη, ανακοίνωσε ο γενικός εισαγγελέας Τζος Στάν. Η Βόρεια Καρολίνα είναι η πρώτη πολιτεία που κατέληξε σε διευθέτηση με την Juul για τη φερόμενη στόχευση των νέων μέσω διαφημίσεων στον κοινωνικής δικτύωσης και άλλων μέσων, τροφοδοτώντας την απότομη άνοδο στον εθισμό νέων στο

άτισμο, ενώ άλλες 13 πολιτείες και η Ουάσινγκτον έχουν μνηύσει επίσης την εταιρεία.

Η εντολή επιβάλλει επίσης πολλούς περιορισμούς μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένου του αποκλεισμού της εταιρείας από τη δημιουργία των περισσότερων ειδών διαφημίσεων στα κοινωνικά μέσα, την εξωτερική διαφήμιση κοντά σε σχολεία και τη χορηγία αθλητικών εκδηλώσεων και συναυλιών. Η συμφωνία ήρθε στο προσκήνιο όταν ο Στάν προέτρεψε τον FDA να απαγορεύσει όλες τις γεύσεις εκτός του καπνού, συμπεριλαμβανομένης της μενθόλης, στα ηλεκτρονικά τσιγάρα,

να περιορίσει το επίπεδο νικοτίνης στα προϊόντα ηλεκτρονικού τσιγάρου και να επιβάλει περιορισμούς εμπορίας για να αποτρέψει το νεανικό ενδιαφέρον.

Σε δήλωσή του ο εκπρόσωπος της Juul, Τζος Ράφελ, ανέφερε ότι η συμφωνία «συνάδει με τη συνεχιζόμενη προσπάθειά μας να επαναφέρουμε την εταιρεία μας και τη σχέση της με τους ενδιαφερόμενους, καθώς συνεχίζουμε να καταπολέμουμε τη χρήση ηλεκτρονικών τσιγάρων από τους ανηλίκους και να προωθούμε την ευκαιρία για μείωση των βλαβών για τους ενήλικους καπνιστές».

Ο Στάν είπε ότι η Juul θα πληρώσει

τα 40 εκατομμύρια δολάρια τα επόμενα έξι χρόνια στο αμερικανικό κράτος, το οποίο θα χρησιμοποιήσει τα χρήματα προκειμένου να χρηματοδοτήσει έρευνες για τα ηλεκτρονικά τσιγάρα αλλά και προγράμματα που θα βοηθήσουν τους νέους να απεξαρτηθούν από αυτά. Η Juul και άλλες εταιρείες ηλεκτρονικών τσιγάρων περιμένουν πλέον πληροφορίες από τον FDA σχετικά με το εάν τα προϊόντα τους μπορούν να παραμείνουν στην αγορά. Η υπηρεσία αναμένεται να αποφασίσει έως τις αρχές Σεπτεμβρίου, αλλά δεν είναι σαφές εάν θα προλάβει την προθεσμία.

Βάζουμε πλώρα
για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο
και τους ανθρώπους της

800 00 722

www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη Δεση: Αρμόδιος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

«Ηξερε τα πάντα γύρω από την Πινακοθήκη»

«Δεν θυμάμαι πόσες βραδιές παρατηρούσα τους φύλακες», ανέφερε ο 49χρονος συλληφθείς για την «κλοπή του αιώνα»

Τον **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Στο παρελθόν αναζητήσαν τα ίχνη τους στη Σερβία και στην Ελβετία. Προσπάθησαν να αντλήσουν πληροφορίες, προσδοκώντας ότι ίσως κάποια στιγμή τα έργα τέχνης θα εμφανίζονταν σε μυστική δημοπρασία. Όπως αποδείχτηκε, οι δύο πολύτιμοι πίνακες του Πικάσο και του Μοντριάν που είχαν κλαπεί από την Εθνική Πινακοθήκη τον Ιανουάριο του 2012, δεν έφυγαν ποτέ από τη χώρα. Αστυνομικοί της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής έπειτα από συστηματική έρευνα τους εντόπισαν την περασμένη Δευτέρα σε ρεματιά στο

Οι λεπτοί χειρισμοί του δράστη τα ξημερώματα της 9ης Ιανουαρίου 2012 και οι ψεύτικοι συναγερμοί για την αρπαγή των δύο έργων τέχνης.

Πόρτο Ράφτη. Ήταν χαμένοι μέσα σε μια παχιά στρώση κλαδιών, τυλιγμένοι με πλαστικές σακούλες και μονωτική ταινία.

Ως δράστης της κλοπής συνελήφθη ένας 49χρονος, οικοδόμος στο επάγγελμα σύμφωνα με τους αστυνομικούς, ο οποίος ομολόγησε την πράξη του και υπέδειξε το σημείο όπου είχε κρύψει τη λεία του. Ο διευθυντής του Τμήματος Καλλιτεχνικής Συντήρησης και Έρευνας της Πινακοθήκης εξέτασε τα δύο έργα και πιστοποίησε τη γνησιότητά τους. «Δούλεψαν με σύστημα, συνεργασίες και δημιουργικότητα», δήλωσε ο υπουργός Προστασίας του

Πολίτη Μιχάλης Χρυσοχοϊδης για τους αστυνομικούς που εξιχνίασαν την υπόθεση συγκαίροντάς τους. Η ιδιόχειρη αφιέρωση που φέρει το έργο του Πικάσο για την αντίσταση των Ελλήνων στη γερμανική κατοχή ήταν, κατά την υπουργό Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, «ο λόγος για τον οποίον ο πίνακας αυτός ήταν αδύνατον όχι απλώς να πουληθεί αλλά και να εκτεθεί. Ήταν απολύτως ταυτοποιημένος ότι ήταν προϊόν κλοπής».

Η κλοπή

Τα ξημερώματα της 9ης Ιανουαρίου 2012 ο διαρρήκτης κατάφερε να ξεγελήσει τον μοναδικό φύλακα του μουσείου, προκαλώντας ψεύτικους συναγερμούς, ανοίγοντας μια μπαλκονόπορτα χωρίς να μπαίνει μέσα. «Αποφάσισα ότι εκνευρίζοντας τον φύλακα είναι ο καλύτερος τρόπος να πραγματοποιήσω την κλοπή κάνοντάς τον να πιστέψει ότι υπάρχει τεχνικό πρόβλημα στις ζώνες του συναγερμού», φέρεται να ανέφερε προανακριτικά. Τρύπωσε στο εσωτερικό μετά τις 4 π.μ. και ανέβηκε τις σκάλες μπουσουλώντας. Οι κινήσεις του καταγράφηκαν από τις κάμερες ασφαλείας. Φορούσε σκούφο που κάλυπτε τα χαρακτηριστικά του.

Απέσπασε δύο πίνακες από τον εκθεσιακό χώρο κοντά στην είσοδο του μουσείου, το «Γυναικείο κεφάλι» του Πάμπλο Πικάσο και τον «Ανεμόμυλο Στάμμερ» του Ολλανδού ζωγράφου Πιет Μοντριάν. Από τον ημιώροφο του κτιρίου πήρε ένα σχέδιο σε χαρτί που αποδίδεται στον Ιταλό Γουλιέλμο Κάτσινα (Μονκάλβο). Κάθισε στα σκαλιά που οδηγούσαν στο υπόγειο και με ένα κοπίδι αφαίρεσε τα κάδρα. Εκτιμάται ότι χρειάστηκε περίπου επτά λεπτά για να βγάλει τις κορ-

νίζες. Ο φύλακας επιχείρησε μάταια να τον καταδιώξει. Ο 49χρονος φέρεται να ισχυρίστηκε στους αστυνομικούς ότι αφαίρεσε τους συγκεκριμένους πίνακες στην τύχη. Παρακολουθούσε σχεδόν καθημερινά επί έξι μήνες το μουσείο, κάποιες φορές και ως επισκέπτης του, παρατηρώντας τις συνήθειες των φύλακων, ακόμη και τις ώρες που έκαναν διάλειμμα για τσιγάρο. «Ήξερε τα πάντα γύρω από την πινακοθήκη», ανέφερε αστυνομικός. «Δεν θυμάμαι πόσες βραδιές καθόμουν κρυμμένος στα φυτά και παρατηρούσα τους φύλακες. Μπορεί να το είχα κάνει και πάνω από 50 φορές μόνο το τελευταίο εξάμηνο πριν από την κλοπή», ανέφερε προανακριτικά. Ο συλληφθείς φέρεται να υποστήριξε ότι δεν είχε πρόθεση να πουλήσει τα έργα στο εξωτερικό και ότι βασικό κίνητρο για την πράξη του ήταν το «πάθος» που είχε για την τέχνη, ότι ήθελε να έχει κάτι «επώνυμο» στην κατοχή του. Ανέφερε δε ότι αυτές οι σκέψεις «τον βασάνιζαν για δύο χρόνια».

Το τρίτο έργο που απέσπασε δεν ανευρέθη. Ο ίδιος φέρεται να υποστήριξε ότι κατά τη διάρρηξη το τσαλάκωσε, θώρησε ότι καταστράφηκε και γι' αυτό το πέταξε στη λεκάνη μιας τουαλέτας για να το εξαφανίσει. «Κόπκκα από κάποια γυαλιά πήρα ένα χαρτί που είχε επάνω του ένα σχέδιο το οποίο ήταν έκθεμα, σκούπισα το χέρι μου και το έβαλα στην τσέπη μου», φέρεται να είπε προανακριτικά. Μετά την κλοπή, όπως ανέφερε, εγκατέλειψε το μουσείο με ταξί. Το 2012 είχε κυκλοφορήσει μια εκδοχή σύμφωνα με την οποία οι δράστες ήταν δύο, με τον έναν να έχει ρόλο τσιλιαδόρου. Ωστόσο δεν έχει προκύψει ότι ο 49χρονος είχε συνεργό. Ο ίδιος έχει πει ότι έδρασε μόνος.

Ο Πάμπλο Πικάσο είχε δωρίσει το έργο του «Γυναικείο κεφάλι» στον ελληνικό λαό ως τιμητική προσφορά για τη γενναία αντίστασή του κατά τη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής.

Οι έρευνες και το κρίσιμο δίμηνο

Στο προφίλ του σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης ο συλληφθείς έχει αναρτήσει μια φωτογραφία από διεθνή οίκο δημοπρασιών και τονίζει το πάθος του για τα έργα τέχνης. Μέχρι πρόσφατα ζούσε στη Μεγάλη Βρετανία και ταξίδευε συχνά στην Ολλανδία.

Ο 49χρονος φέρεται να έκρυψε τους δύο πίνακες αρχικά σε σπίτι της οικογένειάς του στην Ελλάδα. Τον περασμένο Ιανουάριο δημοσιεύματα στον ελληνικό και διεθνή Τύπο, σύμφωνα με τα οποία υπήρχαν πληροφορίες ότι τα κλοπιμαία δεν είχαν βγει από τη χώρα, τον θορύβησαν. Ο ίδιος θεώρησε ότι τα δημοσιεύματα τον φωτογράφιζαν. Επέστρεψε στην Ελλάδα από το εξωτερικό τον Φεβρουάριο του 2021 και μετέφερε τα κλοπιμαία σε νέο σημείο το οποίο υπέδειξε στις Αρχές μετά τη σύλληψή του. Αξιοποιώντας πληροφορίες που τον ενέπλεκαν με τη διάρρηξη στην Εθνική Πινακοθήκη οι αστυνομικοί τον είχαν θέσει υπό παρακολούθηση. Συνελήφθη την περασμένη Δευτέρα καθώς φέρεται να ετοιμαζόταν να φύγει στο εξωτερικό.

Αστυνομικοί ανέφεραν ότι ο 49χρονος είχε φίλους, οι οποίοι κινούνται στον χώρο της τέχνης, χωρίς ωστόσο να προκύπτει κάποια σχέση τους με την υπόθεση. Σε νεαρή ηλικία φέρεται να είχε κατηγορηθεί για κλοπές από καταστήματα, αλλά δεν έχει ποινικό παρελθόν που να σχετίζεται με παρόμοια αδικήματα. «Αγαπούσε την τέχνη και επισκεπτόταν και πινακοθήκες στο εξωτερικό», ανέφερε αστυνομικός με γνώση της υπόθεσης.

Σήμερα αναμένεται να παρουσιαστεί

Το «Γυναικείο κεφάλι» του Πικάσο και ο «Ανεμόμυλος Στάμμερ» του Μοντριάν.

ο συλληφθείς στον ανακριτή Αθανάσιο Μαρνιέρ. «Αποτελεί αδιαμφισβήτητη επιτυχία της Ελληνικής Αστυνομίας και του Τμήματος Διαρρηκτών η εξιχνίαση της πολύκροτης αυτής υπόθεσης», ανέφερε σε δήλωσή του ο δικηγόρος Σάκκας Κεχαγιόγλου που έχει αναλάβει την υπεράσπιση του 49χρονου. «Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι στην ανεύρεση και ανάκτηση αυτή, καθοριστικό ρόλο έπαιξε ο εντολέας μου, με την εξαρχής πλήρη συνεργασία του με τις δικαστικές αρχές και την έμπροκτι μεταμέλεια που επέδειξε», πρόσθεσε. Τον Μάιο του 2014 αξιωματικός της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής που μετείχε στην έρευνα είχε δηλώσει στην «Κ» ότι έχει γίνει προσπάθεια να ενεργοποιηθούν σύνδεσμοι στον χώρο των αρχαιοκαπιλών για να μεταφέρουν πληροφορίες, ενώ η

προσοχή των Αρχών είχε στραφεί και σε ιδιοκτήτες γκαλερί στην Αθήνα, χωρίς όμως να προκύψει κάτι αξιοποιήσιμο.

Η έρευνα είχε επικεντρωθεί στο παρελθόν και σε άτομα που είχαν απασχολήσει παλιότερα για σοβαρές υποθέσεις αρχαιοκαπηλίας, χωρίς αποτέλεσμα. Μία από τις πληροφορίες που είχε φτάσει στους αστυνομικούς ήθελε τον πίνακα του Πικάσο να βρίσκεται σε σπίτι συλλέκτη στην Ελβετία. Αποδείχθηκε όμως ανακριβής. Έρευνες των ελληνικών μυστικών υπηρεσιών είχαν γίνει στο παρελθόν και στη Σερβία, καθώς το 2011 είχαν βρεθεί στο Βελιγράδι άλλοι δύο κλεμμένοι πίνακες του Πικάσο, οι ελαιογραφίες «Κεφάλι α-λόγου» και «Ποτήρι και κανάτα» που είχαν αφαιρεθεί το 2008 από γκαλερί κοντά στη Ζυρίχη.

Της **ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ**

Λίγο πριν επιστρέψει στα άδυστα της Εθνικής Πινακοθήκης –τις αποθήκες–, από όπου ανασύρθηκε μαζί με άλλους θησαυρούς για να συμπεριληφθεί στην ομόνυμη έκθεση, τότε κλάπηκε το περίφημο «Γυναικείο κεφάλι», το έργο του Πάμπλο Πικάσο που ο ίδιος είχε δωρίσει στον ελληνικό λαό ως τιμητική προσφορά για τη γενναία αντίστασή του κατά τη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής. Η έκθεση «Στα Άδυστα της Εθνικής Πινακοθήκης» (Οκτώβριος 2011) περιελάμβανε 200 έργα μεγάλων ξένων και Ελλήνων καλλιτεχνών, και όπως τότε είχε σχολιάσει η διευθύντρια της Πινακοθήκης Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα, αποτελούσε μια πρόγνωση του μέλλοντος, παρουσιάζοντας μερικά από τα έργα που έβρισκαν τη θέση τους στις μόνιμες συλλογές του νέου μουσείου. Η έκθεση ολοκληρώθηκε στις αρχές του 2012 και η Πινακοθήκη ετοιμάστηκε να κλείσει προκειμένου να αρχίσουν οι εργασίες της ανακαίνισης και επέκτασής της.

Όμως ο πίνακας του Πικάσο, όπως και ένα από τα δύο έργα του Ολλανδού ζωγράφου Πιет Μοντριάν που παρουσιάζονταν στην έκθεση, «Ο ανεμόμυλος Στάμμερ», δεν γύρισαν ποτέ στις αποθήκες. Σήμερα, 9 χρόνια μετά την κλοπή τους και λίγο πριν αρχίσουν τη νέα τους ζωή ως μέρος της μόνιμης συλλογής της δυτικοευρωπαϊκής τέχνης που πρόκειται να παρουσιαστεί τον Νοέμβριο στους νέους χώρους –αίθουσες που ακόμη βρι-

σκονται υπό κατασκευή– είναι ευκαίρια να ξαναδούμε την ιστορία τους. Και όχι μόνον λόγω επικαιρότητας, μολονότι η πρόσφατη ανάκτησή τους επιβεβαιώνει, όπως σχολίασε η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, ότι το 2021 είναι η χρονιά της Εθνικής Πινακοθήκης που φαίνεται ότι αρχίζει να ξεπερνάει τα τραύματα του παρελθόντος της.

Η πρώτη φορά που εκτέθηκε στο κοινό το «Γυναικείο κεφάλι» του Πικάσο, ήταν το 1949 στο Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας. Τότε έγινε συνολικά και η παρουσίαση των έργων της δωρεάς των Γάλλων καλλιτεχνών –αποτελούνταν από 28 πίνακες, 6 σχέδια, 6 χαρακτικά, 4 γλυπτά και 2 βιβλία σημαντικών κα-

Η πρώτη φορά που εκτέθηκε στο κοινό το «Γυναικείο κεφάλι» του Πικάσο, ήταν το 1949 στο Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας.

λιτεχνών όπως ο Matis, ο Μπονάρ, ο Πικαμπά κ.ά.–, που πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία του ζεύγους Ροζέ και Τατιάνας Μιλλιέζ. Πρόκειται, όπως αναφέρει η επιμελήτρια Ζίνα Καλούδη, για πορτρέτο της φωτογράφου Ντόρα Μάαρ, συντρόφου του Πικάσο κατά την περίοδο 1936-1943. Η παρουσία του έργου σε φωτογραφία της με λήψεις από

το ατελιέ στο Ρουαγιάν το 1940, όπου είχαν καταφύγει όταν καταλήφθηκε το Παρίσι από τα γερμανικά στρατεύματα, επαληθεύει αυτή την άποψη. Η Ντόρα Μάαρ υπήρξε η φωτογράφος που απθανάτισε με τον φακό της όλη τη διαδικασία δημιουργίας του έργου «Γκερνίκα» (1937), ενώ, λόγω της ψυχασυνθεούς της, υπήρξε για τον Πικάσο ο τύπος της «γυναίκας που κλαίει». Πέρασαν περισσότερες από τρεις δεκαετίες για να παρουσιαστεί και πάλι η δωρεά, και το συγκεκριμένο έργο, στο κοινό. Παρέμεινε εκτεθειμένο για αρκετό διάστημα πριν επιστρέψει στις αποθήκες, και βγήκε και πάλι στην επιφάνεια το 2007 για ένα μήνα, όταν η Εθνική Πινακοθήκη συμμετέχοντας στον εορτασμό των 100 χρόνων του Γαλλικού Ινστιτούτου εξέθεσε εκ νέου τη δωρεά. Η επόμενη και τελευταία εμφάνισή του πορτρέτου της Μάαρ στο κοινό έγινε το 2011.

Τα έργα του Πιет Μοντριάν που κατέχει η Εθνική Πινακοθήκη ανήκουν στην πρώτη περίοδο του καλλιτέχνη, πριν αναπτύξει τη θεωρία του Νεοπλαστικισμού που τον καθιέρωσε αργότερα. Ωστόσο αυτά τα δύο προοδεύα με λάδι του 1905 –το μεν ένα απεικονίζει ένα τυπικό αγρόκτημα κοντά στο Αμστερνταμ ενώ το άλλο τον ανεμόμυλο Stammer, κατά μήκος του πλωτού ποταμού Γκάασπερ Τρέκβααρτ– θυμίζουν τις μετέπειτα θεωρίες του ζωγράφου προμηνύοντας το πέρασμα του καλλιτέχνη από τον εξπρεσιονισμό στην αφηρημένη ζωγραφική.

Ληστείες έργων τέχνης που έμειναν στην Ιστορία

Το 1990, ανήμερα τη γιορτή του Αγίου Πατρικίου, νωρίς το πρωί, δύο ληστές με στολές αστυνομικών εισέβαλαν στο Μουσείο Ιζαμπέλα Στιούαρτ Γκάρντνερ στην Βοστώνη, ακινητοποιώντας τους φύλακες και έφυγαν με τη μεγαλύτερη λεία όλων των εποχών: το «Κοντσέρτο», έναν από τους μόλις 34 καταγεγραμμένους Βερμέερ, ένα έργο του Ρέμπραντ που φιλοτεχνήθηκε το 1633 και απεικονίζει ένα πλοίο σε μια φουρτουνιασμένη θάλασσα, έναν μυστηριώδη άνδρα σε ένα καφενείο διά χειρός Μανέ. Σύμφωνα με το FBI, η συνολική αξία των έργων, που δεν έχουν εντοπιστεί τρεις δεκαετίες αργότερα, ανέρχεται σε μισό δισεκατομμύριο δολάρια. Η υπόθεση εξακολουθεί να εξάπτεται τη φαντασία των φιλοτεχνών, με διάφορες εικασίες να εμφανίζουν εμπλοκή της τοπικής μαφίας ή συνενοχή των φύλακων και να θεωρούν δεδομένο ότι τα έργα καταστράφηκαν. Η ληστεία, που θεωρείται η σημαντικότερη κλοπή έργων τέχνης, έγινε podcast με τίτλο «Last seen» (Εθεάθησαν τελευταία) και πνόφωτα μίνι σειρά με τίτλο «This is a robbery» (Αυτό είναι ληστεία), αμερικανικής παραγωγής Netflix.

Μια νύχτα στην ντουλάπα

Η Μόνα Λίζα του Λεονάρντο ντα Βίντσι απέκτησε τη φήμη του σημαντικότερου

έργου τέχνης κυρίως μετά την κλοπή του έργου το 1911, όταν ένας Ιταλός τεχνικός, ο Βιντσέντζο Περούτζια, και δύο συμπληρωματές του πέρασαν τη νύχτα σε μια ντουλάπα στο Λούβρο και έφυγαν το επόμενο πρωί με τη Μόνα Λίζα παραμύσχαλα. Ωστόσο, στη συνέχεια ο Περούτζια δεν κατάφερε ποτέ να πουλήσει το λάφυρό του λόγω της διεθνούς διασημότητάς του – σύνθησε πρόβλημα για όσους αποφα-

Ο κομψός τρόπος με τον οποίο πραγματοποίησε ο Τόμιτς την κλοπή στο Παρίσι, το 2010, προκάλεσε συγκρίσεις με τον Αρσέν Λουπέν.

σιζουν να κλέψουν τόσο γνωστά έργα τέχνης. Στην τελευταία αποτυχημένη απόπειρά του να εξαργυρώσει τη φήμη του, η Μόνα Λίζα εντοπίστηκε στην κατοχή του και ο ίδιος εξέτισε επιτάμνην φυλάκιση. Πέντε έργα σύγχρονες τέχνης, των Μatis, Μοντιλιάνι, Πικάσο, Λεζέ και Μπρακ, βουτήξε από το παρισινό Musée d'Art Moderne de la Ville το 2010 ο Βιέρν Τόμιτς, ο οποίος φαίνεται ότι ενήργησε κατόπιν εντολής από έναν έμπορο, τον

Ζαν Μισέλ Κορβέ, ο οποίος φιλοδοξούσε να τα πουλήσει. Ο κομψός τρόπος με τον οποίο πραγματοποίησε τη ληστεία προκάλεσε συγκρίσεις με τον Αρσέν Λουπέν, τον μυθιστορηματικό ήρωα, και του εξαφάνισαν το παρατσούκλι «Spiderman». Όταν τελικά συνελήφθη ο Τόμιτς, καταδικάστηκε σε 8ετή κάθειρξη.

Επίσης από παρισινό μουσείο, το Musée Marmottan, εκλάπησαν το 1985 έργα των Μονέ, Ρενουάρ και Μορισό.

Μόνο που σε αυτήν την περίπτωση επρόκειτο για μία από τις πιο ξεδιάντροπες ληστείες στην Ιστορία. Οι δράστες μπήκαν στο μουσείο κόβοντας εισιτήριο, κράτησαν ομήρους εννέα φύλακες και σαράντα επισκέπτες υπό την απειλή όπλων, ενώ κατέβαζαν τα έργα από τους τοίχους. Αν και οι ειδικοί έκαναν λόγο για λεία 20 εκατ. δολαρίων, πολλοί θεωρούν ότι το έργο του Μονέ με τίτλο «Εντύπωση, ανατολή πλοίου» του 1872 είναι ανεκτίμητο.

Από αριστερά: Η μεγαλύτερη ληστεία όλων των εποχών έγινε το 1990 στη Βοστώνη, ενώ ο πίνακας «Η κραυγή» εκλάπη το 1994 από το Οσλο. Θύματα ληστείας έχουν πέσει ένα περίφημο έργο του Καραβάζο και η Μόνα Λίζα του Ντα Βίντσι. Κάτω αριστερά: Το 1994, τρία αριστουργήματα της ζωγραφικής τέχνης έκαναν φτερά από το Μουσείο της Φρανκφούρτης, ενώ το μπρούτζινο γλυπτό του Χένρι Μουρ «εξαφανίστηκε» το 2005.

Το 1990 τα έργα βρέθηκαν σε μια βίλα στην Κορσική και επτά άτομα συνελήφθησαν σε σχέση με την υπόθεση.

Η μάσκα

Η ιστορία πάντως έχει δείξει ότι δεν χρειάζεται να είναι κάποιος επαγγελματίας για να διαπράξει μια μεγάλη ληστεία έργων τέχνης. Το 1985 δύο νέοι, που είχαν εγκαταλείψει τις σπουδές τους και είχαν σχέσεις με δίκτυο διακίνησης ναρκωτι-

κών, έφυγαν από το Εθνικό Μουσείο Αρχαιολογίας της Πόλης του Μεξικού με 124 έργα, ανάμεσά τους μία μάσκα που αναπαριστούσε έναν αρχηγό των Μάγια. Η ληστεία είχε στόχο την ανταλλαγή των έργων με κοκαΐνη, μια επιχείρηση που έληξε ανεπιτυχώς για τους δύο νέους. Η ταινία «Μουσείο» (2018) βασίστηκε στη συγκεκριμένη υπόθεση, ενώ ο Γκαέλ Γκαρσία Μπερνάλ υποδύθηκε τον έναν από τους ληστές.

Η «κίνηση» της τουριστικής αγοράς

Ταξιδιωτικές εισπράξεις

(σε εκατ. ευρώ)

	2019	2020	Δ (%)
Γερμανία	2.958,6	1.135,2	-61,6%
Ην. Βασίλειο	2.564,2	748,8	-70,8%
ΗΠΑ	1.188,6	83,0	-93,0%
Γαλλία	1.089,7	367,3	-66,3%
Συν. εισπράξεις	18.178,8	4.280,4	-76,5%

Εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση

(σε χιλ. ταξιδιώτες)

	2019	2020	Δ (%)
Γερμανία	4.026,3	1.526,4	-62,1%
Ην. Βασίλειο	3.499,3	1.068,6	-69,5%
Γαλλία	1.541,8	468,8	-69,6%
ΗΠΑ	1.179,0	106,6	-91,0%
Σύν. επισκεπτών	31.348,4	7.374,5	-76,5%

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Brexite» από τον τουρισμό

Αυστηρότερους περιορισμούς για τους ταξιδιώτες από τη Ρωσία υιοθέτησε η Αθήνα

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Τις ευρωπαϊκές και ειδικότερα τις γερμανικές και γαλλικές ανησυχίες για τους εμβολιασμένους με το ρωσικό εμβόλιο έσπευσε να θεραπεύσει η Αθήνα, επιβάλλοντας αυστηρότερους περιορισμούς στις αφίξεις από τη Ρωσία. Εν τω μεταξύ, όμως, φουντώνουν οι ανησυχίες και για τη μετάλλαξη «Δέλτα» που καλπάζει στη Βρετανία, με τη συζήτηση για πιθανή επιβολή περιορισμών στους Βρετανούς που έρχονται στην Ευρώπη να απειλεί να υπονομεύσει ακόμα περισσότερο την εν λόγω αγορά για την Ελλάδα. Ειδικότερα, στην Ευρώπη έχει ξεκινήσει μια συζήτηση κατά πόσον θα πρέπει να γίνονται τεστ και στους εμβολιασμένους Βρετανούς, ενώ υπάρχουν και ακραίες απόψεις για ευρύτερη καθολική απαγόρευση, που διατυπώνονται κυρίως από το Βερολίνο.

Με αυτά τα δεδομένα καθίσταται σαφές πως η φετινή τουριστική σεζόν εξελίσσεται χαμηλότερα των αρχικών προσδοκιών, που μιλούσαν για ανάκτηση του 50% της δραστηριότητας του 2019. Όπως έχουν τα πράγματα

σήμερα, φαντάζει πιθανότερο ένα 35%-40%, σημειώνουν πηγές της τουριστικής βιομηχανίας. Πέρυσι ο ελληνικός τουρισμός κινήθηκε στο 24% των μεγεθών του 2019 τόσο σε αφίξεις όσο και σε εισπράξεις.

Την ίδια ώρα, σύμφωνα με κάποια προκαταρκτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή του το υπουργείο Τουρισμού, εκτιμάται πως μέχρι στιγμής έχουν έρθει περίπου 1 εκατομμύριο ξένοι ταξιδιώτες, αριθμός που υπολείπεται σημαντικά των στόχων που είχαν τεθεί νωρίτερα φέτος για το πρώτο εξάμηνο. Υπενθυμίζεται πως το 2019 είχαν έρθει στο σύνολο του έτους 31,34 εκατομμύρια ταξιδιώτες, ενώ το 2020 οι αφίξεις διαμορφώθηκαν στα 7,3 εκατομμύρια. Εξ αυτών, το ενάμιση εκατομμύριο είχε έρθει από τη Γερμανία και το ένα εκατομμύριο από το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο φέτος φαίνεται να βρίσκεται ολόένα και μακρύτερα από την... Ελλάδα.

Επιβολή περιορισμών

Η συζήτηση για επιβολή περιορισμών στους Βρετανούς ξεκίνησε την προηγούμενη εβδομάδα στη Σύνοδο

Μέχρι στιγμής έχουν έρθει στην Ελλάδα περίπου 1 εκατ. ξένοι ταξιδιώτες, ενώ το 2019 είχαν ταξιδέψει στο σύνολο του έτους 31,34 εκατ.

Κορυφής της Ε.Ε., οπότε και η Γερμανίδα καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ αλλά και ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν, αφού εξέφρασαν την έντονη ανησυχία για τη διάδοση της επιθετικής μετάλλαξης «Δέλτα» (με τον Μακρόν να μιλά και για ενδεχόμενη ανάγκη απαγόρευσης ταξιδιών από χώρες όπου η μετάλλαξη είναι ανεξέλεγκτη, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο), διατύπωσαν προβληματισμό για το γεγονός πως η Ελλάδα αλλά και άλλες χώρες της Ε.Ε. επιτρέπουν την είσοδο εμβολιασμένων ταξιδιωτών με σκευάσματα μη εγκεκριμένα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως το ρωσικό και το κινεζικό εμβόλιο. Δύο μόλις μέρες μετά, η Αθήνα ανακοίνωσε πως «με

γνώμονα την υγειονομική ασφάλεια των τουριστών, των εργαζομένων στον κλάδο του ελληνικού τουρισμού καθώς και των πολιτών, αποφασίστηκε η τροποποίηση της πολιτικής αφίξεων από τη Ρωσία και συγκεκριμένα, λόγω της εξάπλωσης της μετάλλαξης «Δ» του SARS-CoV-2 στη Ρωσία, από τις 30 Ιουνίου 2021 και εξής όλοι οι ταξιδιώτες οι οποίοι φτάνουν στην Ελλάδα προερχόμενοι από τη Ρωσία θα πρέπει να φέρουν βεβαίωση αρνητικού τεστ PCR ή rapid test».

Το μέτρο αυτό είναι υποχρεωτικό και ισχύει για όλους τους τουρίστες από τη Ρωσία, είτε είναι εμβολιασμένοι είτε όχι. Επιπλέον, όλοι οι ταξιδιώτες από τη Ρωσία θα υποβάλλονται σε τεστ κατά την άφιξη τους στην Ελλάδα. Αυτό ήταν και η χαριστική βολή για τη ρωσική αγορά, που ήδη είχε πρόβλημα πρόσβασης στην Ελλάδα εξαιτίας των περιορισμών στις πτήσεις που επέβαλε η Μόσχα στο πλαίσιο της αντιπαραθέσεως της με την Ε.Ε. και με πρόσφατη την επιδημιολογική κατάσταση.

Υπενθυμίζεται πως στα συμπεράσματα της συνόδου του Ευρωπαϊκού

Συμβουλίου, αντί για απόφαση εφαρμογής του ψηφιακού πιστοποιητικού εμβολιασμού από την 1η Ιουλίου, σημειώνεται πως «οι συμφωνίες που επιτεύχθηκαν για το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της Ε.Ε. και για την αναθεώρηση των δύο συστάσεων του Συμβουλίου σχετικά με τα ταξίδια εντός της Ε.Ε. και τα μη αναγκαία ταξίδια προς την Ε.Ε. θα διευκολύνουν τα ασφαλή διασυνοριακά ταξίδια», αλλά «τα κράτη-μέλη θα τι εφαρμόσουν κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η πλήρης επιστροφή στην ελεύθερη κυκλοφορία, μόλις το επιτρέψει η κατάσταση της δημόσιας υγείας». Δηλαδή, δεν ξεκινά από την 1η Ιουλίου η καθολική εφαρμογή, όπως προδοκούσε ο κόσμος του τουρισμού.

Θέση της Ελλάδας, όπως τη διατύπωσε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης είναι πως «δεν χρειάζεται σε καμία περίπτωση να επιβληθούν πρόσθετοι περιορισμοί στις μετακινήσεις από χώρες στις οποίες η μετάλλαξη αυτή ήδη υπάρχει και η διασπορά της είναι πιο έντονη». Αντιθέτως, προέταξε την ανάγκη για επιτάχυνση των εμβολιασμών.

Η πανδημία συρρίκνωσε εκ νέου το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Ελλάδα

Διαμορφώθηκε στο 64% του μέσου όρου της Ε.Ε. έναντι 66% το 2019

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Στο 64% του μέσου όρου της Ε.Ε.-27 υποχώρησε το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας, υπολογιζόμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης το 2020, χρονιά της πανδημίας και της μεγάλης ύφεσης, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Eurostat, με τη χώρα μας να καταλαμβάνει την προτελευταία θέση, μαζί με την Κροατία και τελευταία τη Βουλγαρία.

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας καταρράκωσε σε σύγκριση με αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα χρόνια της κρίσης της. Το 2009, ήταν στο 95% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ε.Ε., για να υποχωρήσει στο 85% το 2010, στο 75% το

Μειώθηκε το 2019 το ποσοστό του πληθυσμού που κινδυνεύει από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ.

2011, στο 71% το 2012 και ύστερα από μια μικρή ανάκαμψη στο 72% το 2013 και 2014 να αρχίσει νέο κατήφορο στο 70% το 2015, 68% το 2016, 67% το 2017, 66% το 2018, όπου και παρέμεινε το 2019, για να σημειώσει νέα κάμψη στο 64% το 2020, χρονιά της πανδημίας. Το αποτέλεσμα είναι λογικό, δεδομένου ότι η ύφεση χτύπησε την Ελλάδα αναλογικά περισσότερο από τον μέσο όρο της Ε.Ε., λόγω μεγάλης εξάρτησης από τον τουρισμό.

Εν τω μεταξύ, τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την Ελλάδα δείχνουν ότι το 2019 είχε σημειωθεί μείωση του πληθυσμού που ζούσε σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού

Ο κίνδυνος αγγίζει περισσότερο τους αλλοδαπούς που ζουν στην Ελλάδα, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το 54% του συνόλου όσων πληττούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην ηλικία 18-64 ετών, έναντι 30% των Ελλήνων.

αποκλεισμού από 30% σε 28,9% ή σε 3 εκατομμύρια άτομα. Το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό μειώνεται σταθερά από το 2014, που είχε φτάσει στο 36%. Την ίδια χρονιά σημειώθηκε αύξηση του μέσου ι-

σοδύναμου ατομικού διαθέσιμου εισοδήματος κατά 6,5%, φτάνοντας στα 9.993 ευρώ από 9.382 ευρώ το 2018.

Ο κίνδυνος αγγίζει περισσότερους αλλοδαπούς που ζουν στην Ελλάδα, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το 54% του συ-

νόλου όσων πληττούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην ηλικία 18-64 ετών, έναντι 30% των Ελλήνων.

Ειδικά ο κίνδυνος φτώχειας (χωρίς να συνυπολογίζεται ο κοινωνικός αποκλεισμός) αφορούσε το 17,7% του συνολικού πληθυσμού της χώρας το 2019, έναντι 17,9% το 2018.

Και ο δείκτης αυτός παρουσιάζει συνεχή πτώση από το 2013, όταν βρισκόταν στο 23,1%. Τα νοικοκυριά που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας υπολογίζονται σε 697.590. Σημειώνεται ότι το κατώφλι της φτώχειας που υπολογίζεται στο 60% του διάμεσου εισοδήματος ήταν 5.266 ευρώ ανά μονοπρόσωπο νοικοκυριό και 11.059 για νοικοκυριό με δύο ενήλικους και δύο εξαρτώμενα παιδιά ηλικίας κάτω των 14 ετών. Το ποσοστό φτώχειας πριν από όλες τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δηλαδή μη συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων και των κοινωνικών επιδομάτων) ανέρχεται σε 49,6%, όταν περιλαμβάνονται οι συντάξεις μειώνεται στο 23,6% και αν υπολογισθούν και οι κοινωνικές μεταβιβάσεις κατεβαίνει στο 17,7%.

Σε αντίθετη κατεύθυνση κινήθηκε ο δείκτης κοινωνικής ανισότητας το 2019, αφού ο σχετικός συντελεστής GINI αυξήθηκε ελαφρώς στο 31,1% από το 30%, έπεται από συνεχή πτωτική πορεία από το 34,3% το 2016. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, το πλουσιότερο 20% του πληθυσμού έχει 5,2 φορές μεγαλύτερο εισόδημα από το φτωχότερο 20%.

Αύξησε από το 16,2% στο 16,5% σημείωσε το 2019 και το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται βασικά αγαθά και υπηρεσίες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το 16,7% αντιμετωπίζει οικονομικά αδύναμα ικανοποιητικές θέρμανσης και 29,1% ζει σε κατοικία με στενότητα χώρου.

Νέες εκδόσεις έως 3,5 δισ. το β' εξάμηνο αναμένουν οι οίκοι

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Νέες εξόδους της Ελλάδας στις αγορές βλέπουν Citigroup και JP Morgan για την άντληση 1-3,5 δισ. ευρώ περαιτέρω, έστω κι αν το ελληνικό Δημόσιο έχει σχεδόν ολοκληρώσει το εμπροσθοβαρές δαναεικό πρόγραμμα για το 2021. Αν και ο Οργανισμός Διαχειρίσιμης Δημοσίου Χρέους δεν έχει ακόμη αποφασίσει εάν θα υπάρξει νέα έκδοση στο υπόλοιπο του έτους, οι διεθνείς οίκοι εκτιμούν πως η Ελλάδα δεν θα μείνει εκτός αγορών το επόμενο εξάμηνο. Πιο αναλυτικά, η Citigroup εκτιμά πως η Ελλάδα θα βγει τον Σεπτέμβριο και πάλι στις αγορές με το άνοιγμα της έκδοσης του 5ετούς ομολόγου του Μαΐου –η οποία έσπασε κάθε ρεκόρ, φέρνοντας για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας μπενδικό κουπόνι– με την αύξηση του μεγέθους της στα 4 δισ. ευρώ από 3 δισ. ευρώ που είναι σήμερα.

Κατά την JP Morgan, η Ελλάδα θα ξαναβγει φέτος στις αγορές για την άντληση έως 3,5 δισ. ευρώ, καθώς εκτιμά ότι το 2021 συνολικά οι εκδόσεις ελληνικών ομολόγων θα κινηθούν τα 15 δισ. ευρώ (από 11,5 δισ. ευρώ σήμερα).

Όπως επισημαίνει η αμερικανική τράπεζα, τα ελληνικά spreads τα οποία διαμορφώνονται σήμερα στις 96 μονάδες βάσης, έχουν συρρικνωθεί σημαντικά από τα μέσα Μαΐου και κοντά στα χαμηλότερα επίπεδα από το ξέσπασμα της κρίσης χρέους της ευρωζώνης. Τα επίπεδα αυτά δικαιολογούνται από τα ισχυρά μακροοικονομικά θεμελιώδη μεγέθη, τα οποία θα ενισχυθούν περαιτέρω από τις αναμενόμενες εκταμιεύσεις των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και τη σημαντική στήριξη από τις αγορές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας υπό το πρόγραμμα PEPP, για το υπόλοιπο του 2021. Ο οίκος ωστόσο αποφασίζει να μειώσει σε ουδέτερη (από θετική) τη στάση του για τα ελληνικά ομόλογα, καθώς εκτιμά ότι τα spreads θα κινηθούν γύρω από τα τρέχοντα επίπεδα τους επόμενους μήνες. Για τους επενδυτές που θέλουν πάντως να αυξήσουν την έκθεσή τους στην Ελλάδα, η

μενες εκταμιεύσεις των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και τη σημαντική στήριξη από τις αγορές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας υπό το πρόγραμμα PEPP, για το υπόλοιπο του 2021. Ο οίκος ωστόσο αποφασίζει να μειώσει σε ουδέτερη (από θετική) τη στάση του για τα ελληνικά ομόλογα, καθώς εκτιμά ότι τα spreads θα κινηθούν γύρω από τα τρέχοντα επίπεδα τους επόμενους μήνες. Για τους επενδυτές που θέλουν πάντως να αυξήσουν την έκθεσή τους στην Ελλάδα, η

Citigroup και JP Morgan εκτιμούν ότι η Ελλάδα δεν θα μείνει εκτός αγορών το διάστημα Ιουλίου - Δεκεμβρίου.

JP Morgan συνιστά την αγορά των ελληνικών ομολόγων διάρκειας 7-9 ετών τα οποία είναι ελκυστικά σε σχέση με την υπόλοιπη περιφέρεια. Σύμφωνα με πηγές της «Κ», είναι δύσκολο να υπάρξει νέα κίνηση του ΟΔΔΗΧ εντός του καλοκαιριού, ενώ σε ό, τι αφορά το υπόλοιπο του β' εξαμήνου όλα θα εξαρτηθούν από το πώς θα κινηθεί το μέσο της πανδημίας και των εμβολιασμών, καθώς και η εικόνα του τουρισμού.

Το βέβαιο είναι πάντως, όπως αναφέρουν, ότι τα έσοδα το επόμενο διάστημα θα είναι περισσότερα από τα έξοδα, με τον ΟΔΔΗΧ να στρέφεται σε κινήσεις που ενισχύουν την πρόοδο προς την ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας.

Πληρότητα 85% τον Αύγουστο παρά την κρίση

Παρά το επιδεινούμενο για τις μετακινήσεις κλίμα στην Ευρώπη εξαιτίας της κλιμακούμενης απειλής από τη μετάλλαξη «Δέλτα» και των χαμηλών ακόμα ποσοστών εμβολιασμού του πληθυσμού, στην Ελλάδα καθίσταται ολόένα και δυσκολότερο να βρεθούν διαθέσιμα δωμάτια σε πολλούς προορισμούς από τα τέλη Ιουλίου έως και τον Αύγουστο.

Από τη μία είναι η αυξημένη διάθεση για διακοπές τόσο των Ελλήνων όσο και εκείνων των Ευρωπαίων που αποφασίζουν να ταξιδέψουν παρά τα όποια αντικίνητρα, όπως η καραντίνα κατά την επιστροφή, και από την άλλη το γεγονός ότι πολλά εποχικά ξενοδοχεία, όπως και πέρυσι, δεν έχουν ακόμα ανοίξει ή δεν σκοπεύουν να ανοίξουν καθόλου φέτος.

Ετσι, στο αποκορύφωμα της παραθεριστικής περιόδου η προσφορά διαθέσιμων κλινών είναι σημαντικά περιορισμένη, με αποτέλεσμα όχι μόνο να μην είναι εύκολη η εξεύρεση δωματίων αλλά και να ωθούνται οι τιμές υψηλότερα.

Περιορισμένες οι διαθέσιμες κλίνες και υψηλότερες οι τιμές στο αποκορύφωμα της παραθεριστικής περιόδου - Παρατηρείται αύξηση Αμερικανών ταξιδιωτών.

Σε αρκετές περιπτώσεις, όπως στα μεγάλα πολυτελή ξενοδοχεία στις δυτικές παραλίες της Αττικής, οι πληρότητες εκείνες τις ημέρες, δηλαδή από τα τέλη Ιουλίου έως και το δεύτερο δεκαήμερο του Αυγούστου, αναφέρονται ήδη πάνω από 85%. Σε άλλους, πιο απομακρυσμένους προορισμούς, όπως στα Δωδεκάνησα ή στις Βόρειες Σποράδες, παρατηρούνται επίσης ελλείψεις διαθέσιμων δωματίων.

Σε πολλές περιπτώσεις, ξενοδοχείο περιμένουν να διαπιστώσουν τα βραδιάτικα τα πραγματικά μεγέθη της ζήτησης πριν προχωρήσουν στο άνοιγμα των μονάδων τους, αλλά με τις συνεχείς αναβολές στην απελευθέρωση των μετακινήσεων από τη Βρετανία, τη Ρωσία, αλλά και άλλες περιοχές από τις οποίες έλκουν τουρίστες, καθυστερούν και οι σχετικές αποφάσεις. Επιπλέον, ένα μεγάλο μέρος της δυναμικότητας σε όσα ξενοδοχεία ανοίγουν φέτος καλύπτεται από όσους κάνουν χρήση voucher που έλαβαν πέρυσι.

Την ώρα όμως που σημειώνονται τέτοιες υψηλές πληρότητες σε αρκετούς προορισμούς, άλλοι αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα εξαιτίας του μειγματος των αγορών στις οποίες απευθύνονται.

Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις μονάδων στα Δωδεκάνησα, και ειδικότερα στην Κω και τη Ρόδο, όπως και στα Επτάνησα, των οποίων η εξάρτηση από τη βρετανική αγορά είναι υψηλή.

Στο κέντρο της Αθήνας αλλά και στην παραλία αναφέρεται πάντως μεγάλη –αναλογικά με τα προηγούμενα χρόνια– προσέλευση Αμερικανών ήδη από τον τρέχοντα μήνα. Κάτι που επιβεβαιώνει τις εκτιμήσεις όσων θεωρούν ότι η επόμενη μεγάλη αγορά για την Ελλάδα, μετά τη Γερμανία και τη Βρετανία, θα είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτός είναι άλλωστε και ο λόγος που αμερικανικές και άλλες αεροπορικές εταιρείες έχουν προγραμματίσει έως και επτά απευθείας καθημερινές πτήσεις μεταξύ Ελλάδας και Ηνωμένων Πολιτειών.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Καταργείται για όλους το 2023 η ειδική εισφορά αλληλεγγύης

Μετά 14 έτη θα αυξηθούν οι μισθοί στο Δημόσιο και οι συντάξεις

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Τη μονιμοποίηση από το 2023 των προσωρινών μέτρων - ελαφρύνσεων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης έχει αποφασίσει η κυβέρνηση. Το ζήτημα αναμένεται να τεθεί στους θεσμούς στις συζητήσεις που θα ξεκινήσουν τον προσεχή Σεπτέμβριο.

Όπως όλα δείχνουν, η αναστολή της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, η οποία έχει ανασταλεί το 2021 και το 2022 για τα εισοδήματα του ιδιωτικού τομέα, θα μονιμοποιηθεί και θα επεκταθεί στο Δημόσιο και στους συνταξιούχους το 2023, ενώ ταυτόχρονα μονιμοποιείται η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, χωρίς να αποκλείεται η περαιτέρω μείωσή τους.

Εστω και με έμμεσο τρόπο, δημόσιοι υπάλληλοι και συνταξιούχοι θα διαπιστώσουν την πρώτη αύξηση των αποδοχών τους από το 2009, δηλαδή μετά

Μονιμοποιείται η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών στον ιδιωτικό τομέα.

14 χρόνια, που οι μισθοί και συντάξεις όχι απλώς «πάγωσαν», αλλά συρρικνώθηκαν σημαντικά. Τα δύο μέτρα έχουν κόστος ύψους 2 δισ., κάτι που θα οδηγήσει και στη μείωση των πρωτογενών πλεονασμάτων που καταγράφονται στο μεσοπρόθεσμο σχέδιο 2022-2025. Όπως αναφέρει ανώτατος παράγοντας του υπουργείου Οικονομικών, η μονιμοποίηση των μέτρων θα οδηγήσει στη μείωση των πρωτογενών πλεονασμάτων κατά 1% τα επόμενα έτη, δηλαδή το 2023, το 2024 κ.ο.κ.

Ωστόσο σημειώνει ότι η καλύτερη πορεία της οικονομίας και συγκεκριμένα η αύξηση του ΑΕΠ το τρέχον έτος από το 3,6% στο 4,6%, όπως εκτιμούν οι περισσότεροι οίκοι, θα αυξήσει το πρωτογενές πλεόνασμα κατά 0,51% κατ' έτος. Επί τις ουσίας, η μονιμοποίηση των μέτρων δεν θα έχει αντίκτυπο στον προϋπολογισμό αλλά και στις νέες συμφωνίες που

αναμένονται τον Σεπτέμβριο σε επίπεδο Ευρωζώνης. «Εφόσον πετυχαίνουμε τους στόχους μας, κανείς δεν θα μας πει να μην προχωρήσουμε στην κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης και στη διατήρηση των μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών» αναφέρει χαρακτηριστικά ο παράγοντας του υπουργείου Οικονομικών.

Τι ισχύει

Σήμερα η εισφορά αλληλεγγύης έχει ανασταλεί για τα εισοδήματα από μισθώτες υπηρεσίες στον ιδιωτικό τομέα, από επιχειρηματική δραστηριότητα και από κεφάλαιο (ενοίκια, μερίσματα). Εξαιρούνται από την αναστολή τα εισοδήματα από παροχή μισθωτών υπηρεσιών στο Δημόσιο και συντάξεις. Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης επιβαρύνει σήμερα τους φορολογουμένους που αποκτούν εισοδήματα άνω των 12.000 ευρώ και επιβάλλεται με συντελεστές που ξεκινούν από 2,2% και φθάνουν κλιμακωτά το 10% για τους έχοντες υψηλά εισοδήματα. Το συγκεκριμένο μέτρο αγγίζει 2,3 εκατομμύρια φορολογουμένους, οι οποίοι πληρώνουν συνολικά 1,163 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η ειδική εισφορά αλληλεγγύης επιβάλλεται στο μεγαλύτερο ποσό μεταξύ του συνολικού ετήσιου εισοδήματος που δηλώνει ο φορολογούμενος από όλες τις πηγές και του τεκμαρτού εισοδήματός του, το οποίο προκύπτει με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης. Η εισφορά αλληλεγγύης παρακρατείται από μισθούς και συντάξεις παράλληλα με τον φόρο εισοδήματος, ενώ σε ελεύθερους επαγγελματίες, εισοδηματίες και άλλες κατηγορίες φορολογούμενων βεβαιώνεται με τη φορολογική δήλωση του επόμενου έτους.

Οι ασφαλιστικές εισφορές

Η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες θεωρείται εμβληματική κίνηση και δεν υπάρχει περίπτωση να ακυρωθεί στο μέλλον, αναφέρει ο ίδιος παράγοντας. Εκτιμάται ότι θα δώσει ισχυρά κίνητρα στους εργοδότες εντός του 2021 αλλά και τα επόμενα χρόνια να προχωρήσουν σε προσλήψεις και να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, σε μια δύσκολη περίοδο, καθώς η αγορά

Τα δύο μέτρα, που έχουν κόστος 2 δισ., θα οδηγήσουν και στη μείωση των πρωτογενών πλεονασμάτων που καταγράφονται στο μεσοπρόθεσμο σχέδιο 2022-2025.

εργασίας έχει πληγεί βαρύτερα από τις συνέπειες των παρατεταμένων lockdown. Σύμφωνα, δε, με τους οικονομολόγους αποτελεί την πλέον ρεαλιστική και αποτελεσματική πολιτική για ενίσχυση της απασχόλησης, αύξηση του εισοδήματος

των εργαζομένων, μείωση του μη μισθολογικού κόστους για τις επιχειρήσεις και αποκλιμάκωση της ανεργίας.

Μάλιστα, ο ίδιος παράγοντας αναφέρει ότι πρόθεση της κυβέρνησης είναι να μειώσει περαιτέρω τις εργοδοτικές ει-

σφορές, «γιατί γνωρίζουμε ότι αυτήν τη στιγμή προσθέτουν σημαντικό κόστος, ειδικά σε κλάδους οι οποίοι είναι εντάσεως εργασίας». Στις σκέψεις του οικονομικού επιτελείου είναι η διατήρηση της «έκτακτης» μείωσης του ΦΠΑ, η οποία αναμέ-

νεται να δώσει ανάσα σε εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις συγκεκριμένων κλάδων που έχουν «τραυματιστεί» από την επέλαση της πανδημίας και να τις βοηθήσει να σταθούν όρθιες στην πορεία της επιστροφής προς την κανονικότητα μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων.

Οι μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ στα ροφήματα, στην εστίαση, στις μεταφορές φυσικών προσώπων και των αποσκευών τους, στο τουριστικό πακέτο, στα θέατρα και στους κινηματογράφους θα διατηρηθούν και μετά το 2023.

Παράλληλα αναφέρουν ότι δεν αποκλείεται ανάλογα με τις εξελίξεις στην οικονομία να μειωθεί ο ανώτατος συντελεστής από το 24% στο 20%, κάτι που θα οδηγήσει στη μείωση της φοροδιαφυγής και στην αύξηση των δημοσίων εσόδων. Σημειώνεται ότι οι φόροι σε αγαθά και υπηρεσίες από 25,919 δισ. ευρώ που εκτιμάται ότι θα ανέλθουν φέτος, θα εκτιναχθούν στα 31,722 δισ. ευρώ το 2025 λόγω της αύξησης της κατανάλωσης και της ταχύτερης ανάπτυξης της οικονομίας. Οι εισπράξεις από τον ΦΠΑ από 16,998 δισ. ευρώ φέτος υπολογίζεται ότι θα φθάσουν στα 21,519 δισ. ευρώ το 2025.

Εκτίναξη φορολογικών εσόδων έως το 2025

Σημαντική αύξηση της κατανάλωσης και των εισοδημάτων έως το 2025 προβλέπει η κυβέρνηση. Το οικονομικό επιτελείο υπολογίζει ότι τα φορολογικά έσοδα θα ενισχυθούν κατά 12,627 δισ. ευρώ, με βασικές πηγές τον φόρο εισοδήματος και τους φόρους σε αγαθά και υπηρεσίες.

Από 45,53 δισ. ευρώ που εκτιμάται ότι θα ανέλθουν φέτος τα έσοδα από φόρους, το 2025 η κυβέρνηση υπολογίζει ότι θα βάλει στα κρατικά ταμεία 58,157 δισ. ευρώ από φόρους. Αναλυτικότερα:

- **Φόρος εισοδήματος.** Από 13,023 δισ. ευρώ που εκτιμάται ότι θα εισπραχθούν φέτος από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, το 2025 τα έσοδα από

τον φόρο εισοδήματος θα εκτιναχθούν στα 19,6 δισ. ευρώ.

Οι εισπράξεις από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων από 9,558 δισ. ευρώ φέτος θα φθάσουν στα 12,627 δισ. ευρώ το 2025, ενώ τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων από 2,309 δισ. ευρώ που υπολογίζεται ότι θα ανέλθουν φέτος, εκτιμάται ότι θα εκτιναχθούν, παρά τη μείωση των φορολογικών συντελεστών και της προκαταβολής φόρου, στα 5,662 δισ. ευρώ το 2025.

Σύμφωνα με στελέχη του υπουργείου Οικονομικών, η ενίσχυση των εσόδων στηρίζεται αποκλειστικά στην πρόβλεψη για υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της οικονομίας.

Ο ΕΝΦΙΑ

- **Φόροι Ακίνητης Περιουσίας.** Τα έσοδα θα παραμείνουν στα ίδια επίπεδα και συγκεκριμένα από 2,620 δισ. ευρώ που εκτιμάται ότι θα εισπραχθούν φέτος, το 2025 υπολογίζεται να ανέρχονται σε 2,5 δισ. ευρώ.

Αυτό σημαίνει ότι η συνολική επιβάρυνση των ιδιοκτητών ακινήτων από τον ΕΝΦΙΑ δεν θα μεταβληθεί και ότι ο δημοσιονομικός χώρος που θα προκύψει από την αύξηση και επέκταση των αντικειμενικών τιμών των ακινήτων το 2022 θα χρησιμοποιηθεί στο σύνολό του για να αποτραπούν αυξήσεις ή για να περιοριστούν, ή για να καταργηθεί ο συμπληρωματικός φόρος.

Κρας τεστ του σημερινού επικουρικού συστήματος με το νέο

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Με το ισχύον σύστημα υπολογισμού της επικουρικής σύνταξης, για να μπορέσει ένας ασφαλισμένος να διασφαλίσει μηνιαίες αποδοχές υψηλότερες των 200 ευρώ θα πρέπει ή να έχει συντάξιμες αποδοχές τουλάχιστον 2.000 ευρώ τον μήνα και περισσότερα από 22 χρόνια ασφάλισης—κάτι που σημαίνει ότι οι μέσες αποδοχές για όλο τον εργασιακό βίο του θα πρέπει να φτάνουν στα 2.000 ευρώ—ή να είναι αυτοαπασχολούμενος και να πληρώνει το μέγιστο ποσό που προβλέπει σήμερα ο νόμος (61 ευρώ ανά μήνα) για περισσότερα από 45 χρόνια.

Αυτή είναι η σημερινή πραγματικότητα που εκτιμάται ότι θα αποτελέσει και το βασικό κίνητρο για νέους ασφαλισμένους ηλικίας έως και 35 ετών προκειμένου να ασκήσουν το δικαίωμά τους και να επιλέξουν τον νέο «κεφαλαιοποιητικό» τρόπο υπολογισμού της επικουρικής τους σύνταξης.

Το ότι η σύνταξη που θα λάβουν με τον νέο τρόπο υπολογισμού θα είναι μεγαλύτερη δεν είναι διασφαλισμένο, καθώς εξαρτάται από μελλοντικές αποδόσεις, οι οποίες δεν είναι εγγυημένες. Εγγυημένο από το κράτος θα είναι μόνο το «κεφάλαιο», δηλαδή οι ασφαλιστικές εισφορές που θα έχει πληρώσει ο ασφαλισμένος κατά τη διάρκεια του εργασιακού βίου του. Ωστόσο, οι πιθανότητες για τη διασφάλιση μεγαλύτερης σύνταξης θα είναι σαφώς περισσότερες. Διαθέσιμα προς το παρόν είναι τα «ιστορικά στοιχεία» από αντίστοιχα κεφαλαιοποιητικά συστήματα της Ευρώπης.

Τα οποία δείχνουν ότι ένας εργαζόμενος με 40 χρόνια ασφάλισης και ετήσιες συντάξιμες αποδοχές της τάξεως των 14.000 ευρώ, λαμβάνει 338 ευρώ επικουρική σύνταξη με βάση τον μέσο όρο των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ (με βάση τις αποδόσεις που προέκυψαν κατά την

Η επικουρική σύνταξη που «βγάζει» το ισχύον σύστημα

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΓΙΑ ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ			ΓΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ		
	ΜΕ ΕΙΣΦΟΡΕΣ 42 €/μήνα	ΜΕ ΕΙΣΦΟΡΕΣ 51 €/μήνα	ΜΕ ΕΙΣΦΟΡΕΣ 61 €/μήνα	1.000 €/μήνα	1.500 €/μήνα	2.000 €/μήνα
15	€47,3	€57,4	€69,0	€68,0	€101,0	€135,0
20	63,0	76,5	92,0	90,0	135,0	180,0
25	78,8	95,6	114,0	113,0	169,0	225,0
30	94,5	114,8	137,0	135,0	203,0	270,0
35	110,3	133,9	160,0	158,0	236,0	315,0
40	126,0	153,0	183,0	180,0	270,0	360,0

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

περίοδο 2008-2018), έναντι 235 ευρώ που είναι η αντίστοιχη σύνταξη με βάση τα ισχύοντα στην Ελλάδα.

Το 2022 θα είναι για εκατοντάδες χιλιάδες ασφαλισμένους ηλικίας έως και 35 ετών έτος αποφάσεων. Θα τους δοθεί χρονικό περιθώριο ενός έτους προκειμένου να αποφασίσουν αν θα παραμείνουν στον ισχύοντα τρόπο υπολογισμού της επικουρικής σύνταξης ή αν θα μεταπηδήσουν στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα, ανοίγοντας «ατομικό κουμπαρά» στο υπό σύσταση Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ).

Ο κατάλογος αυτών που θα μπορούν να υπαχθούν στο υπό σύσταση ΤΕΚΑ θα περιλαμβάνει όχι μόνο αυτούς που πληρώνουν και σήμερα εισφορές για επικουρική σύνταξη (σ.σ. μισθωτούς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα αλλά και μηχανικούς και δικηγόρους) αλλά

Το 2022 θα είναι για εκατοντάδες χιλιάδες ασφαλισμένους ηλικίας έως και 35 ετών έτος αποφάσεων.

και οποιονδήποτε άλλον ασφαλισμένο θελήσει να του γίνουν κρατήσεις για επικουρική σύνταξη.

Για τους νέους εργαζομένους ηλικίας έως και 35 ετών, η έναρξη των κρατήσεων θα γίνει από την 1/1/2023 και όχι από την 1/1/2022, όπως θα ισχύσει για οποιονδήποτε νεοεισερχόμενο στην αγορά εργασίας. Ποια θα είναι τα κριτήρια βάσει των οποίων θα κληθούν οι ασφαλισμένοι να επιλέξουν αν θα εγγραφούν

στο ΤΕΚΑ ή όχι; Ουσιαστικά θα πρέπει να επιλέξουν αν θα δεσμευτούν σε μια πολυετή επένδυση ή όχι. Μια «επένδυση» η οποία έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

1. Το κεφάλαιο της επένδυσης, δηλαδή οι ασφαλιστικές εισφορές που θα καταβάλλονται κάθε μήνα, θα είναι εγγυημένο από το κράτος. Κρατική εγγύηση για το κεφάλαιο της επένδυσης δεν παρέχεται σε άλλες μορφές. Ακόμη και στις καταθέσεις υπάρχουν όρια.

2. Το μηνιαίο ποσό που θα επενδύεται, προς το παρόν τουλάχιστον, δεν θα έχει καμία διαφορά σε σχέση με τις κρατήσεις που γίνονται και σήμερα για την επικουρική σύνταξη. Το ποσοστό θα διαμορφώνεται στο 6% για τον μισθωτό (3% για εργοδότη και 3% για εργαζόμενο), ενώ για τον αυτοαπασχολούμενο θα κυμαίνεται από τα 42 έως τα 61 ευρώ ανά μήνα.

3. Η «επένδυση» που θα γίνεται κάθε μήνα θα εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα. Οι ασφαλιστικές εισφορές θα αφαιρούνται κανονικά από τα ακαθάριστα έσοδα του αυτοαπασχολούμενου ή από τις φορολογητέες αποδοχές του μισθωτού. Σε άλλες μορφές επένδυσης δεν παρέχεται φορολογική απαλλαγή για το κεφάλαιο που θα συσσωρεύεται. Φυσικά, η επικουρική σύνταξη, όταν αυτή καταβληθεί, θα φορολογείται κανονικά ως εισόδημα από συντάξεις.

4. Η επικουρική σύνταξη που θα απονέμει το ΤΕΚΑ δεν θα διαφέρει σε τίποτα από την επικουρική σύνταξη που απονέμει και σήμερα το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης όσον αφορά τα δικαιώματα του ασφαλισμένου. Δηλαδή, σε περίπτωση θανάτου η σύνταξη θα μεταβιβάζεται κανονικά στον επιζώντα σύζυγο. Επίσης, η διασφάλιση του δι-

καιώματος απονομής της σύνταξης θα γίνεται με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης.

Επενδυτικά κριτήρια

Με βάση αυτά τα δεδομένα, η απόφαση που θα πρέπει να ληφθεί από το νέο έτος θα γίνεται με καθαρά «επενδυτικά» κριτήρια. Σε καθαρά πρακτικό επίπεδο, ένας αυτοαπασχολούμενος θα μπορεί να διαλέξει (αν δεν έχει συμπληρώσει το 35ο έτος της ηλικίας του) αν θα δίνει από 42 έως 61 ευρώ τον μήνα ως υποχρεωτική «αποταμίευση» στο ΤΕΚΑ προκειμένου να εξασφαλίσει μια επικουρική σύνταξη. Η απόφαση θα ληφθεί μάλιστα σε μια περίοδο μηδενικών ή αρνητικών αποδόσεων για άλλες εναλλακτικές μορφές αποταμίευσης, όπως είναι—για παράδειγμα—οι καταθέσεις ή τα έντοκα γραμμάτια και τα ομόλογα.

Εξι κινδύνους για την οικονομία βλέπει η ΤτΕ

«Καμπανάκι» για μακροοικονομικές ισορροπίες που μπορεί να υπονομεύσουν τις θετικές προοπτικές για ισχυρή ανάπτυξη

Η ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας ξεκίνησε και αναμένεται να επιταχυνθεί στο δεύτερο μισό του έτους, ωστόσο η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις σε βραχυπρόθεσμο και μεσομακροπρόθεσμο ορίζοντα, όπως επισημαίνει η Τράπεζα της Ελλάδος στην έκθεσή της για τη Νομισματική Πολιτική 2020-2021. Σε αυτές τοποθετούνται, μεταξύ άλλων, η επανεμφάνιση των διδυμών ελλειμμάτων και το υψηλό ιδιωτικό και δημόσιο χρέος, καθώς και το τέλος του προγράμματος PEPP της ΕΚΤ.

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΤτΕ, το 2021 η οικονομική δραστηριότητα αναμένεται να αυξηθεί με ρυθμό 4,2%, με την ανάκαμψη να είναι ιδιαίτερα δυναμική το δεύτερο εξάμηνο του 2021, ως αποτέλεσμα της εγκώριας ζήτησης αλλά και της έναρξης των έργων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και της αναμενόμενης αύξησης των τουριστικών εισπράξεων σε σχέση με το 2020. Το 2022 και το 2023 ο ρυθμός ανάπτυξης προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί σε 5,3% και 3,9% αντίστοιχα.

Όπως επισημαίνει η ΤτΕ, η επίτευξη υψηλών και διατηρήσιμων ρυθμών ανάπτυξης, που θα υποβοηθήσουν και τη μείωση του λόγου δημόσιου χρέους προς ΑΕΠ, απαιτεί ταχεία απορρόφηση και αποτελεσματική αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων, προκειμένου να δοθεί αναπτυξιακή ώθηση στην οικονομία μέσω της επιτάχυνσης των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων.

Σε ό,τι αφορά τους κινδύνους, στο βραχυπρόθεσμο διάστημα συνδέονται με την εξέλιξη της πανδημίας και την εξάλειψη των μεταλλάξεων, παρά την πρόοδο του εμβολιαστικού προγράμματος, καθώς και την επάνοδο σε σταθερή αναπτυξιακή τροχιά.

Μεσοπρόθεσμα, αν και οι προοπτικές είναι αδιαμφισβήτητες θετικές, λόγω των διαθέσιμων ευρωπαϊκών πόρων, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν προκλήσεις που αφορούν κυρίως τις μακροοικονομικές ισορροπίες και συνοψίζονται στις εξής έξι:

1. Η επιστροφή της ελληνικής οικονομίας σε μια κατάσταση διδυμών ελλειμμάτων την οποία προκάλεσε η πανδημία, σε συνδυασμό με τη διόγκωση του ιδιωτικού και

Στην έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική 2020-2021 συστήνει προσοχή για την επανεμφάνιση των διδυμών ελλειμμάτων.

δημόσιου χρέους, αυξάνει τους κινδύνους και μπορεί να δυσχεράνει την επίτευξη των στόχων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης.

2. Η λήξη του έκτακτου προγράμματος αγοράς τίτλων της ΕΚΤ (PEPP) θα μπορούσε να ασκήσει ανοδικές πιέσεις στο κόστος δανεισμού αν έως τότε η Ελλάδα δεν έχει ανακτήσει την επενδυτική βαθμίδα.

3. Οι τράπεζες συνεχίζουν να επιβαρύνονται από ένα υψηλό απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων, ενώ η κεφαλαιακή τους βάση αναμένεται να αποδυναμωθεί περαιτέρω λόγω της πολιτικής μείωσης των NPLs.

4. Η διαρθρωτική ανταγωνιστικότητα της οικονομίας παραμένει συγκριτικά χαμηλή.

Ο διοικητής της ΤτΕ Γιάννης Στουρνάρας δεν θεωρεί ανέφικτο να έχουμε μια δεκαετία με μέσο όρο ανάπτυξης 3,5%.

Σε καλό δρόμο είναι η μείωση των κόκκινων δανείων

Εφικτή θεωρεί η ΤτΕ τη μείωση του ποσοστού των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) σε μονοψήφιο ποσοστό έως και τα τέλη του 2022, παρά τις αβεβαιότητες που δημιουργεί η πανδημία και η οποία αναμένεται να δημιουργήσει νέα κόκκινα δάνεια. Γι' αυτό, όπως σημειώνει η ΤτΕ, «οι τράπεζες οφείλουν να επανεξετάσουν την επάρκεια των προβλέψεών τους για τον πιστωτικό κίνδυνο και ειδικότερα την ικανότητα αποπληρωμής από δανειολήπτες που επιλέγουν από την πανδημία, δεδομένου ότι τα κρατικά μετράτα στήριξης αλλοιώνουν την πραγματική εικόνα».

Η ΤτΕ προειδοποιεί ότι η στρατηγική για τη μείωση των ΜΕΔ θα αυξήσει το ποσοστό των κεφαλαίων που αντιστοιχεί σε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Όπως επισημαίνει, το α' τρίμηνο του 2021 τόσο ο δείκτης CET1 όσο και ο δείκτης κεφαλαιακής επαρκείας σε ενοποιημένη βάση υποχώρησαν ελαφρώς σε σύγκριση με το 2020, αλλά παρέμειναν σε ικανοποιητικό επίπεδο (13,6% και 15,6% αντίστοιχα). Ωστόσο, υπολείπονται πλέον του ευρωπαϊκού μεσουόρου.

Επιπλέον, κατά τα τελευταία τρίμηνα αρνητική επίδραση στους δείκτες κεφαλαιακής επαρκείας ασκούν οι τιτλοποιήσεις που γίνονται στο πλαίσιο της μείωσης των ΜΕΔ και η σταδιακή ενσωμάτωση της επιδράσης του Διεθνούς Πρωτοπύου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 (ΔΠΧΑ 9). Ενσωματώνοντας την πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9, ο δείκτης CET1 διαμορφώθηκε σε 11,8% και ο δείκτης κεφαλαιακής επαρκείας σε 13,8%,

αλλά «το 65% περίπου των κεφαλαίων CET1 των τραπεζών αντιστοιχεί σε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση έναντι του ελληνικού Δημοσίου».

Γι' αυτό χαρακτηρίζει ιδιαίτερα θετικές τις πρωτοβουλίες κεφαλαιακής ενίσχυσης στις οποίες προχωρούν οι τράπεζες, όπως «η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου κατά 1,4 δισ. ευρώ και η εκδόση ομολόγου AT 1 ύψους 600 εκατ. ευρώ από την Τράπεζα Πειραιώς, καθώς και η εκδόση ομολόγου Tier 2 ύψους 500 εκατ. ευρώ από την Alpha Bank και η απόφαση της να προχωρήσει σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου έως του ποσού των 800 εκατ. ευρώ». Προβληματισμό, σύμφωνα με την εποπτική αρχή, «δημιουργούν τα σχετικά αδύναμα μεγέθη κεφαλαιακής επαρκείας ορισμένων μη συστημικών τραπεζών», αφήνοντας

σφαείς αιχμές για τις συνεταιριστικές τράπεζες, ορισμένες από τις οποίες θα πρέπει να προχωρήσουν σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου.

Να σημειωθεί ότι το υπόλοιπο των ΜΕΔ στο τέλος Μαρτίου 2021 ανήλθε σε 47,3 δισ. ευρώ, το οποίο καταναμεται κατά περίπου 58% σε επιχειρηματικά δάνεια, 28% περίπου σε στεγαστικά και το υπόλοιπο σε καταναλωτικά. Το ημίσιον σχεδόν του υπολοίπου των ΜΕΔ αφορά δανειακές συμβάσεις που έχουν ήδη καταγγελλεί από τις τράπεζες, ακολουθούμενο από τα δάνεια αβεβαίως εισπραχθέντα και τα δάνεια σε καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών, τα οποία δεν έχουν ακόμη καταγγελλεί. Ο λόγος των ΜΕΔ προς το σύνολο των δανείων παρέμεινε υψηλός (30,3%) στο τέλος Μαρτίου του 2021, σχε-

Για τον λόγο αυτό, η διαδικασία άρσης των μέτρων στήριξης θα πρέπει να είναι σταδιακή και σε συγχρονισμό με την εδραίωση της ανάκαμψης.

Επιπλέον, η δημοσιονομική επέκταση θα πρέπει να παραμένει στοχευμένη και προσωρινή, προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους και να μη μετατραπεί η υγειονομική κρίση σε κρίση δημόσιου χρέους. Το ταμειακό απόθεμα θα πρέπει να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα, καθώς συμβάλλει στη διατήρηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και, κατά συνέπεια, στον περιορισμό του κόστους αναχρηματοδότησης του δημόσιου χρέους. Όπως προειδοποιεί η ΤτΕ, η μεγάλη αύξηση του δημόσιου χρέους, παρά το χαμηλό κόστος δανεισμού και το ευνοϊκό χρονοδιάγραμμα αποπληρωμών του, εξαλείφει οποιοδήποτε περιθώριο χαλάρωσης των μακροπρόθεσμων στόχων για τα πρωτογενή πλεονάσματα και καθιστά περισσότερο κρίσιμη την ανάγκη διαφύλαξης της δημοσιονομικής αξιοπιστίας, μέσω της επιστροφής σε ρεαλιστικά πρωτογενή πλεονάσματα και της συμμόρφωσης με τους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

δων δωδεκαπλασίου του αντιστοικού λόγω για τις τραπεζές στη ζώνη του ευρώ.

Θετική εξέλιξη χαρακτηρίζει η ΤτΕ την ενεργοποίηση του νέου πτωχευτικού κώδικα που θα συμβάλει, όπως σημειώνει, στη βελτίωση της ποιότητας του ενεργητικού των τραπεζών και γενικότερα στην ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας μέσω της εφαρμογής μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως σε περιπτώσεις μη βιωσιμων επιχειρήσεων ή στρατηγικών κακοπληρωτών, αλλά και μέσω των διαδικασιών αναδιάρθρωσης και ανορθώσεως βιωσιμων επιχειρήσεων και αξιοποίησης των εργαλείων εγκαιρης προεξοπίστων περιστάσεων που μπορεί να οδηγήσουν σε αφερέγγυοτητα.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΖΟΡΤΖΗ

Κεφαλαιοποιητικό σημαίνει αποτελεσματικό

Ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης αναλύει στην «Κ» την ασφαλιστική μεταρρύθμιση του νέου επικουρικού ταμείου

Συνέντευξη στη **ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

«**Κεφαλαιοποιητικό**» σημαίνει αποτελεσματικό», δηλώνει μιλώντας στην «Κ» ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης, αναλύοντας τη νέα ασφαλιστική μεταρρύθμιση, με αιχμή τη δημιουργία του νέου Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ). Ο υπουργός επισημαίνει ότι πρόκειται για μια «μεταρρύθμιση για τους νέους» και αφήνει αιχμές για τη στάση της αντιπολίτευσης, και δη του ΣΥΡΙΖΑ, που στρέφεται κατά μιας αλλαγής που θα «επιφέρει υψηλότερες συντάξεις στους νέους». Αλλά και για τους παλαιούς ασφαλισμένους, που θα παραμείνουν στο υφιστάμενο σύστημα, ο κ. Χατζηδάκης δεσμεύεται ότι δεν θα υπάρξουν μειώσεις συντάξεων. Αντιθέτως, θα ωφεληθούν και αυτοί μέσω της ενίσχυσης της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος.

Απαντώντας στο πιο επίμονο επιχείρημα όσων τάσσονται κατά της κεφαλαιοποίησης, πώς θα αντιμετωπιστεί το κόστος μετάβασης από το ένα σύστημα στο άλλο, ο υπουργός Εργασίας εκτιμά ότι τα 300 εκατ. ευρώ τον χρόνο, που κατά μέσον όρο υπολογίζεται ότι θα είναι το κόστος την πρώτη 10ετία εφαρμογής του νέου συστήματος, είναι ποσό απόλυτα διαχειρίσιμο, και επισημαίνει ότι το αναμενόμενο δημοσιονομικό όφελος θα είναι πολύ μεγαλύτερο. Αποκαλύπτει μάλιστα ότι βάσει των μελετών που συνοδεύουν το σχέδιο νόμου, οι εγχώριες επενδύσεις θα αυξηθούν μεσοσταθμικά κατά 0,6% του ΑΕΠ την περίοδο 2022-2070, με άμεσες θετικές συνέπειες όχι μόνο στο ασφαλιστικό, αλλά και στα δημόσια οικονομικά. Καθώς βέβαια το ασφαλιστικό δεν είναι μόνο η επικουρότητα, ο κ. Χατζηδάκης ανοίγει τα χαρτιά του και αποκαλύπτει τις αμέσως επόμενες κινήσεις του, με στόχο τη μείωση των εκκρεμών συντάξεων αλλά και την εξυπηρέτηση των πολιτών από τον ΕΦΚΑ.

– **Το νέο επικουρικό θα είναι το πρώτο αμιγώς κεφαλαιοποιητικό σύστημα ασφάλισης που εισάγεται στη χώρα μας. Η επί της αρχής κριτική είναι πως καταργείται η αλληλεγγύη και η αναδιανομή. Ποια είναι η δική σας άποψη;**

– Λόγω των τεράστιων αλλαγών στο δημογραφικό, οι λέξεις αλληλεγγύη και αναδιανομή πάνε να γίνουν «πουκάμια αδειανά». Τι να τις κάνεις τις ωραίες λέξεις, όταν δεν οδηγούν σε καλές συντάξεις! Γι' αυτό και έχει εισαχθεί το σύστημα το οποίο σήμερα εμείς εισάγουμε για τις επικουρικές συντάξεις στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Αντίθετα, με το σύστημα το οποίο υποστηρίζει ο ΣΥΡΙΖΑ, και το οποίο θέσπισαν και προχώρησαν παλιά το ΠΑΣΟΚ και η Ν.Δ., οδηγηθήκαμε σε όλα αυτά που καταγγέλλουν σήμερα οι ασφαλισμένοι: στα προβλήματα, στις περικοπές, στις χαμηλές συντάξεις. Και είναι πραγματικά περίεργο ότι ο ΣΥΡΙΖΑ αποφάσισε να «ερωτεύσει» ένα σύστημα το οποίο εγκαταλείπεται σε όλη την Ε.Ε. Αλλάστε, εδώ κάνουμε κάτι που είναι πολύ ισορροπημένο. Εισάγουμε το κεφαλαιοποιητικό σύστημα μόνο στις επικουρικές συντάξεις και μόνο για τους νέους. Δεν βάζουμε δηλαδή «όλα τα αυγά μας στο ίδιο καλάθι». Και, ακριβώς, ακολουθώντας τον ευρωπαϊκό δρόμο, προσδοκούμε ότι λόγω της αμεσότερης σχέσης

Οι επικουρικές συντάξεις των νέων μπορεί να είναι αυξημένες από 43% έως και 68%.

Ο νέος ασφαλισμένος θα μπορεί να επενδύει τις αποταμιεύσεις του διαλέγοντας αντίστοιχο επενδυτικό προφίλ: «συντηρητικό», «ισορροπημένο» και «επιθετικό».

Δεν θα υπάρξει καμία μείωση στις υφιστάμενες επικουρικές συντάξεις και στις συντάξεις που θα πάρουν οι παλαιοί ασφαλισμένοι.

του ασφαλισμένου με τη σύνταξή του, αλλά και της καλύτερης επένδυσης των αποταμιεύσεών του, οι νέοι ασφαλισμένοι θα πάρουν μεγαλύτερες συντάξεις!

– **Γιατί πρέπει να γίνει κεφαλαιοποιητικό το επικουρικό σύστημα ασφάλισης; Ποιοι είναι οι στόχοι;**

– Εισάγονται στοιχεία κεφαλαιοποιητικού συστήματος για πολύ συγκεκριμένους λόγους: Πρώτον, διότι το ισχύον διανεμητικό σύστημα λειτουργεί αποτελεσματικά όταν πολλοί εργαζόμενοι χρηματοδοτούν με τις εισφορές τους τις συντάξεις λίγων συνταξιούχων. Αυτό ισχύει στο παρελθόν, αλλά όχι πια. Δεύτερον, διότι ο νεοεισερχόμενος στην αγορά εργασίας, αλλά και εκείνος που είναι μέχρι 35 χρόνων –και θα το επιλέξει ο ίδιος– θα έχουν έλεγχο πάνω στη σύνταξή τους και στο ύψος της. Δεν θα αποφασίζουν δηλαδή άλλοι γι' αυτούς, χωρίς αυτούς! Τρίτον, διότι θα αναπτυχθεί με το νέο σύστημα του προσωπικού κουμπαρά η ιδέα της αποταμίευσης και με αυτόν τον τρόπο θα γίνουν παραπάνω επενδύσεις και θα ενισχυθεί τελικά η ανάπτυξη. Και, τέταρτον, διότι όπως έχουν δείξει παρόμοια εγχειρήματα σε όλες τις άλλες χώρες της Ευρώπης, τελικά, μέσω της καλύτερης επένδυσης των αποταμιεύσεών του νέου ασφαλισμένου, οι συντάξεις που θα δοθούν θα είναι μεγαλύτερες. Σύμφωνα με τις μελέτες που παρουσιάσαμε, οι επικουρικές συντάξεις των νέων μπορεί να είναι αυξημένες από 43% έως και 68%. Δεν νομίζω ότι είναι αμελητέο αυτό! Δεν αντέχω, επίσης, να μην πω ότι είμαι έκπληκτος με την κομική αντιπολίτευση του ΣΥΡΙΖΑ σε αυτό: στρέφονται εναντίον ενός συστήματος που δίνει καλύτερες συντάξεις στους νέους! Αντιπολίτευση σε βέρτηγκο! Εμείς με τους νέους και ο ΣΥΡΙΖΑ με τα δόγματά του!

– **Πώς θα λειτουργήσει πρακτικά το νέο σύστημα;**

Λόγω των τεράστιων αλλαγών στο δημογραφικό, οι λέξεις αλληλεγγύη και αναδιανομή πάνε να γίνουν «πουκάμια αδειανά». Τι να τις κάνεις τις ωραίες λέξεις, όταν δεν οδηγούν σε καλές συντάξεις, τονίζει ο κ. Χατζηδάκης.

– Το νέο σύστημα θα μπει σε εφαρμογή από 1.1.2022 και οι εργαζόμενοι που θα ενταχθούν θα έχουν έναν «προσωπικό κουμπαρά» στον οποίο θα κατευθύνονται οι εισφορές για την επικουρική τους σύνταξη. Η διαχείριση των ατομικών αυτών λογαριασμών θα γίνεται μέσω ενός νέου Ταμείου, Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, του ΤΕΚΑ (Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης). Ο νέος ασφαλισμένος μέσω του Ταμείου θα μπορεί να επενδύει τις αποταμιεύσεις του διαλέγοντας αντίστοιχο επενδυτικό προφίλ: «συντηρητικό», «ισορροπημένο» και «επιθετικό».

Κάθε 5 χρόνια θα μπορεί να κάνει αναθεώρηση του προφίλ του. Και, φυσικά, θα έχει πλήρη πρόσβαση στις εισφορές του και στις αποδόσεις τους μέσω κινητού ή/και υπολογιστή ανά πάσα στιγμή, όπως με το e-banking. Δεν θα δίνουν πια οι νέοι τα χρήματά τους σε ένα «κορβανά» για όλο, χωρίς καμία επαφή και κανέναν έλεγχο. Και ξεκινάνε οι ατομικοί λογαριασμοί, οι προσωπικοί «κουμπαράδες», που δίνουν χρώμα σε αυτή τη μεταρρύθμιση. Μεταρρύθμιση για τους νέους!

– **Τι θα γίνει με τους υφιστάμενους**

συνταξιούχους και τους παλαιούς ασφαλισμένους; Θα μειωθούν οι υφιστάμενες επικουρικές ή οι επικουρικές που θα δοθούν τα επόμενα χρόνια εξαιτίας της αλλαγής του συστήματος;

– Κατηγορηματικά όχι. Δεν θα υπάρξει καμία μείωση στις υφιστάμενες επικουρικές συντάξεις και στις συντάξεις που θα πάρουν οι παλαιοί ασφαλισμένοι. Θα υπάρχει ρητή αναφορά στον νόμο. Αν υπάρχει κάτι που αφορά τους παλιούς ασφαλισμένους, αυτό είναι ότι θα έχουν έμμεσο όφελος, διότι η παρέμβαση αυτή ενισχύει τη βιωσιμότητα και την ευστάθεια

του ευρύτερου ασφαλιστικού συστήματος.

– **Εχετε υπολογίσει ποιο είναι το κόστος της μετάβασης και πώς θα καλυφθεί το κενό χρηματοδότησης;**

– Σύμφωνα με τις μελέτες που πραγματοποιήσαμε, το ποσό που απαιτείται υπολογίζεται σε 300 εκατ. ευρώ –κατά μέσον όρο– κάθε χρόνο για την πρώτη δεκαετία εφαρμογής του νέου συστήματος. Ποσό απόλυτα διαχειρίσιμο, αν ληφθεί υπόψη ότι ο κρατικός προϋπολογισμός ενισχύει το συνταξιοδοτικό σύστημα με 15 δισ. ευρώ σε ετήσια βάση! Επιπλέον, σε μακροχρόνιο ορίζοντα, αναμένεται ότι το δημοσιονομικό όφελος θα είναι πολύ μεγαλύτερο, λόγω των αποταμιεύσεων, των επενδύσεων και της ανάπτυξης από την εισαγωγή του συστήματος. Αυτό πρακτικά θα γίνει, διότι ό,τι δίνει ο προϋπολογισμός από τη μια «τσέπη» για τη μετάβαση, θα το εισπράττει εμμέσως από την «άλλη» τσέπη, στο μέτρο που σημαντικό τμήμα των πόρων του νέου Ταμείου θα επενδυθεί στην ελληνική οικονομία. Έχουμε υπολογίσει ότι οι εγχώριες επενδύσεις θα αυξηθούν μεσοσταθμικά κατά 0,6% του ΑΕΠ την περίοδο 2022-2070. Αυτό είναι αυτονόητα θετικό όχι μόνο για το ασφαλιστικό σύστημα, αλλά και για τα δημόσια έσοδα, τις θέσεις εργασίας, την ίδια την εθνική οικονομία!

– **Κεφαλαιοποιητικό σημαίνει ιδιωτικό;**

– Κεφαλαιοποιητικό σημαίνει αποτελεσματικό. Τουλάχιστον όσον αφορά το μοντέλο που εισάγουμε με το νομοσχέδιο. Έχουμε υπολογίσει, για παράδειγμα, ότι η μηνιαία επικουρική σύνταξη εργαζομένου που αμείβεται με τον κατάωτο μισθό (650 ευρώ) και διαθέτει 40 χρόνια ασφάλισης διαμορφώνεται με το υφιστάμενο σύστημα στα 153 ευρώ. Με το νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα η σύνταξη μπορεί να ανέλθει στα 257 ευρώ, να αυξηθεί δηλαδή κατά 68%, εάν επιτευχθούν αποδόσεις ίσες με τη μέση ετήσια απόδοση των αποθεματικών του ΕΦΚΑ που διαχειρίζεται το Μεικτό Αμοιβαίο Κεφάλαιο της ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικής Οργανισμών.

– **Πώς διασφαλίζεται ότι οι ασφαλισμένοι δεν θα χάσουν τα λεφτά τους εξαιτίας κακών επενδυτικών επιλογών;**

– Θα προβλέπεται ρητά στο νομοσχέδιο εγγύηση του Δημοσίου, ότι κανείς δεν θα πάρει επικουρική σύνταξη χαμηλότερη από αυτή που αντιστοιχεί στις εισφορές που κατέβαλε, συν τον πληθωρισμό. Δεν θεωρώ πάντως ότι θα χρειαστεί να γίνει ενεργοποίηση αυτής της πρόβλεψης. Αυτό μας διδάσκει η εμπειρία χωρών με κεφαλαιοποιητικά ασφαλιστικά συστήματα, όπως στις σκανδιναβικές χώρες. Διερρωτάμαι, πάντως, πού είδε ο ΣΥΡΙΖΑ τον περιβόητο τζόγο με τις εισφορές των νέων ασφαλισμένων; Είναι τζόγος να έχεις εγγυημένες τις εισφορές σου από το κράτος ή, τι και αν συμβεί;

– **Τι εισφορές θα καταβάλλουν οι ασφαλισμένοι με το νέο σύστημα;**

– Οι εισφορές παραμένουν ως έχουν. Δηλαδή 6,5% μέχρι τα μέσα του 2022 και 6% από εκεί και πέρα για τους μισθωτούς (3% για τον εργαζόμενο και 3% για τον εργοδότη) και βάσει ασφαλιστικής κλάσης για τους αυτοαπασχολούμενους.

Πιάνουν δουλειά οι ιδιώτες για την έκδοση συντάξεων

– **Ασφαλισμένοι που ταλαιπωρούνται, συνταξιούχοι που περιμένουν τη σύνταξή τους για χρόνια, υπάλληλοι που δεν πάνε καν στην εργασία τους. Το πρόβλημα στον ΕΦΚΑ μοιάζει να είναι δομικό, συστηματικό. Εχετε καταλάβει τι συμβαίνει;**

– Δεν υπάρχει τίποτα πιο προβληματικό στην Ελλάδα από τον ΕΦΚΑ! Ήταν που ήταν προβληματικοί οργανισμοί όλοι οι προκάτοχοί του (ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΣΑΥ κ.ο.κ.), «έδεσε το γλυκό» με τη φύρδην-μύγδην συγκέντρωσή του 2016, χωρίς κανένα σχέδιο, με αποτέλεσμα να μιλήσουν άνθρωποι, διαδικασίες, λογισμικά, κ.λπ. Βρισκόταν ήδη σε εξέλιξη μια προσπάθεια αναδιοργάνωσης με σταδιακή επέκταση των ψηφιακών συναλλαγών. Αλλά στον ΕΦΚΑ θα γίνουν και άλλες μεγάλες παρεμβάσεις γρήγορα και συστηματικά. Επιλέγω τρία μέτωπα: Το μέτωπο των εκκρεμών συντάξεων, όπου πέρα από το ανακουφιστικό μέτρο της προκαταβολής εθνικών συντάξεων μαζί με τα αναδρομικά τους, πιάνουν δουλειά σε λίγο καιρό πιστοποιημένοι δικηγόροι και λογιστές για να μας βοηθήσουν να «κατεδαφίσουμε» το βουνό των εκκρεμών συντάξεων. Σε αυτό θα μας βοηθήσει και η συγκρότηση μιας «ομάδας κρούσης» στο λεγόμενο «πράσινο κτίριο» του ΕΦΚΑ στην Κηφισιά. Το δεύτερο μέτωπο είναι αυτό της εξυπηρέτησης των πολιτών, καθώς ο ΕΦΚΑ είναι, δυστυχώς, αντιπροσέγγιση. Είναι γι' αυτό σε εξέλιξη η προσπάθεια για τη δημιουργία ενός νέου τηλεφωνικού κέντρου. Το τρίτο μέτωπο έχει να κάνει με

Πιστοποιημένοι δικηγόροι και λογιστές θα μας βοηθήσουν να «κατεδαφίσουμε» το βουνό των εκκρεμών συντάξεων.

αυτή καθαυτή τη συμπεριφορά των υπαλλήλων. Υπάρχουν πολλοί ευσυνειδητοί υπάλληλοι, αρκετούς από τους οποίους τυχαιίνει πια να γνωρίζω και προσωπικά. Υπάρχουν όμως και εκείνοι που αδιαφορούν. Υπογραμμίζω για μία ακόμα φορά: Δεν πρόκειται να συμβιβαστώ με δεσποτικές συμπεριφορές! Δεν θα μείνουμε αδιάφοροι απέναντι στην αδιαφορία. Γι' αυτό άλλωστε έστειλα προσωπικά 10 κραυγαλέες περιπτώσεις για πειθαρχικό έλεγχο. Είμαστε αποφασισμένοι να συγκρουστούμε με αυτή τη νοοτροπία. Και όσο νωρίτερα ληφθεί το μήνυμα, τόσο καλύτερα για όλους!

– **Τι είναι αυτή η ομάδα κρούσης στο πράσινο κτίριο;**

– Είναι μία δομή ταχείας απονομής συντάξεων, η οποία θα καλύψει αρχικά το μεγαλύτερο μέρος των εκκρεμών συντάξεων πρώην ΙΚΑ και πρώην ΟΑΕΕ, καθώς και τη διαχείριση των νέων αιτήσεων διαδοχικής ασφάλισης πρώην ΙΚΑ-ΟΑΕΕ και πρώην ΟΑΕΕ-ΙΚΑ για το μεγαλύτερο τμήμα της Αττικής (καθώς εκεί βρίσκεται το 40% του συνολικού όγκου των εκκρεμών συ-

Στο πράσινο κτίριο θα δημιουργηθεί επίσης ένα «επιχειρησιακό κέντρο» για την καθημερινή παρακολούθηση και συντονισμό της διαδικασίας απονομής συντάξεων σε όλη την Ελλάδα!

ντάξεων). Στόχος είναι να ελαχιστοποιηθούν οι χρόνοι με τη χρήση σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών. Ιδιαίτερα σε σχέση με τις διαδοχικές συντάξεις, καθώς η αναμονή εκεί φτάνει πολύ συχνά τους πολλούς μήνες ή και τα χρόνια! Και, σταδιακά, εφόσον πάρουμε τα αποτελέσματα που περιμένουμε, να επεκταθούν αυτοί οι ρυθμοί και στα υπόλοιπα ταμεία, τύπους αιτήσεων συνταξιοδότησης και περιοχές της Ελλάδας, ξεκινώντας από τη Θεσσαλονίκη. Στο πράσινο κτίριο θα δημιου-

ρηθεί επίσης ένα «επιχειρησιακό κέντρο» για την καθημερινή παρακολούθηση και συντονισμό της διαδικασίας απονομής συντάξεων σε όλη την Ελλάδα! Όλα αυτά σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την καλύτερη οργάνωση του εγχειρήματος.

– **Πότε θα προχωρήσετε με τους πιστοποιημένους δικηγόρους και λογιστές;**

– Ολοκληρώνεται αυτές τις μέρες η ε-

πεξεργασία του υλικού εκπαίδευσής τους. Προχωράμε επίσης, το συντομότερο, στην ολοκλήρωση της ειδικής πλατφόρμας που θα χρησιμοποιηθεί στην απονομή συντάξεων. Ενώ, προκειμένου να έχουμε την καλύτερη δυνατή συμμετοχή, έχουμε συμφωνήσει με τους δικηγόρους συλλόγους και το Οικονομικό Επιμελητήριο η εκπαιδευση τους να γίνει μέσω των ειδικών εκπαιδευτικών πλατφορμών που οι ίδιοι χρησιμοποιούν. Η πιστοποίησή τους θα γίνει από τον ΕΦΚΑ μέσω εξετάσεων και προσδοκούμε να έχουμε τους πρώτους πιστοποιημένους δικηγόρους και λογιστές στα τέλη Ιουλίου.

– **Το τηλεφωνικό κέντρο πώς θα λειτουργήσει;**

– Από την πρώτη στιγμή που ανέλαβα υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων είχα πει ότι η εξυπηρέτηση του πολίτη είναι για μένα εξίσου σημαντική με την επίλυση του προβλήματος των εκκρεμών συντάξεων. Να εκλείψουν τα φαινόμενα των «κατεβασμένων» ή «σπασμένων» τηλεφώνων, της ανάγκης να μεταβούν οι ίδιοι οι πολίτες στα τοπικά υποκαταστήματα μήπως και εξυπηρετηθούν. Σε αυτή την κατεύθυνση προχωρούμε. Το νέο τηλεφωνικό κέντρο θα ενοποιήσει τα διάσπαρτα τηλεφωνικά κέντρα που λειτουργούν σήμερα στο υπουργείο και στους εποπτευόμενους φορείς του (ΕΦΚΑ, ΟΑΕΔ, ΟΠΕΚΑ κ.λπ.). Θα εξυπηρετεί δεκάδες χιλιάδες πολίτες την ημέρα με μια γραμμή που θα λειτουργεί 24 ώρες

το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα και με μηδενικούς χρόνους αναμονής! Με πρωτοπονημένη και εξειδικευμένη πληροφόρηση. Ενώ στις περιπτώσεις σύνθετων ερωτημάτων έχει προβλεφθεί η συγκρότηση ομάδων back office που θα ερευνούν την υπόθεση, θα αντλούν την πληροφορία και στη συνέχεια θα καλούν τον πολίτη δίνοντάς του μια έγκυρη και άμεση απάντηση. Στον συνολικό σχεδιασμό μας είναι η αναμόρφωση και ο εμπλουτισμός των ιστοσελίδων με στόχο να μετατραπούν σε κόμβους ενημέρωσης και πληροφόρησης, καθώς και η λειτουργία ενός συστήματος ticketing στον ΕΦΚΑ με στόχο τα χιλιάδες ηλεκτρονικά ερωτήματα των πολιτών να λαμβάνονται με τρόπο οργανωμένο, να «χρεώνονται» για διεκπεραίωση και να απαντώνται χωρίς καθυστέρηση. Στόχος μας είναι εντός του καλοκαιριού να ξεκινήσει η λειτουργία του νέου τηλεφωνικού κέντρου, κάνοντας την αρχή από τον ΕΦΚΑ που αντιμετωπίζει και τα περισσότερα προβλήματα.

– **Πότε μπορούμε να πούμε ότι θα δούμε μία σημαντική μείωση στο στοκ των εκκρεμών συντάξεων;**

– Με τη σωστή υλοποίηση των παραπάνω πρωτοβουλιών, καθώς και ενός προσεκτικά μελετημένου συνολικού επιχειρησιακού σχεδιασμού που βρίσκεται ήδη σε λειτουργία, μπορούμε να αισιοδοξούμε ότι θα δούμε σημαντική αποκλιμάκωση του στοκ των συντάξεων ήδη από τις αρχές φθινοπώρου.

Οι γκρίζες ζώνες της πράσινης μετάβασης

Ο καύσωνας ανέδειξε τα προβλήματα του σχεδίου απολιγνιτοποίησης

Της **ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Ο πρώτος καύσωνας του καλοκαιριού ανέδειξε τη στενότητα επάρκειας του ηλεκτρικού συστήματος της χώρας και το έλλειμμα ενός ρεαλιστικού σχεδίου για την απεξάρτηση της αγοράς από τον λιγνίτη, στο οποίο με σθένος έμεινε προσκολλημένη μέχρι και την ύστατη ώρα, λίγο πριν συμπαρασύρει τη ΔΕΗ στο χάος.

Έτσι, ο στόχος της περιήγησης εμποροσβαρών απολιγνιτοποίησης, που εξαγγέλθηκε από τον ίδιο τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη το 2018, δεν ήταν αποτέλεσμα ενός μακροχρόνιου ρεαλιστικού σχεδιασμού, αλλά του «ευγενούς» κατά κοινή ομολογία στόχου διάσωσης της ΔΕΗ, που ασπίστηκε και ολοκληρώθηκε η αγορά, αντιλαμβανόμενη ότι η κατάρρευση της ΔΕΗ θα συμπαρασύρει όλους τους «παίκτες».

Η μελέτη επάρκειας

Με άλλα λόγια, η ιαχός των λιγνιτικών μονάδων δεν περίσσευε από το σύστημα στον ορίζοντα που εξαγγέλθηκε η απολιγνιτοποίηση (μέχρι το 2023) και δεν θα μπορούσε να ήταν διαφορετικά, αφού η χρήση τους όλα τα προηγούμενα χρόνια δεν άφηνε οικονομικό χώρο για βιώσιμες μονάδες φυσικού αερίου προς υποκατάσταση τους, απαραίτητες για την επάρκεια του συστήματος όταν δεν φυσάει άνεμος για να λειτουργήσουν τα αιολικά ή η συνεφέια περιορίζει την παραγωγή των φωτοβολταϊκών. Αυτό εξάλλου το πιστοποιεί και η μελέτη επάρκειας του ΑΔΜΗΕ, που συνδέει την απόσυρση λιγνιτικής ισχύος από το σύστημα με την είσοδο νέας ισχύος από μονάδες φυσικού αερίου, προκειμένου να μην υπάρξουν προβλήματα ηλεκτρο-

δότσης σε περιόδους αιχμής. Επρεπε απλώς η ΔΕΗ να απαλλαγεί από το κόστος λειτουργίας των λιγνιτικών μονάδων, που γινόταν όλο και πιο δυσβάσταχτο όσο αυξανόνταν οι τιμές των ρύπων (CO₂). Γι' αυτό και η ίδια αξίωσε αποζημίωση για τη λειτουργία τους ως μονάδες στρατηγικής εφεδρείας, γνωρίζοντας ότι θα υποχρεωθεί να τις θέσει σε λειτουργία για την ευστάθεια του συστήματος σε κρίσιμες περιόδους. Αυτό έγινε και τον Φεβρουάριο όταν ξέσπασε η «Μήδεια», αλλά και τις προηγούμενες ημέρες με το που άρχισε να ανεβαίνει ο υδράργυρος και μαζί η ζήτηση. Για την επάρκεια του συστήματος λειτουργήσαν τις ημέρες του καύσωνα όλες οι μονάδες φυσικού αερίου ενώ ο ΑΔΜΗΕ επιστράτευσε και τον «βρώμικο» λιγνίτη, το ποσοστό του οποίου από 4% που είχε πέσει έφτασε σταδιακά μέσα στο τρίμηνο του καύσωνα στο 15%.

Επί τρεις ημέρες η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) ενεργοποίησε την ομάδα διαχείρισης κρίσης, η οποία καθημερινά και σε στενή συνεργασία με τους διαχειριστές (ΔΕΣΦΑ, ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ) παρακολουθούσε επιταμένως το σύστημα και βρισκόταν σε ανοικτή γραμμή με την πολιτική ηγεσία του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) για τη διαχείριση πιθανών προβλημάτων. Η αγωνία κορυφώθηκε την Πέμπτη, που σημειώθηκε και η μεγαλύτερη ζήτηση και ενώ την προηγούμενη μέρα είχε ήδη παρουσιαστεί βλάβη σε μια μονάδα φυσικού αερίου που χρειάστηκε να βγει εκτός για κάποιες ώρες, με το σύστημα κυριολεκτικά να κρέμεται από τις παλαιές και κακοσυντηρημένες λιγνιτικές μονάδες της ΔΕΗ.

Εν κατακλείδι, τρία χρόνια μετά την εξαγγελία της απολιγνιτοποίησης, το σύ-

Για την επάρκεια του συστήματος λειτουργήσαν τις ημέρες του καύσωνα όλες οι μονάδες φυσικού αερίου, ενώ ο ΑΔΜΗΕ επιστράτευσε και τον «βρώμικο» λιγνίτη, το ποσοστό του οποίου από 4% που είχε μειωθεί έφτασε στο 15%.

Το ηλεκτρικό σύστημα της Ελλάδας παραμένει εξαρτημένο από τον λιγνίτη.

στημα παραμένει πλήρως εξαρτημένο από τον λιγνίτη. Η ΔΕΗ υποχρεώνεται να θέτει μονάδες σε λειτουργία χωρίς να αποζημιώνεται, έχει αποσύρει λιγνιτική ισχύ 1,1 GW ενώ η μοναδική μονάδα φυσικού αερίου που κατασκευάζεται από τη Μυτιλήνης θα τεθεί σε εμπορική λειτουργία τον Μάιο του 2022. Στο μεταξύ, εγκλωβισμένες παραμένουν και αδειοδοτημένες επενδύσεις 3 GW για έργα αποθήκευσης, τεχνολογία που μπορεί να διαχειριστεί αποτελεσματικά τη μεγάλη διείσδυση των ΑΠΕ και τα προβλήματα από την ευμετάβλητη παραγωγή τους, αλλά και προβλήματα κορεσμού του δικτύου.

Ουσιαστικά δηλαδή, τρία χρόνια μετά βρισκόμαστε, όχι απλώς σε «σημείο μηδέν» αλλά ενώπιον ενός επικίνδυνου βραχυκυκλώματος, και το εντυπωσιακό είναι ότι χρειάστηκε προσπάθεια γι' αυτό. Η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ έθεσε ως άμεση προτεραιότητα την αποζημίωση της ΔΕΗ για την εφεδρική χρήση των λιγνιτικών

μονάδων για να μη βρεθεί στο ίδιο σημείο που θα ήταν και πριν και σε δεύτερη προτεραιότητα τον Μηχανισμό Επάρκειας Ισχύος CRM για την αποζημίωση νέων μονάδων φυσικού αερίου.

Έτσι, οι αδειοδοτημένες επενδύσεις για νέες μονάδες φυσικού αερίου «πάγωσαν», αφού χωρίς αποζημίωση δεν είναι βιώσιμες, αναμένοντας τον μηχανισμό CRM, που σύμφωνα με την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ θα κατατίθεται μέσα στον Ιούνιο. Ο προγραμματισμός αυτός του ΥΠΕΝ στηριζόταν στη βεβαιότητα ότι στο μεταξύ θα είχε εγκριθεί από τις Βρυξέλλες ο μηχανισμός Strategic Reserve, μέσω του οποίου θα αποζημιώνεται η ΔΕΗ για τη χρήση των λιγνιτικών μονάδων, που είχε σταλεί στις Βρυξέλλες από τον Οκτώβριο.

Η ανατροπή

Ο σχεδιασμός ανετράπη πλήρως τον Μάιο, όταν η αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδια για θέματα ανταγωνισμού, Μαργκρέτε Βεστάγκερ, κατά την επίσκεψή της στην Αθήνα και τη συνάντησή που είχε με το επιτελείο του ΥΠΕΝ ξεκαθάρισε ότι ο μηχανισμός Strategic Reserve για να προχωρήσει θα πρέπει να ακολουθεί τη διαδικασία που προβλέπει ο κανονισμός της Επιτροπής

που εγκρίθηκε το 2019. Να συνοδεύεται δηλαδή από μελέτη επάρκειας του συστήματος από τον ΑΔΜΗΕ και ένα Market Reform Plan (σχέδιο μεταρρύθμισης της αγοράς), τα οποία για να εγκριθούν θα πρέπει να τεθούν από τη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας της Κομισιόν σε διαβούλευση τεσσάρων μηνών, και να περιλαμβάνει εκτός από τους λιγνίτες και μονάδες φυσικού αερίου αλλά και τη ζήτηση (demand response). Μετά τις οδηγίες Βεστάγκερ τα συναρμόδια επιτελεία κινητοποιήθηκαν και άρχισαν να αναζητούν συμβούλους για να αναθέσουν το Market Reform Plan, ο ΑΔΜΗΕ να καταρτίζει την απαιτούμενη μελέτη επάρκειας για να σταλούν, όταν ολοκληρωθούν, στις Βρυξέλλες και να πάρουν τον δρόμο της έγκρισης, καθώς εχόντων των πραγμάτων περί τα τέλη του έτους, ευελπιστώντας και στο ότι θα «βάλει πλάτη» και η ίδια η Βεστάγκερ.

Στις πολιτικές πλάτες των Βρυξελλών φαίνεται να πόνταραν οι αρμόδιοι φορείς, οι οποίοι αν και με τη συνδρομή πολυπληθούς ομάδας συμβούλων προσπέρασαν τον κανονισμό, υποβαθμίζοντας την ουσία αλλά και τη γραφειοκρατία των Βρυξελλών και έστειλαν στην Κομισιόν απλώς ένα σχέδιο τριών σελίδων. Η όλη διαδικασία μεταφέρει προς τα πίσω το αίτημα για μη-

χανισμό CRM, ο οποίος για να εγκριθεί θα πρέπει να συνοδεύεται από μελέτη επάρκειας που καταγράφει τις ανάγκες του συστήματος για νέα ισχύ.

«Είμαστε εγκλωβισμένοι»

Χωρίς CRM οι επενδύσεις που έχουν σχεδιάσει ιδιώτες επενδυτές και η ΔΕΗ σε νέες μονάδες δεν είναι βιώσιμες, ενώ, από την άλλη, χωρίς την ένταξη νέας ισχύος στο σύστημα δεν μπορούν να αποσυρθούν οι λιγνιτικές μονάδες της ΔΕΗ. Αυτός είναι ο λόγος που ο ίδιος ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Κώστας Σκρέκας, έχει αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο να παραμείνουν σε λειτουργία λιγνιτικές μονάδες της ΔΕΗ πέραν του 2023. «Δεν πρόκειται να διακινδυνεύσουμε την ασφάλεια του ηλεκτρικού δικτύου στη χώρα μας και την επαρκή ανεμπόδιστη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στους Έλληνες καταναλωτές», είχε δηλώσει πρόσφατα απαντώντας σε σχετική ερώτηση. «Η πραγματικότητα είναι ότι είμαστε εγκλωβισμένοι», παραδέχεται αρμόδιο στέλεχος με επιτελικό ρόλο στις διαπραγματεύσεις με την Κομισιόν, το οποίο εκτιμά ότι θα χρειαστεί και πολιτική στήριξη για να πάρουν τα πράγματα τον δρόμο τους.

**Θερινό Σινεμά 2021
Summer Cinema**

25/6 Notre Dame
Γαλλία France 2019, 88'
Κωμωδία Comedy
Παρασκευή | Friday

28/6 Felicità
Γαλλία France 2020, 81'
Κωμωδία, δράμα Comedy, drama
Δευτέρα | Monday

**30/6 Vif-argent /
Burning Ghost**
Γαλλία France 2019, 104'
Ρομαντικό δράμα Romantic drama
Τετάρτη | Wednesday

**7/7 Τα Μαγικά Φασόλια
The Magic Beans**
Κύπρος Cyprus 2015, 101'
Κωμωδία Comedy
Τετάρτη | Wednesday

**13/7 Τρία Υπέροχα Κορίτσια
Three Perfect Daughters**
Ιταλία Italy 2020, 96'
Κωμωδία Comedy
Τρίτη | Tuesday

**21/7 Μικρό Έγκλημα
Small Crime**
Κύπρος, Ελλάδα Cyprus, Greece 2008', 84', Κωμωδία Comedy
Τετάρτη | Wednesday

**28/7 Το Αριστούργημα
My Masterpiece**
Αργεντινή Argentina 2018, 100'
Κωμωδία Comedy
Τετάρτη | Wednesday

Υπότιτλοι Subtitles: Ελληνικοί, Αγγλικοί Greek, English

@Χώρος Στάθμευσης ΣΕΚ (πίσω από Ριάλτο)
SEK Parking Place (behind Rialto)

Πρα Έναρξης Screenings Commence 21:00

Tickets €3
www.rialto.com.cy 77 77 77 45

Σε Συνεργασία In Collaboration with:

Χορηγοί Sponsors:

Τεχνική Υποστήριξη Technical Partner:

Χορηγοί Επικοινωνίας Media Sponsors:

50 ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΣΜΕ
του Σπύρου Περεισιάδη

Δεν είν' ο έρωτας ανθός μαζί του για να παίξεις...

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2021

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ'
Πέμπτη 24 Ιουνίου 2021
Παρασκευή 25 Ιουνίου 2021 (με ελληνικούς υπέρτιτλους)
Σάββατο 26 Ιουνίου 2021 (με αγγλικούς και τουρκικούς υπέρτιτλους)

ΔΕΡΥΝΕΙΑ
Δημοτικό Αμφιθέατρο
Παρασκευή 2 Ιουλίου 2021
Σάββατο 3 Ιουλίου 2021

ΛΕΜΕΣΟΣ
Αρχαίο Θέατρο Κουρίου
Πέμπτη 8 Ιουλίου 2021
Παρασκευή 9 Ιουλίου 2021
Σάββατο 10 Ιουλίου 2021 (με αγγλικούς και τουρκικούς υπέρτιτλους)

ΛΑΡΝΑΚΑ
Παλιό Δημοτικό Αμφιθέατρο
Τετάρτη 14 Ιουλίου 2021 (στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Λάρνακας)

Έναρξη παραστάσεων: 21:00 (πρόσληψη: 20:15)

Τιμές Εισιτηρίων: €12 / €6

77 77 77 17
THOC.ORG.CY
ΘΟΚ/THOC
@th.o.c ΘΘΘΘ

Παίζουν:

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ,
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΑΘΗΝΑ ΜΟΥΣΤΑΚΑ,
ΕΡΙΚΑ ΜΠΕΓΕΤΗ, ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΥΛΙΔΟΥ, ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΣΟΥΡΗΣ,
ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Σκηνοθεσία: ΜΑΡΙΝΑ ΒΡΟΝΤΗ
Σκηνοκ.Κοστούμια: ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΙΑΝΝΟΥ
Μουσική: ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ
Στίχοι: ΠΑΜΠΟΣ ΚΟΥΖΑΛΗΣ
Κίνηση: ΧΛΟΗ ΜΕΛΙΔΟΥ
Σχεδιασμός φωτισμών: ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΑΡΤΑΡΗΣ
Βοηθός σκηνοθέτης: ΜΥΡΤΩ ΚΟΥΓΙΑΛΗ
Μουσικοί επί σκηνής: ΒΕΡΟΝΙΚΑ ΑΛΩΝΕΥΤΟΥ,
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ, ΤΖΟΝΑΘΑΝ ΜΠΕΠΙΤΟ,
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Παίζουν:

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ,
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΑΘΗΝΑ ΜΟΥΣΤΑΚΑ,
ΕΡΙΚΑ ΜΠΕΓΕΤΗ, ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΥΛΙΔΟΥ, ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΣΟΥΡΗΣ,
ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΑEGEAN
Η ΕΤΕΡΝΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΙΣΗ ΜΕΝΟΥΣΤΑ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Κάτω από τις 900 μονάδες το Χ.Α., που έκλεισε με απώλειες 1,08%

Στις 893,60 μονάδες διαμορφώθηκε ο Γενικός Δείκτης – Στα 55,2 εκατ. ο τζίρος

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Κάτω από τις 900 μονάδες οδηγήθηκε ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αθηνών, για πρώτη φορά από τις 3 Ιουνίου, με την πτώση να επεκτείνεται σε όλο το ταμπλό, τη στιγμή που τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια σημειώναν κέρδη, ενώ ο αμερικανικός δείκτης S&P 500 άνοιγε σε νέο ιστορικό υψηλό. Η αποχή των αγοραστών ήταν αυτή που έκανε εύκολη την... κυριαρχία στους πωλητές, σε μια διορθωτική συνεδρίαση η οποία έγινε κατά τα άλλα χωρίς... κόστος ωστόσο, καθώς ο τζίρος κινήθηκε σε χαμηλά επίπεδα και πάλι. Η αγορά, αν και διέσπασε τις κρίσιμες 900 μονάδες, προσπάθησε ωστόσο να διατηρήσει την επόμενη στήριξη των 890 μονάδων, με τη σημερινή συνεδρίαση να αναμένεται καθοριστική για την τεχνική εικόνα του Χ.Α.

Οι αναλυτές εντοπίζουν τρία σημεία, τα οποία εξηγούν και που μπορεί να εντείνουν την αδυναμία του Χ.Α. και αυτά είναι: η

Η αγορά της Αθήνας δεν ακολούθησε τις ανοδικές τάσεις που επικράτησαν στην Ευρώπη.

πορεία της μετάλλαξης «Δέλτα», η οποία έχει αρχίσει και θορυβεί τους επενδυτές, η πορεία του τουρισμού, η οποία ακόμη δεν έχει φέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα και «απειλείται» από αυτή τη νέα πολύ μεταδοτική μετάλλαξη, καθώς και οι αυξήσεις κεφαλαίου αλλά και οι ομολογιακές εκδόσεις, οι οποίες έχουν απορροφήσει ή θα απορροφήσουν ρευστότητα από την αγορά.

Σε ό,τι αφορά τα στατιστικά της συνεδρίσας, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με απώλειες 1,08% στις 893,60 μονάδες και κοντά στα χαμηλά ημέρας, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 55,23 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έ-

Η μετάλλαξη «Δέλτα» που έχει αρχίσει και θορυβεί τους επενδυτές, η περιορισμένη τουριστική κίνηση, οι αυξήσεις κεφαλαίου αλλά και ομολογιακές εκδόσεις που έχουν απορροφήσει ή θα απορροφήσουν ρευστότητα από την αγορά, αποτελούν τα τρία σημεία που προβληματίζουν τους επενδυτές.

κλεισε με πτώση 0,88% στις 2.166,99 μονάδες, ενώ απώλειες 0,89% σημείωσε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης, ο οποίος έκλεισε στις 1.415,48 μονάδες.

Πέραν του χρηματοοικονομικού κλάδου, στην υψηλή κεφαλαιοποίηση, τις ισχυρότερες πιέσεις δέχτηκε η Aegean (-4,81%) και ακολούθησαν TEPNA Ενεργειακή (-2,84), ΟΤΕ (-2,36%), Βιοχάλκο (-2,22%), Lamda Development (-2,07) και Titan (-2,02%).

Ο τραπεζικός δείκτης υποχώρησε κατά 0,29% στις 566,73 μονάδες, με την Alpha Bank και την Eurobank να αποτελούν τις μόνες μετοχές από την υψηλή κεφαλαιοποίηση που έκλεισαν με κέρδη, στο +1,04%

και στο +0,19% αντίστοιχα, ενώ η Εθνική Τράπεζα υποχώρησε κατά 1,64% και η Τράπεζα Πειραιώς κατά 1,61%.

Η οικονομική ειδησεογραφία των τελευταίων ημερών περιέλαβε εξαιρετικές εξελίξεις (π.χ. Ελληνικό, σύμβαση ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ για ένταξη στο Ταμείο Ανάκαμψης, η εκκίνηση της ΑΜΚ της Alpha Bank, οι σημαντικές διανομές μερισμάτων από ΟΤΕ και ΕΥΔΑΠ), όπως σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας της «Κύκλος Χρηματιστηριακή», ωστόσο, η εικόνα του χρηματιστηρίου δεν είναι αντίστοιχη με τα παραπάνω: η συνολακτική καζεξία έχει γίνει καθημερινότητα και η πλαγιοκαθοδική κίνηση του Γενικού Δείκτη κάτω

από τις 900 μονάδες σε συνέχεια της πολυήμερης συσσώρευσης συνιστά την τελευταία εξέλιξη.

Η εξήγηση, όπως επισημαίνει, έρχεται από τις ασύμμετρες εξελίξεις στο πεδίο της πανδημίας: η μετάλλαξη «Δέλτα» αναζωπυρώνει τις ανησυχίες για επάνοδο της υγειονομικής κρίσης, με το ενδεχόμενο των περιοριστικών μέτρων να επανέρχεται.

Ετσι, οι προσδοκώμενες αυξημένες ταξιδιωτικές εισπράξεις για τους πρώτους καλοκαιρινούς μήνες μετατίθενται για τους επόμενους και το σενάριο για θετικό έως υψηλό ρυθμό μεγέθυνσης το β' και το γ' τρίμηνο ατονεί.

Κλίμα αισιοδοξίας στις ευρωπαϊκές αγορές

Με κέρδη έκλεισαν χθες τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια εν μέσω γενικευμένης αισιοδοξίας εξαιτίας των στοιχείων που δείχνουν ότι το οικονομικό κλίμα και η εμπιστοσύνη στην Ε.Ε. έχουν σημειώσει σημαντική άνοδο μέσα τον Ιούνιο.

Την ίδια στιγμή, περαιτέρω ανοδική ώθηση, ειδικότερα στο χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης, έδωσε η είδηση ότι η Adidas προχωράει σε επαναγορά μετοχών της.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Euro Stoxx 600 έκλεισε με άνοδο 0,3%, με τα μεγαλύτερα κέρδη να καταγράφουν οι κλάδοι που αναμένεται να ωφεληθούν τα μέγιστα από την οικονομική ανάπτυξη και συγκεκριμένα οι κλάδοι των χημικών, των βασικών βιομηχανικών μετάλλων, των αυτοκινητοβιομηχανιών, των ενεργειακών και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Ειδικότερα, ο δείκτης που παρακολουθεί τις μετοχές χημικών βιομηχανιών έκλεισε με άνοδο 0,9%. Σημειωτέον ότι αναλυτές της εταιρείας δεδομένων FactSet προβλέπουν πως οι εταιρείες του δείκτη Stoxx 600 θα σημειώσουν αύξηση κερδών άνω του 50% φέτος σε σύγκριση με το 2020. Σχολιάζοντας το κλίμα της αισιοδοξίας, αναλυτές της ING τόνισαν σε σχετική ανακοίνωσή τους πως «μόνο τον Μάιο του 2000, όταν κορυφωνόταν η άνοδος των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας, είχαμε δει περισσότερη αισιοδοξία από αυτήν που επικρατεί τώρα». Όπως διευκρίνισαν, η επαναλειτούργια των οικονομιών προκαλεί μια συντονισμένη αύξηση της παραγωγής και του θετικού κλίματος για τους επόμενους μήνες τόσο μεταξύ βιομηχανιών, επιχειρήσεων του τομέα των υπηρεσιών, όσο και μεταξύ καταναλωτών.

Ετσι ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με μικρή άνοδο 0,21% και ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού επίσης με μικρή άνοδο 0,14%. Τη μεγαλύτερη άνοδο σημείωσε, όμως, το χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης, με τον δείκτη Xetra DAX να κλείνει με κέρδη 0,88%. Η μετοχή της Adidas έκανε άλμα 2,5% σημειώνοντας ρεκόρ, καθώς νωρίτερα η γερμανική βιομηχανία αθλητικών ειδών είχε ανακοινώσει πρόγραμμα επαναγοράς μετοχών αξίας 550 εκατ. ευρώ. Η είδηση συνδυάστηκε, άλλωστε, με την υποχώρηση που σημείωσε ο πληθωρισμός στη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης. Στους χαμένους της χθεσινής συνεδρίασης συγκαταλέγονταν, πάντως, οι ταχυκινητές εταιρείες, οι μετοχές των οποίων σημείωσαν υποχώρηση 0,2%. Είχε προηγηθεί η είδηση πως ενδέχεται να απαγορευθεί η είσοδος Βρετανών τουριστών στη Γερμανία εξαιτίας της μετάλλαξης «Δέλτα» που έχει επικρατήσει στη Βρετανία. Σημειωτέον ότι η Ισπανία επέβαλε περιορισμούς στους Βρετανούς τουρίστες.

BLOOMBERG, REUTERS

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη			WALT DISNEY CO			RDS 'A			E.ON SE NA			Tokyo/Τόκιο			Paris/Παρίσι				
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%	(Σε δολάρια)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε δολάρια)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε δολάρια)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε δολάρια)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ευρώ)
3M COMPANY	195.91	-0.3003		London/Λονδίνο				RIO TINTO	6028	0.433		HEIDELBERGCEM	73.42	0.66		ASAHI GROUP HL	5194	-2.39	
ALCOA CORP	37.59	4.1563		(Σε πέννιες)				ROYAL MAIL	578.8	0.069		HENKEL AG&C V	89.86	0.04		ASTELLAS PHARM	1981	-1.47	
ALLEGHANY CRP	667.31	0.4607		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		ROLLS-ROYCE HL	98.58	-1.91		INFINEON TECH	34.48	1.135		BRIDGESTONE CO	5041	-1.83	
ALTRIA GROUP	46.75	-0.9114		ANGLO AMERICAN	2895.9348	-0.241		SCHNURBURY(U)	268.8	-0.444		K+S AG	11.065	-0.215		CANON INC	2518.5	-3.04	
AMAZON COM	3445.63	0.0505		A.B.FOOD	2232	0		SCHROEDERS	3550	0.226		MERCK KGAA	160.7	1.1		CASIO COMPUTER	1886	-1.72	
AMER EXPRESS C	164.26	-0.3156		ADMIRAL GRP	3204	-1.081		SAGE GRP	692.84572	-0.116		MUENCH. RUECK	233.5	-0.65		CITIZEN WATCH	413	-1.9	
AMER INTL GROU	47.2	-1.5847		ASHTAED GRP	5404	0.558		ST JAMES PLAC	1482	0.237		RWE AG	30.95	0.13		HINO MOTORS	1473	-1.6	
AMGEN	242.4452	-0.1626		ANTOFAGASTA	1448.5	0.906		SMITHS GROUP	1595	0.694		THYSSENKRUPP A	8.82	0.152		KAWASAKI HVY I	2344	-4.09	
APPLE INC	136.195	1.0499		AVIVA	410.9	-0.243		SMITH&NPEWHE	1565	0.064		VOLKSWAGEN VZ	216.15	2.75		KAJIMA CORP	1425	-2.2	
BANK OF AMERIC	40.775	-1.8888		ASTRAZENECA	8662	0.092		SSE	1524	0.066		VONOVIA SE	54.52	-0.42		KOBE STEEL	718	-2.05	
BAXTER INTL INC	81.695	0.0551		BABCOCK INTL	290.3	-0.172		STAND.CHART.	460.8518	-0.087		SIEMENS N	134.6	0.4		KONICA MINOLTA	610	-3.48	
BOEING CO	237.2399	-1.1336		BAE SYS.	523.4	-0.419		SEVERN TRENT	2531.69287	0.278		SAP SE	119.74	1.24		KOBE STEEL	718	-2.05	
BRISTOL MYERS	66.23	-0.256		BARCLAYS	173.2	0.979		TRAVIS PERKINS	1722	0.233		SAP SE	119.74	1.24		KOBE STEEL	718	-2.05	
CAMPBELL SOUP	45.73	-0.2835		BR.AMERJTOB.	2828.5	0.444		TESCO	262.85	-0.491		SEVERN TRENT	2531.69287	0.278		KOBE STEEL	718	-2.05	
CATERPILLAR IN	215.06	-0.5595		BARRATT DEVEL.	706	0.427		TUI AG	363.5	-5.051		TRAVIS PERKINS	1722	0.233		KOBE STEEL	718	-2.05	
CIGNA CORP	238	-0.8499		BERKELEY GPHL	4683	0.494		TAYLOR WIMPEY	162.25	1.122		UNILEVER	4276	-0.222		KOBE STEEL	718	-2.05	
CHEVRON	103.68	-0.2981		BR.LAND	493.4	-0.963		UNILEVER	4276	-0.222		UTD. UTILITIES	983.79152	-1.484		KOBE STEEL	718	-2.05	
CISCO SYSTEMS	52.8639	-0.1815		BUNZL	2431	0.997		UTD. UTILITIES	983.79152	-1.484		VODAFONE GROUP	120.94	0.448		KOBE STEEL	718	-2.05	
CITIGROUP	69.735	-2.4822		BP	316	0.27		WPP	984.6	0.265		WPP	984.6	0.265		KOBE STEEL	718	-2.05	
CERVECIERIAS	19.77	2.3292		BURBERRY GRP	2073	0.876		WHITBREAD	3118	0.678		WHITBREAD	3118	0.678		KOBE STEEL	718	-2.05	
COCA-COLA CO	53.88	-0.7003		BT GROUP	195.3	-2.177		Zurich/Zupixn								KOBE STEEL	718	-2.05	
COLGATE PALMOL	81.195	-0.6424		COCACOLA HBC A	2640	-1.012										KOBE STEEL	718	-2.05	
DANAOS CORP	73.82	-3.6921		CARNIVAL	1649.8	-0.085										KOBE STEEL	718	-2.05	
DIANA SHIPPING	5.115	0.8876		CENTRICA	52.8	1.97										KOBE STEEL	718	-2.05	
DOW INC	62.815	-0.1351		COMPASS GROUP	1493.5	-1.027										KOBE STEEL	718	-2.05	
DUPONT DE NMOU	76.893	-0.2943		CAPITA GROUP	38.77	0.181										KOBE STEEL	718	-2.05	
ENTERGY CP	100.69	-1.6027		CRH	3710	1.062										KOBE STEEL	718	-2.05	
EXXON MOBIL	62.725	-0.4523		DIXONS CARPHO	122.9	1.069										KOBE STEEL	718	-2.05	
FEDEX CORP	295.64	0.5612		DCC	5952	0.405										KOBE STEEL	718	-2.05	
FORD MOTOR CO	15	0.2674		DIAGEO	3488.5	-0.057										KOBE STEEL	718	-2.05	
INTL BUS MACHI	145.65	0.2478		DIRECT LINE	293.9	0.823										KOBE STEEL	718	-2.05	
GENERAL DYNAMI	186.97	-1.006		EXPERIAN	2793.732	0.321										KOBE STEEL	718	-2.05	
GENERAL ELEC C	131.05	1.668		EASYPET	892.4	-0.8										KOBE STEEL	718	-2.05	
GOLDM SACHS GR	371	0.6211		FRESNILLO	787.27437	-1.823										KOBE STEEL	718	-2.05	
HALLIBURTON CO	22.75	0.1761		GLAXO	3137	1.343										KOBE STEEL	718	-2.05	
HARTFORD FINL	61.685	-0.8917		GLAXOSMITHKLIN	1425.6	0.31										KOBE STEEL	718	-2.05	
HP INC	30	0.6374		HKMA	2443	0.37										KOBE STEEL	718	-2.05	
HOME DEPOT INC	318.14	1.2282		HAMMERSON	37.65	-1.181										KOBE STEEL	718	-2.05	
INTEL CORP	56.6811	-1.3899		HARGREAVES LS	1597.5	-0.622										KOBE STEEL	718	-2.05	
JOHNSON JOHNSO	163.675	-0.2103		HSBC HLDGS.UK	421.3	0.214										KOBE STEEL	718	-2.05	
JPMORGAN CHASE	153.68	-0.4212		INTL CONSOL AI	173.9	-1.417										KOBE STEEL	718	-2.05	
LAZARD	44.8	1.4723		INTERCON. HOTE	4786	-0.932										KOBE STEEL	718	-2.05	
MCDONALD'S COR	230.885	-0.0887		3I GRP	1185.5	0										KOBE STEEL	718	-2.05	
MERCK & CO	76.915	0.0716		IMBRRANDS	1567.5	0.577										KOBE STEEL	718	-2.05	
MICROSOFT CP	271.365	0.9843		INTERTEK GROUP	5568	0.216										KOBE STEEL	718	-2.05	
3M COMPANY	195.91	-0.3003		ITV	125.4	0.41										KOBE STEEL	718	-2.05	
MORGAN STANLEY	90.43	3.1129		JOHNSON MATTHE	3094.03801	2.516										KOBE STEEL	718	-2.05	
NKE INC CL B	155.63	2.1142		KINGFISHER	367.92924	1.519										KOBE STEEL	718	-2.05	
NORFOLK SOUTHE	26.119	-0.8804		LAND SECS.	672.6	-0.385										KOBE STEEL	718	-2.05	
PFIZER INC	39.095	-0.0639		LEGAL&GEN.	260.9	-0.038										KOBE STEEL	718	-2.05	
PROCTER & GAMB	133.995	-0.9792		LYDGLDS GRP	46.79	0.613										KOBE STEEL	718	-2.05	
ROCKWELL AUTOM	282.58	-0.233		MARKS & SP	7003	-0.631										KOBE STEEL	718	-2.05	
SCHLUMBERGER L	31.95	-0.2186		MONDI	1908	1.355										KOBE STEEL	718	-2.05	
SOUTHERN	60.555	-1.5206		NATIONAL GRID	923.8	-0.184										KOBE STEEL	718	-2.05	
STEALTHGAS	274.224	-1.3525		NOV	7822	-0.736										KOBE STEEL	718	-2.05	
TSAKOS ENERGY	8.58	1.1792		PROVIDENT FIN.	232	0.87										KOBE STEEL	718	-2.05	
UNISYS CORP	25.49	-1.7726		PRUDENTIAL	1425	0.707										KOBE STEEL	718	-2.05	
UNITEDHEALTH G	397.63	-0.954		PERSSIMON	2981	1.567										KOBE STEEL	718	-2.05	
US BANCORP	56.47	-1.138		PEARSON	830.8	-0.312										KOBE STEEL	718	-2.05	
VERIZON COMMIS	55.9827	-0.3512														KOBE STEEL	718	-2.05	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ					ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
Κλείσιμο Προηγ. Διαφορά Μετ.									
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ					ΤΡΑΠΕΖΕΣ				
FTSE/X.A. LARGE CAP					ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ				
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.					ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ				
FTSE/X.A.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ					ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ				
ATHEX SELECT PLUS					ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ				
ATHEX SELECT					ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ				
FTSE/X.A.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ					ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ				
FTSE/X.A MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ					ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ				
FTSE/X.A. MID CAP					ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ				
FTSE/X.A ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS					ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ				
FTSE/X.A. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ					ΥΔΡΕΥΣΗ				
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.					ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ				
FTSE/X.A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ					ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ				
FTSE/X.A. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ					ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ				
FTSE/X.A. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ					ΤΡΟΦΙΜΑ				
FTSE/X.A. ΕΜΠΟΡΙΟ					ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ				
FTSE/X.A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ					ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ				
FTSE/X.A. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ					ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ				
FTSE/X.A. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ					ΚΑΘΕΤΟΠ.ΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ				
FTSE/X.A. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ					ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ				
FTSE/X.A. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ					ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ				
FTSE/X.A. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ					ΤΣΙΜΕΝΤΑ				
FTSE/X.A. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ					ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ				
FTSE/X.A.ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ					ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ				
FTSE/X.A. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ					ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ				
					ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ				
					ΥΛΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ				

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
ΑΝΟΔΟΣ					Κλείσιμο Μετ.%				
ΚΕΡΕΝΟΥ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)					ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)				
ΚΤΗΜΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ (ΚΟ)					ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)				
ΦΟΥΡΛΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)					ΕΕΕ (Coca Cola HBC)				
ΕΛΓΕΚΑ (ΚΟ)					ΟΤΕ (ΟΤΕ)				
BRIQ PROPERTIES Α.Ε.Α.Π. (ΚΟ)					ΑΡΑΙΓ (AEGEAN AIRLINES)				
ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)					ΤΕΝΕΡΓ (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)				
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)					ΑΔΜΗΕ (ΑΔΜΗΕ)				
ΑΒΕ Α.Ε. (ΚΟ)					ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)				
ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)					ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)				
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΚΟ)					ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)				
					ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)				
					ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)				
					ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)				
					ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)				
					ΜΠΕΛΑ (JUMBO)				
					ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)				
					ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)				
					ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)				
					ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)				
					ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)				
					ΕΧΑΕ (ΕΛΛ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ)				
					ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)				
					ΜΟΗ (MOTOR OIL)				
					ΔΕΗ (ΔΕΗ)				
					ΟΛΠ (ΟΛΠ)				

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	140	770	5.588
FTSE/X.A. Τράπεζες	5	6	0
FTSE/X.A. Large Cap	135	764	5.588
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	984	16.352	558.936
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	19	141	8.709
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	54	1.507	25.818
ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	195
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	1	5	94
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	45	214	9.957
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	24	118	6.555
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	56	1.202	37.561
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	4	12	1.006
ΦΟΥΡΛΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	38	64	1.453
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	97	389	7.969
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	6	12	1.673
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	13	17	2.179
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	23	133	3.769
JUMBO (ΚΟ)	21	81	2.010
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	63	265	6.618
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0	0	24.354
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	19	55	2.751
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	23	89	6.603
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	200	3.817	32.118
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	11	43	1.371
ΟΤΕ (ΚΟ)	43	183	3.345
ΟΛΠ (ΚΟ)	4	6	395
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	74	7.426	344.079
ΔΕΗ (ΚΟ)	57	306	17.048
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	36	120	2.344
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	7	15	763
ΒΙΟΗΛΣΟ SA/NV (ΚΑ)	46	132	8.199
Δικαιώματα σε Δείκτες	17	206	1.032
FTSE/X.A. Large Cap	17	206	1.032
Δικαιώματα σε Μετοχές	4	164	447
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	300
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	30
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	20
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	4	164	97
Συνολική Δραστηριότητα	1.145	17.492	566.003

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 29 Ιουνίου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,7600	0,7680	0,7642	0,8220	8.800	0,7560	0,7680	0,7660	1,32
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,0600	1,0950	1,0659	-0,5140	38.880	1,0650	1,0900	1,0700	-0,93
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,3960	0,3980	0,3976	0,3980	25.000	0,3960	0,3980	0,3980	0,51
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0090	0,0100	0,0093	-0,0750	144.676	0,0090	0,0100	0,0090	-10,00
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0835	0,0835	0,0835	0,3560	1.200	0,0800	0,0835	0,0835	4,38
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,5900	1,6000	1,5980	1,8000	2.500	1,6000	1,6400	1,6000	1,27
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,4000	1,5000		
ΚΟΖΑ	ΚΟΖΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0175	0,0195		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0240		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0380	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3200	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0000	0,1100		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1310		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0015	0,0030		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0100		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΒΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ *						1,0400	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1080	0,1200		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0150	0,0160		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0800	0,0860		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0475	0,0495		
ΛΟΞΕ	LORDOS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,6200	0,7350		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	1,1600		

Οι άλλες πτυχές του φετινού Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος

Μια συζήτηση για τα κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του Euro 2020

Του ΝΙΚΟΛΑ ΖΩΗ

Είτε γιατί οι φιλάθλοι το περίμεναν πώς και πώς, είτε γιατί το επίπεδό του είναι υψηλό, το φετινό Euro παραμένει μέχρι στιγμής χορταστικό. Υπάρχουν κατ' αρχάς τα όσα εντυπωσιακά ή συγκινητικά έχουν συμβεί εντός γηπέδου: οι Γερμανοί τελικά δεν είναι άτρωτοι, η κατάρρευση του Κρίστιαν Ερικσεν και το «τείχος της αξιοπρέπειας» των Δανών έδειξαν ότι η έννοια της ομάδας αντέχει ακόμα, ο θεσμός του «καλύτερου τρίτου» κάθε ομίλου ανέβασε τη μαχητικότητα των ομάδων και τη συγκομιδή των τερμάτων, ενώ ο κατάλογος συμπληρώνεται από ό,τι γοητεύει τον κάθε ποδοσφαιρόφιλο. Όπως όμως συμβαίνει σε κάθε αθλητική διοργάνωση, έτσι και στο Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου, ενδιαφέρον παρουσιάζουν και ορισμένα εξω αγωνιστικά ζητήματα. Εδώ και αν μπορεί να προσθέσει ο εκάστοτε φιλάθλος ό,τι επιθυμεί: οι παλινωδίες της UEFA σχετικά με την ορατότητα των συμβόλων της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας, οι ρατσιστικές εξάρσεις μιας μερίδας Ούγγρων οπαδών, ο βαθμός στον οποίο η πανδημία εξακολουθεί να δίνει τον τόνο, είναι μερικές μόνο από τις κοινωνικές και πολιτισμικές πτυχές του τουρνουά.

Ειδικά η ελάφρυνση των υγειονομικών μέτρων στα γήπεδα ή η συνέχιση της εφαρμογής τους σε κάποια άλλα είναι ένας παράγοντας που θεωρείται σημαντικός από τον Βασίλη Βαμβάκη, αναπληρωτή καθηγητή Κοινωνιολογίας της Επικοινωνίας του ΑΠΘ. «Το πιο ενδιαφέρον εξωαγωνιστικό φαινόμενο του Euro», λέει στην «Κ» ο κ. Βαμβάκης, «είναι, νομίζω, η επιστροφή του αθλητισμού στην πραγματικότητα του πλήθους. Είναι κάτι που συμβαίνει μερικώς, γιατί ενώ στα γήπεδα της Βόρειας Ευρώπης εφαρμόζονται οι γνωστοί κανόνες, την ίδια στιγμή σε άλλες χώρες τα γήπεδα παραπέμπουν σε εποχές προ πανδημίας ή –as ελπίσουμε– σε συνθήκες μετά την πανδημία. Αισθανόμαστε έτσι μια αισιοδοξία και πιστεύουμε ότι ίσως φτάνουμε στο τέλος μιας ιστορίας που μας έκανε να χάσουμε αυτή τη μορφή διασκέδασης για ενάμιση χρόνο. Η συγκέντρωση του πλήθους σε έναν δημόσιο χώρο είναι κρίσιμη παράμετρος των δημοφιλών αθλημάτων και φαίνεται να την κερδίζουμε σταδιακά». Υπό ανάλογο πρίσμα μπορεί να προσεγγιστεί, σύμφωνα με τον κ. Βαμβάκη, και η επιστροφή της εθνικής ταυτότητας, η οποία προβάλλεται σε τέτοιες διοργανώσεις. «Υπάρχει και εδώ μια διαφοροποίηση του πλήθους, με το έθνος να διαδραματίζει έναν περιεργό ρόλο σε αυτό το πανευρωπαϊκό τουρνουά, παραμένοντας παρόν σε επίπεδο τόσο περιεχομένου και εμφάνισης των φιλάθλων όσο και πληρότητας γηπέδου –όαν να υπονομιμίζεται ότι κάθε χώρα τα κατάφερε λιγότερο ή περισσότερο καλά στην αντιμετώπιση της πανδημίας», παρατηρεί ο καθηγητής. Πώς σχολιάζει την άρνηση της UEFA να φωταγωγηθεί το γήπεδο Allianz Arena στο Μόναχο με τα χρώματά του ουρανού τόξου, με τα οποία ωστόσο η Ένωση επένδυσε τελικά το σήμα της; «Νομίζω ότι εμπίπτει στην πρόθεσή της να μην πολιτικοποιείται ο αθλητισμός»,

«Το πιο ενδιαφέρον είναι η επιστροφή του αθλητισμού στην πραγματικότητα του πλήθους».

«Οι οπαδοί είναι πιο ασυγκράτητοι μετά την πανδημία. Μοιάζουν σαν να λαχταρούν τη διονυσιακή μέθη».

αποκρίνεται ο κ. Βαμβάκης. «Ωστόσο, η UEFA συμμετέχει στην καμπάνια κατά του ρατσισμού. Ίσως λοιπόν να υπάρχει μια αντίφαση, με κάποια δικαιώματα να προτάσσονται και μερικά άλλα να μην έχουν την ίδια μοίρα». Η παρουσία του κόσμου στις κερκίδες έχει ιδιαίτερη αξία και για τον φιλόσοφο Σάμιον Κρίστολεϊ. Συγγραφέας του βιβλίου «Τι σκεφτόμαστε όταν σκεφτόμαστε το ποδόσφαιρο» (εκδ. Πατάκης), ο Βρετανός στοχαστής και ποδοσφαιρόφιλος λέει στην «Κ» ότι «το σημαντικότερο εξωαγωνιστικό χαρακτηριστικό του Euro είναι το να βλέπουμε τους φιλάθλους να επιστρέφουν στα στάδια, είτε πρόκειται για κοινωνικά αποστασιοποιημένους Γερμανούς είτε για ακραίους, μαυροφορεμένους Ούγγρους. Εφθασα στο Λονδίνο από την Αθήνα στις 17 Ιουνίου και η πόλη είχε καταληφθεί από Σκωτσέζους. Ήταν παντού, φορούσαν κιτ, έπιναν σκωτσέζικη μπύρα Tennent's, τραγουδούσαν δυνατά και ήταν γενικώς συμπαθείς. Σημείωσαν έτσι μια συμβολική νίκη επί της Αγγλίας, έπειτα όμως έμειναν εκτός επόμενης φάσης. Το ποδόσφαιρο δεν έχει αξία χωρίς τους φιλάθλους, χωρίς την έντασή τους, και η προηγούμενη σεζόν έμοιαζε σαν ένα μεγάλο "τίποτα"». Υπήρχε άραγε κάτι στους οπαδούς της χώρας που που του προκάλεσε αποστροφή; «Μισώ τον αγγλικό εθνικισμό και τον μικρόψυχο ρατσισμό των Αγγλων φιλάθλων, επομένως χάρηκα ιδιαίτερα βλέποντας τον Μπουκαγιό Σακά (σ.σ. αφρικανικής καταγωγής παίκτης της εθνικής Αγγλίας) να γίνεται ο νέος ήρωας της αγγλικής ομάδας», αποκρίνεται ο Σάμιον Κρίστολεϊ. Πιστεύει μήπως ότι οι οπαδοί είναι πιο ασυγκράτητοι μετά την πανδημία; «Ναι, είναι», λέει ο Βρετανός. «Σε σχεδόν υπερβολικό βαθμό. Μοιάζουν σαν να λαχταρούν τη διονυσιακή μέθη, τη λήθη. Και πίνουν πολύ».

As αφήσουμε όμως τον τελευταίο λόγο σε έναν ποιητή. Ο Γιώργος Μαρκόπουλος, συνθέτης μεταξύ άλλων του ποιήματος «Ωδή στον παίκτη της ΑΕΚ και της Εθνικής Χρήστο Αρδίζογλου», αλλά και ανθολογικής του τόμου «Εντός και εκτός έδρας. Το ποδόσφαιρο στην ελληνική ποίηση» (εκδ. Καστανιώτη), συγκρίνει το φετινό Euro με παλιότερες διεθνείς αναμετρήσεις. «Παλιά, θυμάμαι», λέει

Η διοργάνωση είναι χορταστική, ενώ η παρουσία των οπαδών έχει πλέον ιδιαίτερη αξία, καθώς «η προηγούμενη σεζόν έμοιαζε σαν ένα μεγάλο "τίποτα"».

στην «Κ» ο Γιώργος Μαρκόπουλος, «όταν βλέπαμε τα ξένα παιχνίδια στα καφενεία, οι αναμνήσεις μου από τους τηλεθεατές δεν ήταν και οι καλύτερες, καθώς οι χαρακτηρισμοί έδιναν κι έπαιρναν. Τον βραχύσωμο παίκτη τον βάφτιζαν "κο-ντοπιθαρό", τον μαύρο τον έλεγαν "α-ράβη" και τις ομάδες τις συμπαθούσαν

ανάλογα με τη γεωγραφική τους γειτνίαση με τη χώρα μας ή τις αντιπαθούσαν φέροντας στο μυαλό τους την απώτερη ιστορία τους ή τα πολιτικά τους συστήματα. Φέτος όμως, λόγω του κορωνοϊού, πιστεύω ότι όλα αυτά μετριάστηκαν θεαματικά. Κάτι που για εμένα είναι πολύ θετικό» όπως ως πολύ θετικό εισπράττειται

και το ότι, στο τέλος, παίκτες και προπονητές δίνουν τα χέρια ή σφιγκταγκαλιάζονται, αφήνοντας τους θαμώνες σε μια βαθιά περιουλογογ. Έτσι λοιπόν, πέντε λεπτά πριν από το τέλος του αγώνα, το αλλοδαπό κορτσιόκι του μαγαζιού αρχίζει δειλά δειλά το δάπεδο να σκουπίζει και εμείς ετοιμαζόμαστε ήσυχα να φύγουμε.

Εξω; Σκοτάδι έξω, ψυχή· και στο βάθος μόνο τα δυο κόκκινα στοίχι του απορριματοφόρου που, ιεροτελεστικά σχεδόν, μαζεύει ό,τι άχρηστο, πριν από τη λαίλαπα αυτή του ιού, μέσα στην πλεονεξία μας, μας ήταν χρήσιμο, πολύ χρήσιμο, ενώ τώρα το διώξαμε από πάνω μας, όντας πιο συντετοί και πιο μετρημένοι».

Στο γήπεδο επεκτάθηκε η αντιπαράθεση για τις ευρωπαϊκές αξίες

Ο αγώνας μεταξύ Γερμανίας και Ουγγαρίας, που έληξε ισόπαλος, ήταν πολύ περισσότερο από ένα παιχνίδι, καθώς λειτούργησε ως ένα ακόμη πεδίο μάχης στον πόλεμο για την ψυχή της Ε.Ε. και του μέλλοντός της ως νησιδίας ανεκτικότητας και κοινωνικού φιλελευθερισμού. Στη μία πλευρά στέκεται η Ουγγαρία, υπό τον αυταρχικό, λαϊκιστή πρωθυπουργό Βίκτορ Ορμπαν, η κυβέρνηση του οποίου ψήφισε την απαγόρευση εμφάνισης ομοφυλόφιλων σε παιδικές εκπομπές και σε εκπαιδευτικά βιβλία. Από την άλλη βρίσκεται η Γερμανία, η οποία καταδικάζει από κοινού με άλλες ευρωπαϊκές χώρες το ουγγρικό νομοσχέδιο.

Η πολιτική αντιπαράθεση διεισδύσε στο Euro, με τη διένεξη Ουγγαρίας - Γερμανίας να προσφέρει ιδανική ευκαιρία έκφρασης πολιτικών διαφορών, όπως αναφέρει σε άρθρο του το περιοδικό Vox. Ο δήμος Μονάχου ζήτησε την άδεια της UEFA να φωταγωγηθεί το στάδιο της πόλης στα χρώματα του κινήματος υπέρ των δικαιωμάτων των ομοφυλόφιλων. Η ομοσπονδία απέρριψε, όμως, το αίτημα. Η γερμανική πλευρά επέλεξε να διαμαρ-

Το ματς Γερμανίας - Ουγγαρίας έγινε καθρέφτης της διένεξης γύρω από τον ουγγρικό νόμο κατά της ομοφυλοφιλίας.

τυρθηκε φωταγωγώντας το ιστορικό δημαρχείο του Μονάχου και τον Ολυμπιακό Πύργο στα χρώματα του ουρανού τόξου κατά τη διάρκεια του αγώνα Γερμανίας - Ουγγαρίας. Οι 11.000 Γερμανοί φιλάθλοι σκώσαν σημαίες στα χρώματα του ουρανού τόξου στις κερκίδες της Allianz Arena, ενώ ο αρχηγός της εθνικής ομάδας, Μ. Νόιερ, συνέχισε να φοράει περιβραχιόνιο στα χρώματα του κινήματος υπέρ των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ. Οι Ούγγροι –και ιδιαίτερα οι ψηφοφόροι του Ορμπαν– νιώθουν διαφορετικά. Ο Ούγγρος πρωθυπουργός ακύρωσε τα σχέδιά του να παραστεί στον αγώνα και άσκησε κριτική στον δήμο του Μονάχου για τη στάση του. «Στην κομμουνιστική Ουγγαρία, οι

ομοφυλόφιλοι διώκονταν. Σήμερα, το κράτος όχι μόνο εγγυάται τα δικαιώματά τους, αλλά τους προστατεύει ενεργά», είπε.

«Θεωρώ ότι το νομοσχέδιο δεν είναι σύμφωνο με την πολιτική πρακτική, όπως την αντιλαμβάνομαι εγώ», είπε η καγκελάριος Μέρκελ την Τετάρτη. Η ένταση είχε κορυφωθεί και στο Twitter, με Ούγγρους και Γερμανούς αξιωματούχους να ξιφουλκούν γύρω από το ζήτημα. Υστερα από μήνυμα του ομοφυλόφιλου υπ. Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Γερμανίας, Γιουντίτ Βάργκα, απάντησε: «Η συνέχιση της σεξουαλικής σας προπαγάνδας στα παιδιά μας δεν αποτελεί ευρωπαϊκή αξία».

Με την αμφιλεγόμενη πρωτοβουλία του, ο Ορμπαν επιδιώκει πάλι να παρασύρει την Ε.Ε. στην ακραία συντηρητική κοσμοθεωρία του. Η σθεναρή αντίσταση της Γερμανίας, στο γήπεδο του ποδοσφαίρου και της διπλωματίας, αποδεικνύει ότι η προσπάθεια του Ορμπαν δεν θα είναι εύκολη.

REUTERS

Ούγγροι φιλάθλοι στον αγώνα μεταξύ Γερμανίας και Ουγγαρίας.

Με τους γονείς κάτω από την ίδια στέγη έως τα 34

Δύο στους τρεις Έλληνες, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat

Της **ΗΛΙΑΝΑΣ ΜΑΓΡΑ**

Οι **δύο** στους τρεις Έλληνες ηλικίας 18-34 ζουν με τους γονείς τους, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, φέρνοντας την Ελλάδα στην 6η θέση σε λίστα με 35 ευρωπαϊκές χώρες στις οποίες οι νέοι ζουν κάτω από τη γονεϊκή στέγη. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (τα περισσότερα στοιχεία χρονολογούνται στο 2019), ο μέσος όρος των νέων 18-34 ετών που μένουν με γονείς για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι κοντά στο 50%. Στην Ελλάδα και στην Ιταλία το αντίστοιχο ποσοστό είναι 69,4%—μία αύξηση κατά 8,7 μονάδες από το 2011—, ενώ στις χαμηλότερες θέσεις κατατάσσονται σκανδιναβικές και βορειοευρωπαϊκές χώρες, όπως η Δανία με 17,2% και η Φινλανδία με 19,5%. «Σε χώρες της Κεντρικής και της Βόρειας Ευρώπης θεωρείται αυτονόητο ότι με το που γίνει 18 ετών το παιδί θα φύγει, σηματοδοτεί την ενηλικίωση», λέει στην «Κ» η Αντιγόνη Λυμπεράκη, καθηγήτρια Οικονομικών στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Στην Ελλάδα η νοοτροπία είναι άκρως διαφορετική. «Έχουμε μια πολύ παραδοσιακή εικόνα των ρόλων, η αξία του ανθρώπου που ζει μόνος του γιατί είναι αυτεπλήθ

šen έχει μεγάλη πέραση στην Ελλάδα», δηλώνει. Η κυρίαρχη νοοτροπία στη χώρα είναι πως οι γονείς είναι υπεύθυνοι για το παιδί μέχρι να παντρευτεί – ανεξάρτητα από την ηλικία του εν λόγω «παιδιού».

«Η μέχρι που οι μεγάλοι δεν μπορούν να προσφέρουν πια, και η φορά υποστήριξης αλλάζει από τα παιδιά στους γονείς», συμπληρώνει. «Προτιμάει το παιδί να μένει με τους γονείς που πληρώνουν τους λογαριασμούς, κι ό,τι βγάζει λίγο-πολύ να το ξοδεύει για ζωή – η οικονομική κρίση και η κρίση του κορωνοϊού ενέτειναν τα φαινόμενα που ήδη υπήρχαν», δηλώνει, τονίζοντας πως η επιρροή της οικονομικής κρίσης υπήρξε σημαντική. «Εμφανίζεται μια επιστροφή στο σπίτι, η κρίση το έκανε αυτό», αναφέρει, συμπληρώνοντας πως η πανδημία, παρόλο που τα συγκεκριμένα στοιχεία δεν τη λαμβάνουν υπόψη, συνέβαλε στην επιστροφή και γιατί έχουν καθυστερήσει οι γάμοι. Μια 26χρονη φοιτήτρια που δεν ήθελε να ονομαστεί αναφέρει στην «Κ» πως για λόγους κατά βάσιν οικονομικούς θα επιστρέψει για λίγο στη γονεϊκή στέγη. Αναμένει την επιστροφή με αίσθηση ανακούφισης και καταπίεσης. «Ανακούφιση γιατί φεύγουν από πάνω μου όλες οι ευθύνες και

Νέοι ηλικίας 18-34 ετών που ζουν με τους γονείς τους

	2016	2017	2018	2019
 Μαυροβούνιο	73,8%	70,6%	74,2%	77,8%
 Κροατία	72,3%	73,2%	75,0%	74,5%
 Βόρεια Μακεδονία	73,3%	72,6%	72,4%	72,3%
 Σερβία	67,6%	69,4%	69,6%	71,9%
 Αλβανία	—	72,7%	74,5%	71,3%
 ΕΛΛΑΔΑ	66,1%	67,2%	68,1%	69,4%
 Ιταλία	65,8%	66,4%	66,1%	69,4%
 Σλοβακία	69,7%	70,9%	69,7%	68,2%
 Ισπανία	58,9%	61,2%	62,8%	64,5%
 Πορτογαλία	62,8%	63,4%	63,9%	64,1%
 Ουγγαρία	58,2%	59,7%	62,7%	61,7%
 Μάλτα	66,8%	64,2%	61,4%	60,1%
 Βουλγαρία	58,9%	58,4%	59,1%	59,2%
 Πολωνία	60,5%	60,0%	59,6%	58,9%
 Σλοβενία	60,4%	60,2%	59,0%	58,0%
 Ρουμανία	59,0%	58,0%	56,8%	56,4%
 Κύπρος	54,9%	55,6%	57,1%	55,5%
 Ιρλανδία	53,4%	52,5%	51,5%	54,4%
 Τουρκία	52,7%	52,7%	53,6%	54,1%
 Ε.Ε.-27	47,9%	47,9%	47,9%	50,2%

ΠΗΓΗ: Eurostat

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

οι υποχρεώσεις ενός σπιτιού», λέει. Και καταπίεση; «Γιατί θέλοντας και μη περιορίζεται και πάλι η ελευθερία σου». Σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες φαίνεται πως στην Ελλάδα οι νέοι άνθρωποι αγοράζουν περισσότερο να φύγουν από το σπίτι των γονιών τους, καθώς στην κατάταξη των 18-24 η χώρα βρίσκεται στη 14η θέση, ενώ σ' αυτήν των 25-34 ανεβαίνει στην 6η θέση, με το 57,8% αυτής της ηλικιακής ομάδας να

ζει με τους γονείς.

Παρατηρείται επίσης πως περισσότεροι άντρες μένουν με τους γονείς τους από ό,τι γυναίκες. Στην Ελλάδα, το 77,1% των αντρών 18-34 ετών δεν έχει φύγει από το σπίτι, με το αντίστοιχο ποσοστό για τις γυναίκες να είναι 61,8%. «Είναι εντυπωσιακό», σημειώνει η κ. Λυμπεράκη. «Από την άλλη πλευρά, ο άντρας είναι ακόμα πιο καίδεμένος, θεωρείται πως πρέπει να ζήσει τη ζωή του».

Καταδικη για επικίνδυνα εμψυεύματα σιλικόνης

ΠΑΡΙΣΙ. Χρηματική αποζημίωση επέδρασε δικαστήριο του Παρισιού σε γυναίκες στις οποίες τοποθετήθηκαν ελαττωματικά εμψυεύματα στήθους, κατασκευασμένα από σιλικόνη από τη γερμανική εταιρεία TUV Rheinland και τη γαλλική θυγατρική της PIP. Οι συνήγοροι των θυμάτων ζητούν αποζημιώσεις 20.000 έως 70.000 ευρώ για το κάθε θύμα, με το δικαστήριο να αναμένεται να αποφασίσει για το ποσόν στα μέσα Σεπτεμβρίου. Το γαλλικό εφετείο αποφάσισε ότι η γερμανική εταιρεία δεν είχε προβεί στους αναγκαίους ποιοτικούς ελέγχους για το συγκεκριμένο προϊόν, που χρησιμοποιήθηκε ευρέως σε γυναίκες ασθενείς με καρκίνο του μαστού. Την κοινή αγωγή κατέθεσαν 2.700 γυναίκες, οι οποίες ανέφεραν μακροχρόνια προβλήματα υγείας ως αποτέλεσμα της διαρροής σιλικόνης από τα εμψυεύματα. Η γαλλική εταιρεία και η γερμανική μητρική της είχαν χρησιμοποιήσει βιομηχανική

Αγωγή από 2.700 γυναίκες κατά γερμανικής εταιρείας – Τα θύματα ζητούν αποζημιώσεις 20.000 έως 70.000 ευρώ.

σιλικόνη χαμηλής ποιότητας, την οποία οι αρμόδιες υπηρεσίες χαρακτήρισαν ακατάλληλη για ιατρική χρήση.

«Αισθάνομαι ανακούφιση. Η νομική διαδικασία ολοκληρώθηκε σήμερα. Τα προβλήματα υγείας, όμως, παραμένουν καθώς συνεχίζω να έχω τη σιλικόνη στο σώμα μου», είπε ένα από τα θύματα σε συνέντευξη Τύπου έξω από το δικαστικό μέγαρο. Από τη μεριά της, η TUV Rheinland αρνείται κάθε ευθύνη, κατηγορώντας την PIP για το σκάνδαλο. Εκπρόσωπος της

γερμανικής εταιρείας απέφυγε να σχολιάσει την απόφαση του δικαστηρίου, προφασίζόμενος την ανάγκη να τη μελετήσει μεταφρασμένη στα γερμανικά.

Η απόφαση θα έχει θετικές επιπτώσεις για χιλιάδες γυναίκες που φέρουν εμψυεύματα PIP σε δεκάδες χώρες του κόσμου. «Εκφράζουμε τη χαρά μας για την απόφαση, η οποία θέτει οριστικό τέλος στις αμφιβολίες γύρω από την ευθύνη της TUV», είπε ο συνήγορος των γυναικών, Ολιβιέ Ομπέρ. Η εταιρεία PIP διέκρινε τη λειτουργία της το 2010, μετά το ξέσπασμα του σκανδάλου. Ο ιδρυτής της PIP, θυγατρικής της γερμανικής εταιρείας TUV Rheinland, Ζαν-Κλοντ Μας, φυλακίσθηκε για τέσσερα χρόνια και τιμωρήθηκε με χρηματικό πρόστιμο 75.000 ευρώ το 2013 από την ποινική δικαιοσύνη. Ο Μας είχε δηλώσει στην απολογία του ότι υφιστάμενοί του αφαιρούσαν τη βιομηχανική σιλικόνη από τη γραμμή παραγωγής, λίγο

πριν η TUV Rheinland επισκεφθεί το εργοστάσιο για να πραγματοποιήσει ποιοτικό έλεγχο. Τα εμψυεύματα της PIP είχαν έξι φορές μεγαλύτερες πιθανότητες να διαρραγούν από ό,τι άλλα. Σιλικόνη διαπιστώθηκε ότι διέρρευσε στο σώμα πολλών γυναικών, τα εμψυεύματα των οποίων είχαν παραμείνει φαινομενικά άθικτα. Τα θύματα προσβλήθηκαν από ανώμαλα νοσήματα, εμφάνισαν συμπτώματα καρκίνου και αντιμετώπισαν χρόνιο άγχος, ενώ το ποσοστό αυτιστικών παιδιών από μητέρες που θήλαζαν ενώ είχαν δεχθεί εμψυεύματα PIP ήταν πολύ υψηλότερο από τον μέσον όρο.

Η οργάνωση θυμάτων των ακατάλληλων εμψυευμάτων επιδιώκει την αποζημίωση πλέον των 20.000 γυναικών, εισηγμαίνοντας ότι αναμένει και άλλες από τη Βρετανία και την Κολομβία να αποκαλύψουν το πρόβλημά τους.

REUTERS

Ενα «Μικρό Νησί» 260 εκατ. δολαρίων στον ποταμό Χάντσον

Του **MICHAEL KIMMELMAN**
THE NEW YORK TIMES

Το **πρώτο** πλωτό πάρκο της Νέας Υόρκης εγκαινιάζεται αυτές τις ημέρες, χάρη σε δωρεά 260 εκατ. δολαρίων του μεγιστάνα Μπάρι Ντίλερ. Το «Μικρό Νησί», όπως ονομάστηκε το πάρκο, βρίσκεται στον ποταμό Χάντσον, στο ύψος της 13ης οδού.

Καθώς τίποτα στη Νέα Υόρκη δεν χτίζεται χωρίς αγώνα, οι πολέμιοι του πρωτότυπου πάρκου προσπάθησαν να διακόψουν τις εργασίες με δικαστικές προσφυγές. Οι δημιουργοί του χώρου ήθελαν να αντικαταστήσουν την προβλήτα 54, η οποία υποδέχθηκε το 1912 τους διασωθέντες του ναυαγίου του «Τιτανικού» με το υπερωκεάνιο «Καρπάθια». Η προβλήτα, που φιλοξενούσε δημόσιες εκδηλώσεις, όπως συναυλίες, επρόκειτο να κατεδαφιστεί. Στελέχη της υπηρεσίας πάρκων της πόλης προσέγγισαν τον Ντίλερ και του πρότειναν να αναλάβει τον ανακαίνιση του χώρου.

Η διαφωνία άλλου κτηματομεσίτη μεγιστάνα, όμως, απείλωσε το σχέδιο, η επιβίωση του οποίου οφείλεται στη διαμεσολάβηση του κυβερνήτη της πολιτείας της Νέας Υόρκης, Αντρίου Κούρμιο. Το αρχικό σχέδιο για το πλωτό πάρκο, αλλά και την υπόλοιπη έκταση του Χάντσον, προβλέπει τη δημιουργία μικρής κατάφυτης νησίδας, την οποία οι επισκέπτες θα προσεγγίζουν χάρη σε ξύλινη γέφυρα. Αμφιθέατρο 687 θέσεων θα κατασκευαστεί στην όχθη του ποταμού προσφέροντας μοναδική θέα στο πλοιοστάσιο.

Η οικογένεια Ντίλερ έχει δεσμευθεί να αναλάβει το κόστος συντήρησης του πάρκου για την επόμενη 20ετία ή έως ότου ο Ντίλερ βρει αξιοπίστους φίλαν-

θρωπους επενδυτές για τη διατήρηση του ιδιότυπου χώρου πρασίνου. Ο Ντίλερ εκτιμά ότι το συνολικό κόστος για το πλωτό πάρκο θα ξεπεράσει τα 380 εκατ. δολάρια, ποσό-ρεκόρ για δωρεά ιδιώτη για αστικό πάρκο.

Από την κορυφή της τεχνητής νησίδας, ανάμεσα στα προσεκτικά επλεγμένα αγριολούλουδα, ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει θέα 360 μοιρών του ποταμού και της πόλης, ανάμεσα σε αζαλέες, τουλίπες και λεβάντες. Από τα μέσα του καλοκαιριού, εκατοντάδες δωρεάν συναυλίες, ρεσιτάλ χορού και παιδικά επιμороφωτικά προγράμματα είναι προγραμματισμένα για το πάρκο-νησί. Η Τρις Σαντίν, διευθύντρια του πάρκου, λέει ότι οι συνεργάτες της έχουν έλθει σε επαφή με οργανώσεις γειτονιάς, προκειμένου η πρόσβαση σε παιδιά χαμηλόμισθων νοικοκυριών να παραμείνει δωρεάν.

Η Δυτική Πλευρά της Νέας Υόρκης, σημερινή Μέκκα της αστικής τάξης, φιλοξένησε ένα από τα πλέον πολύβουρα λιμάνια των ΗΠΑ τον 19ο αιώνα. Η κυψέλη από ξύλινες προβλήτες εκτεινόταν από το νότιο άκρο του Μανχάταν, το Πολυβολείο (Battery), μέχρι και την 70ή οδό. Η παρακμή ξεκίνησε μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, με το τέλος των υπερωκεανίων και την επικράτηση των αεροπορικών μετακινήσεων. Η βιομηχανία εγκατέλειψε τη Νέα Υόρκη, ενώ η επεξεύρεση του εμπορευματοκιβωτίου κατέστησε ακατάλληλο το παλιό λιμάνι στη δυτική όχθη του Χάντσον. Η εκστρατεία «καθαρισμού» και αστικής ανάπλασης του Ουέστ Σάιτν στα μέσα της δεκαετίας του 1970 έδιωξε από τη συνοικία τις παρές νέων καλλιτεχνών, που είχαν βρει εκεί καταφύγιο και άνοιξε τον δρόμο στις σημερινές ρηζικέλευες προτάσεις αξιοποίησης του χώρου.

Από την κορυφή της τεχνητής νησίδας ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει τη θέα της πόλης, ανάμεσα σε αζαλέες, τουλίπες και λεβάντες.

Α Π Ο Ψ Η / Του **ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΔΑΗ***

Κλιματική κρίση: το μέλλον είναι τώρα

Για να κάνει τη διαφορά ο κλιματικός νόμος, θα πρέπει να έχει δύο κύρια χαρακτηριστικά: πρώτον, να είναι φιλόδοξος και, δεύτερον, να φέρει κοντά του όλη την κοινωνία.

λοντικό ισοζύγιο.

Οι ακτιβιστές και η επιχειρηματική καινοτομία έθεσαν πρώτοι ψηλά τον πήχυ. Η Γκρέτα Τούνμπεργκ, μια Σουηδή έφηβη, προκάλεε τους παγκόσμιους ηγέτες να σκεφτούν ριζικά διαφορετικά. Ο Ελον Μασκ, ένας Νοτιοαφρικανός serial entrepreneur, ταραξίζει τα θεμέλια της παγκόσμιας αυτοκινητοβιομηχανίας, της ενεργειακής παραγωγής και της διαστημικής τεχνολογίας. Πολλές κυβερνήσεις και εταιρείες υπερθεματίζουν πλέον σε δεσμεύσεις κλιματικές υποεπιδότητας. Αρχίζει να τίθεται θέμα υλοποίησης και εφαρμοσιμότητας των φιλόδοξων εξαγγελιών. Ο αρχικός ενθουσιασμός μπορεί να μετατραπεί σε ένα μεγάλο εμπόδιο, όπως δείχνουν οι αντιδράσεις των αγορών με τη ραγδαία άνοδο των τιμών των πρώτων υλών τους τελευταίους μήνες. Η χρηματοδότηση των εξαγγελιών μπορεί να καταστεί ανέφικτη αν δεν υπάρχουν υλοποιήσιμα επιχειρηματικά σχέδια και προτεραιότητες.

Οι κρατικές παρεμβάσεις θα πρέπει να είναι καιρίες και στοχευμένες, αφήνοντας πάντα χώρο στην ιδιωτική πρωτοβουλία, στη συνεργασία έρευνας/επιχειρηματικότητας/κυβερνήσεων. Σε αυτό το πεδίο γίνονται και μπορούν να γίνουν ακόμα μεγαλύτερα άλματα. Κινητήριος μοχλός είναι οι νέες τεχνολογίες, αλλά και η ραγδαία άνοδος του ενδιαφέροντος των πράσινων επενδύτων, προερχόμενων από τον πιο καινοτόμο κλάδο του χρηματοπιστωτικού τομέα, των private equity και venture capital funds. Μείζον ζήτημα, κατά τη γνώμη μου, αποτελεί το πώς θα κινητοποιηθεί και θα συστρατευθεί στο κλίμα αυτό η κοινωνία. Υπάρχουν μαθήματα από τις επιτυχίες και τις προκλήσεις ενός άλλου μεγάλου εγχειρήματος των τελευταίων δεκαετιών, της Ενωμένης Ευρώπης, ίσως το λαμπρότερο και πιο φιλόδοξο από πλευράς συνεργασίας και εριψώνων των λαών του τελευταίου αιώνα. Ενέπνευσε γενιές, χάρισε στην ήπειρό μας τη μακροβιότερη περίοδο ειρήνης

σούται με τις θετικές δράσεις για αυτό, που πλέον ονομάζουμε net zero. Ακριβώς όπως ένας σώφρων γονέας δεν θα φόρωνε με χρέη τα παιδιά του, έτσι πρέπει σαν πολίτες του τώρα να αναλογιστούμε τη στάση μας απέναντι στο περιβάλλον, βάζοντας σαν κύριο γνώμονα τη κληροδοτούμε στις επόμενες γενιές.

Για να κάνει τη διαφορά ο κλιματικός νόμος θα πρέπει να έχει δύο κύρια χαρακτηριστικά: πρώτον, να είναι φιλόδοξος και, δεύτερον, να φέρει κοντά του όλη την κοινωνία. Ως προς το πρώτο, είναι σημαντικό οι φιλόδοξοι στόχοι να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένοι για τον με-

Απαιτείται ξανά παγκόσμια επαγρύπνηση, η οποία θα μετουσιωθεί σε εθνικές δράσεις.

τασχηματισμό στην κλιματική ουδετερότητα και να τίθεται επίσης το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα διαμορφωθεί η πολιτική για την επίτευξή τους. Αν τα όρθα του νόμου οδηγούν απλά σε σημειακές αλλαγές στο πώς λειτουργούμε σήμερα, θα υποβαθμιστούν σύντομα σε ένα δεύτερο ζήτημα για όλους, και τελικά δεν θα επιτευχθούν καν. Θα πρέπει να αλλάξουμε τον τρόπο με τον οποίο σκεφτόμαστε, προγραμματίζουμε και ζούμε. Το ζητούμενο δεν είναι να χρησιμοποιούμε όλοι 10% λιγότερο το αυτοκίνητο ή το αεροπλάνο, αλλά να αλλάξουμε τον τρόπο επικοινωνίας με τους δικούς μας, τους συνεργάτες μας και το πώς αντιλαμβανόμαστε τις μεταφορές μας. Οχι απλά να πούμε ότι καταναλώνουμε λιγότερο, αλλά να καταναλώνουμε και έξυπνότερα, στρεφόμενοι π.χ. σε προϊόντα εταιρειών που έχουν αναλάβει δεσμεύσεις μηδενικού άνθρακα, συμβάλλοντας με την κάθε πράξη μας στο θετικό περιβάλ-

και ευημερίας. Εθесе φιλόδοξους στόχους οικονομικής, πολιτικής, αμυντικής και πολιτιστικής ένωσης, που πολλοί τους κατέκριναν αρχικά ως ανέφικτους. Ξεπέρασε πολλούς από αυτούς. Όμως την τελευταία εικοσαετία γνώρισε και τη μεγάλη πρόκληση της αποστασιοποίησης του εμπνευσμένου της οράματος από τον πολίτη και την καθημερινότητά του, συχνά καταλήγοντας έρμαιο του λαϊκισμού. Και αυτό θα πρέπει να είναι και το μεγάλο δίδαγμα για την κλιματική αλλαγή.

Υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη επικοινωνία, εκπαίδευση, διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες. Ο οδικός χάρτης ενός συνεχούς διάλογου με τον πολίτη. Αντίστοιχη όμως είναι και η σημασία του σχεδιασμού για την εκπαίδευση και την επικοινωνία στην ευρύτερη ελληνική κοινωνία. Για το τι σημαίνει κλιματική αλλαγή και γιατί πρέπει όλοι να δράσουμε. Η διαβούλευση για τον κλιματικό νόμο θα πρέπει να είναι ευρεία, εφελθτήριο ενός συνεχούς διάλογου με τον πολίτη. Σε ένα τόσο μεγάλο εγχείρημα, ας μη βρεθούμε αντιμέτωποι ξανά με δικαστικά διλήμματα και περιττές ανατροπές, όταν το διακύβευμα είναι η ποιότητα ζωής η δική μας, αλλά κυρίως των παιδιών μας. Ένας ελληνικός κλιματικός νόμος που τοποθετεί το σύνολο της οικονομίας στις ράγες της κλιματικής ουδετερότητας όσο πιο έγκαιρα γίνεται, και δεν φοβάται να θέσει υψηλούς στόχους και να καινοτομήσει στα ζητήματα της διαφάνειας, ουσιαστικής συμμετοχής και διακομματικής στήριξης αυτής της πορείας, μπορεί να προβάλει εθιμώς τη χώρα μας ως πρωτοβλήτρια στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής.

Το μέλλον είναι τώρα: η πρόκληση

χάνονται από τη λιγνιτική παραγωγή.

Παράλληλα, η ελληνική κυβέρνηση θα αξιοποιήσει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης με πάνω από 30% των κονδυλίων για τη χώρα μας στοχευμένα στην πράσινη ανάπτυξη. Η υλοποίηση της λιγνιτικής μετάβασης και η διανομή των ευρωπαϊκών πόρων θα πρέπει να γίνουν με την ίδια προνοητικότητα και ισορροπία. Αντίστοιχη όμως είναι και η σημασία του σχεδιασμού για την εκπαίδευση και την επικοινωνία στην ευρύτερη ελληνική κοινωνία. Για το τι σημαίνει κλιματική αλλαγή και γιατί πρέπει όλοι να δράσουμε. Η διαβούλευση για τον κλιματικό νόμο θα πρέπει να είναι ευρεία, εφελθτήριο ενός συνεχούς διάλογου με τον πολίτη. Σε ένα τόσο μεγάλο εγχείρημα, ας μη βρεθούμε αντιμέτωποι ξανά με δικαστικά διλήμματα και περιττές ανατροπές, όταν το διακύβευμα είναι η ποιότητα ζωής η δική μας, αλλά κυρίως των παιδιών μας. Ένας ελληνικός κλιματικός νόμος που τοποθετεί το σύνολο της οικονομίας στις ράγες της κλιματικής ουδετερότητας όσο πιο έγκαιρα γίνεται, και δεν φοβάται να θέσει υψηλούς στόχους και να καινοτομήσει στα ζητήματα της διαφάνειας, ουσιαστικής συμμετοχής και διακομματικής στήριξης αυτής της πορείας, μπορεί να προβάλει εθιμώς τη χώρα μας ως πρωτοβλήτρια στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής.

Το μέλλον είναι τώρα: η πρόκληση της 26ης Διάσκεψης για την Κλιματική Αλλαγή των Ηνωμένων Εθνών στη Γλασκώβη είναι ευκαρία να απαντηθεί από την Ελλάδα με ένα άλμα προόδου που μπορεί να συμπαράσχει και άλλες χώρες σε μια θετική πορεία προς τη σωτηρία του πλανήτη από την κλιματική κρίση.

* Ο κ. Βασίλης Αντωνιάδης είναι Senior Partner της BCG και μέλος του επιστημονικού συμβουλίου της Πρότασης Κλιματικού Νόμου για την Ελλάδα της WWF και άλλων οργανώσεων.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Σε υψηλό 15 ετών ο δείκτης PMI στην Ευρωζώνη

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία Ιουνίου της έρευνας PMI, ο κύριος δείκτης υπευθύνων προμηθειών της HIS Markit για τον τομέα της μεταποίησης στις ΗΠΑ κατέγραψε αύξηση στις 62,6 μονάδες από 62,1 τον Μάιο, υποδεικνύοντας τη μεγαλύτερη αύξηση των λειτουργικών συνθηκών που έχει καταγραφεί ιστορικά. Εντούτοις, ο συνολικός δείκτης για τη δραστηριότητα των αμερικανικών επιχειρήσεων υποχώρησε στις 63,9 μονάδες, από το ιστορικό υψηλό των 68,7 μονάδων τον προηγούμενο μήνα, λόγω υποχώρησης του αντίστοιχου δείκτη για τον τομέα των υπηρεσιών σε χαμηλό 2 μηνών 64,8 από 70,4 τον Μάιο. Στην Ευρωζώνη, ο δείκτης επιχειρηματικής δραστηριότητας PMI ανήλθε σε υψηλό 15 ετών 59,2 μονάδων από 57,1, με τον τομέα των υπηρεσιών να σημειώνει τη μεγαλύτερη βελτίωση, ενισχύοντας τις προσδοκίες για ισορροπημένη οικονομική ανάκαμψη της περιοχής κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Στις αγορές κυβερνητικών ομολόγων, τα θετικά στοιχεία από την έρευνα PMI ενίσχυσαν την ανοδική πορεία των αποδόσεων των ευρωπαϊκών τίτλων την εβδομάδα που διανύσαμε.

Σε αυτό το περιβάλλον, η απόδοση του 10ετούς γερμανικού κρατικού ομολόγου διαπραγματεύονταν στην περιοχή του -0,18% στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, καταγράφοντας άνοδο κατά περίπου 2,5 μονάδες βάσης σε εβδομαδιαία βάση, και κατά 11 μονάδες βάσης από τα χαμηλά 2 μηνών -0,29% στις 11 Ιουνίου μετά την απόφαση νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ να διατηρήσει κατά το τρίτο τρίμηνο του έτους τις αγορές αξιολόγων μέσω του έκτακτου προγράμματος αγορών στοιχείων ενεργητικού λόγω της πανδημίας (PEPP) σε σημαντικό υψηλότερο ρυθμό σε σύγκριση με αυτόν κατά τους πρώτους μήνες του έτους.

Στις αγορές συναλλάγματος, ο δολαριακός δείκτης DXY υποχώρησε σε χαμηλό εβδομάδας κοντά στο 91,500 ενδοσυνεδριακά την Τετάρτη από τα υψηλά 2,5 μηνών 92,405 που σημείωσε την προηγούμενη Παρασκευή, στον απόηχο των ανακοινώσεων της Fed για αναμενόμενες αυξήσεις των επιτοκίων το 2023, νωρίτερα από ό,τι αρχικά αναμενόταν. Στην πτώση του δολαρίου συνέτελεσαν οι δηλώσεις του προέδρου της Fed Τζερόμι Πάουελ, κατά τις οποίες κατέστη σαφές ότι ο στόχος της κεντρικής τράπεζας είναι να ενθαρρύνει την ευρεία ανάκαμψη της αγοράς εργασίας και όχι να προβεί σε αυξήσεις των επιτοκίων προκαταβολικά λόγω των αυξημένων ανησυχιών για επερχόμενο υψηλό πληθωρισμό.

Επωφελομένη από την αδυναμία του δολαρίου, αλλά και από τα ενθαρρυντικά οικονομικά στοιχεία για την οικονομία της Ευρωζώνης, η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου ανήλθε την Τετάρτη σε υψηλό εβδομάδας 1,1969, προτού υποχωρήσει ελαφρώς στην περιοχή του 1,1940 το μεσημέρι της Παρασκευής, καταγράφοντας εβδομαδιαία κέρδη περίπου 0,7%.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Χωρίς μεταβολή την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Χωρίς ημερήσια μεταβολή έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο, με τον τον Γενικό Δείκτη να διατηρείται στις 65,56 μονάδες. Οριακή άνοδος σε ποσοστό 0,03% παρουσίασε ο Δείκτης FTSE/CySE 20 κλεινόντας στις 39,17 μονάδες. Την ίδια ώρα ο ημερήσιος τίτλος διαμορφώθηκε στις €78.343. Έπειτα από μια πτώση που οδήγησε το ΧΑΚ στις 65,24 μονάδες στο χαμηλό της ημέρας, ο Γενικός Δείκτης ανέκαμψε φτάνοντας στις 65,99 μονάδες φτάνοντας στο ψηλότερο σημείο της διαπραγματεύσεως. Ωστόσο στη συνεδρία ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε στα επίπεδα του χθεσινού κλεισίματος, όπου διατηρήθηκε, με οριακές διακυμάνσεις, διατηρήθηκε μέχρι το τέλος της συνεδρίας.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη παρουσίασαν η Κύρια Αγορά και οι Επενδυτικές Εταιρείες με 0,53% και 0,46% αντίστοιχα, ενώ Ξενοδοχεία και Ενοικιακτική Αγορά δεν παρουσίασαν μεταβολή. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €41.441 (πτώση 0,93% - τιμή κλεισίματος €1,07). Ακολούθησαν οι μετο-

χές της Demetra Holdings Plc με €9.940 (άνοδος 0,51% - τιμή κλεισίματος €0,40), Petrolina (Holdings) Public με €6.790 (πτώση 2,73% - τιμή κλεισίματος €1,07), της Ελληνικής Τράπεζας με €6.725 (άνοδος 1,32% - τιμή κλεισίματος €0,76) και της Logicom Public Ltd με €3.995 (άνοδος 1,27% - τιμή κλεισίματος €1,60).

Στο μεταξύ, το Χρηματιστήριο ανακοίνωσε οι τίτλοι της εταιρείας Actibond Growth Fund Public Company Ltd, οι οποίοι διαπραγματεύονται στην Ρυθμιζόμενη Αγορά του ΧΑΚ, θα συνεχίσουν να παρουσιάζονται με σήμανση (Σ) στους πίνακες διαπραγματεύσεως και στα δελτία τιμών, ενώ η τιμή της απόφασης της Έκτακτης Γενικής της Συνέλευσης για απαλλαγή από τους επενδυτικούς περιορισμούς.

Η απόφαση αυτή λήφθηκε με βάση την Παράγραφο 2.2.6(δ)(iii), Διευκρινίζεται ότι το Συμβούλιο θα προβεί σε αφαίρεση της σήμανσης (Σ) αυτών από τους πίνακες διαπραγματεύσεως και τα δελτία τιμών του ΧΑΚ για το συγκεκριμένο λόγο, όταν και εφθσον ολοκληρωθεί η πιο πάνω διαδικασία.

ΔΕΚΑ στα ΔΕΚΑ

Χρίστος Κωμοδρόμος

MEDIA LAB

Οι επιχειρήσεις να επενδύσουν σε προσωπικό και τεχνολογία

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

«Προσπεράσαμε την κρίση της πανδημίας και είμαστε έτοιμοι για το άνοιγμα της αγοράς», δηλώνει στο ΔΕΚΑ στα ΔΕΚΑ ο Χρίστος Κωμοδρόμος, της Media Lab. Αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η εταιρεία του συμπεριφέρθηκε κατά την περίοδο της κρίσης, τις επαφές με τους πελάτες της, με τους οποίους υπάρχει διαχρονική σχέση, την τηλεργασία και τις νέες συνθήκες που φέρνει η πανδημία. Αναφέρεται ακόμα στους κερδισμένους από την κρίση και συμβουλεύει τις επιχειρήσεις να επενδύσουν σε προσωπικό και τεχνολογία.

1. Πόσο δύσκολο είναι να κρατήσεις «ζεστούς» τους διαφημιζόμενους στην πανδημία για να συνεχίσουν να επικοινωνούν τα μηνύματά τους;

Με την πλειοψηφία των πελατών μας, υπάρχει διαχρονική σχέση. Στην βάση αυτής της σχέσης, σε μόνιμη βάση ενημερώνουμε για τις τάσεις της αγοράς και τις ευκαιρίες που δημιουργούνται για διασπορά των διαφημιστικών τους μηνυμάτων. Την περίοδο της πανδημίας, πελάτες μας, των οποίων οι επιχειρήσεις τελούσαν υπό ολική αναστολή εργασιών, δεν θα είχε νόημα, πιστεύω, για μας να συζητούμε για θέματα επικοινωνίας, όταν δεν υπήρχε η δυνατότητα αφενός των πωλήσεων και αφετέρου γνώσης για το πότε θα επιστρέψουμε στην κανονικότητα. Από την άλλη, είχαμε πελάτες μας με προϊόντα διαθέσιμα σε σημεία πώλησης, που δεν είχαν επηρεαστεί από την πανδημία π.χ. υπεραγορές, όπου οι πωλήσεις τους αυξήθηκαν ή δεν επηρεάστηκαν από την πανδημία, όπου είδαν την διατήρηση των διαφημιστικών τους πλάνων. Είχαμε και περιπτώσεις όπου υλοποιήσαμε διαφημιστικές καμπάνιες για προϊόντα πελατών όπου είδαν τα δεδομένα που είχε δημιουργήσει η πανδημία, ως ευκαιρία.

2. Οι επιδοτήσεις των επιχειρήσεων από την κυβέρνηση πι-

στεύετε ότι έπιασαν τόπο; Αν ναι, σε ποιο βαθμό;

Σίγουρα οι επιδοτήσεις αλλά και οι εφάπαξ χορηγήσεις βοήθησαν τα μέγιστα να διατηρήσουμε όλες τις θέσεις εργασίας και τις οικονομικές μας υποχρεώσεις προς τρίτους. Σε συνδυασμό με τη μείωση μη ουσιαστών εξόδων, πιστεύω ότι προσπεράσαμε την κρίση που έχει προκαλέσει η πανδημία και είμαστε έτοιμοι για το άνοιγμα της αγοράς.

3. Υπάρχει καταναλωτικό πρόβλημα λόγω της πανδημίας;

Διαβάζοντας αναλύσεις που αφορούν σε οικονομικά θέματα στα ΜΜΕ, αντιλαμβάνομαι ότι όντως υπάρχει πρόβλημα το οποίο έχει δημιουργηθεί κατά την περίοδο της πανδημίας. Ίσως ένα στοιχείο που τεκμηριώνει ως ένα βαθμό το πιο πάνω, είναι η αύξηση που παρατηρείται στο ύψος των καταθέσεων στις τράπεζες.

4. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα κατευθυνθεί η κατανάλωση στην μετά την πανδημία εποχή;

Μετά από τέτοια τραυματική εμπειρία που έχει δημιουργήσει η πανδημία, ο κόσμος ψήφα για διασκέδαση, για ταξίδια και διακοπές και σιδήσαστε άλλο προσφέρεται στο να νιώσει ο καθένας «ελευθέρως» να ζήσει την ζωή του όπως και πριν από την πανδημία!

5. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις ή και τα διαφημιστικά δίκτυα με τα οποία συνεργάζεστε πώς αντιμετωπίζουν αυτή την πρόκληση κατάστασης;

Αντιμετώπισαν την κατάσταση λίγο πολύ με τον ίδιο τρόπο που την αντιμετωπίσαμε και εδώ στην Κύπρο. Με μόνη διάφορα ίσως τις χρονικές περιόδους των Lock Down που υπήρχαν σε κάθε χώρα. Με τα στελέχη των εταιρειών, είχαμε επικοινωνία μέσω τηλεδιασκέψεων αφού οι πλείστοι εφάρμοσαν την τηλεργασία από το σπίτι.

6. Κατά την άποψή σας ποιοι ήταν οι κερδισμένοι της κρίσης;

Όσο βελτιώνεται η εξοικείωση στην χρήση του διαδικτύου ειδικά σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, οι διαδικτυακές συναλλαγές θα γίνονται όλο και περισσότερες σε πιο μόνιμη βάση, δηλώνει ο Χρίστος Κωμοδρόμος.

«Θεωρώ δεδομένο ότι το Netflix, όπως και αρκετές αν όχι όλες οι συνδρομητικές πλατφόρμες streaming περιεχομένου, θα προσθέσουν την δυνατότητα προγραμματισμού διαφημιστικών μηνυμάτων».

Ποια συμβουλή θα τους δίνετε;

Προφανώς, όσες εταιρείες δεν επηρεάστηκαν από την πανδημία. Πιστεύω ότι οι υπεραγορές, εταιρείες ειδών DIY, εταιρείες παραδόσεων δεμάτων, παραδόσεων φαγητού, τα κημεία. Η συμβουλή μου θα ήταν αφενός να διερευνήσουν δυνατότητες ανταπόδοσης στους καταναλωτές και αφετέρου, στην επένδυση στις επιχειρήσεις τους σε προσωπικό και τεχνολογία.

Ανθρωποι της επικοινωνίας απαντούν για τις αλλαγές που φέρνει η νέα εποχή.

10. ΛΑΚΩΝΙΚΑ

1. Digital ή Τηλεόραση;
Τηλεόραση

2. Netflix ή AppleTV;
Netflix

3.Ραδιόφωνο ή Spotify;
Ραδιόφωνο

4. Ανάλυση ή είδηση;
Ανάλυση

5. Desktop ή mobile
Desktop

6. Twitter ή Instagram;
Instagram

7. Facebook ή Youtube;
Youtube

8. Notifications ή email;
Email

9. Zoom ή Teams;
Teams

σπευσαν την ετοιμασία των διαδικτυακών τους καταστημάτων, προφανώς εξ ανάγκης λόγω της πανδημίας, ώστε να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις από τα lock down. Ως εκ τούτου, όσο βελτιώνεται η εξοικείωση στην χρήση του διαδικτύου ειδικά σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, οι διαδικτυακές συναλλαγές θα γίνονται όλο και περισσότερο σε πιο μόνιμη βάση.

Θεωρώ ότι η πανδημία έχει δημιουργήσει ένα νέο τρόπο σκέψης σε πολλούς εργοδότες, όσον αφορά τα εργασιακά. Δυστυχώς, θα έχουμε συνδυασμό προσωπικής παρουσίας σε χώρο εργασίας και εφαρμογή κάποιου συστήματος τηλεργασίας. Από την στιγμή που η παραγωγικότητα, η απόδοση αλλά και η ομαδικότητα δεν επηρεάζονται, τότε θα πρέπει να αναμενόμενα ακόμη και την ενίσχυση της τηλεργασίας.

9. Το φαινόμενο «Netflix» τι επίδραση πιστεύετε θα έχει στη διαφημιστική αγορά και με ποιον χρονικό ορίζοντα;

Από αναλύσεις που έχω μελετήσει, θεωρώ δεδομένο ότι το Netflix, όπως και αρκετές αν όχι όλες οι συνδρομητικές πλατφόρμες streaming περιεχομένου, θα προσθέσουν την δυνατότητα προγραμματισμού διαφημιστικών μηνυμάτων καθώς το μοντέλο με χαμηλή μηνιαία συνδρομή μόνο, δεν είναι βιώσιμο. Ως εκ τούτου, ίσως δούμε διάφορα επίπεδα συνδρομών, π.χ χαμηλή συνδρομή με διαφημιστικά μηνύματα, υψηλή συνδρομή premium με “Ads Free” περιβάλλον. Θα ανέμενα κάτι τέτοιο να συμβεί αφού ανοίξουν και οι υπόλοιπες πλατφόρμες την ευρωπαϊκή αγορά, π.χ. Disney +

Επενδύσεις 5 δις. ευρώ του Ταμείου Ανάκαμψης θα «τρέξει» η ΕΤΕπ

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Τον Σεπτέμβριο αναμένεται να υπογραφεί η επιχειρησιακή σύμβαση μεταξύ του υπουργείου Οικονομικών και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη διαχείριση δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης, που θα χρηματοδοτήσουν επενδύσεις έως 5 δις. ευρώ, όπως ανακοίνωσε ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας σε συνέντευξη τύπου με τον πρόεδρο της ΕΤΕπ Βέρνερ Χόγιερ.

«Θα είναι η πρώτη συμφωνία αυτού του είδους μεταξύ της ΕΤΕπ και ενός κράτους-μέλους», σημείωσε ο κ. Σταϊκούρας, εξηγώντας ότι μέσω αυτής η ευρωπαϊκή τράπεζα θα αξιοποιήσει τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης για τη χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων. Η συμφωνία

θα έρθει σε συνέχεια του μνημονίου συνεργασίας που υπέγραψαν οι δύο πλευρές στις 12 Απριλίου. Όπως εξήγησε ο κ. Σταϊκούρας, τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης θα καλύψουν το 40%-50% της επένδυσης, ενώ το υπόλοιπο μέρος θα καλυφθεί από δάνεια της ίδιας της ΕΤΕπ και από ίδια κεφάλαια του επενδυτή.

Το ίδιο σχήμα θα ακολουθηθεί και με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, καθώς και με τις ελληνικές τράπεζες που θα συμμετέσχουν στο εγχείρημα. Στις τράπεζες το ελληνικό Δημόσιο αναμένεται να απευθύνει πρόσκληση, που θα δημοσιευθεί επίσης τον Σεπτέμβριο.

Από τις δηλώσεις του κ. Σταϊκούρα προέκυψε, πάντως, και μια δυσκολία που υπάρχει στις χρηματοδοτήσεις

«Θα είναι η πρώτη συμφωνία αυτού του είδους μεταξύ της ΕΤΕπ και ενός κράτους-μέλους», σημείωσε ο κ. Σταϊκούρας.

έργων από την ΕΤΕπ, παρά το γεγονός ότι αυτές έχουν φτάσει σε ύψος-ρεκόρ: η περυσινή χρηματοδότηση 2,8 δις. ήταν η τρίτη μεγαλύ-

Η σύμβαση με το υπ. Οικονομικών θα υπογραφεί τον Σεπτέμβριο.

τερη κράτους-μέλους της Ε.Ε., ως ποσοστό του ΑΕΠ, ενώ έχουν εγκριθεί άλλα 4,3 δις., ποσό που αντιπροσωπεύει το 2,5% του ΑΕΠ της χώρας. Η δυσκολία φαίνεται πως αφορά τους φιλόδοξους στόχους για την κλιματική αλλαγή της ΕΤΕπ, όπως τους χαρακτήρισε ο υπουργός Οικονομικών, ο οποίος ζήτησε μεγαλύτερη ευελιξία επ' αυτών ώστε «να προωθηθούν έργα υψηλής προτεραιότητας στην Ελλάδα στην εκπαίδευση, την υγεία, την οδική ασφάλεια (π.χ. Βόρειος Αξονας Κρήτης),

καθώς και στον ιδιωτικό τομέα».

Ο κ. Χόγιερ τόνισε ότι η τράπεζα αποσκοπεί στη στήριξη του τελικού αποδέκτη, των επιχειρήσεων και όχι των τραπεζών, μέσω των οποίων διοικετούνται οι πόροι της.

Οι εκπρόσωποι της ΕΤΕπ (συμμετείχαν επίσης ο αντιπρόεδρος της, αρμόδιος για την Ελλάδα Κρίστιαν Κέτελ Τόμσον και ο διευθύνων σύμβουλος του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων Αλέν Γκοντάρ) αναφέρθηκαν στη σύμβαση με την Εθνική Τράπεζα για τη στήριξη πληττόμενων επιχειρήσεων, που υπεγράφη χθες. Μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις θα επωφεληθούν από νέες χρηματοδοτήσεις ύψους 1,125 δις. από την Εθνική Τράπεζα, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Εργασιών.

Deloitte.

WorldClimate

Η κλιματική αλλαγή δεν αποτελεί επιλογή. Το αποτέλεσμα όμως εξαρτάται από τις επιλογές που κάνουμε εμείς.

www.deloitte.com/worldclimate